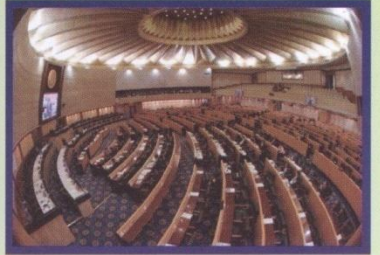
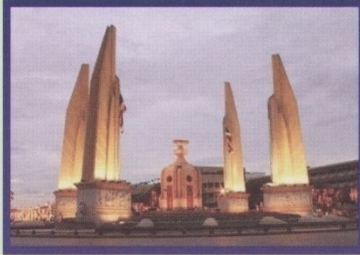

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๕๙

วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๙

อ.พ. ๒๗/๒๕๕๙

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

เหตุผล

โดยที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในด้านดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งส่งผลต่อฐานความรู้และขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งหน่วยงานภาครัฐและภาคธุรกิจต่างมีความต้องการนำระบบเทคโนโลยีด้านดิจิทัลดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพของการให้บริการ เพื่อประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับหรือการพัฒนาในการแข่งขันทางธุรกิจของภาคเอกชน แต่ประเทศไทยยังขาดการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในด้านดิจิทัลอย่างเป็นระบบที่จะสามารถตอบสนองความต้องการดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศครอบคลุมการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และการวางโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศอย่างเป็นระบบเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานและส่งเสริมกิจกรรมในด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

มีเนื้อหารวมจำนวน ๖๑ มาตรา ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

หมวด ๑ การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

- กำหนดให้คณะรัฐมนตรีต้องจัดให้มีนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมขึ้นตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกำหนดให้การประกาศใช้และการแก้ไขปรับปรุงนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ให้ทำเป็นประกาศพระบรมราชโองการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา และเมื่อมีการประกาศใช้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแล้ว หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติดังกล่าว (ร่างมาตรา ๕)

- กำหนดให้ในนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ต้องกำหนดเป้าหมายและแนวทางตามที่กฎหมายกำหนดเป็นอย่างน้อย (ร่างมาตรา ๖)

หมวด ๒ คณะกรรมการ

ส่วนที่ ๑ คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- กำหนดให้มีคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และองค์ประกอบของคณะกรรมการดังกล่าว (ร่างมาตรา ๗)

- กำหนดคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๘)

- กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๙)

- กำหนดการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ (ร่างมาตรา ๑๐)

- กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๑๑)

- กำหนดให้คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการรวบรวมความคิดเห็น ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ หรือดำเนินการตามที่คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมอบหมาย (ร่างมาตรา ๑๒)

ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการเฉพาะด้าน

- กำหนดให้มีคณะกรรมการเฉพาะด้าน เพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๑๓)

- กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเฉพาะด้านแต่ละคณะ (ร่างมาตรา ๑๔)

- กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการเฉพาะด้านแต่ละคณะ ตามมาตรา ๑๓ (๑) และ (๒) (ร่างมาตรา ๑๕)

- กำหนดให้นำคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้น จากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ มาใช้บังคับกับกรรมการในคณะกรรมการเฉพาะด้าน โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๖)

- กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและคณะกรรมการ เฉพาะด้าน และกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานดังกล่าว (ร่างมาตรา ๑๗)

- กำหนดให้คณะกรรมการเฉพาะด้านมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการเฉพาะด้านมอบหมาย (ร่างมาตรา ๑๘)

- กำหนดให้การประชุมของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ คณะกรรมการเฉพาะด้าน คณะที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการ เป็นไปตามระเบียบ ที่คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด (ร่างมาตรา ๑๙)

- กำหนดให้ ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ ในคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ปรึกษา กรรมการเฉพาะด้าน เลขานุการ และอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (ร่างมาตรา ๒๐)

หมวด ๓ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ และสังคม

- กำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมที่ประกาศใช้แล้ว และให้สำนักงบประมาณ ตั้งงบประมาณให้หน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนดังกล่าว (ร่างมาตรา ๒๑)

- กำหนดหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนด ในนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ร่างมาตรา ๒๒)

หมวด ๔ กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ส่วนที่ ๑ การจัดตั้งกองทุน

- กำหนดให้มีการจัดตั้ง “กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม” ในสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๒๓)
- กำหนดที่มาของเงินและทรัพย์สินของกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ร่างมาตรา ๒๔)
- กำหนดให้ กสทช. มีอำนาจมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมตามแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แทน กสทช. ได้ (ร่างมาตรา ๒๕)
- กำหนดการใช้จ่ายเงินเพื่อกิจการของกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ร่างมาตรา ๒๖)
- กำหนดให้การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือแก่เอกชนหรือบุคคลทั่วไป เพื่อดำเนินการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ตามมาตรา ๒๖ (๑) ให้จัดสรรเป็นเงินอุดหนุนผ่านสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (ร่างมาตรา ๒๗)

ส่วนที่ ๒ การบริหารกองทุน

- กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และองค์ประกอบของคณะกรรมการดังกล่าว (ร่างมาตรา ๒๘)
- กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ร่างมาตรา ๒๙)
- กำหนดให้การประชุมของคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด (ร่างมาตรา ๓๐)
- กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รับผิดชอบในงานธุรการให้แก่คณะกรรมการบริหารกองทุน (ร่างมาตรา ๓๑)
- กำหนดให้คณะกรรมการบริหารกองทุนต้องจัดทำงบดุลและบัญชีทำการ ส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี (ร่างมาตรา ๓๒)

- กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (ร่างมาตรา ๔๖)
- กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (ร่างมาตรา ๔๗)
- กำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลในแต่ละปี โดยผู้ประเมินภายนอกที่เป็นกลางและอิสระ (ร่างมาตรา ๔๘)
- กำหนดการพ้นจากตำแหน่งของผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ (ร่างมาตรา ๔๙)
- กำหนดการพ้นจากตำแหน่งของรองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (ร่างมาตรา ๕๐)
- กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (ร่างมาตรา ๕๑)
- กำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลเป็นผู้แทนของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก และการมอบอำนาจให้ปฏิบัติงาน เฉพาะอย่างแทนผู้อำนวยการดังกล่าว (ร่างมาตรา ๕๒)
- กำหนดเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (ร่างมาตรา ๕๓)
- กำหนดให้ระยะเวลาการปฏิบัติงานในสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ถือว่าเป็นระยะเวลาในการชดใช้ทุนตามสัญญาของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้โอนย้ายมา (ร่างมาตรา ๕๔)
- กำหนดให้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลต้องจัดทำงบการเงิน และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี (ร่างมาตรา ๕๕)
- กำหนดให้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลต้องจัดทำรายงานการดำเนินงาน ประจำปีเสนอรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๕๖)
- กำหนดให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในการ กำกับดูแลการดำเนินงานกิจการของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (ร่างมาตรา ๕๗)

บทเฉพาะกาล

- กำหนดให้ในวาระเริ่มแรกให้คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๗ (๑) (๒) (๓) และวรรคสอง ซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อนแต่ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๕๘)

- กำหนดให้ในระยะเริ่มแรกที่ยังไม่มีการแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมควรให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการชั่วคราว จนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๕๙)

- กำหนดให้ในวาระเริ่มแรกให้คณะรัฐมนตรีจัดสรรทุนประเดิมให้แก่กองทุน และสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลตามความจำเป็น (ร่างมาตรา ๖๐)

- กำหนดให้ในวาระเริ่มแรก ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นใด ในหน่วยงานของรัฐ มาปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เป็นการชั่วคราวได้ (ร่างมาตรา ๖๑)

บทวิเคราะห์ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

ข้อดี

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. เป็นการนำร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับ ได้แก่ ๑) ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล พ.ศ. และ ๓) ร่างพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. มารวมเป็นฉบับเดียวกัน เนื่องจากสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับดังกล่าว มีความเกี่ยวเนื่องและมีหลักการที่จะสนับสนุนให้นโยบายการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมสามารถที่จะดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมายตามที่นายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายไว้ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๒๕๕๗

- ช่วยส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้มีศักยภาพที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางดิจิทัล อันจะส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับโลก ทั้งในด้านการผลิต การค้าและการลงทุนของประเทศ รวมทั้งการใช้ดิจิทัลให้รองรับการให้บริการของภาคธุรกิจการเงินและธุรกิจบริการเรื่องอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคสื่อสารและบันเทิง การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมและการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์

- หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยต้องดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมที่จัดทำขึ้น ย่อมทำให้เกิดเอกภาพและเป็นการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นการวางรากฐานและส่งเสริมภาคเศรษฐกิจและสังคมในด้านดิจิทัลของประเทศอย่างจริงจัง

- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลได้ในทุกพื้นที่ และลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

- การพัฒนาระบบของการให้บริการเป็นมาตรฐานเดียวกันของหน่วยงานของรัฐที่ต้องจัดให้มีการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกัน ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกและปลอดภัยในการรับบริการจากหน่วยงานของรัฐมากยิ่งขึ้น

- การส่งเสริมให้เกิดการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อให้ประชาชน สามารถทำธุรกรรมอย่างสะดวกรวดเร็ว และสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ช่วยสร้างความรู้และความเข้าใจให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างสูงสุด และสร้างความตระหนักรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศอื่น

- ทำให้เกิดการพัฒนาค้นข้อมูล ฐานข้อมูลดิจิทัล การบริหารจัดการความรู้ และระบบการให้บริการห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย เพื่อให้ประชาชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในรูปแบบที่เหมาะสมกับยุคสมัย

- กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจะเป็นกลไกสำคัญในด้านแหล่งเงินทุน เพื่อให้การสนับสนุนและช่วยเหลือแก่ภาครัฐและประชาชน ให้สามารถนำไปใช้ดำเนินงาน ตามภารกิจที่เป็นการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในด้านต่าง ๆ ตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงานนิติบัญญัติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เมษายน ๒๕๕๙

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายนัท ผาสุข รองเลขาธิการวุฒิสภา

นายทศพร แยมวงษ์ ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

นายสุชาติ พันทองคำ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒

นางสาวสมสมร นาคนาค นิติกรชำนาญการ

นางสาวกรรณิกา พัศระ วิทยากรชำนาญการ

นางสิริกัญย์ ส่องแสง เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางสาวกาญจนา พาลติหลุด เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายฯ วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ๑

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัล

เพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

- คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย -๑-

- บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติ
การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. -๑๐-

- รายงานผลการพิจารณาศึกษาคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายดิจิทัล
เพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง “กฎหมายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม” -๒๓-

- การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม -๕๐-

- (ร่าง) แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม -๗๐-

- (ร่าง) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย ระยะ ๓ ปี
(พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑) -๑๑๘-

ภาคผนวก

- ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (๑)

- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (๒๓)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๑.๒ เหตุผล

โดยที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในด้านดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งส่งผลต่อฐานความรู้และขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งหน่วยงานภาครัฐและภาคธุรกิจต่างมีความต้องการนำระบบเทคโนโลยีด้านดิจิทัลดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพของการให้บริการ เพื่อประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับหรือการพัฒนาในการแข่งขันทางธุรกิจของภาคเอกชน แต่ประเทศไทยยังขาดการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในด้านดิจิทัลอย่างเป็นระบบที่จะสามารถตอบสนองความต้องการดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศครอบคลุมการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและการวางโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศอย่างเป็นระบบเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานและส่งเสริมกิจกรรมในด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๔. วันใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

๕. บทนิยามศัพท์ (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ดิจิทัล” หมายความว่า เทคโนโลยีที่ใช้วิธีการนำสัญลักษณ์ศูนย์และหนึ่ง หรือสัญลักษณ์อื่นมาแทนค่าสิ่งทั้งปวง เพื่อใช้สร้าง หรือก่อให้เกิดระบบต่าง ๆ เพื่อให้มนุษย์ใช้ประโยชน์

“ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม” หมายความว่า ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่มีการติดต่อสื่อสาร การผลิต การอุปโภคบริโภค การใช้สอย การจำหน่ายแจก การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ การคมนาคมขนส่ง การโลจิสติกส์ การศึกษา การเกษตรกรรม การอุตสาหกรรม การสาธารณสุข การเงินการลงทุน การภาษีอากร การบริหารจัดการข้อมูล และเนื้อหาหรือกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอื่นใด หรือการใด ๆ ที่มีกระบวนการหรือการดำเนินงานทางดิจิทัล หรือทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการวิทยุคมนาคม กิจการโทรคมนาคม กิจการสื่อสารดาวเทียม และการบริหารคลื่นความถี่ โดยอาศัยโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งเทคโนโลยีที่มีการหลอมรวมหรือเทคโนโลยีอื่นใดในทำนองเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การอิสระ และหน่วยงานอื่นของรัฐ และหมายความรวมถึงคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการใด ๆ ที่ใช้ประโยชน์จากดิจิทัล

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

“คณะกรรมการบริหารกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนา
ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๖. บทรักษาการตามพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๔)

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรักษาการ
ตามพระราชบัญญัตินี้

๗. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๗.๑ หมวด ๑ การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

- กำหนดให้คณะรัฐมนตรีต้องจัดให้มีนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนา
ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมขึ้นตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ และกำหนดให้การประกาศใช้และการแก้ไขปรับปรุงนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนา
ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ให้ทำเป็นประกาศพระบรมราชโองการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา
และเมื่อมีการประกาศใช้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแล้ว
หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติ
ดังกล่าว (ร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๕ เพื่อให้การพัฒนาดิจิทัลเกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม
ของประเทศเป็นส่วนรวม ให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนา
ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมขึ้นตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

การประกาศใช้และการแก้ไขปรับปรุงนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ให้ทำเป็นประกาศพระบรมราชโองการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อมีการประกาศใช้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแล้ว หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติดังกล่าว

- กำหนดให้ในนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ต้องกำหนดเป้าหมายและแนวทางตามที่กฎหมายกำหนดเป็นอย่างน้อย (ร่างมาตรา ๖)

มาตรา ๖ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีเป้าหมายและแนวทางอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) การดำเนินการและการพัฒนาให้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทำให้สามารถใช้ร่วมกันหรือเชื่อมโยงกันได้หรือวิธีอื่นใดที่เป็นการประหยัดทรัพยากรของชาติและเกิดความสะดวกต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

(๒) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมซึ่งต้องครอบคลุมโครงข่ายการติดต่อสื่อสาร แพร่เสียง แพร่ภาพในทุกรูปแบบไม่ว่าจะอยู่ในภาคพื้นดิน พื้นน้ำ ในอากาศ หรืออวกาศ และเป้าหมายในการใช้คลื่นความถี่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมและประโยชน์ของประชาชน

(๓) การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีระบบการให้บริการหรือแอปพลิเคชันสำหรับประยุกต์ใช้งานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

(๔) การส่งเสริมให้เกิดมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์ในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกัน เพื่อให้การทำงานระหว่างระบบสามารถทำงานเชื่อมโยงกันได้อย่างมีความมั่นคงปลอดภัย อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน รวมตลอดทั้งทำให้ระบบหรือการให้บริการมีความน่าเชื่อถือและแนวทางการส่งเสริมให้เกิดการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

(๕) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาให้เกิดอุตสาหกรรมและนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาให้เกิดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างหรือเผยแพร่เนื้อหาผ่านทางสื่อที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและความมั่นคงของประเทศ

(๖) การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคน ให้เกิดความพร้อมและความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งสร้างความตระหนักและรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศอื่น ส่งเสริมและสนับสนุนให้ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

(๗) การพัฒนาลังข้อมูลและฐานข้อมูลดิจิทัล การบริหารจัดการความรู้ รวมทั้งการส่งเสริมเพื่อให้มีระบบที่เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้และให้บริการข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย ซึ่งเอื้อต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่เหมาะสมกับยุคสมัย

๗.๒ หมวด ๒ คณะกรรมการ

ส่วนที่ ๑ คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- กำหนดให้มีคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และองค์ประกอบของคณะกรรมการดังกล่าว (ร่างมาตรา ๗)

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประกอบด้วย

- (๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ
 - (๒) รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ
 - (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย
 - (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินแปดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง
- ให้ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการตั้งตั้งจากบุคคล ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และความสามารถเป็นที่ประจักษ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านสังคมศาสตร์ ด้านบริหารธุรกิจ ด้านกฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการ

- กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๘)

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปี
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง
- (๗) ไม่ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอิสระอื่นใด หรือเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือลูกจ้างขององค์การเอกชนใดที่มีส่วนได้เสียหรือมีผลประโยชน์ขัดแย้งไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม กับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการ
- (๘) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

- กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๙)

มาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี
ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมหรือแทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติมหรือกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมหรือแทนตำแหน่งที่ว่างนั้น ดำรงตำแหน่งได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไป จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

- กำหนดการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ (ร่างมาตรา ๑๐)

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

- กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๑๑)

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติซึ่งอย่างน้อยต้องมีเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖

(๒) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดนโยบายและทิศทางการเงิน การคลัง การลงทุน รวมทั้งมาตรการทางภาษีและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมตลอดทั้งเสนอแนะมาตรการในการจัดหาพัสดุ และจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ที่สามารถจัดปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้

(๓) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๔) ออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารกองทุน การจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุน การเก็บรักษาและการเบิกจ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุน

(๕) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดให้มีหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๖) รายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีมติยับยั้งการดำเนินการของหน่วยงานใดที่ไม่เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๗) ออกประกาศหรือระเบียบเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมายหรือตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ

- กำหนดให้คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีอำนาจแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการรวบรวมความคิดเห็น ให้คำปรึกษาและขอเสนอแนะ หรือดำเนินการตามที่คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มอบหมาย (ร่างมาตรา ๑๒)

มาตรา ๑๒ ให้มีคณะที่ปรึกษาคณะหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่ในการรวบรวมความคิดเห็น ให้คำปรึกษาและขอเสนอแนะ หรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หลักเกณฑ์ วิธีการการแต่งตั้ง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม องค์ประกอบ และวิธีการปฏิบัติหน้าที่ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะที่ปรึกษาให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการเฉพาะด้าน

- กำหนดให้มีคณะกรรมการเฉพาะด้าน เพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๑๓)

มาตรา ๑๓ ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามมาตรา ๑๑ ให้มีคณะกรรมการเฉพาะด้าน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล มีอำนาจหน้าที่จัดทำ เสนอแนะ และติดตามการดำเนินการตามนโยบายและแผนตามมาตรา ๖ (๒) (๓) และ (๔) และนโยบายและแผนอื่นที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
อำนาจหน้าที่จัดทำ เสนอแนะ และติดตามการดำเนินการตามนโยบายและแผนตามมาตรา ๖ (๕) (๖) และ (๗) และนโยบายและแผนอื่นที่คณะกรรมการกำหนด

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนากลไกเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. ...

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๓) คณะกรรมการเฉพาะด้านอื่น ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกำหนด

- กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเฉพาะด้านแต่ละคณะ

(ร่างมาตรา ๑๔)

มาตรา ๑๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการเฉพาะด้าน แต่ละคณะ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวมข้อมูลและจัดทำนโยบายและแผนเฉพาะด้าน พร้อมทั้งแนวทางและมาตรการในการส่งเสริมและพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลที่คณะกรรมการเฉพาะด้านนั้นรับผิดชอบและเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อประกอบการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๒) เสนอแนะต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายและแผนเฉพาะด้าน รวมทั้งเสนอมาตรการในการดำเนินการและแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติการตามนโยบายและแผนดังกล่าว

(๓) ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และนโยบายและแผนเฉพาะด้านในความเห็นชอบแล้วรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ

(๔) กำกับดูแลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการและแผนงานเฉพาะด้านของหน่วยงานของรัฐและการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลตามหมวด ๕ ภายในขอบเขตอำนาจของคณะกรรมการเฉพาะด้านนั้น ๆ

(๕) เชิญหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง ความเห็นหรือคำแนะนำ ตลอดจนส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการดำเนินงานได้

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย หรือตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการเฉพาะด้าน

ในการรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการตาม (๑) หากคณะกรรมการเฉพาะด้านเห็นว่าภารกิจหรืองานใดไม่มีผู้รับผิดชอบ หรือหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบไม่ดำเนินการหรือดำเนินการไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดหรือก่อให้เกิดความเสียหายทั้งหมดหรือบางส่วน คณะกรรมการเฉพาะด้านอาจเสนอแนวทางหรือมาตรการในการดำเนินการ โดยให้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลหรือหน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ดำเนินการภารกิจหรืองานนั้นแทนได้ โดยให้เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ในกรณีจำเป็น กองทุนจะสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทั้งหมดหรือบางส่วนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้

- กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการเฉพาะด้านแต่ละคณะ ตามมาตรา ๑๓

(๑) และ (๒) (ร่างมาตรา ๑๕)

มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการเฉพาะด้าน ตามมาตรา ๑๓ (๑) และ (๒) แต่ละคณะ ประกอบด้วย

(๑) กรรมการคนหนึ่ง คณะกรรมการ ที่คณะกรรมการแต่งตั้ง เป็นประธาน กรรมการ

(๒) กรรมการซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ หน่วยละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

(ก) คณะกรรมการเฉพาะด้านตามมาตรา ๑๓ (๑) ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงพลังงาน ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้แทนสำนักงานความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) และผู้แทนสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)

(ข) คณะกรรมการเฉพาะด้านตามมาตรา ๑๓ (๒) ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมทรัพย์สินทางปัญญา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้แทนสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ผู้แทนสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนไม่เกินหกคน เป็นกรรมการ

(๔) เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลที่เห็นสมควรเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

- กำหนดให้นำคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ มาใช้บังคับกับกรรมการในคณะกรรมการเฉพาะด้านโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๖)

มาตรา ๑๖ ให้นำความในมาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับกับกรรมการในคณะกรรมการเฉพาะด้านโดยอนุโลม

- กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และคณะกรรมการเฉพาะด้าน และกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานดังกล่าว (ร่างมาตรา ๑๗)

มาตรา ๑๗ ให้สำนักงานรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการและคณะกรรมการเฉพาะด้าน และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) จัดทำร่างนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมตามเป้าหมายที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๒) จัดทำร่างนโยบายและแผนเฉพาะด้านตามแนวทางที่คณะกรรมการเฉพาะเรื่องกำหนดและสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการเฉพาะด้าน

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๑๑

(๓) ประสานและให้ความร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ในการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลและการดำเนินการ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

(๔) เป็นศูนย์กลางประสานงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามนโยบาย และแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งนโยบายและแผนเฉพาะด้าน

(๕) สำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล ติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ ด้านการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และแนวโน้มการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งวิเคราะห์และวิจัยประเด็นทางเศรษฐกิจดิจิทัลที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศเพื่อเสนอ ต่อคณะกรรมการหรือคณะกรรมการเฉพาะด้าน

(๖) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แผนปฏิบัติการ แผนงานรวมทั้งมาตรการ ที่เกี่ยวข้องและรายงานผลต่อคณะกรรมการและคณะกรรมการเฉพาะด้าน

(๗) ร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารและพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้อง

(๘) ศึกษา วิเคราะห์ และพิจารณา หรือดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการ หรือคณะกรรมการเฉพาะด้านมอบหมาย หรือเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) อำนาจหน้าที่อื่นที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย หรือตามที่มี กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน

- กำหนดให้คณะกรรมการเฉพาะด้านมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการเฉพาะด้านมอบหมาย (ร่างมาตรา ๑๘)

มาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการเฉพาะด้านมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการเฉพาะด้านมอบหมาย

- กำหนดให้การประชุมของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ คณะกรรมการเฉพาะด้าน คณะที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการ เป็นไปตามระเบียบ ที่คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด (ร่างมาตรา ๑๙)

มาตรา ๑๙ การประชุมของคณะกรรมการ คณะกรรมการเฉพาะด้าน คณะที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐

- กำหนดให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ ในคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ปรึกษา กรรมการเฉพาะด้าน เลขานุการ และอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรี กำหนด (ร่างมาตรา ๒๐)

มาตรา ๒๐ ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ ที่ปรึกษา กรรมการเฉพาะด้าน เลขานุการ และอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๗.๓ หมวด ๓ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ และสังคม

- กำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยดำเนินการตามนโยบายและแผน ระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมที่ประกาศใช้แล้ว และให้สำนัก กบประมาณตั้งงบประมาณให้หน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนดังกล่าว (ร่างมาตรา ๒๑)

มาตรา ๒๑ เมื่อประกาศใช้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนา ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมตามความในมาตรา ๕ แล้ว ให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยดำเนินการ ตามนโยบายและแผนดังกล่าว และให้สำนักงบประมาณตั้งงบประมาณให้หน่วยงานของรัฐ ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนนั้น

- กำหนดหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจ ที่กำหนดในนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ร่างมาตรา ๒๒)

มาตรา ๒๒ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนด ในนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจัดทำหรือปรับปรุง แผนปฏิบัติการหรือแผนงานที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติดังกล่าวโดยเร็ว และส่งให้คณะกรรมการเฉพาะด้าน ที่คณะกรรมการมอบหมายเพื่อทราบ

ในกรณีที่คณะกรรมการเฉพาะด้าน ที่คณะกรรมการมอบหมายเห็นว่า แผนปฏิบัติการหรือแผนงานที่ได้รับตามวรรคหนึ่งยังไม่สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติ ให้แจ้งให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของแผนดำเนินการปรับปรุงให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติ ต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการเฉพาะด้านและหน่วยงานของรัฐมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ให้เสนอ คณะกรรมการเพื่อวินิจฉัยชี้ขาด คำชี้ขาดของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

๗.๔ หมวด ๔ กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ส่วนที่ ๑ การจัดตั้งกองทุน

- กำหนดให้มีการจัดตั้ง “กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม”

ในสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๒๓)

มาตรา ๒๓ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรียกว่า “กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการให้การอุดหนุนหรือให้กู้ยืมเงินแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนหรือบุคคลทั่วไปในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

- กำหนดที่มาของเงินและทรัพย์สินของกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ร่างมาตรา ๒๔)

มาตรา ๒๔ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามมาตรา ๕๗
- (๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (๓) เงินที่ได้รับจากการจัดสรรคลื่นความถี่ ตามกฎหมายว่าด้วยองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม โดยให้สำนักงาน กสทช. จัดสรรให้ในอัตราร้อยละสิบห้าของรายได้จากการจัดสรรคลื่นความถี่ดังกล่าว
- (๔) เงินที่ได้รับการจัดสรรจากรายได้ของสำนักงาน กสทช. ตามมาตรา ๖๕ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เว้นแต่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับดอกเบี้ย โดยให้สำนักงาน กสทช. จัดสรรให้ในอัตราร้อยละสิบห้าของเงินรายได้ของสำนักงาน กสทช. ดังกล่าว
- (๕) เงินที่ กสทช. โอนให้กองทุนตามมาตรา ๒๕
- (๖) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้
- (๗) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมาย
- (๘) ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินกิจการของสำนักงานหรือกองทุน รวมทั้งผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาที่เป็นของสำนักงานหรือกองทุน

(๔) ดอกผล ผลประโยชน์ หรือรายได้อื่นที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

ให้กองทุนตามวรรคหนึ่ง เฉพาะในส่วนที่ได้รับตาม (๓) และ (๔) มีเงินสดและเงินสดหมุนเวียนสูงสุดปีงบประมาณละไม่เกินหนึ่งหมื่นล้านบาท และให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจในการปรับเพิ่มเงินสดและเงินสดหมุนเวียนสูงสุดได้ โดยให้คำนึงถึงความเพียงพอของการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

เงินสดและเงินสดหมุนเวียนของกองทุนส่วนที่เกินจากเงินสดและเงินสดหมุนเวียนสูงสุดที่กำหนดไว้ให้กองทุนนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

- กำหนดให้ กสทช. มีอำนาจมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมตามแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แทน กสทช. ได้ (ร่างมาตรา ๒๕)

มาตรา ๒๕ ให้ กสทช. มีอำนาจมอบหมายให้สำนักงานเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมตามแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งหมดหรือบางส่วนแทน กสทช. ได้ และเมื่อ กสทช. ได้มอบหมายดังกล่าวแล้วให้โอนเงินที่เรียกเก็บจากผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมเพื่อนำไปใช้ดำเนินการสนับสนุนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมตามแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมดังกล่าว ให้กองทุนตามความจำเป็นและให้สำนักงานใช้เงินดังกล่าวเฉพาะเพื่อค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกิจการที่ได้รับมอบหมาย

- กำหนดการใช้จ่ายเงินเพื่อกิจการของกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ร่างมาตรา ๒๖)

มาตรา ๒๖ เงินของกองทุน ให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐและเอกชนหรือบุคคลทั่วไปในการดำเนินการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยการอุดหนุน ให้ทุนหรือให้กู้ยืมโดยมีหรือไม่มีดอกเบี้ย หรือโดยมีหรือไม่มีหลักประกัน

(๒) ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนหรือบุคคลทั่วไปในเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๓) จัดสรรเป็นเงินอุดหนุนแก่สำนักงานในการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ นอกเหนือจากที่ได้รับจากงบประมาณแผ่นดิน

(๔) จัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจ ดิจิทัลตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนเห็นสมควร

(๕) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

(๖) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

- กำหนดให้การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือแก่เอกชน หรือบุคคลทั่วไปเพื่อดำเนินการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ตามมาตรา ๒๖ (๑) ให้จัดสรรเป็นเงินอุดหนุนผ่านสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (ร่างมาตรา ๒๗)

มาตรา ๒๗ ในการส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือแก่เอกชน หรือบุคคลทั่วไปไปตามมาตรา ๒๖ (๑) ให้ดำเนินการโดยจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนผ่านสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลเพื่อนำไปใช้อุดหนุน ให้ทุน ร่วมทุน หรือให้กู้ยืมโดยมีหรือไม่มีดอกเบี้ย หรือโดยมี หรือไม่มีหลักประกัน แก่เอกชนหรือบุคคลทั่วไป ตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ส่วนที่ ๒ การบริหารกองทุน

- กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ และสังคม และองค์ประกอบของคณะกรรมการดังกล่าว (ร่างมาตรา ๒๘)

มาตรา ๒๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการบริหาร กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม” ประกอบด้วย

(๑) รองประธานกรรมการตามมาตรา ๗ (๒) เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เป็นกรรมการ

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๗ (๔) ซึ่งคณะกรรมการกำหนด จำนวนสามคนเป็นกรรมการ

(๕) เลขาธิการเป็นเลขานุการ

- กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ร่างมาตรา ๒๙)

มาตรา ๒๙ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รับผิดชอบในการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา ๒๓ และมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณานุมัติการส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือตามมาตรา ๒๖ (๑) (๒) และมาตรา ๒๗ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๒) พิจารณานุมัติการจัดสรรเงินหรือค่าใช้จ่าย ตามมาตรา ๒๖ (๔) (๕) และ (๖)

(๓) บริหารกองทุนและดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาผลประโยชน์ และการจัดการกองทุนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) วางระเบียบว่าด้วยการเก็บรักษา การรับเงิน และการจ่ายเงิน และทรัพย์สินและการดำเนินการอื่นที่จำเป็น

(๕) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน หรือช่วยเหลือจากกองทุน

(๖) รายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนต่อคณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และเปิดเผยรายงานดังกล่าวให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

(๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน

- กำหนดให้การประชุมของคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด (ร่างมาตรา ๓๐)

มาตรา ๓๐ การประชุมของคณะกรรมการบริหารกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

- กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติรับผิดชอบในงานธุรการให้แก่คณะกรรมการบริหารกองทุน (ร่างมาตรา ๓๑)

มาตรา ๓๑ ให้สำนักงานรับผิดชอบในงานธุรการให้แก่คณะกรรมการบริหารกองทุน และดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) จัดทำแผนการดำเนินงานประจำปี แผนการเงินและงบประมาณประจำปีของกองทุน เพื่อเสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนให้ความเห็นชอบ

(๒) จัดให้มีบุคคลภายนอกที่เป็นอิสระเพื่อประเมินผลการดำเนินการของกองทุนเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริหารกองทุน

(๓) ให้ความช่วยเหลือหรือคำแนะนำแก่ผู้ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน หรือช่วยเหลือตามมาตรา ๒๖

(๔) รับผิดชอบในการจัดทำงบดุลและบัญชีทำการของกองทุน

(๕) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของกองทุน

(๖) ดำเนินการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนมอบหมาย

- กำหนดให้คณะกรรมการบริหารกองทุนต้องจัดทำงบดุลและบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี (ร่างมาตรา ๓๒)

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำงบดุลและบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุนในรอบปี แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรีพร้อมกับรายงานตามมาตรา ๒๙ (๖) ในรายงานดังกล่าวให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแสดงความเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้เงินของกองทุนด้วย

- กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ วางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีของกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม อันถูกต้องและเหมาะสมต่อการดำเนินการของกองทุน และถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป (ร่างมาตรา ๓๓)

มาตรา ๓๓ ให้สำนักงานวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีของกองทุนอันถูกต้องและเหมาะสมต่อการดำเนินการของกองทุน และถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

พ.ร.บ. ฉบับที่ พ.ศ.

๗.๕ หมวด ๕ การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

- กำหนดให้มีสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (ร่างมาตรา ๓๔)

มาตรา ๓๔ ให้มีสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล พัฒนาและส่งเสริมให้เกิดการนำไปใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศ

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลเป็นหน่วยงานของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคล และไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น

กิจการของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมและกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

- กำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (ร่างมาตรา ๓๕)

มาตรา ๓๕ นอกจากอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๓๔ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) จัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนหรือประกอบกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมหรือนวัตกรรมดิจิทัล

(๓) ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับบุคคลอื่นในการพัฒนาอุตสาหกรรมหรือนวัตกรรมดิจิทัล

(๔) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล

(๕) เสนอแนะ เร่งรัด และติดตามการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหรือกฎระเบียบหรือมาตรการเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของอุตสาหกรรมหรือนวัตกรรมดิจิทัลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- กำหนดให้การประชุมของคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลกำหนด (ร่างมาตรา ๓๘)

มาตรา ๓๘ การประชุมของคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลกำหนด

- กำหนดให้กรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด (ร่างมาตรา ๓๙)

มาตรา ๓๙ ให้กรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

- กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (ร่างมาตรา ๔๐)

มาตรา ๔๐ นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๓๖ ให้คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ให้ความเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลที่สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจัดทำตามมาตรา ๓๕ (๑)

(๒) ออกระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน และกิจการอื่นอันจำเป็นในการบริหารงานสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ระเบียบหรือข้อบังคับดังกล่าวต้องมุ่งให้เกิดความคล่องตัว ความมีประสิทธิภาพ และตรวจสอบได้

(๓) แต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการ และกำหนดอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้อำนวยการ

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
ในการปฏิบัติงานตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลอาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา เสนอแนะ และดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลมอบหมายได้

- กำหนดการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลที่สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจัดทำขึ้น (ร่างมาตรา ๔๑)

มาตรา ๔๑ แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลที่สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจัดทำขึ้นตามมาตรา ๓๕ (๑) ต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และอย่างน้อยต้องกำหนดเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างหรือเผยแพร่เนื้อหาผ่านทางสื่อที่เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศ

(๒) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมและนวัตกรรมหรืองานวิจัยด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

(๓) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการตลาด การลงทุน กระบวนการผลิต และการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล

(๔) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัลให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

(๕) แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในธุรกิจหรืออุตสาหกรรม

(๖) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างคุ้มค่า ประหยัดและปลอดภัย

(๗) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลให้เหมาะสมกับผู้พิการ

(๘) แนวทางการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการลงทุนในอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล

(๙) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่จำเป็นต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัล

(๘) ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

การลงทุนตาม (๕) และการกักเงินตาม (๖) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลกำหนด

- กำหนดรายได้ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (ร่างมาตรา ๔๔)

มาตรา ๔๔ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลอาจมีรายได้จาก

(๑) ทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามมาตรา ๖๐

(๒) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมเป็นรายปี

(๓) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(๔) ดอกผล และผลประโยชน์หรือรายได้อื่นใดที่เกิดจากการดำเนินการของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

ทรัพย์สินของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

เงินและทรัพย์สินของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

- กำหนดให้มีผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อทำหน้าที่บริหารกิจการของสำนักงานดังกล่าว (ร่างมาตรา ๔๕)

มาตรา ๔๕ ให้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลมีผู้อำนวยการคนหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลแต่งตั้ง มีหน้าที่บริหารกิจการของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล และจะให้ มีรองผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติงานรองจากผู้อำนวยการก็ได้

- กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (ร่างมาตรา ๔๖)

มาตรา ๔๖ ผู้อำนวยการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) สามารถทำงานให้แก่สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลได้เต็มเวลา

(๓) มีอายุไม่เกินห้าสิบห้าปี

(๔) เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านการพัฒนา

อุตสาหกรรมหรือกิจการด้านเศรษฐกิจดิจิทัล และการบริหารจัดการ

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
 (๖) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
 (๗) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ
 สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๘) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ
 หรือรัฐวิสาหกิจหรือจากหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๙) ไม่เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามกฎหมาย

(๑๐) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหาร
 ท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษา
 พรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

(๑๑) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานส่งเสริม
 เศรษฐกิจดิจิทัล หรือกิจการที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
 ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ในกรณีที่มีความจำเป็น คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
 จะประกาศยกเว้นคุณสมบัติตาม (๓) ก็ได้

- กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจ
 ดิจิทัล (ร่างมาตรา ๔๗)

มาตรา ๔๗ ผู้อำนวยการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับ
 แต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้อำนวยการมีผลการประเมินตลอดทั้งสามปี
 ที่ผ่านมายุอยู่ในขั้นต่ำกว่าดีตั้งแต่สองปีขึ้นไป ให้ดำเนินการสรรหาผู้อำนวยการใหม่ ในกรณีเช่นนี้
 คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจะแต่งตั้งผู้อำนวยการที่พ้นจากตำแหน่ง
 ให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการอีกไม่ได้ ในกรณีอื่นผู้อำนวยการอาจสมัครเข้ารับการคัดเลือกใหม่ได้

การประเมินผลตามวรรคสองให้คำนึงถึงผลประกอบการของสำนักงานส่งเสริม
 เศรษฐกิจดิจิทัลเป็นส่วนสำคัญด้วย

- กำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลในแต่ละปี โดยผู้ประเมินภายนอกที่เป็นกลางและอิสระ (ร่างมาตรา ๔๘)

มาตรา ๔๘ เพื่อประโยชน์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการตามมาตรา ๔๗ ให้คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจัดให้มีการประเมินโดยผู้ประเมินภายนอกที่เป็นกลางและอิสระ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลกำหนด

- กำหนดการพ้นจากตำแหน่งของผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ (ร่างมาตรา ๔๙)

มาตรา ๔๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๔๗ ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลให้ออก เพราะไม่ผ่านการประเมิน หรือมีผลการประเมินอยู่ในขั้นต่ำกว่าดีสองปีติดต่อกัน หรือเมื่อคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เห็นว่าหากให้อยู่ในตำแหน่งต่อไปจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงานอย่างร้ายแรง

(๔) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๖

- กำหนดการพ้นจากตำแหน่งของรองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (ร่างมาตรา ๕๐)

มาตรา ๕๐ เมื่อผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งให้รองผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งด้วย และในกรณีผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุผลจากการประเมินตามมาตรา ๔๗ หรือมาตรา ๔๙ (๓) จะแต่งตั้งรองผู้อำนวยการที่พ้นจากตำแหน่งนั้นเป็นผู้อำนวยการมิได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระหนึ่ง รองผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อผู้อำนวยการสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

การรักษาการแทน และการปฏิบัติหน้าที่แทน ให้เป็นไปตามระเบียบ
ที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลกำหนด

- กำหนดเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
(ร่างมาตรา ๕๓)

มาตรา ๕๓ การบัญชีของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ให้จัดทำ
ตามหลักสากล ตามแบบและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลกำหนด

- กำหนดให้ระยะเวลาการปฏิบัติงานในสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
ถือว่าเป็นระยะเวลาในการชดใช้ทุนตามสัญญาของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ที่ได้โอนย้ายมา (ร่างมาตรา ๕๔)

มาตรา ๕๔ ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งอยู่ระหว่างการปฏิบัติงาน
ชดใช้ทุนการศึกษาที่ได้รับจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ที่ได้โอนย้ายมาปฏิบัติหน้าที่
ที่สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลโดยได้รับความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด ให้ถือเป็น
การชดใช้ทุนตามสัญญา และมีสิทธิในระยะเวลาการปฏิบัติงานในสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
เป็นระยะเวลาในการชดใช้ทุนตามสัญญาด้วย

- กำหนดให้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลต้องจัดทำงบการเงิน
และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี (ร่างมาตรา ๕๕)

มาตรา ๕๕ ให้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจัดทำงบการเงิน
และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่สำนักงาน
การตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชี และประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สิน
ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลทุกรอบปี แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อ
คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

- กำหนดให้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลต้องจัดทำรายงาน
การดำเนินงานประจำปีเสนอรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๕๖)

มาตรา ๕๖ ให้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจัดทำรายงาน
การดำเนินงานประจำปีเสนอรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และเผยแพร่
รายงานนี้ต่อสาธารณชน

รายงานการดำเนินงานประจำปีตามวรรคหนึ่ง ให้แสดงรายละเอียดของงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีให้ความเห็นแล้ว พร้อมทั้งผลงานของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลในปีที่ล่วงมา และรายงานการประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลในปีที่ล่วงมาแล้ว

การประเมินผลการดำเนินการของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลตามวรรคสอง จะต้องดำเนินการโดยบุคคลภายนอกที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลให้ความเห็นชอบ

- กำหนดให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ในการกำกับดูแลการดำเนินกิจการของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (ร่างมาตรา ๕๗)

มาตรา ๕๗ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำกับดูแลการดำเนินกิจการของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่และตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง นโยบายและแผนว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อการนี้ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ผู้อำนวยการชี้แจง แสดงความคิดเห็น หรือทำรายงานและมีอำนาจยับยั้งการกระทำของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลที่ขัดต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานเศรษฐกิจดิจิทัล นโยบายของรัฐบาล มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง นโยบายและแผนว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม หรือแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลได้

๗.๖ บทเฉพาะกาล

- กำหนดให้ในวาระเริ่มแรกให้คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๗ (๑) (๒) (๓) และวรรคสอง ซึ่งเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อนแต่ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๕๘)

มาตรา ๕๘ ในวาระเริ่มแรกให้คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๗ (๑) (๒) (๓) และวรรคสองเพื่อปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อนแต่ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๑. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

๒. ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๓. ความเป็นมา

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยหนึ่งในนโยบายที่คณะรัฐมนตรีต้องการเร่งผลักดัน คือ การส่งเสริมภาคเศรษฐกิจดิจิทัลและวางรากฐานของเศรษฐกิจดิจิทัลให้เริ่มขับเคลื่อนได้อย่างจริงจัง โดยมีการกำหนดไว้ในข้อ ๖ การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ดังนี้

“๖.๑๘ ส่งเสริมภาคเศรษฐกิจดิจิทัลและวางรากฐานของเศรษฐกิจดิจิทัลให้เริ่มขับเคลื่อนได้อย่างจริงจัง ซึ่งจะทำให้ทุกภาคเศรษฐกิจก้าวหน้าไปได้ทันโลกและสามารถแข่งขันในโลกสมัยใหม่ได้ ซึ่งหมายรวมถึงการผลิตและการค้าผลิตภัณฑ์ดิจิทัลโดยตรง ทั้งผลิตภัณฑ์ฮาร์ดแวร์ ผลิตภัณฑ์ซอฟต์แวร์ อุปกรณ์สื่อสารดิจิทัล อุปกรณ์โทรคมนาคมดิจิทัล และการใช้ดิจิทัลรองรับการให้บริการของภาคธุรกิจการเงินและธุรกิจบริการอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคสื่อสารและบันเทิง ตลอดจนการใช้ดิจิทัลรองรับการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมและการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ปรับปรุงบทบาทและภารกิจของหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงให้ดูแลและผลักดันงานสำคัญของประเทศชาติในเรื่องนี้ และจะจัดให้มีคณะกรรมการระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนเรื่องนี้อย่างจริงจัง”

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายของคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้การส่งเสริมภาคเศรษฐกิจดิจิทัลและวางรากฐานของเศรษฐกิจดิจิทัลให้เริ่มขับเคลื่อนได้ก็คือการมีคณะกรรมการระดับชาติ อันได้แก่ คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและทิศทางในการวางระบบเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศ รวมทั้งทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนให้นโยบายได้ถูกส่งต่อไปยังหน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชน นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย จึงจำเป็นต้องมีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการให้การอุดหนุนหรือให้กู้ยืมเงินแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนหรือบุคคลทั่วไปในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล พัฒนาและส่งเสริมให้เกิดการนำไปใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศ ดังนั้น จึงได้เสนอให้มีการตราพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ

และสังคม พ.ศ. เพื่อกำหนดให้มีคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

๔. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๔.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

เพื่อผลักดันให้การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลตามนโยบายของคณะรัฐมนตรีสำเร็จลงได้ โดยมีคณะกรรมการระดับชาติเป็นกลไกหลักในการกำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล รวมทั้งสามารถขับเคลื่อนแผนการทำงานตามนโยบายที่คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ในส่วนการจัดทำนโยบายและทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลนั้นจะต้องมีความชัดเจน เป็นรูปธรรม และครอบคลุมกิจกรรมสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลในด้านต่าง ๆ ที่เป็นรากฐานหรือปัจจัยเอื้อหนุนในการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลตามนโยบายที่คณะรัฐมนตรีได้ประกาศใช้ โดยเฉพาะขอบเขตการดำเนินงานที่สำคัญ ๕ ด้านซึ่งมีเป้าหมายในการดำเนินงานแต่ละด้าน ดังนี้

(๑) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งต้องครอบคลุมโครงข่ายการติดต่อสื่อสาร แพร่เสียง แพร่ภาพในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะอยู่ในภาคพื้นดิน พื้นน้ำ ในอากาศ หรืออวกาศ และเป้าหมายในการใช้คลื่นความถี่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมและประโยชน์ของประชาชน ซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นฐานรากในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัล ทั้งโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นเทคโนโลยีโทรคมนาคม (Telecommunication) ไยแก้วนำแสง (Fiber Optic) ดาวเทียม (Satellite) สารสนเทศ (Information Technology) และการแพร่ภาพกระจายเสียง (Broadcast) ให้ขยายเพิ่มเพียงพอต่อความต้องการของประเทศ มีประสิทธิภาพต่อการประยุกต์ใช้งาน และครอบคลุมไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ อันจะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิต และช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึง Hard Infrastructure ของประชาชน

(๒) การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีระบบการให้บริการหรือแอปพลิเคชันสำหรับประยุกต์ใช้งานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อพัฒนาระบบการให้บริการที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลในด้านต่าง ๆ ในฐานะเครื่องมือที่จะช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้กับบริการที่ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนที่จะต้องจัดทำตามนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

(๓) การส่งเสริมให้เกิดมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์ในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกัน เพื่อให้การทำงานระหว่างระบบสามารถทำงานเชื่อมโยงกันได้อย่างมีความมั่นคงปลอดภัย อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน รวมตลอดทั้งทำให้ระบบหรือการให้บริการมีความน่าเชื่อถือ และแนวทางการส่งเสริมให้เกิดการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้มีการกำหนดมาตรฐาน (Standard) กำหนดมาตรการด้านความมั่นคงปลอดภัย (Cybersecurity) มาตรการในการคุ้มครองความเป็นส่วนตัว (Privacy) สำหรับข้อมูลส่วนบุคคล (Data Protection) รวมทั้งกฎ กติกา ทั้งที่อยู่ในรูปของ

กฎหมาย หรือแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) เพื่อให้การประยุกต์ใช้ Hard Infrastructure หรือบริการต่าง ๆ ที่ให้บริการโดยรัฐ หรือแม้เป็นระบบที่ให้บริการโดยภาคเอกชนนั้น มีความสอดคล้องกับมาตรฐานที่ยอมรับได้เพื่อประโยชน์ต่อการทำให้ข้อมูลสามารถเชื่อมโยงกันได้ ข้อมูลหรือธุรกรรมที่ทำทางออนไลน์นั้น มีความมั่นคงปลอดภัย มีการลดความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัวสำหรับข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนที่อาจถูกละเมิด รวมทั้งการผลักดันมาตรการทางกฎหมายที่จำเป็น รวมทั้ง Code of Conduct หรือ Best Practices ที่ภาคธุรกิจแต่ละกลุ่มหรือแต่ละ Sectors ผลักดัน ให้เป็นมาตรการกำกับดูแลตนเองของกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้อง (Self-Regulation)

ทั้งนี้ ยังครอบคลุมไปยังบริการบางบริการที่สำคัญยิ่งยวด (Critical Infrastructure) เช่น บริการเกี่ยวกับการยืนยันตัวตนของบุคคล (e-Authentication) ทางออนไลน์ เป็นต้น ที่รัฐอาจจำเป็นต้องสนับสนุนหรือดูแลการให้บริการเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือหรือมีความมั่นคงปลอดภัย

(๔) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาให้เกิดอุตสาหกรรมและนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาให้เกิดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างหรือเผยแพร่เนื้อหาผ่านทางสื่อที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและความมั่นคงของประเทศ ซึ่งครอบคลุมทั้งส่งเสริมการผลิตอุปกรณ์สื่อสารดิจิทัล อุปกรณ์โทรคมนาคมดิจิทัลต่าง ๆ อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ (Software) ทั้งที่เป็นโอเพ่นซอสซอฟต์แวร์ (Open Source) หรือเป็นการยกระดับให้มีการต่อยอดการประยุกต์ใช้ Licensed Software ให้มีการประยุกต์ใช้เต็มศักยภาพ (Enable Technology) ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา (Contents) การแพร่ภาพและการกระจายเสียง การส่งเสริมการพัฒนาแอปพลิเคชัน (Application) เพื่อประยุกต์ใช้งานในทางปฏิบัติ โดยมีทั้งมาตรการในการส่งเสริม มาตรการในการสร้างแรงจูงใจหรือสนับสนุนการลงทุน หรือการร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชน เพื่อขับเคลื่อนและรองรับเศรษฐกิจดิจิทัล

(๕) การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคน ให้เกิดความพร้อมและความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งสร้างความตระหนักและรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศอื่น ส่งเสริมและสนับสนุนให้ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อลดปัญหาสังคมที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เช่น ปัญหาการรู้เท่าทันเทคโนโลยี (ICT Literacy) หรือปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่ยังขาดการจัดการอย่างเป็นระบบ หรือปัญหาการส่งเสริมการลงทุนในอุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ที่จำเป็นสำหรับคนด้อยโอกาสหรือคนพิการ เป็นต้น

อีกทั้งการพัฒนากล้องข้อมูลและฐานข้อมูลดิจิทัล การบริหารจัดการความรู้ รวมทั้งการส่งเสริมเพื่อให้มีระบบที่เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้และให้บริการข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย ซึ่งเอื้อต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่เหมาะสมกับยุคสมัย เพื่อสร้างโอกาสให้กับประชาชนและคนในชุมชนในการเรียนรู้และต่อยอดข้อมูลความรู้ที่ได้รับในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหรือของคนในชุมชนนั้น ๆ ต่อไป

นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลตามนโยบายของคณะรัฐมนตรีบรรลุวัตถุประสงค์ จึงต้องจัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรียกว่า “กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการให้การอุดหนุนหรือให้กู้ยืมเงินแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนหรือบุคคลทั่วไปในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล รวมทั้งการจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล พัฒนาและส่งเสริมให้เกิดการนำไปใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศ

๔.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

เนื่องจากนโยบายของคณะรัฐมนตรี ข้อ ๖.๑๘ กำหนดให้มีคณะกรรมการระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมภาคเศรษฐกิจดิจิทัลและวางรากฐานของเศรษฐกิจดิจิทัล ประกอบกับการที่จะทำให้เศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศไทยขับเคลื่อนไปในทิศทางที่ถูกต้องและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการขับเคลื่อนโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่ควรต้องสอดรับและเอื้อต่อการทำงานซึ่งกันและกัน จึงจำเป็นต้องมีคณะกรรมการระดับชาติ คือ คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางรากฐานที่มีความเข้มแข็งต่อการเติบโตของเศรษฐกิจดิจิทัลในอนาคต

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานทั้ง ๕ ด้านบรรลุวัตถุประสงค์ จึงให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรียกว่า “กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม” เพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการให้การอุดหนุนหรือให้กู้ยืมเงินแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนหรือบุคคลทั่วไปในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล พัฒนาและส่งเสริมให้เกิดการนำไปใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศ โดยสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลเป็นหน่วยงานของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคล และไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น

๔.๓ ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่ต้องการแก้ไข

เนื่องจากปัจจุบันการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล ที่ครอบคลุมโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) โทรคมนาคม (Telecommunication) และการแพร่ภาพกระจายเสียง (Broadcast) มีหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบบริหารจัดการกระจายอยู่หลายหน่วยงาน ทั้งส่วนราชการ องค์กรมหาชน องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ทำให้การผลักดันงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งเทคโนโลยีดิจิทัลอื่น ๆ ยังขาดความเป็นเอกภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความไม่ชัดเจนของอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน ทำให้การดำเนินงานบางอย่างมีความซ้ำซ้อนและเป็นไปในคนละทิศทาง จึงเป็นที่มาที่คณะที่ปรึกษาคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีคำสั่งคณะที่ปรึกษาคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาปรับปรุงองค์กรกำกับดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารและดิจิทัล เพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงองค์กรกำกับดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารและดิจิทัล รวมทั้งจัดทำข้อเสนอในการจัดวางโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้การทำงานของหน่วยงานในภาครัฐ ทั้งองค์กรมหาชน องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานอื่น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถรองรับความก้าวหน้าทางวิทยาการได้อย่างกว้างขวาง

นอกจากนี้ ในปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลคือฐานในการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ทั้งการวางระบบการให้บริการภาครัฐที่ต้องอำนวยความสะดวกและลดความยุ่งยากในการเข้าถึงบริการจากภาครัฐ การประกอบกิจการค้าขายของภาคเอกชนที่ต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นสื่อในการเข้าถึงผู้ซื้อจากทั่วทุกมุมโลกและการสร้างแรงจูงใจให้มีการลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลในประเทศไทยตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศด้วยการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการให้ความรู้ ให้ช่องทางในการพัฒนาตนเอง เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นสาระความรู้ระหว่างคนเมืองและคนในชนบท แต่ด้วยข้อจำกัดที่อาจจะยังเป็นจุดอ่อนที่สำคัญอีกหลายประการ ทั้งการขาดแคลนกำลังคนและผู้ชำนาญการด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การกระจายโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลสู่พื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศยังไม่ทั่วถึง ขาดการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งการขาดการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมด้านเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างเพียงพอ ทำให้การผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศไทยยังไม่ก้าวไปอย่างสมบูรณ์ ดังนั้น การผลักดันให้มีคณะกรรมการระดับชาติ คือ คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้เป็นหัวเรือในการนำพาประเทศไทยไปสู่เวทีระหว่างประเทศอย่างเข้มแข็งจึงเป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

๔.๔ มาตรการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจ มีดังต่อไปนี้

การตราร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. เพื่อให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และให้มีกลไกทางกฎหมายรองรับให้การทำหน้าที่ของคณะกรรมการระดับชาติชุดนี้มีความเข้มแข็งและมั่นคง ซึ่งส่งผลอย่างสำคัญต่อความเชื่อมั่นในแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศไทยในสายตา

ของนักลงทุน ผู้ประกอบธุรกิจ และประชาชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งมีเงินทุน และมีหน่วยงานเพื่อสนับสนุนการผลักดันนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

๔.๕ ทางเลือกอื่นที่จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน

ในการกำหนดให้มีคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่เป็นคณะกรรมการระดับชาติเพื่อส่งเสริมภาคเศรษฐกิจดิจิทัลและวางรากฐานของเศรษฐกิจดิจิทัลให้เริ่มขับเคลื่อนได้นั้น แม้ว่าจะมีรูปแบบการจัดตั้งได้โดยการตราเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แต่เนื่องจากภาระหน้าที่ของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีความเกี่ยวข้องกับการผลักดันการทำงานไม่เพียงแต่เฉพาะในหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น หากแต่ครอบคลุมถึงภาคเอกชนและภาคประชาชนที่จำเป็นต้องมีการทำงานร่วมกัน อีกทั้งคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติยังจำเป็นต้องมีกลไกทางกฎหมายเพื่อรองรับให้การทำหน้าที่ของคณะกรรมการระดับชาติชุดนี้มีความเข้มแข็งและมั่นคง ซึ่งจะส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความเชื่อมั่นในแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศไทยในสายตาของนักลงทุน ผู้ประกอบธุรกิจ และประชาชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. ขึ้น

๔.๖ เหตุผลที่ทำให้เชื่อว่ามาตรการนี้จะสามารถแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้

เมื่อมีการจัดตั้งคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. แล้วก็จะทำให้การเริ่มต้นการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศไทยเกิดขึ้นได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ เนื่องจากการทำงานที่มีกลไกของคณะกรรมการระดับชาติในการกำกับ ติดตาม และดูแลการดำเนินงานของภาคส่วนต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด จะทำให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างจริงจัง เป็นระบบ และสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ใครเป็นผู้ทำภารกิจ

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๖. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๖.๑ ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งตามข้อ ๖.๑๘ กำหนดให้มีการส่งเสริมภาคเศรษฐกิจดิจิทัลและวางรากฐานของเศรษฐกิจดิจิทัลให้เริ่มขับเคลื่อนได้อย่างจริงจัง โดยจะต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติเพื่อเริ่มขับเคลื่อนการดำเนินงานเรื่องนี้

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามนโยบายของคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น จึงมีความจำเป็นในการจัดให้มีคณะกรรมการระดับชาติ คือ คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลให้กับประเทศไทย พร้อมทั้งขับเคลื่อนให้นโยบายระดับชาติได้ถูกส่งต่อไปยังหน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชน ในฐานะกลไกสำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาระบบเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างเป็นรูปธรรม จึงได้เสนอให้มีการตราพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.เพื่อกำหนดให้มีคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขึ้น

นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายจำเป็นต้องมีกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการให้การอุดหนุนหรือให้กู้ยืมเงินแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนหรือบุคคลทั่วไปในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล รวมทั้งการจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล พัฒนาและส่งเสริมให้เกิดการนำไปใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศ

๖.๒ การใช้บังคับของกฎหมาย

ไม่มี

๖.๓ สภาพบังคับของกฎหมาย

ให้อำนาจคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในการกำกับติดตามการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยในกรณีที่พบว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐไม่เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติ หรือปฏิบัติงานขัดหรือแย้งกับนโยบายและแผนระดับชาติที่คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด ก็ได้ให้อำนาจคณะกรรมการในการสั่งการเพื่อให้มีการแก้ไข

๗. ความซ้ำซ้อนของกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ซ้ำซ้อนกับกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน

๘. ภาระต่อบุคคลและความคุ้มค่า

เมื่อมีการจัดตั้งคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จะทำให้ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศไทย มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยคณะกรรมการสามารถที่จะกำหนดแนวทางการจัดทำภารกิจที่ภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งรัฐ เอกชน และประชาชนจะเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำ อันจะช่วยลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาระทางงบประมาณ อันจะทำให้เกิดความคุ้มค่าและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลของประเทศ

๙. ความพร้อมของรัฐ

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีความพร้อมในการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายนี้

๑๐. วิธีการทำงาน การตรวจสอบ และการประเมินผลสัมฤทธิ์

๑๐.๑ วิธีการทำงาน

- คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะเป็นผู้กำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศ ซึ่งเมื่อคณะรัฐมนตรีประกาศใช้นโยบายและทิศทางดังกล่าวก็จะเป็นกรอบแนวทางในการทำงานของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

- คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

- คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล มีอำนาจหน้าที่กำกับการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

๑๐.๒ ระบบการตรวจสอบ

- คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะมีคณะกรรมการเฉพาะด้านทำหน้าที่เป็นผู้กำกับ ติดตามดูแล และรายงานผลให้คณะกรรมการทราบ เพื่อให้การทำงานของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสอดคล้องตามแผนงานและเป้าหมายที่คณะกรรมการกำหนด

- กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุนทุกรอบปี แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรี

๑๐.๓ เป้าหมายและดรชชนีชี้วัดความสำเร็จของงาน

ในการกำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศ คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะจัดทำเป้าหมายและดรชชนีชี้วัดความสำเร็จของงานในด้านต่าง ๆ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มอันดับขีดความสามารถในดัชนีตัวชี้วัดที่มีความสำคัญต่อการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประเทศไทย

๑๑. อำนาจในการตราอนุบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในการออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารกองทุน การจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุน การเก็บรักษาและการเบิกจ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุน และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการสรรหาคณะที่ปรึกษา และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการเฉพาะด้าน รวมทั้งระเบียบเกี่ยวกับการประชุมของคณะกรรมการต่าง ๆ

๑๒. การรับฟังความคิดเห็น

ได้มีการรับข้อเสนอแนะของคณะทำงานศึกษาปรับปรุงองค์กรกำกับดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารและดิจิทัล ที่มีการแต่งตั้งตามคำสั่งคณะที่ปรึกษา คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานศึกษาปรับปรุงองค์กรกำกับดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารและดิจิทัล เพื่อทำหน้าที่ศึกษาแนวทางการปรับปรุง องค์กรกำกับดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารและดิจิทัล รวมทั้งจัดทำข้อเสนอในการ จัดวางโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้การทำงานของหน่วยงานในภาครัฐ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๒๖๑๗๓ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๗ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ตามที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป และต่อมาได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๖๕๕ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๘ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติ กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. ตามที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา แล้วส่งให้ คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาต่อไป

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้เสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) พิจารณา โดยมีผู้แทนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (สำนักงานปลัดกระทรวง) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรจัดทำบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้

๑. หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเสนอ

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑.๑ ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.

กำหนดให้มีคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่จัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ และให้หน่วยงานของรัฐและคณะกรรมการระดับชาติหรือคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายและแผน

ระดับชาติดังกล่าว เพื่อให้การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง ๕ คณะ ได้แก่ คณะกรรมการฮาร์ดอินฟราสตรัคเจอร์ คณะกรรมการเซอร์วิสอินฟราสตรัคเจอร์ คณะกรรมการซอฟต์แวร์อินฟราสตรัคเจอร์ คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ และคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อสังคมและทรัพยากรความรู้ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่จัดทำแผนเฉพาะด้านให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และเสนอแนะต่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายและแผนเฉพาะด้าน รวมทั้งกำกับดูแลการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามแผนงานเฉพาะด้าน

๑.๒ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล พ.ศ.

กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่จัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมอุตสาหกรรมดิจิทัล ทั้งอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ อุตสาหกรรมเนื้อหาและสื่อดิจิทัล (digital content) ที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัลและนวัตกรรมของประเทศ การผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอุตสาหกรรมดิจิทัลและนวัตกรรม การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในธุรกิจและอุตสาหกรรมดิจิทัลในทุกระดับ การลงทุนจากภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ การศึกษาค้นคว้าวิจัย และการถ่ายทอดเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่จำเป็นต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัล นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้มี “สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลแห่งชาติ” ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคลและไม่ใช้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยงานเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลแห่งชาติ โดยมีอำนาจหน้าที่จัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมอุตสาหกรรมดิจิทัลเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลแห่งชาติ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนภาครัฐและภาคเอกชนให้ดำเนินกิจกรรมตามแผนยุทธศาสตร์ฯ และเป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานและแก้ปัญหาการดำเนินการด้านอุตสาหกรรมดิจิทัล และนวัตกรรมแบบเบ็ดเสร็จ

๑.๓ ร่างพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

กำหนดให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในสำนักงานดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนเกี่ยวกับการอุดหนุนหรือให้กู้ยืมเงินแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรม การวิจัย การเพิ่มประสิทธิภาพในการประกอบธุรกิจ การพัฒนาบุคลากร การเสริมสร้างความรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัล และการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีคณะกรรมการกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกองทุน พิจารณาอนุมัติโครงการหรือกิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุนจากกองทุน รวมทั้งติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการดังกล่าว

๒. ข้อสังเกตและความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

พ.ศ.

(๑) หน่วยงานที่เห็นชอบในหลักการของร่างฯ โดยไม่มีข้อสังเกต มี ๑ หน่วยงาน คือ กระทรวงพาณิชย์

(๒) หน่วยงานที่เห็นชอบในหลักการของร่างฯ โดยมีข้อสังเกต มี ๕ หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานปรมาณู สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงาน ก.พ.ร. โดยมีข้อสังเกตดังนี้

- ชื่อร่างพระราชบัญญัติฯ เห็นว่าควรพิจารณาทบทวนชื่อร่างพระราชบัญญัติให้มีความชัดเจน เช่น ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล พ.ศ. เนื่องจากหากใช้ชื่อนี้จะคล้ายคลึงกับกฎหมายอื่น เช่น พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ (ข้อสังเกตของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

- องค์ประกอบของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรเพิ่มเติมเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่งในคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการจัดทำและขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และมีภารกิจในการส่งเสริมพัฒนาและใช้ประโยชน์เทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศ ซึ่งจะสนับสนุนการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (ข้อสังเกตของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) นอกจากนี้ งานเลขานุการของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรให้กำหนดเป็นภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเป็นกลไกในการกำกับและติดตามการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจดิจิทัลในภาพรวม ส่วนฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการเฉพาะด้าน ๕ ด้าน ให้เป็นภารกิจของสำนักงานเศรษฐกิจดิจิทัล (ข้อสังเกตของสำนักงาน ก.พ.ร.)

- อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร่างมาตรา ๑๐ (๖) ที่กำหนดให้คณะกรรมการฯ มีหน้าที่กำหนดให้มีค่าตอบแทนเงินเพิ่มพิเศษ หรือเงินอื่นใดแก่ข้าราชการ พนักงาน หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่มีความรู้ความชำนาญในศาสตร์หรือสาขาวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม นั้น เห็นควรพิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการกำหนดเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่ง ตามความในมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง เพื่อมิให้เกิดความลักลั่นในการจ่ายค่าตอบแทนหรือเงินเพิ่มในภาคราชการ และเพื่อควบคุมสถานะค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรภาครัฐให้มีความเหมาะสมและไม่สร้างภาระผูกพันด้านงบประมาณในระยะยาว (ข้อสังเกตของสำนัก

งบประมาณและสำนักงาน ก.พ.) นอกจากนี้ ควรพิจารณากำหนดขอบเขตการดำเนินการของ ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมให้ชัดเจน และสร้างกลไกในการประสานงานของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานของหน่วยงานอื่น ๆ โดยเฉพาะสำนักงาน กสทช. (ข้อสังเกตของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

- การพัฒนานวัตกรรมเพื่อรองรับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

ควรเพิ่มเติมให้สนับสนุนการนำฮาร์ดอินฟราสตรัคเจอร์ ซอฟต์แวร์อินฟราสตรัคเจอร์ และเซอร์วิส อินฟราสตรัคเจอร์ มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนานวัตกรรมเพื่อรองรับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคมในด้านต่าง ๆ (ข้อสังเกตของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)

๒.๒ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล พ.ศ.

และร่างพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

(๑) หน่วยงานที่เห็นชอบในหลักการของร่างฯ โดยไม่มีข้อสังเกต มี ๖ หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงคมนาคม กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และสำนักงานศาลยุติธรรม

(๒) หน่วยงานที่เห็นชอบในหลักการของร่างฯ โดยมีข้อสังเกต มี ๗ หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน งบประมาณ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงาน ก.พ.ร. โดยมีข้อสังเกตดังนี้

(๒.๑) ข้อสังเกตในภาพรวม

- ชื่อคณะกรรมการในร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ ควรเลือกใช้ภาษาไทย ไม่ควรใช้คำต่างประเทศ (ข้อสังเกตของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)

- ความสอดคล้องและความสัมพันธ์กับร่างพระราชบัญญัติอื่นๆ ควรทบทวนความสอดคล้องและความสัมพันธ์ระหว่างร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ กับร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เช่น คณะกรรมการส่งเสริม เศรษฐกิจดิจิทัลแห่งชาติตามร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลฯ เป็นคณะกรรมการชุดเดียวกันกับคณะกรรมการเฉพาะเรื่องด้านการส่งเสริมและสนับสนุนดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจตามร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. หรือไม่ (ข้อสังเกตของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)

นอกจากนี้ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติมีข้อสังเกตว่า ควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติ ทั้งสองฉบับดังกล่าว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบคอบ รัดกุม และสามารถบูรณาการการจัดทำภารกิจ ขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลได้

(๒.๒) ข้อสังเกตร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล พ.ศ.

- **อำนาจหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล**

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ จึงไม่ควรกำหนดให้สำนักงานฯ มีอำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับการถือหุ้น เข้าเป็นหุ้นส่วน เข้าร่วมทุนกับนิติบุคคล และการกู้ยืมเงิน หากมีความจำเป็น ต้องเข้าร่วมทุนหรือกู้ยืมเงิน ควรให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการร่วมทุนหรือกฎหมายว่าด้วยการกู้เงิน นอกจากนี้ การจัดตั้งหน่วยงานควรคำนึงถึงการควบรวบ ทบทวน ภารกิจ หรือยุบเลิกโครงสร้างของหน่วยงานที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ เพื่อไม่ให้มีการจัดตั้งหน่วยงานภาครัฐขึ้นใหม่เกินความจำเป็นและเพื่อลดความซ้ำซ้อนของการใช้จ่ายงบประมาณ (ข้อสังเกตของสำนักงบประมาณ)

- สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๐ กำหนดเป็นหลักการว่า การจัดตั้งองค์การมหาชนที่ตั้งตามพระราชบัญญัติ เฉพาะจะเกิดขึ้นได้เฉพาะกรณีที่หน่วยงานนั้นจำเป็นต้องใช้สิทธิพิเศษหรือจำเป็นต้องใช้อำนาจรัฐ ฝ่ายเดียว (unilateral act) อันกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล หากไม่เข้าข่ายตามหลักการนี้ ต้องจัดตั้งเป็นองค์การมหาชนตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลแห่งชาติตามร่างพระราชบัญญัตินี้แล้ว เห็นว่าควรจัดตั้งเป็นองค์การมหาชนตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชนฯ (ข้อสังเกตของสำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงาน ก.พ.)

- **บทเฉพาะกาล** การโอนอำนาจหน้าที่และกิจการของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ปัจจุบัน สวทช.เป็นหน่วยงานในกำกับของกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ มีภารกิจบางส่วนเท่านั้นที่เกี่ยวข้องกับกิจการตามร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลฯ ดังนั้น ตามร่างมาตรา ๔๑ จึงควรปรับปรุงให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ กิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ พนักงานและลูกจ้าง รวมทั้งงบประมาณของ สวทช. เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการตามร่างพระราชบัญญัติไปเป็นของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลและควรเพิ่มเติมให้พนักงานและลูกจ้างของ สวทช. มีสิทธิในการตัดสินใจว่า ประสงค์จะโอนย้ายไปปฏิบัติงานกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลหรือไม่อีกด้วย เช่นเดียวกับข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นอกจากนี้ ผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลในวาระเริ่มแรก ควรกำหนดให้ผู้อำนวยการ สวทช. ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว แทนการกำหนดให้ประธานกรรมการบริหารสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ปฏิบัติหน้าที่นั้น เนื่องจากงานของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลมีขอบเขตกว้างกว่า การส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ และยังรวมไปถึงการส่งเสริมการวิจัย พัฒนาและนวัตกรรมที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ผู้ประกอบการอีกด้วย (ข้อสังเกตของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)

(๒.๓) ข้อสังเกตร่างพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

- กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กองทุนนี้มีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม จึงสมควรปรับปรุงวัตถุประสงค์ของกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียงฯ โดยขยายขอบเขตภารกิจการดำเนินงานของกองทุนให้ครอบคลุมภารกิจของร่างพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมฯ ด้วย เพื่อให้การจัดสรรเงินกองทุนมีความครอบคลุมในทุกมิติและมีให้เป็นภาระงบประมาณของประเทศ (ข้อสังเกตของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) นอกจากนี้ ร่างมาตรา ๖ (๓) และร่างมาตรา ๙ (๔) ที่กำหนดรายรับและการใช้จ่ายกองทุนต้องจัดสรรเพื่อสมทบให้แก่กองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาตินั้น จะต้องส่งเสริมและสนับสนุนโดยไม่ขัดแย้งและเข้าช้อนกับการจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (ข้อสังเกตของกระทรวงศึกษาธิการ)

๓. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. แล้ว เห็นว่าสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับมีความเกี่ยวเนื่องและมีหลักการที่จะสนับสนุนให้นโยบายการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมสามารถที่จะดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมายที่รัฐบาลได้กำหนดไว้ จึงเห็นสมควรที่จะรวมเป็นฉบับเดียวและปรับปรุงให้สอดคล้องกัน โดยนำเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมฯ มากำหนดเป็นหมวด ๑ การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม หมวด ๒ คณะกรรมการ และหมวด ๓ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และนำเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมฯ มากำหนดเป็นหมวด ๔ กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งนำเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลฯ มากำหนดเป็นหมวด ๕ การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล สรุปผลการพิจารณาได้ดังนี้

๓.๑ ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ปรับปรุงชื่อร่างพระราชบัญญัติเป็น “ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.” เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องการสร้างกลไกการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้อย่างบูรณาการ โดยมีคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นผู้กำกับดูแลกลไกดังกล่าว

๓.๒ บทนิยาม (ร่างมาตรา ๔)

(๑) เพิ่มนิยามคำว่า “ดิจิทัล” ให้หมายความว่า เทคโนโลยีที่ใช้วิธีการนำสัญลักษณ์ศูนย์และหนึ่งหรือสัญลักษณ์อื่นมาแทนค่าสิ่งทั้งปวง เพื่อใช้สร้างหรือก่อให้เกิดระบบต่าง ๆ เพื่อให้มนุษย์ใช้ประโยชน์ เพื่อให้เข้าใจความหมายได้ถูกต้องตรงกัน

(๒) ปรับปรุงนิยามคำว่า “ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม” เพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

(๓) ปรับปรุงนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ให้หมายความรวมถึง คณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการใดๆ ที่ใช้ประโยชน์จากดิจิทัล เพื่อให้ร่างพระราชบัญญัตินี้มีขอบเขตบังคับกับคณะกรรมการดังกล่าวด้วย

(๔) ปรับปรุงนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” โดยตัดการระบุ “รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งโดยกฎหมาย” ออก เนื่องจากอยู่ในความหมายของรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณแล้ว

(๕) เพิ่มนิยามคำว่า “เลขาธิการ” และปรับปรุงนิยามคำว่า “สำนักงาน” เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติที่กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีเลขาธิการคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของสำนักงานดังกล่าว

(๖) เพิ่มนิยามคำว่า “กองทุน” “คณะกรรมการบริหารกองทุน” และ “ผู้อำนวยการ” เพื่อให้สอดคล้องกับการนำเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมฯ และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลฯ มารวมเป็นฉบับเดียวกัน

๓.๓ หมวด ๑ การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ร่างมาตรา ๕ และร่างมาตรา ๖)

ได้แยกบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเป็น ๒ มาตรา ได้แก่ (๑) กระบวนการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติฯ (ร่างมาตรา ๕) โดยปรับปรุงกระบวนการจัดทำนโยบายและแผนฯ ให้ชัดเจนและมีความต่อเนื่อง รวมทั้งมีผลใช้บังคับในทางปฏิบัติ โดยให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้จัดทำแผนและนโยบายฯ ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมฯ และกำหนดให้การประกาศใช้และการปรับปรุงต้องทำเป็นประกาศพระบรมราชโองการ รวมทั้งกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามแผนและนโยบายดังกล่าว เพื่อให้นโยบายและแผนดังกล่าวมีความต่อเนื่อง และมีผลใช้บังคับในทางปฏิบัติ และ (๒) เนื้อหาของนโยบายและแผนระดับชาติฯ (ร่างมาตรา ๖) ได้เพิ่มเติมเป้าหมายและแนวทางเกี่ยวกับการใช้ดิจิทัลที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีความเชื่อมโยงกัน และปรับปรุงสาระของเป้าหมายและแนวทางในด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการส่งเสริมการให้บริการหรือแอปพลิเคชัน ด้านการส่งเสริมให้เกิดมาตรฐานเทคโนโลยีดิจิทัลที่สอดคล้องกัน ด้านการส่งเสริมอุตสาหกรรมและนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการผลิตและพัฒนา

กำลังคนให้มีความพร้อมและความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และด้านการพัฒนาคลังข้อมูล และฐานข้อมูลดิจิทัล ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

๓.๔ หมวด ๒ คณะกรรมการ

(๑) คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- องค์ประกอบคณะกรรมการฯ ได้ปรับปรุงให้คณะกรรมการ โดยตำแหน่งมีจำนวนเท่าที่จำเป็น และให้มีองค์ประกอบจากตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการกำหนด นโยบาย และจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่และบทบาทสำคัญด้านดิจิทัล (ร่างมาตรา ๗)

- คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการฯ ได้เพิ่มเติมลักษณะ ต้องห้ามของกรรมการว่าจะต้องไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงาน ของรัฐ หรือหน่วยงานของเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และจะต้อง ไม่ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอิสระ หรือเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือลูกจ้างในองค์การเอกชน ที่มีส่วนได้เสียหรือมีผลประโยชน์ขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการ เพื่อป้องกัน มิให้ผู้ที่มีส่วนได้เสียหรือมีผลประโยชน์ขัดแย้งเข้ามาดำรงตำแหน่งกรรมการซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ในการกำหนดนโยบายและแผนระดับชาติด้านดิจิทัล (ร่างมาตรา ๘)

- วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ได้เพิ่ม ระยะเวลาดำรงตำแหน่งจากสามปีเป็นสี่ปี และตัดกรณีการห้ามดำรงตำแหน่งติดต่อกัน เกินสองวาระออก เพื่อให้คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมฯ สามารถปฏิบัติหน้าที่ ในการกำหนดนโยบายและแผนระดับชาติได้อย่างต่อเนื่อง (ร่างมาตรา ๙)

- อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ ได้เพิ่มเติมให้คณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่รายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ยับยั้งการดำเนินการของหน่วยงานที่ไม่เป็นไป ตามนโยบายหรือแผนระดับชาติ ทั้งนี้ เพื่อให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบาย และแผนระดับชาติ และขจัดปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ ได้ตัดอำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเงินค่าตอบแทน เงินพิเศษ การพิจารณาอนุมัติโครงการที่เป็นการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนออก เนื่องจากเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานอื่น ๆ และเพื่อไม่ให้มีปัญหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน (ร่างมาตรา ๑๑)

(๒) คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง

- ชื่อและอำนาจหน้าที่ ได้ปรับปรุงชื่อคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง ให้เป็นภาษาไทยจากเดิมที่กำหนดเป็นภาษาอังกฤษ และนำอำนาจหน้าที่เฉพาะ ของคณะกรรมการฯ แต่ละคณะในร่างเดิมมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๒ มากำหนดรวมไว้ในร่างมาตรา ๑๒ โดยแก้ไขเนื้อหาให้กระชับและเชื่อมโยงกับ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละด้าน ตามร่างมาตรา ๖ นอกจากนี้ ได้แก้ไขวิธีการแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่องด้านอื่นให้ชัดเจน ยิ่งขึ้น โดยให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมฯ โดยความเห็นชอบของ คณะรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๑๒) นอกจากนี้ ได้ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง

ให้มีการทำงานที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพในลักษณะคู่ขนาน โดยเป็นทั้งผู้เสนอนโยบายและถ่ายทอดนโยบายลงไปสู่การปฏิบัติงาน (ร่างมาตรา ๑๓)

- องค์ประกอบของคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง ได้นำองค์ประกอบคณะกรรมการเฉพาะเรื่องแต่ละคณะตามร่างเดิมมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๑ มากำหนดรวมไว้ในมาตราเดียวกัน และได้แก้ไขตำแหน่งประธานกรรมการให้มาจากกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมฯ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมฯ และคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง จากเดิมที่ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือปลัดกระทรวง กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นประธานกรรมการ นอกจากนี้ ได้แก้ไขกรรมการซึ่งมาจากผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีจำนวนเท่าที่จำเป็นและประกอบด้วยหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเฉพาะด้านคณะนั้น ๆ และได้ตัดกรรมการที่มาจากผู้แทนรัฐวิสาหกิจออก เนื่องจากอาจมีส่วนได้เสียกับการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการเฉพาะเรื่อง รวมทั้งลดจำนวนกรรมการผู้แทนภาคเอกชนจากไม่เกินห้าคนเป็นไม่เกินสามคน (ร่างมาตรา ๑๔)

- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้ตัดอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายและแผนระดับชาติ และการวิเคราะห์และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการออก เนื่องจากอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายและแผนระดับชาติ ได้ปรับเปลี่ยนไปเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง นอกจากนั้น การจัดทำแผนปฏิบัติการเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแต่ละแห่งที่จะต้องจัดทำให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติ สำนักงานฯ จึงควรทำหน้าที่เป็นหน่วยงานประสานและให้การสนับสนุนแก่หน่วยงานของรัฐในการดำเนินการดังกล่าว (ร่างมาตรา ๑๖)

๓.๕ หมวด ๓ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๑) การเสนอนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้ปรับปรุงกระบวนการรับฟังความคิดเห็นก่อนเสนอนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมต่อคณะรัฐมนตรี โดยกำหนดให้ต้องรับฟังความคิดเห็นจากสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และภาคเอกชนด้วย จากเดิมที่ต้องรับฟังจากหน่วยงานของรัฐเท่านั้น และได้ตัดกระบวนการในส่วนที่ให้คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมฯ เสนอความคิดเห็นของหน่วยงานของรัฐที่เห็นว่าการดำเนินการตามร่างนโยบายและแผนระดับชาติขัดแย้งกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐต่อคณะรัฐมนตรี เนื่องจากความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างแผนและนโยบายระดับชาติควรเป็นที่ยุติในชั้นรับฟังความคิดเห็นโดยไม่ต้องเสนอไปถึงคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้ ได้เพิ่มเติมหน้าที่ของสำนักงบประมาณที่จะต้องตั้งงบประมาณแก่หน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติ เพื่อให้นโยบายและแผนระดับชาติบรรลุผลสำเร็จ (ร่างมาตรา ๑๙)

(๒) การกำหนดให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติ ตัดกรณีที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องเสนอแผนปฏิบัติการต่อคณะกรรมการเฉพาะด้านเพื่อพิจารณาอนุมัติ เพื่อให้อิสระแก่หน่วยงานของรัฐในการจัดทำแผนปฏิบัติการ นอกจากนี้ ได้ตัดกรณีการดำเนินการทางวินัยกับหน่วยงานของรัฐที่ไม่ปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้ในร่างเดิมมาตรา ๒๙ ออก เนื่องจากร่างใหม่มาตรา ๒๐ ได้กำหนดกลไกในการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐที่ไม่ปฏิบัติให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติไว้แล้ว โดยให้คณะกรรมการเฉพาะเรื่องแจ้งให้หน่วยงานของรัฐนั้นปรับปรุงการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติ หากหน่วยงานของรัฐไม่เห็นด้วยให้เสนอคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมฯ วินิจฉัยชี้ขาด (ร่างมาตรา ๒๐)

๓.๖ หมวด ๔ กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๑) การจัดตั้งกองทุน

- วัตถุประสงค์ของกองทุน ตัดกรณีการกำหนดให้เป็นทุนหมุนเวียนออก เนื่องจากเป็นกองทุนที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ ซึ่งการบริหารจัดการกองทุนจะต้องกำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุน ซึ่งไม่ประสงค์ให้กองทุนนี้เป็นทุนหมุนเวียนที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดและต้องการให้มีการหมุนเวียนของรายได้กองทุน (ร่างมาตรา ๒๑)

- เงินและทรัพย์สินของกองทุน ได้กำหนดให้เงินที่กองทุนได้รับจาก กสทช. ในกรณีต่างๆ มีความชัดเจนขึ้น โดยแบ่งเป็น ๑) เงินที่ได้รับจากการจัดสรรคลื่นความถี่ ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม โดยให้สำนักงาน กสทช. จัดสรรไว้ในอัตราร้อยละ ยี่สิบห้าของรายได้จากการจัดสรรคลื่นความถี่ดังกล่าว ๒) เงินที่ได้รับการจัดสรรจากรายได้ของสำนักงาน กสทช. ตามมาตรา ๖๕ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เว้นแต่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับดอกผล โดยให้สำนักงาน กสทช. จัดสรรไว้ในอัตราร้อยละ ยี่สิบห้าของเงินรายได้ของสำนักงาน กสทช. ดังกล่าว และ ๓) เงินที่ กสทช. โอนให้แก่กองทุน เนื่องจาก กสทช. มอบหมายให้สำนักงานเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีบริการโทรคมนาคม ตามแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งหมดหรือบางส่วนแทน กสทช. (ร่างมาตรา ๒๒ และร่างมาตรา ๒๓)

(๒) คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

- องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารกองทุน ได้กำหนดให้กรรมการของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติบางส่วนเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ เพื่อเชื่อมโยงการดำเนินงานระหว่างคณะกรรมการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกับกองทุนฯ (ร่างมาตรา ๒๕)

๓.๗ หมวด ๕ การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

(๑) สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

- วัตถุประสงค์ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เนื่องจาก ร่างเดิมมาตรา ๑๕ กำหนดแต่เพียงสถานะของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลให้เป็นหน่วยงานของรัฐประเภทอื่นที่ไม่ใช่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้สำนักงานฯ สามารถกำหนดวิธีการทำงานเองได้ โดยมีต้องอยู่ภายใต้ระบบการทำงานของราชการที่อาจทำให้ การดำเนินการไม่ทันต่อสถานการณ์หรือนโยบายในการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้ง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงาน จึงได้เพิ่มเติมวัตถุประสงค์ของสำนักงานส่งเสริม เศรษฐกิจดิจิทัลให้ครบถ้วนและชัดเจน โดยกำหนดให้สำนักงานฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล และพัฒนาให้เกิดการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศในทุกด้าน (ร่างมาตรา ๓๑)

- อำนาจหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ตัดอำนาจ หน้าที่ในส่วนที่ซ้ำซ้อนกันออก และเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ให้ครอบคลุมบทบาทของสำนักงาน ส่งเสริมฯ ตามที่ผู้แทนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศฯ ชี้แจง ได้แก่ บทบาทในการส่งเสริมและ สนับสนุนอุตสาหกรรมหรือนวัตกรรมดิจิทัลทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน การส่งเสริมให้เกิด ความร่วมมือกันระหว่างภาคเอกชน การส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรด้านอุตสาหกรรมหรือ นวัตกรรมดิจิทัล และการเสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สิน ทางปัญญาของอุตสาหกรรมหรือนวัตกรรมดิจิทัล (ร่างมาตรา ๓๒)

- รายได้ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ได้กำหนดเพิ่มเติม ให้เงินและทรัพย์สินของสำนักงานฯ ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เพื่อให้ สำนักงานฯ สามารถนำเงินดังกล่าวมาใช้ในการบริหารงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ (ร่างมาตรา ๔๑)

- ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (ร่างมาตรา ๔๒ ถึงร่างมาตรา ๔๙) ได้แก่ ไขตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ให้เป็น ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล จากเดิมที่เป็นตำแหน่งเลขาธิการ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อให้สอดคล้องกับสถานะของสำนักงานฯ และเพิ่มเติม หลักเกณฑ์การแต่งตั้งผู้อำนวยการฯ โดยให้คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมฯ มีอำนาจ แต่งตั้งผู้อำนวยการฯ ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปได้อีกสี่ปี หากได้รับการประเมินผลการปฏิบัติงาน ได้ตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด แต่หากได้รับการประเมินต่ำกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดและ ต้องพ้นจากตำแหน่งไป คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมฯ จะแต่งตั้งผู้นั้นดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการฯ อีกไม่ได้ นอกจากนี้ ได้เพิ่มเติมให้ผู้อำนวยการฯ มีอำนาจหน้าที่บริหารงาน สำนักงานส่งเสริมฯ ให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลและนโยบายและ แผนระดับชาติฯ เพื่อให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมฯ

- การกำหนดให้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลเป็นหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ได้ตัดบทบัญญัติดังกล่าวออก เนื่องจากสามารถอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ออกพระราชกฤษฎีกากำหนดให้สำนักงานส่งเสริมฯ เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติดังกล่าวได้อยู่แล้ว

(๒) คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

- ชื่อและองค์ประกอบคณะกรรมการฯ แก่ไข่ออกจาก “คณะกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลแห่งชาติ” เป็น “คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล” เพื่อให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ และปรับปรุงที่มาของประธานกรรมการฯ โดยให้กรรมการเลือกกันเองเป็นประธาน จากเดิมที่ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง รวมทั้งปรับปรุงกรรมการโดยตำแหน่งให้ประกอบด้วยปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้มีความเชื่อมโยงกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และเพิ่มจำนวนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จากเดิมไม่เกินสี่คนเป็นไม่น้อยกว่าสี่คนแต่ไม่เกินหกคนเพื่อให้มีจำนวนผู้เชี่ยวชาญมากขึ้นอันจะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน และขยายระยะเวลาการดำรงตำแหน่งให้นานขึ้นจากสามปี เป็นสี่ปี เพื่อให้มีเวลาที่เพียงพอและต่อเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ (ร่างมาตรา ๓๓)

- อำนาจหน้าที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ปรับปรุงให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการกำกับและติดตามการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล และมีอำนาจในการให้ความเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลที่จัดทำโดยสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจ และตัดอำนาจหน้าที่ในส่วนที่ซ้ำซ้อนกับอำนาจหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลออก (ร่างมาตรา ๓๗)

(๓) แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เพิ่มเติมบทบัญญัติที่กำหนดเนื้อหาและรายละเอียดของแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ซึ่งประกอบด้วยแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนเศรษฐกิจดิจิทัลในด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลฯ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นกรอบในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล รวมทั้งเพิ่มเติมบทบัญญัติที่กำหนดให้สำนักงานส่งเสริมฯ ต้องปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นมาตรการที่ทำให้แผนยุทธศาสตร์มีผลในทางปฏิบัติ (ร่างมาตรา ๓๘ และร่างมาตรา ๓๙)

๓.๘ บทเฉพาะกาล

ได้เพิ่มการกำหนดให้ในวาระเริ่มแรกคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีองค์ประกอบเฉพาะกรรมการโดยตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อนแต่ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เพื่อให้คณะกรรมการฯ สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ทันทีเมื่อพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแม้จะยังไม่มีการผู้ทรงคุณวุฒิ (ร่างมาตรา ๕๕)

นอกจากนี้ ได้แก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำและวรรคตอนในร่างพระราชบัญญัติฯ
และบันทึกหลักการและเหตุผลให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและเป็นไปตามแบบการร่างกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๕๘

รายงานผลการพิจารณาศึกษา
คณะกรรมการพิจารณากฎหมายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
เรื่อง “กฎหมายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม”

สืบเนื่องจากการที่คณะกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยได้มอบหมายให้ทำหน้าที่พิจารณา ศึกษา วิเคราะห์ ข้อดี ข้อเสีย ของร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) ที่อาจส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการสื่อสารและรับรู้ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้ง โครงสร้าง สถานะและอำนาจหน้าที่ขององค์กรอิสระที่ทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการพิจารณาเรื่อง กฎหมายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาให้คณะกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพิจารณารับทราบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. หลักการและเหตุผล

โดยที่ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายไว้ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ในส่วนของการสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศว่า รัฐบาลได้กำหนดนโยบายให้มีการส่งเสริมภาคเศรษฐกิจดิจิทัลและวางรากฐานของเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศอย่างจริงจัง ซึ่งจะทำให้ทุกภาคเศรษฐกิจก้าวหน้าไปได้ทันโลกและสามารถแข่งขันในโลกสมัยใหม่ ทั้งด้านการผลิตและการค้าผลิตภัณฑ์ดิจิทัลโดยตรง และการใช้ดิจิทัลให้รองรับการให้บริการของภาคธุรกิจการเงินและธุรกิจบริการเรื่องอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคสื่อสารและบันเทิงตลอดจนการใช้ดิจิทัลรองรับการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมและการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ การขับเคลื่อนเข้าสู่ความเป็นดิจิทัลมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในทุกด้านโดยเฉพาะการพัฒนาธุรกิจการสื่อสารของประเทศในอนาคตที่จำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล โดยมีเป้าหมายให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ การมีขนาดที่พอเพียงต่อการใช้งาน มีเสถียรภาพที่มั่นคง มีราคาที่เหมาะสม เพื่อเป็นพื้นฐานไปสู่การพัฒนาและต่อยอดกิจกรรมการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีประสิทธิภาพสูงสุดจึงต้องมีการปรับปรุงให้มีหน่วยงานที่รองรับนโยบายในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ โดยการจัดตั้งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมขึ้นรับผิดชอบด้วยการปรับปรุงภารกิจและโครงสร้างของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้ครอบคลุมการแบ่งส่วนราชการในกระทรวง และการโอนอำนาจหน้าที่ กิจการ ทรัพย์สินงบประมาณ สิทธิ หนี้ และภาระผูกพัน รวมถึงข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างและอัตรากำลัง

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการและได้ผ่านความเห็นชอบต่อร่างกฎหมายชุดเศรษฐกิจดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๗ และวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๘ และภายหลังปรากฏว่ามีกลุ่มบุคคลและผู้ที่ไม่คาดคิดว่าอาจได้รับผลกระทบเมื่อร่างกฎหมายชุดเศรษฐกิจดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าวมีผลบังคับใช้ อาทิ เครือข่ายกลุ่มบุคคลผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม กลุ่มเครือข่ายสื่อเพื่อเด็กเยาวชนและครอบครัว และองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนได้ยื่นหนังสือและแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อมวลชนมาอย่างต่อเนื่อง และโดยที่อาจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อ

* ที่มา : รายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาปฏิรูปแห่งชาติ เรื่อง “รายงานผลการพิจารณาศึกษากฎหมายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม” สำนักกรรมการฯ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาปฏิรูปแห่งชาติ เข้าถึงข้อมูลได้ที่เว็บไซต์ <https://www.isranews.org/thaireform-data-mass-comm/download/9059/37492/18.html>

แนวทางการปฏิรูปสื่อที่คณะกรรมการการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ รับผิดชอบอยู่ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดของบทบัญญัติในร่างกฎหมายทั้ง ๑๐ ฉบับ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทำงานของคณะกรรมการการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศต่อไป

๒. ประเด็นการศึกษา

คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้ประชุมปรึกษาหารือ และจัดทำกรอบและกำหนดแนวทางการศึกษา ดังนี้

๑. แนวคิดหลักการสำคัญของการเสนอร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) ทั้ง ๑๐ ฉบับ สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลและสังคมของประเทศไทยได้จริงหรือไม่

๒. โครงสร้าง สถานะและบทบาทอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน องค์กรหรือหน่วยงานรัฐ ที่จัดตั้งขึ้นตามร่างกฎหมายเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) มีความชัดเจนเพียงใด และสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลและสังคมของประเทศไทยได้จริงหรือไม่

๓. สถานะและบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (กสทช.) ภายใต้ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) จะเป็นไปในทิศทางใด และการจัดตั้งกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมวัตถุประสงค์ในการที่จะ นำเอาเงินกองทุนไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดมีความชัดเจนเพียงพอแล้วหรือไม่และประชาชนผู้บริโภค จะได้ประโยชน์จากกองทุนดังกล่าวอย่างไร

๔. ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) ได้มีการกำหนดมาตรการ รองรับหรือกลไกการปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในการสื่อสารและรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน เพื่อไม่ให้ ถูกลิดรอนหรือถูกละเมิดหรือไม่ เพียงใด รวมทั้ง มีการกำหนดมาตรการกลไกการตรวจสอบถ่วงดุล การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่และมาตรการเยียวยาให้กับประชาชนผู้ถูกระทำละเมิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ในการบังคับใช้ร่างกฎหมายชุดดังกล่าวหรือไม่

๕. โครงสร้าง สถานะและบทบาทอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน องค์กรหรือหน่วยงานรัฐ ที่ถูกจัดตั้งขึ้นตามร่างกฎหมายเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของภาคเอกชน ภาคธุรกิจ หรือผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือไม่ และจะมี มาตรการสนับสนุนส่งเสริมและสร้างความเชื่อมั่นความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cyber security) ให้กับภาคเอกชน ภาคธุรกิจ หรือผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ อย่างไร

๓. วิธีการพิจารณาศึกษา

ภายหลังการจัดทำกรอบและกำหนดแนวทางการศึกษาแล้ว คณะอนุกรรมการได้ร่วมประชุม เพื่อศึกษา วิเคราะห์ และเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลเพิ่มเติมและจากการประชุม เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๘ และวันพฤหัสบดีที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘ มีผู้มาให้ข้อมูล และร่วมนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามกรอบที่คณะอนุกรรมการได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. นางสาวรณดา วายุภาพ ผู้อำนวยการ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) และในฐานะตัวแทนผู้ได้รับมอบหมายจาก ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (นางทรงพร โกมลสุรเดช)

๒. นางสาววิไล อมราภรณ์ ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายคมนาคม ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการ คณะกรรมการกฤษฎีกา

๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปิยะบุตร บุญอร่ามเรือง อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

๔. นายวิษณุ ตันทวิรุพท์ ที่ปรึกษาประจำตัว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธวัชชัย จิตรภาชน์นันท์ กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

๕. นายสุพจน์ เขียวรุฒิ ผู้อำนวยการโครงการ Industrial Liaison Program คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๖. นายไพบุลย์ อมรภิญโญเกียรติ ทนายความและที่ปรึกษากฎหมาย

๗. ศาสตราจารย์ กาญจนา กาญจนสุด อาจารย์ประจำภาควิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (Asian Institute of Technology : AIT)

๘. นางสาวกชิติธร ภูมราตัย หัวหน้างานศึกษานโยบายเทคโนโลยี ECTI และดัชนีสังคมสารสนเทศ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรเทพ เบญญาอภิกุล อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๑๐. นางสาวสารี อ๋องสมหวัง ประธานกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภคสภาปฏิรูปแห่งชาติ

๔. สรุปผลการพิจารณา

คณะอนุกรรมการฯ ได้รับฟังข้อมูลจากหน่วยงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและได้ร่วมกันศึกษาข้อมูลต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการและได้ผ่านความเห็นชอบต่อร่างกฎหมายชุดเศรษฐกิจดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๗ จำนวน ๒ ฉบับ และเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๘ จำนวน ๘ ฉบับ รวมเป็นชุดร่างกฎหมายเกี่ยวกับเศรษฐกิจดิจิทัล จำนวน ๑๐ ฉบับ (แต่ยังคงค้างอยู่ในระหว่างกระบวนการพิจารณาอีก ๓ ฉบับ) แบ่งได้เป็น ๓ กลุ่ม แบ่งแยกพิจารณาในคณะกรรมการกฤษฎีกา ๓ คณะ ได้แก่

กลุ่มที่ ๑ รวม ๒ ฉบับ ผ่านการพิจารณาในเบื้องต้นเรียบร้อยแล้ว ได้แก่

๑) ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (จัดตั้งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม)

๒) ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (ฉบับที่...) พ.ศ.

กลุ่มที่ ๒ รวม ๔ ฉบับ ได้แก่

๑) ร่างพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

๒) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.

๓) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล พ.ศ.

๔) ร่างพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

กลุ่มที่ ๓ รวม ๔ ฉบับ ได้แก่

๑) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่...) พ.ศ.

๒) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่...) พ.ศ.

๓) ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.

๔) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้จัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดทำร่างกฎหมายเร่งด่วนตามนโยบายรัฐบาล (กฎหมายเกี่ยวกับเศรษฐกิจดิจิทัล) ซึ่งในการสัมมนาได้แจ้งต่อผู้เข้าร่วมสัมมนาว่า ได้มีการนำร่างพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล พ.ศ. มารวมไว้เป็นร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. ด้วยเหตุผลว่า “เนื่องจากเห็นว่าการกำหนดนโยบาย และแผนดังกล่าวไปปฏิบัติย่อมจะต้องพิจารณาถึงมาตรการและกระบวนการในการส่งเสริมไม่ว่าในด้านการพาณิชย์ อุตสาหกรรม การค้าและการลงทุนรวมทั้งนวัตกรรมต่าง ๆ ที่ใช้เทคโนโลยีทางดิจิทัลที่จำเป็นต้องไปในแนวทางเดียวกันและมีมาตรการต่อเนื่องกัน นอกจากนี้ ยังจะต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนในด้านต่างๆ ให้แก่ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การดำเนินการในเรื่องของกองทุนดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจึงต้องมีความสอดคล้องกันด้วย ด้วยเหตุนี้จึงได้นำหลักการของร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับมารวมไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันเพื่อให้เป็นไปตามหลักการดังกล่าว” ซึ่งภายหลังจากการนำร่างพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล พ.ศ. มารวมไว้เป็นร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. แล้ว ส่งผลให้ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. แบ่งเป็น ๕ หมวด ประกอบด้วย หมวดที่ ๑ การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม หมวดที่ ๒ คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หมวดที่ ๓ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม หมวดที่ ๔ กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม หมวดที่ ๕ การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

๕. สรุปผลการศึกษาและการวิเคราะห์ตามกรอบแนวทาง

คณะอนุกรรมการได้ทำการรวบรวมข้อมูล ประชุมปรึกษาหารือเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลแล้วสรุปเป็นผลการศึกษาตามประเด็นที่กำหนดเป็นแนวทางการศึกษาไว้ดังนี้คือ

๑. แนวคิดหลักการสำคัญของการเสนอร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) ทั้ง ๑๐ ฉบับ สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลและสังคมของประเทศไทยได้จริงหรือไม่ พบว่านโยบายการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมโดยหลักการแล้วเป็นนโยบายที่ดีเพราะจะเป็นกลไกขับเคลื่อนสนับสนุนส่งเสริมให้ประเทศไทยมีพัฒนาการความก้าวหน้าเข้าสู่การเป็นสังคมยุคดิจิทัลได้ ในที่สุด แต่จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมพบว่า การนำเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เริ่มต้นที่ต้องการสร้างความเชื่อมั่น และป้องกันรวมถึงแก้ไขปัญหาความเสี่ยงและความไม่ปลอดภัยเกี่ยวกับ Cyber security เป็นสำคัญ และต้องการให้หน่วยงานของรัฐมีข้อกำหนดและแนวปฏิบัติที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงไปในทิศทางเดียวกันเพื่อส่งผลให้สามารถผลักดันกิจการด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือ E - Commerce ให้มีความเติบโตได้มากที่สุด ดังนั้น การนำเสนอร่างกฎหมายจึงอาศัยช่วงจังหวะที่รัฐบาลมีนโยบายผลักดันให้เกิด “เศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy)” เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนให้ร่างกฎหมายทั้งหมดผ่านการพิจารณาจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้รวดเร็วขึ้น ประกอบกับการจะบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการเป็นเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) ได้นั้น มีความจำเป็นต้องอาศัยงบประมาณสนับสนุนจำนวนมาก ซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาจัดหาจาก “เงินแผ่นดิน” ที่เป็นแหล่งรายได้ขนาดใหญ่ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ก็คือแหล่งรายได้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรทรัพยากรคลื่นความถี่ ในกองทุนวิจัย

และพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.) ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งองค์กรกำกับดูแล ได้แก่ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กสทช. กำลังอยู่ในสภาวะการถูกตั้งคำถามและจำเป็นต้องมีการตรวจสอบในด้านธรรมาภิบาลและความน่าเชื่อถือขององค์กรในด้านการบริหารจัดการที่โปร่งใส ซึ่งเมื่อพิจารณาไปในรายละเอียดร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัลทุกฉบับแล้วจะพบว่า ร่างกฎหมายชุดนี้จัดเป็น “กฎหมายเศรษฐกิจ” ที่การบัญญัติกฎหมายกลุ่มนี้จะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจ ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบกันหลายด้าน อาทิ เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี การบริหารจัดการ การสื่อสารมวลชน วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ วิศวกรรมไฟฟ้า อีกทั้งร่างกฎหมายในแต่ละฉบับยังมีความซับซ้อนกันอยู่ในหลายมิติ จากการรวบรวมข้อมูลทำให้พบอีกว่า ร่างกฎหมายชุดดังกล่าวมุ่งเน้นการปกป้อง ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ (National Security) มากกว่าปกป้องความมั่นคงปลอดภัยของระบบ หรือความมั่นคงปลอดภัยของระบบไซเบอร์ (Cyber security) ซึ่งจะผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการ ในการลงทุนหรือดำเนินธุรกิจมากกว่าจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) เพราะรายละเอียดขั้นตอนและวิธีการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายจะส่งผลให้ ผู้ประกอบการต่างประเทศที่ประสงค์จะเข้ามาดำเนินการธุรกิจทางด้านอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ในประเทศไทยขาดความเชื่อมั่นและอาจจะไปลงทุนหรือดำเนินธุรกิจในประเทศอื่นแทน ทำให้ส่งผลเสีย ต่อธุรกิจทางด้านอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมมากกว่าผลดีนอกจากนี้ แนวคิดการยกร่างกฎหมายดังกล่าวยังมีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐ ผู้ประกอบการธุรกิจ และส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างกว้างขวาง แต่กลับขาดการมีส่วนร่วม และขาดการรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้เสียต่างๆอย่างครบถ้วนรอบด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบัญญัติให้มีการโอน เงินงบประมาณจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.) ที่มีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งเพื่อให้เกิดการวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม ไปใช้เพื่อประโยชน์ของกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ และสังคม (แม้ในการแก้ไขครั้งล่าสุดจะมีการปรับแก้เป็นการจัดสรรเงินไปบางส่วนก็ตาม) ถือเป็น การเปลี่ยนแปลงหลักการจัดสรรทรัพยากรการสื่อสารของชาติที่ขัดแย้งต่อหลักการตามรัฐธรรมนูญและพันธกรณี ระหว่างประเทศเกี่ยวกับปฏิรูปสื่อและการสื่อสารของประเทศไทยโดยภาพรวมอีกด้วย จากการศึกษาจึงสรุป ได้ว่า การที่รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาประเทศไทยไปสู่เศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลเป็นเรื่องดี แต่เมื่อพิจารณา ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัลทั้ง ๑๐ ฉบับดังกล่าวแล้วพบว่ามีแนวทางที่มุ่งเน้นการปกป้อง ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศมากกว่าความมั่นคงปลอดภัยของระบบคอมพิวเตอร์หรือระบบไซเบอร์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศอันจะส่งผลเสียต่อเศรษฐกิจ และสังคมโดยรวมมากกว่าผลดี นอกจากนี้ยังเป็นการบัญญัติกฎหมายที่ส่งอาจผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพ ของประชาชนอย่างกว้างขวางในขณะที่ยังขาดการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม และอาจถือเป็นการเปลี่ยนแปลงหลักการจัดสรรทรัพยากรคลื่นความถี่ที่ขัดแย้งต่อหลักการของรัฐธรรมนูญและพันธกรณี ระหว่างประเทศได้ ดังนั้น ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) ทั้ง ๑๐ ฉบับ จึงอาจจะไม่สามารถสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลและสังคมของประเทศไทยให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์ที่มาของการออกกฎหมายได้ตามหลักการที่รัฐบาลได้วางนโยบายไว้

๒. โครงสร้าง สถานะและบทบาทอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน องค์กรหรือหน่วยงานรัฐที่ถูกจัดตั้งขึ้นตามร่างกฎหมายเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) มีความชัดเจนและสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลและสังคมของประเทศไทยได้จริงหรือไม่ พบว่า

องค์กรหรือหน่วยงานรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัลนี้มีการจัดตั้งคณะกรรมการสำนักงานและองค์กรขึ้นใหม่หลายคณะและหลายหน่วยงาน แต่ยังคงความชัดเจนในเรื่องสถานะความรับผิดชอบ และรูปแบบขององค์กรว่า องค์กรที่จัดตั้งขึ้นใหม่นี้มีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน เพราะร่างกฎหมายบัญญัติให้ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น และในขณะเดียวกันไม่เป็นหน่วยรับตรวจของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) แต่ให้ สตง.เป็นผู้สอบบัญชีและตัดอำนาจอื่น ๆ อีกหลายประการที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจะสามารถทำได้ ซึ่งอาจส่งผลต่อความโปร่งใส และการตรวจสอบหน่วยงานรัฐ ดังเช่นที่ปรากฏอยู่ในสำนักงาน กสทช. และยังคงต่อไปอีกว่าในการบริหารจัดการ มีการกำหนดให้สามารถถือหุ้น เข้าเป็นหุ้นส่วน หรือเข้าร่วมทุนกับบุคคลอื่น โดยไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการหรือหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งอาจเป็นการบัญญัติกฎหมายเพื่อเปิดช่องให้ไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการหรือหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ อันเป็นการบัญญัติให้สิทธิพิเศษให้เป็นหน่วยงานที่ไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการและกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส จากหน่วยงานอื่น เพราะหากมีความจำเป็นต้องให้มีการดำเนินการอย่างเอกชนเพื่อความเป็นอิสระ ยืดหยุ่นและมีประสิทธิภาพ ก็ควรบัญญัติให้มีการจัดตั้งเป็นนิติบุคคลเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรให้มีความชัดเจน เพราะความชัดเจนจะเป็นตัวกำหนดมาตรการความโปร่งใสและการตรวจสอบถ่วงดุล นอกจากนี้จากการศึกษาคุณสมบัติของผู้บริหารและกรรมการของคณะกรรมการเศรษฐกิจดิจิทัลเพื่อสังคมพบว่า ไม่มีข้อจำกัดหรือข้อกำหนดคุณสมบัติต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ต้องไม่เป็นผู้นับถือศาสนาใดและไม่มีตำแหน่งเกี่ยวข้องทางการเมืองทั้ง ๆ ที่คณะกรรมการเศรษฐกิจดิจิทัลเพื่อสังคมมีอำนาจหน้าที่เหนือคณะรัฐมนตรี และคณะกรรมการกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมก็มีหน้าที่รับผิดชอบต้องงบประมาณนับหมื่นล้านบาท มีการยกเว้นความรับผิดทางกฎหมายของหน่วยงานและพนักงานเจ้าหน้าที่ กรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงาน และที่ปรึกษาที่คณะทำงานแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงาน รวมถึงทรัพย์สินของสำนักงานไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดี โดยปราศจากหลักการรองรับที่สำคัญ อีกทั้งยังพบว่ามีข้อกำหนดยกเว้นการใช้ “เงินแผ่นดิน” ของหน่วยงาน ซึ่งขัดกับหลักวินัยทางการเงินการคลังตามรัฐธรรมนูญอีกด้วย ดังนั้นเมื่อโครงสร้าง สถานะและบทบาทอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน องค์กรหรือหน่วยงานรัฐที่ถูกจัดตั้งขึ้นตามร่างกฎหมายเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) ขาดความชัดเจน ย่อมไม่สามารถสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลและสังคมของประเทศไทยในที่สุด

จากการศึกษาสรุปได้ว่า โครงสร้าง สถานะและบทบาทอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน องค์กรหรือหน่วยงานรัฐที่ถูกจัดตั้งขึ้นตามร่างกฎหมายเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) ยังไม่ครอบคลุมประเด็นสำคัญที่ต้องให้ความสำคัญที่ต้องระมัดระวัง กล่าวคือ ขาดความชัดเจนในเรื่องสถานะ บทบาทและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานและหน่วยงาน ระบบการสรรหาคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งอย่างมีธรรมาภิบาล การเคารพอำนาจวินัยทางการเงินและการคลัง การออกแบบกลไกและระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ หลักประกันการใช้อำนาจและความรับผิดของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่โปร่งใสเป็นธรรม และสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ อันเป็นประเด็นหลักและสำคัญที่จะทำให้ร่างกฎหมายเกี่ยวข้อง

กับเศรษฐกิจดิจิทัล ทั้ง ๑๐ ฉบับ ไม่สามารถสนับสนุนหรือส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลและสังคมของประเทศไทยได้ในที่สุด

๓. สถานะและบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม (กสทช.) ภายใต้ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) จะนำไปในทิศทางไหน และการจัดตั้งกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม วัตถุประสงค์ในการที่จะนำเอาเงินกองทุนไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดมีความชัดเจนเพียงพอแล้วหรือไม่ และประชาชนผู้บริโภคจะได้ประโยชน์จากกองทุนดังกล่าวอย่างไร

จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันประเทศไทยได้เปลี่ยนผ่านเข้าสู่ระบบตลาดแข่งขันเสรีในกิจการสื่อสาร (Market-based Supply) การจัดสรรทรัพยากรสื่อสารของชาติโดยเฉพาะคลื่นความถี่เป็นสิ่งที่มียู้อย่างจำกัดและเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการสื่อสาร การจัดสรรทรัพยากรจึงต้องเป็นไปเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและประโยชน์สูงสุด อีกทั้งความข้อนี้ยังเป็นพันธกรณีของประเทศที่ได้ให้ไว้ในระดับระหว่างประเทศ ทั้งต่อองค์การการค้าโลก (WTO) และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดยหลักการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดต้องเป็นไปในลักษณะที่โปร่งใส และไม่เลือกปฏิบัติเป็นหลักสำคัญ ดังนั้น ในกรณีจัดสรรทรัพยากรความถี่ให้แก่เอกชนหรือผู้ประกอบการเพื่อให้บริการเชิงพาณิชย์จึงนิยมใช้วิธีการประมูลเพราะเป็นวิธีการที่สามารถพิสูจน์ได้ชัดเจนว่า โปร่งใสไม่เลือกปฏิบัติ และรัฐจะต้องดำเนินนโยบายการจัดรูปแบบของครกกำกับดูแลให้มีการแบ่งแยก รัฐในฐานะผู้กำหนดนโยบาย (Policy Maker) และรัฐในฐานะหน่วยงานกำกับดูแล (Regulators) ออกจากรัฐในฐานะผู้ประกอบการ (Operators) ออกจากกันให้ชัดเจน การเกิดขึ้นของร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัลชุดนี้ส่งผลให้ กสทช. ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลและขาดความเป็นอิสระและไม่สามารถใช้ดุลพินิจอย่างอิสระในการจัดสรรคลื่นความถี่ได้ เพราะต้องปฏิบัติตามแผนและนโยบายที่อนุมัติโดยคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้เมื่อศึกษาถึงวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นไปเพื่อ “การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการให้การอุดหนุนหรือให้กู้ยืมแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนหรือบุคคลทั่วไปในการดำเนินงาน ซึ่งการให้กู้ยืมแก่เอกชนหรือบุคคลทั่วไปในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม” โดยภาพรวม มิใช่เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมโดยตรง แม้เงินรายได้ของกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจะเป็นรายได้ในอัตราส่วนร้อยละ ๒๕ ของเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม และเงินรายได้จากการดำเนินงานเฉพาะส่วนที่ได้รับหรือเรียกเก็บในกิจการโทรคมนาคมจากผู้ให้บริการหรือผู้รับสัมปทานก็ตาม แต่โดยหลักการเงินรายได้จากทรัพยากรของชาติประเภทใดก็สมควรที่จะนำไปใช้จ่ายหรือพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาทรัพยากรในประเภทนั้น ๆ โดยตรง การแบ่งหักรายได้จากกองทุนเดิมไปสู่กองทุนใหม่ย่อมส่งผลต่อประชาชนผู้บริโภคที่ย่อมจะได้รับประโยชน์จากกองทุนเดิมลดลงและเกิดความซ้ำซ้อนกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อาจเป็นผลให้ไม่มีความจำเป็นในการจัดตั้งกองทุนหรือยกเลิกกองทุนทั้งสองต่อไปในอนาคตได้ อีกทั้งยังมีการกำหนดเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ของกองทุนให้สามารถนำเงินของกองทุนไปสนับสนุนการชดเชยการถูกเรียกคืนคลื่นอันเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ของการเรียกคืนคลื่นความถี่จากหน่วยงานรัฐเพื่อนำไปกระจายการถือครองให้แก่ภาคประชาชนในฐานะทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ นอกจากนี้การกำหนดให้

สามารถนำเงินกองทุนไปใช้เพื่อการอุดหนุนหรือการกู้ยืมอาจส่งผลให้การบริหารกองทุนขาดประสิทธิภาพหรือความโปร่งใสและชัดเจนเพียงพอ และยังพบว่ามีการจำกัดบทบาทของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นเพียงผู้สอบบัญชี และคณะกรรมการบริหารกองทุนมีหน้าที่จัดทำงบดุลและบัญชีทำการเท่านั้น อีกทั้งยังไม่มี การกำหนดให้มีตำแหน่งผู้จัดการกองทุนซึ่งต้องทำงานเต็มเวลาในการบริหารซึ่งอาจจะทำให้การบริหาร กองทุนไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งปัญหาความไม่โปร่งใสและไม่สามารถตรวจสอบย้อนส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพ ของประชาชนในฐานะผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อประโยชน์สาธารณะ และกระทบต่อ สิทธิของประชาชนที่จะได้รับบริการอย่างทั่วถึงตามวัตถุประสงค์ดั้งเดิมของการเรียกเก็บเงินกองทุนวิจัย และพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (กทปส.)

จากการศึกษาสรุปได้ว่ามีความชัดเจนว่าความเป็นองค์กรอิสระของ กสทช. จะถูกลดทอน และลดบทบาทลงจนเป็นองค์กรที่ขาดความเป็นอิสระ โดยคณะกรรมการดิจิทัลเศรษฐกิจและสังคม จะเป็นผู้เข้ามามีบทบาทแทนซึ่งอาจทำให้อำนาจในการจัดสรรและกำกับดูแลคลื่นความถี่ถูกแทรกแซง ทั้งจากกลุ่มอำนาจทางการเมืองและอำนาจทุนได้โดยง่าย มีความไม่ชัดเจนในภารกิจของรัฐในฐานะ ผู้ประกอบการและผู้กำกับดูแล ส่งผลให้พัฒนาการตามแนวทางการปฏิรูปสื่อย้อนกลับไปสู่อัตตาธิปไตยของรัฐถือครอง คลื่นความถี่จำนวนมากโดยใช้ประโยชน์สาธารณะเป็นข้ออ้าง การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากกองทุน เพื่อกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ไปรองรับประโยชน์โดยภาพรวมของเศรษฐกิจดิจิทัลอาจส่งผลให้ การพัฒนาด้านเนื้อหาในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เกิดความชะงักหรือขาดหายไป อีกทั้งกองทุน เศรษฐกิจดิจิทัลที่จัดตั้งขึ้นใหม่ยังขาดการออกแบบกลไกและระบบการตรวจสอบที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ อันจะนำมาซึ่งปัญหาธรรมาภิบาลของหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่ได้ในอนาคตเช่นเดียวกับที่เคยเกิดขึ้นมาแล้ว กับ กสทช. ดังนั้น ภายใต้ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) คณะกรรมการ กิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (กสทช.) มีแนวโน้มที่จะถูกลดบทบาทหน้าที่ และความสำคัญ และการจัดตั้งกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ยังขาดวัตถุประสงค์ในการที่จะ นำเอาเงินกองทุนตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในกฎหมายไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยังไม่มีชัดเจน เพียงพอที่จะจะทำให้ประชาชนหรือผู้บริโภคได้รับและเข้าถึงการใช้ประโยชน์จากกองทุนดังกล่าวได้

๔. ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) ได้มีการกำหนด มาตรการรองรับหรือกลไกการปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในการสื่อสารและรับรู้ข้อมูลข่าวสารของ ประชาชน เพื่อไม่ให้ถูกลิดรอนหรือถูกละเมิดหรือไม่ เพียงใด พบว่า

ตามหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบาย การกำหนดหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย และการร้องเรียนต่าง ๆ ได้รับการรับรองในรัฐธรรมนูญทุกฉบับ จนถึงปัจจุบัน แต่ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัล ขาดการนำหลักการเหล่านี้ไปเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง และหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดตั้ง ส่งผลให้ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษา ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่จัดทำขึ้นขาดกรอบการทำงานและประสานงานที่ชัดเจน (Cyber security Framework) และไม่สามารถปล่อยให้ทำหน้าที่ของคณะกรรมการที่จะจัดตั้งขึ้นกำหนดได้ เพราะเป็นการ ออกกฎหมายที่ให้อำนาจกว้างขวางในการเฝ้าระวังแต่เพียงอย่างเดียวอย่างไร้ขอบเขตขาดการนิยาม ความหมายของ Critical Infrastructures ที่ต้องการปกป้อง ไม่มีการกำหนดมาตรฐานและการบริหาร ความเสี่ยงที่ชัดเจนร่วมกันกับภาคเอกชนและประชาสังคม และไม่มีขอบเขตของการทำงานที่อย่างน้อย

ต้องประกอบด้วยมาตรการป้องกันความรับผิด และมาตรการเยียวยาความเสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวของตนเอง

นอกจากนี้ ยังปรากฏต่อไปอีกว่า ร่างกฎหมายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ทั้ง ๑๐ ฉบับ มีบทบัญญัติที่เพิ่มอำนาจหน้าที่เสมือนตรวจของพนักงานเจ้าหน้าที่อย่างไร้ขอบเขตและไม่มีมาตรการหรือกลไกในการปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนซึ่งขัดแย้งต่อหลักการตามรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการสื่อสารและรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน โดยกรอบแนวคิดของร่างกฎหมายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมมีลักษณะบั่นทอนสิทธิเสรีภาพของประชาชนและบั่นทอนบรรยากาศการลงทุนของเอกชนและต่างชาติส่งผลให้เกิดความหวาดกลัวและไม่แน่ใจทั้งในแง่ผู้ประกอบการผู้ให้บริการและประชาชนผู้ใช้บริการ เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ฯ ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลอย่างไร้ขอบเขตและเน้นเฉพาะการเข้าถึงข้อมูลบุคคลที่เป็นเป้าหมาย (targeted surveillance) โดยปราศจากการกลั่นกรองจากศาลหรือตุลาการฯ และปราศจากการโต้แย้งคำสั่งที่เกี่ยวข้องซึ่งขัดกับหลักการตามกฎหมายวิธีพิจารณาทางปกครอง ไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดความรับผิดของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นการเฉพาะอย่างน้อยตามหลักการความรับผิดเด็ดขาด (strict liability) เพื่อให้ประชาชนสามารถดำเนินการฟ้องร้องกล่าวโทษได้ตามกฎหมายโดยไม่เป็นภาระมากเกินไป และไม่มีมาตรการเยียวยาความเสียหายให้แก่ประชาชนที่ได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นการเฉพาะ เพื่อให้ประชาชนสามารถได้รับการเยียวยาความเสียหายได้ตามกฎหมายโดยไม่เป็นภาระมากเกินไป ในขณะที่เดียวกันก็ปรากฏพบในร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ เช่นเดียวกันว่า มีการให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการแม้เพียงมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดโดยปราศจากการกลั่นกรองจากศาลหรือฝ่ายบริหารระดับรัฐมนตรีหรืออธิบดี และปราศจากการโต้แย้งคำสั่งที่เกี่ยวข้องซึ่งขัดกับหลักการตามกฎหมายวิธีพิจารณาทางปกครอง และในร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ ว่ามียกเลิกหลักการให้ความยินยอม (consent) ของเจ้าของข้อมูลตามหลักสากล รวมถึงข้อยกเว้นการบังคับใช้กฎหมายแก่ ผู้สื่อข่าว หรือองค์กรศาสนา ซึ่งไม่แน่ชัดว่ามีขอบเขตเพียงใด สำหรับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ และร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ ก็ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าตรวจค้น ยึดและอายัดทรัพย์สิน โดยปราศจากการกลั่นกรองจากศาล และปราศจากการโต้แย้งคำสั่งที่เกี่ยวข้อง ซึ่งขัดกับหลักการตามกฎหมายวิธีพิจารณาทางปกครอง ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ซึ่งเป็นการเอาหน่วยงาน ๒ หน่วยที่มีภารกิจขัดแย้งกันมาไว้ในที่เดียวกัน ย่อมทำให้ภารกิจด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ที่เป็นเรื่องของประชาชนโดยแท้ได้รับความสำคัญน้อยกว่าอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในด้านการกำหนดมาตรการ กลไก การตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่และมาตรการเยียวยาให้กับประชาชนผู้ถูกระทำละเมิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการบังคับใช้ร่างกฎหมายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมก็ยังไม่ชัดเจนหรือให้หลักประกันอย่างเพียงพอแก่ประชาชน กล่าวคือ มีการยกเว้นความรับผิดทางกฎหมายของหน่วยงานและพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล พ.ศ. จากเดิมที่บัญญัติให้กรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงาน และที่ปรึกษาที่คณะทำงานแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ในขณะที่เดียวกันก็กำหนดยกเว้นความรับผิดทางกฎหมายให้ไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่งและทางอาญารวมตลอดถึง ทรัพย์สินของสำนักงานไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดีและมาตรการทางปกครองต่อมา เมื่อได้มีการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมเป็นร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

พ.ศ. แม้จะปรากฏว่า ได้มีการตัดการยกเว้นความรับผิดทางกฎหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่และตัดการยกเว้น ความรับผิดเกี่ยวกับมาตรการปกครองออกไป แต่ยังคงหลักการว่าด้วยการยกเว้นความรับผิดแห่งการบังคับคดี ในทางแพ่งไว้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๑ แห่งร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. วรรคสอง บัญญัติว่า “ทรัพย์สินของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดี” ซึ่งผลในทางกฎหมายไม่แตกต่างกันมากนัก

ในด้านการดำเนินกิจกรรมหรือการดำเนินกิจการใด ๆ ของ กสทช. จากร่างกฎหมายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมที่กำหนดให้ต้องสอดคล้องกับนโยบายของคณะรัฐมนตรี และนโยบายของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแล้ว หลักการความเป็นอิสระของ กสทช. ย่อมถูกลดทอนลงและส่งผลกระทบต่อการใช้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน รวมทั้งสื่อมวลชน และจัดเป็นการกำหนดแนวทางการบัญญัติกฎหมายที่สวนทางกับแนวทางการปฏิรูปด้านการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่คณะกรรมการการปฏิรูปสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ กำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้ ทั้งนี้ เนื่องจากองค์ประกอบของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม อาจเป็นบุคคลที่ได้รับการจัดสรรมาจากฝ่ายการเมือง ทำให้ง่ายต่อการถูกแทรกแซง โดยเฉพาะการแทรกแซงด้านเนื้อหา (Content) ที่ต้องเผยแพร่ต่อสาธารณะผ่านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ทำให้สิทธิเสรีภาพของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสื่อมวลชน ย่อมจะได้รับผลกระทบอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ และยิ่งพบต่อไปอีกว่า บทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ มีความเข้าใจผิดว่า จะสามารถจัดสรรคลื่นความถี่ให้แก่หน่วยงานรัฐไปดำเนินการได้ โดยหลีกเลี่ยงการใช้คำว่า “ประสิทธิภาพ” ในการร่าง และให้ความสำคัญต่อหน่วยงานภาครัฐมากกว่าภาคประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของคลื่นความถี่ จึงมีการแก้ไขถ้อยคำจากคำว่า “จัดสรรอย่างเพียงพอ” เป็นการกำหนดให้ความสำคัญกับ “บริการสาธารณะ” ที่รัฐให้แก่ประชาชนก่อน ซึ่งในความเป็นจริงแล้วหน่วยงานรัฐไม่สามารถจะเป็นผู้ประกอบการหรือให้บริการที่แข่งขันกับเอกชนได้แม้โดยผ่านการให้สัมปทานก็ตาม เพราะขัดกับหลักการในการจัดสรรคลื่นความถี่ให้หน่วยงานรัฐจะสามารถทำได้เฉพาะกรณีที่เป็นการให้บริการของรัฐโดยแท้ที่ไม่มีเอกชนสนใจให้บริการ

นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีการเปลี่ยนวิธีการจัดสรรคลื่นความถี่ด้วยการคัดเลือกสำหรับการประกอบกิจการโทรคมนาคมซึ่งเป็นการประกอบกิจการทางธุรกิจจากวิธีประมูลเป็นวิธีการคัดเลือกด้วยระบบ beauty contest ในขณะที่การจัดสรรคลื่นความถี่ในการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ประเภทธุรกิจกลับกำหนดให้ต้องใช้วิธีการประมูลโดยปราศจากหลักการอันจะอ้างอิงด้วยเหตุและผลได้เมื่อใช้วิธีการที่ต่างกันประเภทที่ประกอบธุรกิจเช่นเดียวกัน อีกทั้งยังมีการเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ของกองทุนสามารถนำเงินของกองทุนไปสนับสนุนการชดเชยการถูกเรียกคืนคลื่น โดยขาดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการประเมินค่าชดเชยในลักษณะเดียวกันกับการเวนคืนที่ดิน ทำให้เป็นช่องทางการทุจริต และเกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม เพราะผู้รับใบอนุญาตทุกรายต้องรับภาระอุดหนุนผู้ถือครองคลื่นความถี่เดิมซึ่งไม่มีประสิทธิภาพ และถือเป็นการเพิ่มภาระให้ผู้ถือครองคลื่นความถี่ที่ต้องคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ใช่ประโยชน์อยู่แล้ว อีกทั้งยังขาดแนวทางการปฏิรูปการสื่อสารของชาติที่ต้องการให้รัฐถือคลื่นความถี่ให้น้อยลงเท่าที่จำเป็นและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงคลื่นความถี่ได้มากขึ้น ซึ่งขัดกับหลักการที่มีมาอย่างต่อเนื่องโดยตลอดตั้งแต่รัฐธรรมนูญฉบับก่อนและฉบับที่กำลังยกร่างอยู่

จากการศึกษาสรุปได้ว่าโดยภาพรวมของกฎหมายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมทั้ง ๑๐ ฉบับ ไม่มีมาตรการรองรับหรือกลไกการปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ โดยส่งผลกระทบเป็นการลดทอนสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารของประชาชน

เป็นอย่างมากเนื่องจากการยกร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัลทั้ง ๑๐ ฉบับขาดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพิ่มอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่อย่างไร้ขอบเขต โดยปราศจากการกลั่นกรองจากศาลหรือตุลาการ ขาดมาตรการหรือกลไกในการปกป้องและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ขาดกรอบการทำงานที่ชัดเจน ไม่มีมาตรการป้องกันและ มาตรการเยียวยาความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ มีการยกเว้นความรับผิดชอบตามกฎหมายของหน่วยงานบางประการ ซึ่งอาจส่งผลเป็นการบั่นทอนมากกว่าส่งเสริมบรรยากาศในการลงทุน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน รวมทั้งสื่อมวลชนย่อมต้องถูกลดทอนลงไปตามความเป็นอิสระของ กสทช. การกำหนดให้มีการเปลี่ยนวิธีการประมวลไปเป็นการคัดเลือก การเพิ่มวัตถุประสงค์เพื่อนำเงินกองทุนไปใช้ เพื่อการชดเชยการคืนคลื่นความถี่ อีกทั้งยังเป็นการกำหนดแนวทางการบัญญัติกฎหมายที่สวนทางกับแนวทางการปฏิรูปด้านการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศที่คณะกรรมการการปฏิรูปสื่อสารมวลชน และเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ ที่กำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้อีกด้วย

๕. โครงสร้าง สถานะและบทบาทอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน องค์กรหรือหน่วยงานรัฐที่ถูกจัดตั้งขึ้นตามร่างกฎหมายเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของภาคเอกชน ภาคธุรกิจ หรือผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือไม่ และจะมีมาตรการ สนับสนุนส่งเสริมและสร้างความเชื่อมั่นความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cyber security) ให้กับภาคเอกชน ภาคธุรกิจ หรือผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์อย่างไร พบว่า

ร่างกฎหมายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ทั้ง ๑๐ ฉบับ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือหรือกลไกในการขับเคลื่อนนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัล แต่กลับส่งผลกระทบหรือผลเสียต่อความเชื่อมั่นของภาคเอกชน ภาคธุรกิจ หรือผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มากกว่า ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อพิจารณา ลงไปในรายละเอียดแล้ว ร่างกฎหมายชุดดังกล่าวกลับมุ่งเน้นไปในทางการปกป้องความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ (National Security) มากกว่าความมั่นคงปลอดภัยของระบบหรือความมั่นคงปลอดภัยของระบบไซเบอร์ (Cyber security) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการในการลงทุนหรือดำเนินธุรกิจ ขณะเดียวกัน อาจส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในต่างประเทศที่จะเข้ามาดำเนินการธุรกิจทางด้านอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เพราะไม่มีความเชื่อมั่นในความมั่นคงปลอดภัยของระบบไซเบอร์ (Cyber security) ของประเทศไทย และอาจจะไปลงทุนหรือดำเนินธุรกิจในประเทศอื่นแทน และหากเกิดภาวะการณ์ เช่นนั้นจริง ย่อมจะส่งผลเสียต่อธุรกิจทางด้านอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมได้ เพราะทำให้ผู้ประกอบการต้องแบกรับภาระต้นทุนในการทำธุรกิจที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากกฎหมายให้ความสำคัญกับความมั่นคง แต่ขาดความชัดเจนและความรวดเร็วในทางปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ บุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอ ในการปฏิบัติงานอย่างรวดเร็วและชอบธรรม ทำให้ภาคเอกชนไม่สามารถคาดหวังการทำงานที่มีมาตรฐานได้ เกิดช่องว่างจากการตีความและใช้ดุลยพินิจรายบุคคล ในการใช้ “ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่” การขาดความเชื่อมั่นในการบังคับใช้กฎหมาย เป็นอุปสรรคต่อบรรยากาศในการทำธุรกิจ และการลงทุนแนวทางการปฏิบัติที่ระบุในกฎหมาย ทำให้ผู้ประกอบการเกิดความกังวลและไม่เอื้อต่อการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ การให้อำนาจเจ้าพนักงานโดยไม่ต้องขออำนาจศาลอาจเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ไม่รู้จักการบังคับใช้กฎหมายเกินความสมควร รวมถึงการตั้งองค์กรต่างๆ โดยให้สิทธิพิเศษและอำนาจเกินความเหมาะสม การตัดคำว่า “โดยมิชอบ” ออกไปจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทาง คอมพิวเตอร์อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาและวิจัย (R&D) การกำหนดให้มีโครงสร้าง

การดำเนินงานที่มีคณะกรรมการหลายชุดทำให้ผู้ประกอบการเกิดความสับสนว่า คณะกรรมการชุดใดมีหน้าที่เป็นผู้กำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาในด้านใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่ไม่ได้ระบุถึงรัฐ จะให้การส่งเสริมด้วยวิธีใด

จากการศึกษาสรุปได้ว่าร่างกฎหมายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ทั้ง ๑๐ ฉบับ อาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและเป็นอุปสรรคต่อการลงทุนของภาคเอกชน ภาคธุรกิจหรือผู้ประกอบการมากกว่าจะสามารถใช้เป็นเครื่องมือหรือกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัล เพราะร่างกฎหมายขาดความชัดเจน หน่วยงานต่าง ๆ ขาดบุคลากรและกระบวนการปฏิบัติงานรวมถึงความเชื่อมั่นในการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนสร้างความสับสนต่อผู้ประกอบการในด้านการรับทราบติดตามทิศทางการดำเนินนโยบายจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบที่มีอยู่หลายชุด

๕. ข้อเสนอประเด็นการปฏิรูปและแนวทางการดำเนินการที่นำเสนอสภาพัฒนาการเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น คณะอนุกรรมการฯ จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเศรษฐกิจดิจิทัลโดยภาพรวมดังต่อไปนี้

กลุ่มเนื้อหากฎหมายเศรษฐกิจดิจิทัลฯ ว่าด้วยคณะกรรมการและกองทุน ซึ่งประกอบด้วยร่าง

๑. พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. (ซึ่งรวมร่างพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล พ.ศ. เข้าด้วยกัน) และร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่..) พ.ศ. ในส่วนที่เกี่ยวข้อง นั้น มีข้อเสนอแนะดังนี้

๑.๑ ควรกำหนดบทบาทของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมให้เป็นเพียงผู้กำหนดนโยบาย (Policy Maker) โดยแยกผู้กำกับดูแล (Regulator) และผู้ประกอบการ (Operator) ออกจากกันอย่างเด็ดขาด เพื่อป้องกันการแทรกแซงการดำเนินงานของ กสทช. ตามนโยบายของคณะรัฐมนตรี ด้วยวิธีการดังนี้

๑.๑.๑ กำหนดให้ กสทช. ดำเนินการตามนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่ผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาเพียงอย่างเดียว โดยตัดข้อกำหนดที่ให้ กสทช. ต้องดำเนินการตามแผนและนโยบายของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอันเป็นการซ้ำซ้อนออกไป และให้คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นผู้จัดทำแผนและนโยบายเสนอคณะรัฐมนตรี

๑.๑.๒ ยกเลิกอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แต่กำหนดให้คณะกรรมการดังกล่าวจัดทำนโยบายและแผนแม่บทเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบจากรัฐสภา ซึ่ง กสทช. ต้องนำไปปฏิบัติตามมาตรา ๗๔ ของพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

๑.๑.๓ องค์กรประกอบของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและคณะกรรมการย่อยชุดต่าง ๆ ต้องไม่มีตัวแทนผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนเข้าร่วมเป็นกรรมการ ตลอดจนต้องมีการกำหนดคุณสมบัติต้องห้ามของผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามข้อเสนอข้อ ๑.๔.๑

๑.๑.๔ กำหนดให้ชัดเจนว่าคณะกรรมการหรือหน่วยงานใดจะเป็นผู้ปฏิบัติงาน (Implementers) เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่เกิดความขัดแย้งเชิงบทบาทในอนาคตระหว่าง ผู้กำหนดนโยบาย (Policy Maker) ผู้กำกับดูแล (Regulator) และผู้ประกอบการ (Operator)

๑.๒ ให้คงไว้ซึ่งกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ. ๒๕๕๓ และต้องไม่มีการจัดสรรเงินจากกองทุนดังกล่าวไปยังกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมโดยตรง แต่กำหนดให้รัฐบาลจัดสรรเงินจากรายได้แผ่นดินที่ได้รับจากสำนักงาน กสทช. ตามมาตรา ๖๕ วรรค ๒ เข้าสู่กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแทนตามจำนวนที่รัฐบาลเห็นเป็นการสมควร

๑.๓ แก้ไขวัตถุประสงค์ของกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมไม่ให้มีวัตถุประสงค์หรือภารกิจซ้ำซ้อนกับกองทุนที่มีอยู่แล้ว เช่น กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

๑.๔ แก้ไขปัญหาธรรมาภิบาลในการแต่งตั้งและการดำเนินงานของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลด้วยการเพิ่มความโปร่งใสและการตรวจสอบการดำเนินการ โดย

๑.๔.๑ กำหนดให้คุณสมบัติของคณะกรรมการทุกคณะตามชุดกฎหมายเศรษฐกิจดิจิทัลฯ รวมถึงกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยต้องไม่เป็นผู้มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งมีความรับผิดชอบทางการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

๑.๔.๒ กำหนดให้การใช้เงินจากกองทุนดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมต้องดำเนินการตามกฎหมาย ๔ ฉบับ ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย, กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ, กฎหมายว่าด้วยการโอนงบประมาณ หรือกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง ยกเว้นกรณีจำเป็นเร่งด่วนและต้องอยู่ภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลัง ตามมาตรา ๑๗๐ วรรค ๒ ของรัฐธรรมนูญ

๑.๔.๓ เพิ่มบทบาทของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินและผู้สอบบัญชีให้เทียบเท่ากับหน่วยงานและกองทุนอื่น เช่น กำหนดให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินและผู้สอบบัญชีเป็นทั้งผู้สอบบัญชีและประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุน อีกทั้งให้อำนาจผู้สอบบัญชีในการเรียกและตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ รวมถึงการสอบถามผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ของกองทุนได้

๑.๔.๔ กำหนดให้มีตำแหน่งผู้จัดการกองทุนที่ทำงานเต็มเวลาและแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริหารกองทุน

๑.๔.๕ กำหนดให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลกองทุนดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๑.๔.๖ กำหนดให้มีการประเมินผลงานของหน่วยงานในกำกับ และการทำงานของคณะกรรมการและคณะทำงานทุกชุด และหากไม่บรรลุภารกิจตามแผนแม่บทให้สามารถยุบ หรือยกเลิกหน่วยงานหรือคณะกรรมการนั้นได้

๒. พระราชบัญญัติ กสทช. ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่..) พ.ศ. มีข้อเสนอแนะดังนี้

๒.๑ ให้ชะลอการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่..) พ.ศ. ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ในประเด็นอื่นใดออกไปก่อน จนกว่าจะมีการประกาศใช้

รัฐธรรมนูญฉบับใหม่เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์และแนวทางการปฏิรูปที่คณะกรรมการการปฏิรูป การสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติเสนอ

๒.๒ ให้คงหลักการความเป็นองค์อิสระของ กสทช. ตามที่เป็นมาตั้งแต่รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๐ และ ๒๕๕๐ และตามแนวทางที่กำลังยกร่างอยู่

๒.๓ ให้คงหลักการการจัดสรรทรัพยากรสื่อสารของชาติที่ต้องเป็นไปเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุดและประโยชน์สูงสุด โดยกำหนดให้การจัดสรรคลื่นความถี่สำหรับการประกอบกิจการธุรกิจทุกประเภท กิจการต้องใช้วิธีการประมูล

๒.๔ กำหนดบทบาทหน้าที่ของ กสทช. ในการจัดสรรคลื่นความถี่ให้มีความชัดเจนว่า หมายถึง บทบาทตามความหมายที่ ITU กำหนดทั้ง ๓ ระดับ ได้แก่ การจัดสรรคลื่นความถี่ (Frequency Allocation) การจัดแบ่งคลื่นความถี่ (Frequency Allotment) และการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ (Frequency Assignment) ซึ่งเป็นบทบาทที่ต้องอาศัยผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการดำเนินการ

๒.๕ ให้คงหลักการของการปฏิรูปการสื่อสารของชาติที่ต้องการให้รัฐถือคลื่นความถี่ ให้น้อยลง และเท่าที่จำเป็น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงคลื่นความถี่ได้มากขึ้น

๒.๖ บทบัญญัติในพระราชบัญญัติชุดนี้ต้องไม่มีบทบัญญัติใดที่ส่งผลให้ กสทช. ไม่สามารถ ใช้ดุลพินิจอย่างอิสระในการจัดสรรทรัพยากรสื่อสารของชาติได้ เช่น ต้องไม่มีบทบัญญัติใดที่กำหนดให้ กสทช. ต้องชดเชยการเรียกคืนคลื่นความถี่ด้วยเงินจากกองทุน แพนและนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัลต้องไม่มีผลให้เป็นการกำหนดให้ กสทช. ต้องจัดสรรคลื่นความถี่ให้แก่ผู้ใดผู้หนึ่งเป็นการเฉพาะหรือเป็นการเลือกปฏิบัติ ทั้งระหว่างผู้ประกอบการและหน่วยงานของรัฐ อันจะเป็นการทำลายหลักการการส่งเสริมการแข่งขันเสรี เป็นธรรม หรือเป็นการอุดหนุนไขว้แก่ผู้ประกอบการที่ใช้ทรัพยากรความถี่อย่างไม่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

๓. กลุ่มเนื้อหากฎหมายเศรษฐกิจดิจิทัลที่ว่าด้วยสำนักงานและธรรมาภิบาล ได้แก่ สำนักงาน คณะกรรมการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ สำนักงานดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงาน ส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๓.๑ สร้างความชัดเจนของสำนักงานและหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นว่าจัดตั้งเป็นหน่วยงานของรัฐ หรือจะจัดตั้งเป็นองค์กรมหาชน หรือองค์กรเอกชน อย่างใดอย่างหนึ่ง หากองค์กรที่จัดตั้งขึ้นมีการใช้อำนาจ ของรัฐก็จะต้องได้รับการตรวจสอบอย่างหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเรียกชื่อหน่วยงานนั้นว่าอย่างไร หรือหาก จะมีการดำเนินการอย่างเอกชน เช่น การเข้าทำสัญญาหรือเข้าร่วมทุนกับเอกชนอย่างอิสระเพื่อความ ยืดหยุ่นและประสิทธิภาพของการทำงาน ก็ควรจัดตั้งให้เป็นนิติบุคคลเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร เช่น มูลนิธิ ซึ่งก็ต้องไม่ใช้อำนาจรัฐอย่างหน่วยงานของรัฐเช่นกัน

๓.๒ แก่ไขร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การเศรษฐกิจดิจิทัลฯ และร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฯ (ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมฯ) ที่กำหนดให้สำนักงานสามารถร่วมทุน โดยการถือหุ้น เข้าเป็นหุ้นส่วน หรือเข้าร่วมทุนกับเอกชนได้ โดยในกรณีที่ยังคงเป็นหน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐ ก็ต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ โดยยึดถือหลักวินัยการเงิน การคลังตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

๓.๓ แก้ไขร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ฯ และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ โดยกำหนดให้รายได้ของสำนักงานต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

๓.๔ แก้ไขร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลฯ และร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฯ (ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมฯ) โดยกำหนดให้รายได้ของสำนักงานหลังหักค่าใช้จ่ายแล้วต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

๓.๕ ยกเลิกข้อกำหนดการยกเว้นความรับผิดในร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลฯ ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมฯ หรือแก้ไขให้อย่างน้อยหน่วยงานกรรมการ อนุกรรมการ ที่ปรึกษา และพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีภาระการพิสูจน์ความสุจริตของตนเอง หากพิสูจน์ไม่ได้ก็ต้องมีความรับผิดตามกฎหมาย

๓.๖ แก้ไขร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ฯ ในประเด็นดังต่อไปนี้

๓.๖.๑ แก้ไขอำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลเฉพาะกรณีเข้าถึงข้อมูลบุคคลที่เป็นเป้าหมาย (targeted surveillance) โดยกำหนดให้ต้องมีการกั้นกรองจากศาลหรือตุลาการฯ และเปิดโอกาสให้มีการโต้แย้งคำสั่งที่เกี่ยวข้องได้

๓.๖.๒ เพิ่มบทบัญญัติที่กำหนดความรับผิดของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สามารถเข้าถึงระบบข้อมูลเป็นการเฉพาะอย่างน้อยตามหลักการความรับผิดเด็ดขาด (strict liability)

๓.๖.๓ เพิ่มมาตรการเยียวยาความเสียหายให้แก่ประชาชนที่ได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นการเฉพาะ

๓.๖.๔ กำหนดกรอบการทำงานและประสานงานที่ชัดเจน (Cyber security Framework) ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย Identify, Protect, Detect, Respond, Recover

๓.๖.๕ เพิ่มนิยาม “ภัยคุกคาม” (Threats) และ “โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญยิ่ง” (Critical Infrastructures) ที่ต้องการปกป้องซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย Availability, Integrity และ Confidentiality

๓.๖.๖ เพิ่มการกำหนดมาตรฐานและการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจนร่วมกันกับภาคเอกชนและประชาสังคม

๓.๖.๗ เพิ่มขอบเขตของการทำงานที่อย่างน้อยต้องประกอบด้วย มาตรการป้องกันความรับผิด และมาตรการเยียวยาความเสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือบุคคลอื่นจากระบบและข้อมูล

๓.๗ แก้ไขร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการแม้เพียงมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิดโดยให้มีการกั้นกรองจากศาลหรือฝ่ายบริหารระดับรัฐมนตรีหรืออธิบดีและเปิดโอกาสให้มีการโต้แย้งคำสั่งที่เกี่ยวข้องได้

๓.๘ แก้ไขร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ โดยเพิ่มหลักการให้ความยินยอม (consent) ของเจ้าของข้อมูลตามหลักสากลตามที่มีอยู่ในร่างเดิมฯ

๓.๙ แก้ไขร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ และร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าตรวจค้น ยึด และอายัดทรัพย์สิน โดยต้องมีการกลั่นกรองจากศาล และเปิดโอกาสให้มีการโต้แย้งคำสั่งที่เกี่ยวข้องได้

๓.๑๐ แก้ไขร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ ให้แยกภารกิจในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ ออกจากอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

๓.๑๑ ยกเลิกพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ และกฎหมายอื่นที่มาก่อนพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งเชิงบทบาทของหน่วยงานตามกฎหมายเก่ากับกฎหมายใหม่ ที่มีผู้กำหนดนโยบาย (Policy Maker) ผู้กำกับดูแล (Regulator) และผู้ประกอบการ (Operator)

๓.๑๒ เพิ่มบทบัญญัติรับรองหลักการการมีส่วนร่วมของประชาชน เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการทั้งในระดับนโยบาย การกำหนดหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย และการร้องเรียนต่าง ๆ ในกฎหมายทุกฉบับ

๔. นอกจากข้อเสนอแนะในการแก้ไขร่างกฎหมายตาม ข้อ ๑ ถึง ๓ แล้ว คณะอนุกรรมการฯ ยังมีข้อเสนอแนะด้านแนวทางหรือมาตรการสนับสนุนส่งเสริมและสร้างความเชื่อมั่นความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cyber security) ให้กับภาคเอกชน ภาคธุรกิจ หรือผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ดังนี้

๔.๑ กำหนดบทบาทให้รัฐมีฐานะเป็นคนกลางในเวทีการแข่งขันของภาคเอกชนซึ่งจะสามารถดึงดูดการลงทุน และเกิดการใช้เทคโนโลยีที่คุ้มค่า

๔.๒ ในกรณีที่มาตรการของรัฐกระทบสิทธิเสรีภาพของผู้ใช้ย่อมส่งผลต่อความสามารถการแข่งขันในตลาดต่างประเทศ การบัญญัติกฎหมายต่าง ๆ ต้องเป็นไปตามหลักสากล และควรให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการร่วมยกร่างอันจะส่งผลให้ประเทศไทยเป็นศูนย์ของการเชื่อมโยงในภูมิภาค (HUB)

๔.๓ การใช้อำนาจของภาครัฐต้องโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ รัฐ (รวมถึงรัฐวิสาหกิจ) ไม่ควรดำเนินการแข่งกับเอกชนหรือปิดกั้นโอกาสในการดำเนินงานของภาคเอกชน

๔.๔ รัฐควรเน้นปรับปรุง คัดสรรและสร้างขีดความสามารถให้เกิดขึ้นกับบุคลากรทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

๔.๕ ผู้รับผิดชอบงานด้าน Cyber security ต้องเปลี่ยนทัศนคติจากการป้องกันเป็นการรับมือ และต้องสร้างทีม Cert (Computer Emergency Response Team) ให้เข้มแข็ง

๔.๖ รัฐควรเปิดกว้างในการคัดสรรกรรมการขององค์กรต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นมาโดยให้มีตัวแทนในภาคอาชีพต่าง ๆ (professional/practice) และรัฐควรอยู่ในบทบาทของการเป็นผู้ลงทุนเพื่อกระตุ้นให้เกิดเศรษฐกิจดิจิทัลเพื่อให้เอกชนที่มีความเชี่ยวชาญเป็นผู้ดำเนินการต่อไป การดำเนินงานของภาครัฐที่เกี่ยวกับโลกดิจิทัล ควรจะใช้วิธีการทาง “ดิจิทัล” มากกว่าใช้วิธีการทางกายภาพหรืออนาล็อก

จากบทสรุปผลการศึกษา ข้อเสนอประเด็นการปฏิรูปและแนวทางหรือมาตรการการดำเนินการ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ร่างกฎหมายเศรษฐกิจดิจิทัลทั้ง ๑๐ ฉบับดังกล่าว เป็นร่างกฎหมายชุดสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียจำนวนมาก และอาจส่งผลกระทบต่อรวมถึงก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมไทยในวงกว้าง เมื่อรัฐบาลมีนโยบายผลักดันให้เกิดการบังคับใช้ร่างกฎหมายเศรษฐกิจ

ดิจิทัลทั้ง ๑๐ ฉบับเป็นการเร่งด่วน จึงมีความจำเป็นที่จะได้รับการรับข้อมูลจากการศึกษาของคณะกรรมการ
ปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรอบด้าน เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจกำหนด
นโยบายการพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนต่อไป

การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม*

การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมหมายถึง การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเรียกว่าเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้ทันต่อยุคสมัย เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปกระบวนการผลิต การดำเนินธุรกิจ การค้า การบริการ การศึกษา การสาธารณสุข การบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคม และการจ้างงานที่เพิ่มขึ้น

สถานการณ์ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล

เทคโนโลยีดิจิทัลทำให้วิถีการดำเนินชีวิตของคนในโลกพลิกโฉมเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง โดยที่การนำนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ในวงกว้างนี้เป็นไปอย่างก้าวกระโดดเรื่อยมาจนมาถึงปัจจุบันที่เทคโนโลยีดิจิทัลหรือเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) กลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจและสังคมในทุก ๆ มิติ โดยเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปกระบวนการผลิต การดำเนินธุรกิจ การค้า การบริการการศึกษา การสาธารณสุข การบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอื่น ๆ ส่งผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคม และการจ้างงานที่เพิ่มขึ้น ทำให้ประชาชนชุมชน และธุรกิจ เข้าถึงแหล่งข้อมูล แหล่งเรียนรู้ ตลาด และบริการต่างๆ ในรูปแบบใหม่ และเกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศได้คล่องตัวยิ่งขึ้น

1. การมีและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัล หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นเทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งด้านอุปกรณ์ และระบบเครือข่ายต่าง ๆ หากประชากรและภาคธุรกิจของประเทศสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศได้เท่าไร ยิ่งแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้น ๆ มีความพร้อมในการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล อันเป็นพื้นฐานสำคัญต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศในโลกยุคใหม่ สำหรับประเทศไทย แนวโน้มการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประชากรและภาคธุรกิจเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโทรศัพท์เคลื่อนที่ ตลอดจนจนถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตอันเป็นหัวใจสำคัญของการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล ถึงแม้ว่าเทคโนโลยีบางประเภท เช่น โทรศัพท์ประจำที่จะไม่ได้มีการเติบโตเท่าใดนักก็ตาม ซึ่งเป็นไปตามทิศทางการใช้เทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปของโลก

1.1 การใช้โทรศัพท์พื้นฐาน

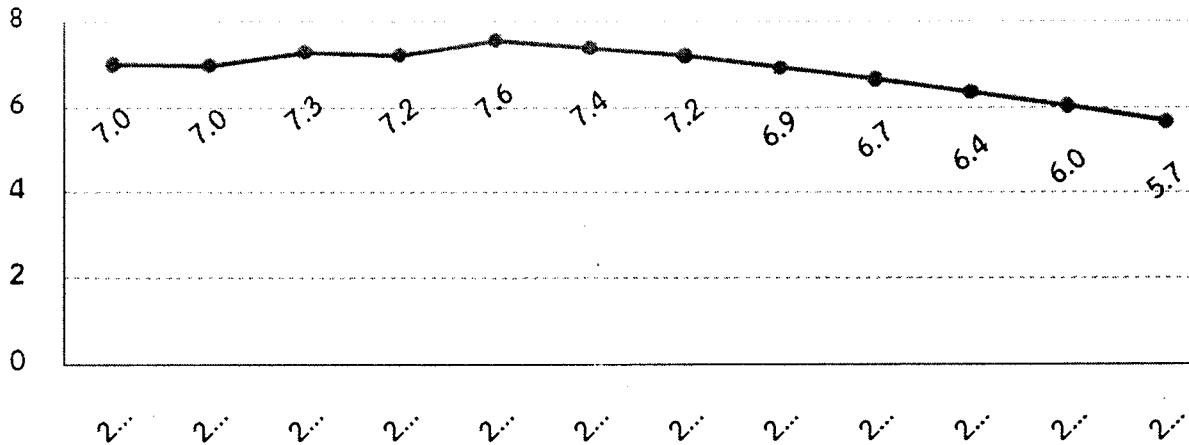
จำนวนเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ที่มีการเปิดใช้ของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2557 มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 5.7 ล้านเลขหมาย ซึ่งมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องมาจากปี พ.ศ. 2550 โดยมีการเปิดใช้เลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ถึง 7.6 ล้านเลขหมาย สาเหตุหลักที่มีการใช้โทรศัพท์ประจำที่ลดลง เนื่องจากความอึดตัวของผู้ใช้งาน อีกทั้งการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่าง

* ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงภาครัฐ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ต่อเนื่อง จึงทำให้ความต้องการใช้งานโทรศัพท์ประจำที่ลดลงเมื่อพิจารณาการเข้าถึงโทรศัพท์ประจำที่ต่อประชากร 100 คน พบว่า ในปี พ.ศ. 2557 มีประชากรเพียงร้อยละ 8.5 เท่านั้นที่สามารถเข้าถึงบริการโทรศัพท์ประจำที่ จากที่เคยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 11.5 ในปี พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นไปตามแนวโน้มเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ที่มีการเปิดใช้ลดลง

แผนภาพที่ 1 สถิติจำนวนเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ที่มีการเปิดใช้ ปี พ.ศ. 2546 – 2557

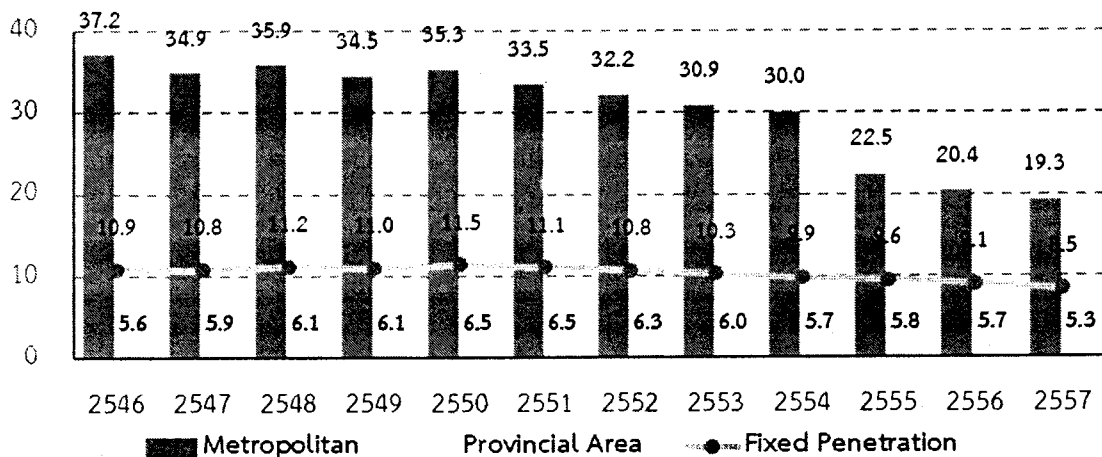
จำนวน (ล้านเลขหมาย)

ที่มา: กสทช., Thailand ICT info, Fixed Line Market Report

ทั้งนี้ เมื่อแยกการพิจารณาระหว่างเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ที่มีการเปิดใช้ระหว่างกรุงเทพฯ และปริมณฑล และต่างจังหวัด พบว่า ในปี พ.ศ. 2557 มีสัดส่วนประชากรในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลที่เข้าถึงบริการโทรศัพท์ประจำที่ร้อยละ 19.3 ของประชากร ขณะที่ต่างจังหวัดมีสัดส่วนการเข้าถึงร้อยละ 5.3

แผนภาพที่ 2 ร้อยละของประชากรที่เข้าถึงบริการโทรศัพท์ประจำที่

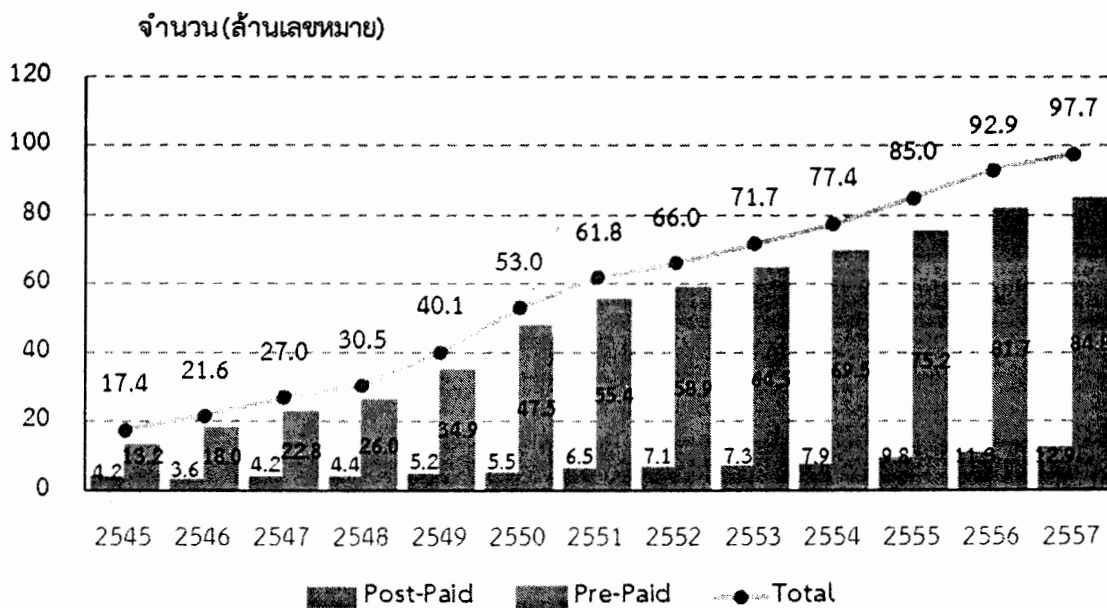

ที่มา: กสทช., Thailand ICT info, Fixed Line Market Report

1.2 การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่

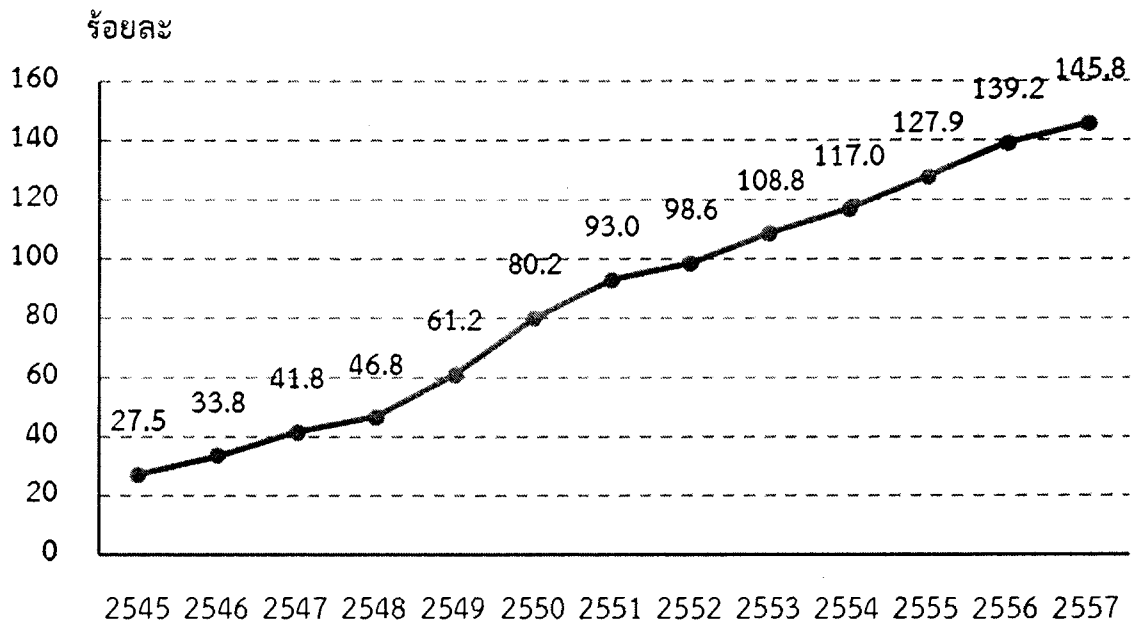
จำนวนการจดทะเบียนเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทยมีแนวโน้มขยายตัวสูงอย่างต่อเนื่องโดยในปี พ.ศ. 2557 มีจำนวน 97.7 เลขหมาย โดยแบ่งเป็น เลขหมายในระบบรายเดือน (Post-paid) จำนวน 84.4 ล้านเลขหมาย และเลขหมายในระบบเติมเงิน (Pre-paid) จำนวน 12.9 ล้านเลขหมาย การขยายตัวของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นผลมาจากระดับราคาของอุปกรณ์และค่าบริการที่ต่ำลง ความครอบคลุมของสัญญาณ ตลอดจนการเข้าถึงบริการทำได้ง่ายกว่าการใช้บริการจากโทรศัพท์ประจำที่ ส่งผลให้จำนวนเลขหมายและจำนวนผู้ใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งมีจำนวนเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่มีมากกว่าจำนวนประชากรอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยมีสัดส่วนจำนวนเลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน เท่ากับร้อยละ 145.8

แผนภาพที่ 3 จำนวนการจดทะเบียนเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ปี พ.ศ. 2545 – 2557

ที่มา: กสทช., Thailand ICT info, Mobile Market Report

แผนภาพที่ 4 ร้อยละของประชากรที่เข้าถึงโทรศัพท์เคลื่อนที่ ปี พ.ศ. 2545 - 2557

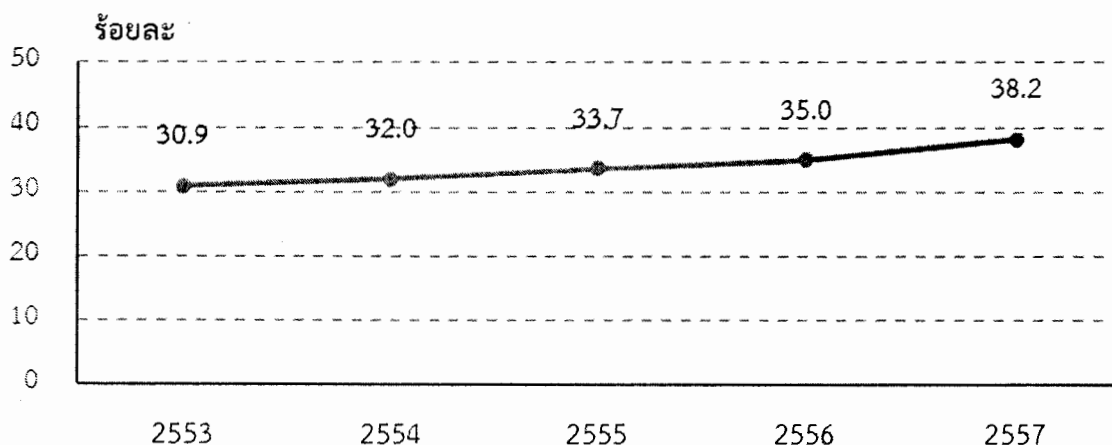
ที่มา: กสทช., Thailand ICT info, Mobile Market Report

นอกจากนี้แล้ว การพัฒนาเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 3G ในประเทศไทย ทำให้การใช้งานอินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่มีมากขึ้น ซึ่งจากการสำรวจโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) พบว่า ในปี พ.ศ. 2557 ครัวเรือนในประเทศไทยมีสัดส่วนการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตความเร็วสูงจากโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 3G ถึงร้อยละ 40.3 โดย ซึ่งใกล้เคียงกับครัวเรือนที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตผ่าน ระบบ Fixed Line ในสัดส่วนร้อยละ 45.0 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นช่องทางที่สำคัญต่อการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของประเทศไทย

1.3 การใช้คอมพิวเตอร์

คอมพิวเตอร์เป็นหนึ่งในอุปกรณ์พื้นฐานที่แสดงให้เห็นถึงการมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประชากรในประเทศ จากผลการสำรวจโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติด้านการมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครัวเรือน ระหว่างปี พ.ศ. 2553 ถึง 2557 พบว่า ประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปมีแนวโน้มการใช้งานคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้น จากสัดส่วนประชากรร้อยละ 30.9 ที่มีการใช้คอมพิวเตอร์ ในปี พ.ศ. 2553 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 38.2 ในปี พ.ศ. 2557 ถึงแม้ว่าจะมีแนวโน้มการใช้งานคอมพิวเตอร์ของประชากรเพิ่มขึ้น แต่ยังคงถือว่าสัดส่วนของการใช้งานต่อจำนวนประชากรยังค่อนข้างอยู่ในระดับต่ำ

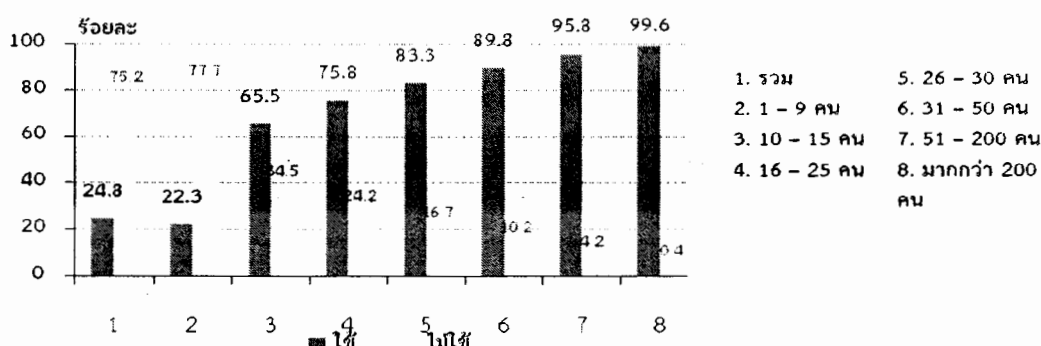
แผนภาพที่ 5 ร้อยละของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปที่ใช้คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2553 - 2557

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, การมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2557

ขณะที่การใช้งานคอมพิวเตอร์ของสถานประกอบการในประเทศโดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำเช่นเดียวกับจำนวนประชากร โดยจากผลการสำรวจสถานประกอบการภาพรวม 2,210,451 แห่งในปี พ.ศ. 2556 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า มีสถานประกอบการเพียงร้อยละ 24.8 เท่านั้นที่มีการใช้งานคอมพิวเตอร์ เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานประกอบการแล้ว พบว่าสถานประกอบการขนาด 1 - 9 ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 95.5 ของจำนวนสถานประกอบการทั้งหมด แต่มีสัดส่วนการใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงานเพียงร้อยละ 22.3 เท่านั้นขณะที่สถานประกอบการขนาดใหญ่ขึ้นยังมีแนวโน้มการใช้งานคอมพิวเตอร์เพิ่มมากขึ้น

แผนภาพที่ 6 การใช้งานคอมพิวเตอร์ของสถานประกอบการ จำแนกตามขนาดสถานประกอบการปี พ.ศ. 2556

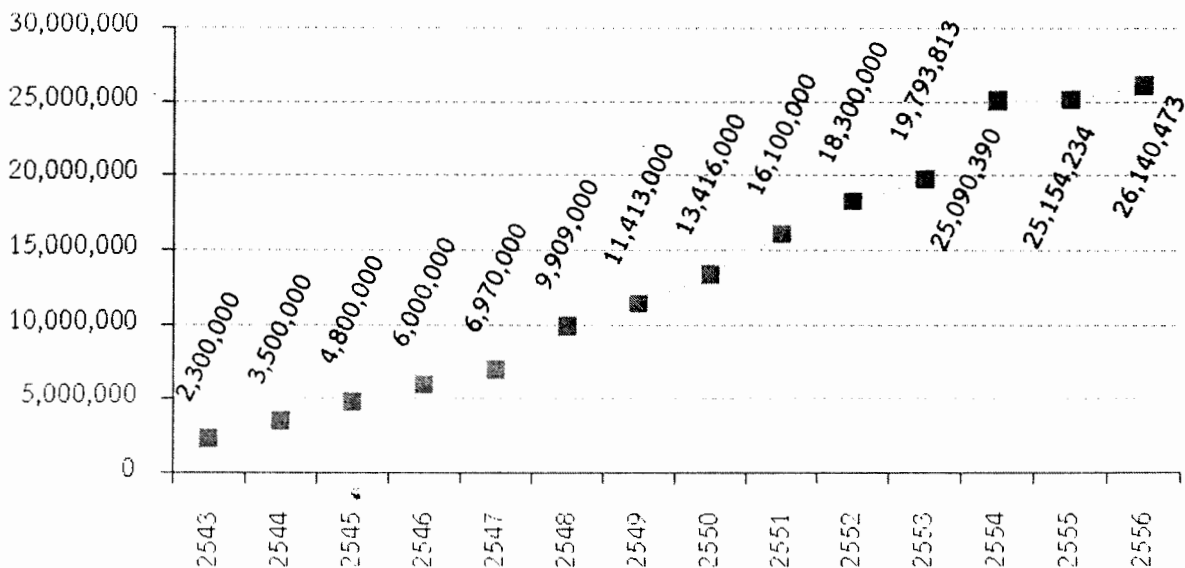

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, การสำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (สถานประกอบการ) ปี 2556

1.4 การใช้งานอินเทอร์เน็ต

อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล การเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนเป็นช่องทางการเข้าถึงตลาดสินค้าและบริการสำหรับผู้ซื้อและผู้ขายในยุคดิจิทัล ดังนั้น การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัลได้อย่างประสบความสำเร็จ จากข้อมูลศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติพบว่า ประเทศไทยมีจำนวนผู้ใช้ อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2556 จำนวน 26.1 ล้านคน โดยคิดเป็นร้อยละ 40.3 ของจำนวนประชากร และเมื่อคิดค่าเฉลี่ยการเติบโตจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2546 – 2556) พบว่า มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (CAGR) ร้อยละ 15.9

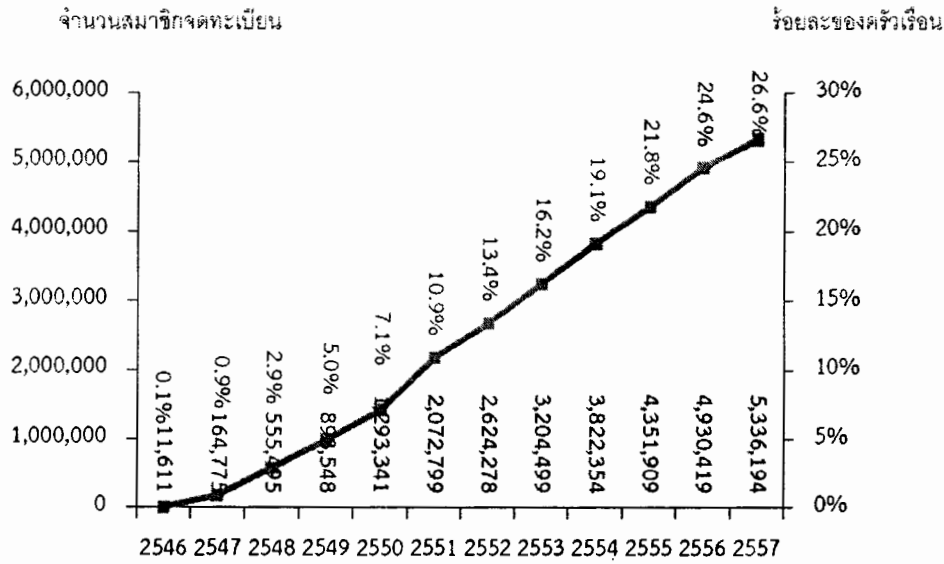
แผนภาพที่ 7 จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2543 – 2556

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

นอกจากนี้ ผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2557 พบว่าครัวเรือน ของประเทศไทยจำนวน 7.1 ล้านครัวเรือน จากจำนวน 20.6 ล้านครัวเรือน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.7 มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในรูปแบบต่างๆ ทั้ง Narrowband และ Broadband โดยมีครัวเรือน เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตประเภท Fixed Broadband ร้อยละ 45.0 และเชื่อมต่อผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ ระบบ 3G ร้อยละ 40.3 ขณะที่ครัวเรือนที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตประเภท Narrowband โดยผ่าน โทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 2G (รวมถึง 2.5G, CDMA, GSM, GPRS) ร้อยละ 8.9 และ Analog Modem และ ISDN มีสัดส่วนร้อยละ 3.4 ตามลำดับสำหรับการใช้งาน Broadband มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่าง ต่อเนื่อง แต่ยังเป็นการใช้งานที่ค่อนข้างน้อยเมื่อคิดเป็นสัดส่วนต่อครัวเรือนทั้งประเทศ โดยจากข้อมูล ของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ พบว่า ในปี พ.ศ. 2551 มีจำนวนการจดทะเบียนBroadband จำนวน 2,072,799 ราย ซึ่งคิดเป็นการ เข้าถึงร้อยละ 10.9 ของครัวเรือน เพิ่มขึ้นเป็น 5,336,194 ราย หรือคิดเห็นการเข้าถึงร้อยละ 26.6 ของครัวเรือน ในปี พ.ศ. 2557

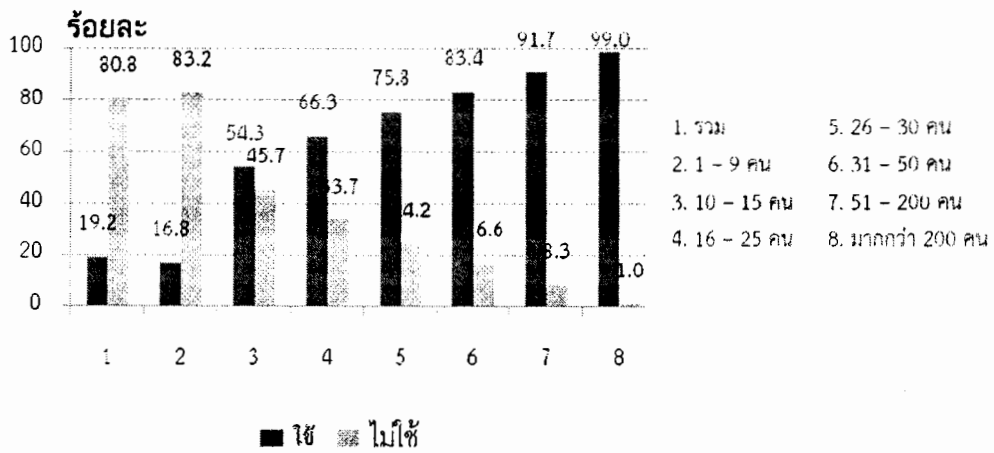
แผนภาพที่ 8 จำนวนสมาชิกจดทะเบียน และอัตราการเข้าถึง Broadband ของครัวเรือน

ที่มา: กสพช., Thailand ICT info, Internet Market Report

ในส่วนของการใช้อินเทอร์เน็ตในภาคภาคธุรกิจจากผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2556 พบว่า สถานประกอบการขนาดเล็กที่มีจำนวนลูกจ้างประมาณ 1 – 9 คน ซึ่งเป็นประเภทสถานประกอบการที่มีสัดส่วนถึงร้อยละ 95.5 แต่มีการใช้งานอินเทอร์เน็ตเพียงร้อยละ 16.8 เท่านั้น ขณะที่ขนาดสถานประกอบการที่มีขนาดใหญ่ขึ้นจะมีสัดส่วนการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น จึงทำให้ในภาพรวมของการใช้อินเทอร์เน็ตในสถานประกอบการมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 19.2

แผนภาพที่ 9 ร้อยละของสถานประกอบการที่ใช้และไม่ใช้อินเทอร์เน็ต
จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ พ.ศ. 2556

ที่มา: การมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานประกอบการ พ.ศ. 2556, สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

ในส่วนของช่องทางการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตของสถานประกอบการส่วนใหญ่เชื่อมต่อผ่าน xDSL ในสัดส่วนร้อยละ 48.6 เชื่อมต่อผ่าน Broadband รูปแบบอื่น สัดส่วนร้อยละ 17.9 และเชื่อมต่อผ่าน Analog Modem สัดส่วนร้อยละ 16.5 โดยกิจกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในสถานประกอบการมีวัตถุประสงค์เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้า/บริษัท ร้อยละ 93.5 เพื่อให้ลูกค้าติดต่อสอบถามข้อมูลร้อยละ 73.9 และ เพื่อรับคำสั่งซื้อสินค้า/บริการ ร้อยละ 29.4

จากการศึกษาการมีและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย แม้ว่าจะมีแนวโน้มการการใช้งานเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีการใช้งานเลขหมายเกินกว่าจำนวนประชากรในประเทศไปแล้ว แต่สถิติที่สำคัญคือ การใช้งานอินเทอร์เน็ตของประเทศไทยยังถือว่าอยู่ในระดับต่ำทั้งการใช้งานของครัวเรือน และการใช้งานของกลุ่มธุรกิจขนาดเล็ก ซึ่งการใช้งานอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่การแข่งขันในยุคดิจิทัลกับนานาประเทศ เนื่องจากกิจกรรมต่างๆ ต้องอาศัยอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือขับเคลื่อน ทั้งด้านการค้า การให้บริการ การเรียนรู้ ตลอดจนการทำธุรกรรมต่าง ๆ ดังนั้นประเทศไทยจึงควรขยายโครงสร้างพื้นฐาน Broadband และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เพื่อรองรับความต้องการและความจำเป็นเพื่อใช้งาน โดยในหัวข้อถัดไปจะแสดงถึงสถานภาพเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทยด้านต่างๆ เมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศผ่านตัวชี้วัดในระดับสากล

2. การเปรียบเทียบตัวชี้วัดสถานภาพเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทยกับต่างประเทศ

การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศจำเป็นต้องนำตัวชี้วัดทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในมิติต่างๆ อันเป็นรากฐานของเทคโนโลยีดิจิทัล นำมาเปรียบเทียบให้เห็นสถานภาพและระดับการพัฒนาของประเทศไทยกับต่างประเทศ ตัวอย่างของดัชนีที่ได้รับการเชื่อถือในระดับนานาชาติ ที่นำเสนอในเอกสารนี้ ประกอบด้วย Digital Economy Ranking (e-Readiness Ranking), Network Readiness Index, ICT Development Index, World Competitiveness Scoreboard ซึ่งแต่ละดัชนีชี้วัดมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 Digital Economy Ranking (e-Readiness Ranking)

รายงานการจัดอันดับความสามารถที่จะใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินธุรกิจของประเทศต่าง ๆ โดย Economist Intelligence Unit (EIU) เดิมคือ e-Readiness Ranking ซึ่งผู้จัดทำเล็งเห็นว่าอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจโลก โดยได้มีการจัดทำเกณฑ์และน้ำหนักให้มีความสอดคล้องกับความสำคัญของเทคโนโลยีดิจิทัลในปัจจุบัน โดยแบ่งการพิจารณาออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 การเชื่อมต่อเครือข่ายและโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี (Connectivity and Technology Infrastructure) เป็นการวัดระดับประสิทธิภาพการเชื่อมต่อเครือข่ายไร้สายและอินเทอร์เน็ตของภาคธุรกิจและประชาชนทั่วไป ให้น้ำหนักร้อยละ 20

กลุ่มที่ 2 สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ (Business Environment) เป็นการประเมินความน่าดึงดูดทางการค้าและการเป็นแหล่งที่นำลงทุนทางด้านธุรกิจของแต่ละประเทศผ่านทางตัวชี้วัดจำนวนมาก ซึ่งครอบคลุมปัจจัยต่าง ๆ อาทิ ความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ เสถียรภาพทางการเมือง ระบบการจัดเก็บภาษี และนโยบายการค้า เป็นต้น ให้น้ำหนักร้อยละ 15

กลุ่มที่ 3 สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural environment) เป็นการวัดทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐานและอัตราการรู้หนังสือของประชาชนทั่วไปในประเทศ รวมถึงทักษะด้านเทคโนโลยีของแรงงานในประเทศ ให้น้ำหนักร้อยละ 15

กลุ่มที่ 4 สภาพแวดล้อมทางกฎหมาย (Legal Environment) เป็นเกณฑ์ที่สะท้อนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำธุรกรรม ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องในกลุ่มนี้ ได้แก่ ประสิทธิภาพของโครงสร้างกฎหมายพื้นฐาน (Effectiveness of Traditional Legal Framework) และกฎหมายที่ครอบคลุมอินเทอร์เน็ต (Laws covering the Internet) เป็นต้น ให้น้ำหนักร้อยละ 10

กลุ่มที่ 5 นโยบายและวิสัยทัศน์ของรัฐบาล (Government Policy and Vision) เป็นกลุ่มที่จัดทำขึ้นใหม่ในปี 2007 เพื่อประเมินรัฐบาลในการกำหนดแนวทางด้านในใช้เทคโนโลยี เกณฑ์การพิจารณาในกลุ่มนี้ได้แก่ สัดส่วนการใช้จ่ายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของรัฐบาลเมื่อเทียบกับ GDP (government spend on ICT as a proportion of GDP) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านดิจิทัล (Digital Development Strategy) และ กลยุทธ์ด้านรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government Strategy) เป็นต้น ให้น้ำหนักร้อยละ 10

กลุ่มที่ 6 การยอมรับการใช้เทคโนโลยีของธุรกิจและผู้บริโภค (Consumer and Business Adoption) เป็นการประเมินระดับการใช้จ่ายของธุรกิจและผู้บริโภคในการเข้าถึงบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและระดับการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เกณฑ์การพิจารณาในกลุ่มนี้ ได้แก่ การใช้จ่ายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริโภคต่อประชากร 100 คน (Consumer spending on ICT per Capita) ระดับการพัฒนาของ e-Business (e-Business development) และระดับของการค้าออนไลน์ (Level of online commerce) ให้น้ำหนักร้อยละ 25 จากรายงานปี 2010 พบว่า ผลการจัดอันดับของประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่ 49 จากจำนวน 70 ประเทศ โดยมีคะแนนเท่ากับ 4.86 เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในอาเซียนด้วยกัน พบว่า สิงคโปร์อยู่อันดับที่ 8 มีคะแนนเท่ากับ 8.22 และมาเลเซียอยู่อันดับที่ 36 มีคะแนน 5.93 โดยที่สวีเดนเป็นประเทศที่ได้รับการจัดอันดับที่ดีที่สุด โดยมีคะแนนเท่ากับ 8.49 คะแนน

ตารางที่ 1 การจัดอันดับ Digital Economy Ranking ปี 2009 - 2010

Country	2010		2009
	อันดับ	คะแนน	อันดับ
สวีเดน	1	8.49	2
สหรัฐอเมริกา	3	8.41	5
สิงคโปร์	8	8.22	7
ออสเตรเลีย	9	8.21	6
เกาหลีใต้	13	7.94	19
สหราชอาณาจักร	14	7.89	13
ญี่ปุ่น	16	7.85	22
มาเลเซีย	36	5.93	38
ไทย	49	4.86	49
จีน	56	4.28	56
อินเดีย	58	4.11	58

ที่มา: Economist Intelligence Unit (EIU), 2009; 2010

เมื่อพิจารณารายเกณฑ์ชี้วัดของปี 2010 พบว่า ประเทศไทยยังคงค่อนข้างมีปัญหาด้านการเชื่อมต่อเครือข่ายและโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี (Connectivity and Technology Infrastructure) โดยมีคะแนนเท่ากับ 3.20 ซึ่งเป็นคะแนนต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ชี้วัดอื่น ๆ ซึ่งเป็นเพราะปัญหาของความครอบคลุมของโครงข่ายทั้งในเชิงพื้นที่ และเชิงกลุ่มคน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุที่ยังไม่สามารถเข้าถึงโครงข่ายและบริการอินเทอร์เน็ตได้ ขณะที่เกณฑ์ชี้วัดอื่นที่แสดงจุดอ่อนของประเทศไทย ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมที่มี 4.50 คะแนน และการยอมรับการใช้เทคโนโลยีของภาคธุรกิจและผู้บริโภคที่มี 4.15 คะแนน ในส่วนของเกณฑ์ชี้วัดที่ดีที่สุดของประเทศไทยคือ สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ(Business Environment) ซึ่งมีคะแนนเท่ากับ 6.83 อย่างไรก็ตาม การจัดอันดับ Digital Economy Ranking เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ปรับปรุงเป็นปัจจุบัน

ซึ่งประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก อาทิ การจัดสรรคลื่นความถี่ 2.1 GHz. สำหรับระบบ 3G และจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเกณฑ์ชี้วัดบางตัวให้มีคะแนนที่สูงขึ้นได้

ตารางที่ 2 คะแนน Digital Economy Ranking ปี 2010 จำแนกรายเกณฑ์ชี้วัด

ประเทศ	ภาพรวม	การเชื่อมต่อ เครือข่าย	สภาพแวดล้อม ทางธุรกิจ	สภาพแวดล้อม ทางสังคมและ วัฒนธรรม	สภาพแวดล้อม ทางกฎหมาย	นโยบายและ วิสัยทัศน์ของ รัฐบาล	การยอมรับการ ใช้เทคโนโลยีของ ธุรกิจและ ผู้บริโภค
สวีเดน	8.49	8.20	8.13	8.53	8.25	8.90	8.75
สหรัฐอเมริกา	8.41	7.35	7.85	9.00	8.70	9.25	8.60
สิงคโปร์	8.22	7.35	8.63	7.33	8.70	9.13	8.48
ออสเตรเลีย	8.21	7.35	8.24	8.53	8.50	8.85	8.18
เกาหลีใต้	7.94	7.90	7.32	8.80	7.65	9.20	7.18
สหราชอาณาจักร	7.89	7.65	7.40	7.73	8.10	8.55	8.00
ญี่ปุ่น	7.85	7.70	7.16	7.80	7.43	8.75	8.04
มาเลเซีย	5.93	4.35	7.36	5.47	6.88	6.65	5.80
เวียดนาม	3.87	3.20	5.70	3.60	4.65	4.60	2.71
ไทย	4.86	3.20	6.83	4.50	6.35	5.60	4.18
จีน	4.28	2.65	6.36	5.40	5.20	4.60	3.11
อินเดีย	4.11	2.15	6.27	4.67	5.60	5.10	2.88

ที่มา: Economist Intelligence Unit (EIU), 2010

2.2 Network Readiness Index (NRI)

World Economic Forum (WEF) ได้มีการจัดทำรายงานความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology: ICT) รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีเพื่อการผลักดันเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยการสร้างดัชนี Network-Readiness Index (NRI) เป็นตัวชี้วัด และมีการรายงาน ใน Global Information Technology Report เป็นประจำทุกปี โดยในรายงานปี 2014 ครอบคลุมจำนวนประเทศถึง 148 ประเทศ เพิ่มจาก 144 ประเทศในปี 2013 NRI ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ดัชนีที่ประเมินสภาวะแวดล้อมของประเทศ (Environment) ดัชนีที่ประเมินความพร้อมทางเทคโนโลยี (Readiness) ดัชนีที่ประเมินการใช้เทคโนโลยี (Usage) และดัชนีประเมินผลกระทบ (Impact) ของประเทศต่าง ๆ โดยจะมี ดัชนีย่อยต่าง ๆ จากระดับของดัชนีหลักอีก 10 รายการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ดัชนีประเมินสภาวะแวดล้อม (Environment)

- สภาพแวดล้อมทางการเมืองและกฎระเบียบ (Political and regulatory environment)
- ธุรกิจและสภาพแวดล้อมในการสร้างสรรค์นวัตกรรม (Business and innovation environment)

องค์ประกอบที่ 2 ดัชนีประเมินความพร้อมทางเทคโนโลยี (Readiness)

- โครงสร้างพื้นฐานและดิจิทัลคอนเทนต์ (Infrastructure and digital content)
- ความสามารถในการใช้จ่าย (Affordability)
- ทักษะ (Skills)

องค์ประกอบที่ 3 ดัชนีที่ประเมินการใช้เทคโนโลยี (Usage)

- การใช้งานของแต่ละบุคคล (Individual usage)
- การใช้งานทางธุรกิจ (Business usage)
- การใช้งานของรัฐบาล (Government usage)

องค์ประกอบที่ 4 ดัชนีประเมินผลกระทบ (Impact)

- ผลกระทบทาง เศรษฐกิจ (Economic impacts)
- ผลกระทบทางสังคม (Social impacts)

ผลการจัดอันดับของ NRI ในปี 2014 นั้น ประเทศที่อยู่ใน 10 อันดับแรกมีประเทศในแถบเอเชียจำนวน 3 ประเทศ สิงคโปร์ ได้แก่ สิงคโปร์ อันดับที่ 2 ญี่ปุ่น อันดับที่ 9 และเกาหลีใต้ อันดับที่ 10 ขณะที่มาเลเซียอยู่อันดับที่ 30 และเวียดนามอันดับที่ 84 โดยในส่วนของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 67 ซึ่งเป็นอันดับที่ดีขึ้นจากอันดับที่ 74 ในปี 2013

ตารางที่ 3 การจัดอันดับ Network Readiness Index Ranking ปี 2014

Country	2014		2013
	อันดับ	คะแนน	อันดับ
สวีเดน	3	5.93	2
สหรัฐอเมริกา	7	5.61	9
สิงคโปร์	2	5.97	2
ออสเตรเลีย	22	5.26	18
เกาหลีใต้	10	5.54	11
สหราชอาณาจักร	9	5.54	7
ญี่ปุ่น	16	5.41	21
มาเลเซีย	30	4.83	30
ไทย	67	4.01	74
เวียดนาม	84	3.84	84
จีน	62	4.05	58
อินเดีย	83	3.85	68

ที่มา: World Economic Forum, 2014.

เมื่อพิจารณาดัชนีย่อยของประเทศไทยในปี 2014 ดัชนีธุรกิจและสภาพแวดล้อมในการสร้างสรรค์นวัตกรรม อันดับที่ 45 ในองค์ประกอบดัชนีประเมินสภาวะแวดล้อม และความสามารถในการใช้จ่าย อันดับที่ 47 ในองค์ประกอบดัชนีประเมินความพร้อมทางเทคโนโลยี เป็น 2 ดัชนีย่อยที่ส่งเสริมความแข็งแกร่งของศักยภาพประเทศไทย แต่อย่างไรก็ตาม แต่ละปัจจัยย่อยในดัชนีย่อยทั้ง 2 ตัว ยังมีทั้งจุดเด่นและจุดด้อยภายในดัชนีย่อยเดียวกัน เช่น ระดับของการแข่งขันภายในประเทศอยู่อันดับที่ 41 แต่การจัดซื้อจัดจ้างเทคโนโลยีขั้นสูงของรัฐอยู่อันดับที่ 105 หรือ ความสามารถในการใช้จ่ายบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่อยู่อันดับที่ 30 แต่ละระดับ

ราคาอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงอยู่อันดับที่ 86 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แม้ประเทศไทยจะมีการปรับปรุงบางปัจจัยได้ดีขึ้น แต่ก็ยังมีอีกหลายปัจจัยที่ยังต้องได้รับการพัฒนา

ตารางที่ 4 อันดับ Network Readiness Index Ranking ของประเทศไทย ปี 2014

จำแนกตามดัชนีย่อย

ดัชนี	อันดับ	คะแนน
Networked Readiness Index 2014 (148 ประเทศ)	67	4.0
Networked Readiness Index 2013 (144 ประเทศ)	74	3.9
1. ดัชนีประเมินสภาวะแวดล้อม	56	4.1
• สภาพแวดล้อมทางการเมืองและกฎระเบียบ	79	3.6
• ธุรกิจและสภาพแวดล้อมในการสร้างสรรค์นวัตกรรม	45	4.7
2. ดัชนีประเมินความพร้อมทางเทคโนโลยี	63	5
• โครงสร้างพื้นฐานและดิจิทัลคอนเทนท์	73	4.1
• ความสามารถในการใช้จ่าย	47	5.9
• ทักษะ	74	4.9
3. ดัชนีที่ประเมินการใช้เทคโนโลยี	80	3.6
• การใช้งานของแต่ละบุคคล (Individual usage)	85	3.2
• การใช้งานทางธุรกิจ (Business usage)	59	3.7
• ใช้งานของรัฐบาล (Government usage)	84	3.9
4. ดัชนีประเมินผลกระทบ (Impact)	83	3.4
• ผลกระทบทางเศรษฐกิจ (Economic impacts)	104	2.9
• ผลกระทบทางสังคม (Social impacts)	68	3.8

นอกจากนี้ ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับจาก ICT ของประเทศไทยยังอยู่ในระดับต่ำโดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบทางเศรษฐกิจอยู่ในอันดับที่ 104 แสดงให้เห็นว่า การใช้ ICT ของไทยอย่างเกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศค่อนข้างน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับหลายประเทศในเวทีโลก

2.3 ICT Development Index (IDI)

จัดทำโดยสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (International Telecommunication Union : ITU) เป็นดัชนีที่จัดทำขึ้นใหม่โดยการรวมกันของดัชนีเดิม 2 ดัชนี คือ Digital Opportunity Index – DOI กับ The ICT Opportunity Index – ICT-OI) ทั้งนี้เพื่อใช้ในการประเมินระดับความก้าวหน้าของแต่ละประเทศในการก้าวเข้าสู่สังคมสารสนเทศและการสื่อสารการกำหนดเกณฑ์และคะแนนในการวัดเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1. การเข้าถึง (Access) นำหนักร้อยละ 40 คิดจาก ผลการประเมินอัตราการบอกรับสมาชิกโทรศัพท์มีสาย (fixed line) อัตราการบอกรับสมาชิกโทรศัพท์มือถือ (Mobile-cellular) ความเร็วการให้บริการอินเทอร์เน็ตเฉลี่ยในประเทศ อัตราครัวเรือนที่มีคอมพิวเตอร์ และอัตราครัวเรือนที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต

กลุ่มที่ 2. การใช้งาน (Use) นำหน้าร้อยละ 40 คิดจาก อัตราผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต อัตราการบอกรับสมาชิกบริการอินเทอร์เน็ตมีสาย อัตราการบอกรับสมาชิกบริการอินเทอร์เน็ตไร้สาย

กลุ่มที่ 3. ระดับความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (Skill) นำหน้าร้อยละ 20 คิดจาก อัตราส่วนของประชาชนวัยกลางคนที่มีความสามารถผ่านเกณฑ์การใช้งาน อัตราส่วนของนักเรียนและนักศึกษาที่มีความสามารถผ่านเกณฑ์การใช้งาน อัตราส่วนของเยาวชนที่มีความสามารถผ่านเกณฑ์การใช้งาน ผลการจัดอันดับจากจำนวน 166 ประเทศในปี 2013 พบว่า ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 81 มี 4.76 คะแนน ดีขึ้นจากอันดับที่ 91 ในปี 2012 ซึ่งเป็นอันดับที่ต่ำกว่าจีน ซึ่งอยู่อันดับที่ 86 เวียดนาม อันดับที่ 101 และอินเดียอันดับที่ 129 ขณะที่สิงคโปร์อยู่อันดับที่ 16 และมาเลเซียอยู่อันดับที่ 71

ตารางที่ 5 การจัดอันดับ ICT Development Index Ranking ปี 2012 - 2013

Country	2013		2012	
	Rank	score	Rank	Score
สวีเดน	3	8.67	3	8.68
สหรัฐอเมริกา	14	8.02	14	7.90
สิงคโปร์	16	7.90	15	7.85
ออสเตรเลีย	12	8.18	12	8.03
เกาหลีใต้	2	8.85	1	8.81
สหราชอาณาจักร	5	8.50	7	8.28
ญี่ปุ่น	11	8.22	10	8.15
มาเลเซีย	71	5.20	66	5.18
ไทย	81	4.76	91	4.09
เวียดนาม	101	4.09	99	3.94
จีน	86	4.64	86	4.39
อินเดีย	129	2.53	129	2.42

ที่มา: International Telecommunication Union, 2014

เมื่อพิจารณาเป็นรายดัชนีย่อย (Sub-Index) พบว่า ประเทศไทยมีอันดับจากดัชนีย่อย ด้านการใช้งาน (Use) ที่ดีขึ้นจากอันดับที่ 105 ในปี 2012 เป็นอันดับที่ 71 ในปี 2013 แสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตเพิ่มสูงขึ้น โดยสาเหตุสำคัญมาจากการจัดสรรคลื่นความถี่ย่าน 2.1 MHz เพื่อให้บริการเคลื่อนที่ระบบ 3G จึงทำให้การใช้งานอินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มสูงขึ้น และส่งผลให้อันดับ IDI ของประเทศไทยมีอันดับที่ดีขึ้นด้วย

ตารางที่ 6 ดัชนีชี้วัดย่อย ICT Development Index Ranking ของประเทศไทย ปี 2012 – 2013

ดัชนีย่อย (Sub - Index)	2014		2013	
	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน
การเข้าถึง (Access)	91	4.88	92	4.71
การใช้งาน (Use)	71	3.12	105	1.61
ระดับความสามารถในการใช้ เทคโนโลยี (Skill)	61	7.81	60	7.82

ที่มา: International Telecommunication Union, 2014

2.4 World Competitiveness Scored

การจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ ซึ่งจัดทำโดย International Institute for Management Development: IMD มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อชี้ให้เห็นถึงความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ โดยมีเกณฑ์ชี้วัดจำนวนรวม 338 ตัว ทำการวิเคราะห์ครอบคลุมทั้งสิ้น 60 ประเทศ โดยเน้นพิจารณาการสร้างความแข็งแกร่งที่จะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศใน 4 กลุ่มหลัก ได้แก่

1) กลุ่มดัชนีชี้วัดศักยภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) จำนวน 83 เกณฑ์ชี้วัดประกอบด้วย Domestic Economy 25 เกณฑ์ชี้วัด International Trade 26 เกณฑ์ชี้วัด International Investment 18 เกณฑ์ชี้วัด และ Employment 8 เกณฑ์ชี้วัด และ Price 6 เกณฑ์ชี้วัด

2) กลุ่มดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพภาครัฐ (Government Efficiency) จำนวน 70 เกณฑ์ชี้วัดประกอบด้วย Public Finance 12 เกณฑ์ชี้วัด Fiscal policy 13 เกณฑ์ชี้วัด Institutional Framework 13 เกณฑ์ชี้วัด Business Legislation 20 เกณฑ์ชี้วัด และ Societal Framework 12 เกณฑ์ชี้วัด

3) กลุ่มดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency) จำนวน 71 เกณฑ์ชี้วัดประกอบด้วย Productivity and Efficiency 11 เกณฑ์ชี้วัด Labor Market 24 เกณฑ์ชี้วัด Finance 20 เกณฑ์ชี้วัด Management Practices 9 เกณฑ์ชี้วัด และ Attitudes and Values 7 เกณฑ์ชี้วัด

4) กลุ่มดัชนีชี้วัดด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) จำนวน 114 เกณฑ์ชี้วัดประกอบด้วย Basic Infrastructure 25 เกณฑ์ชี้วัด Technological Infrastructure 23 เกณฑ์ชี้วัด Scientific Infrastructure 23 เกณฑ์ชี้วัด Health and Environment 26 เกณฑ์ชี้วัด และ Education 17 เกณฑ์ชี้วัด

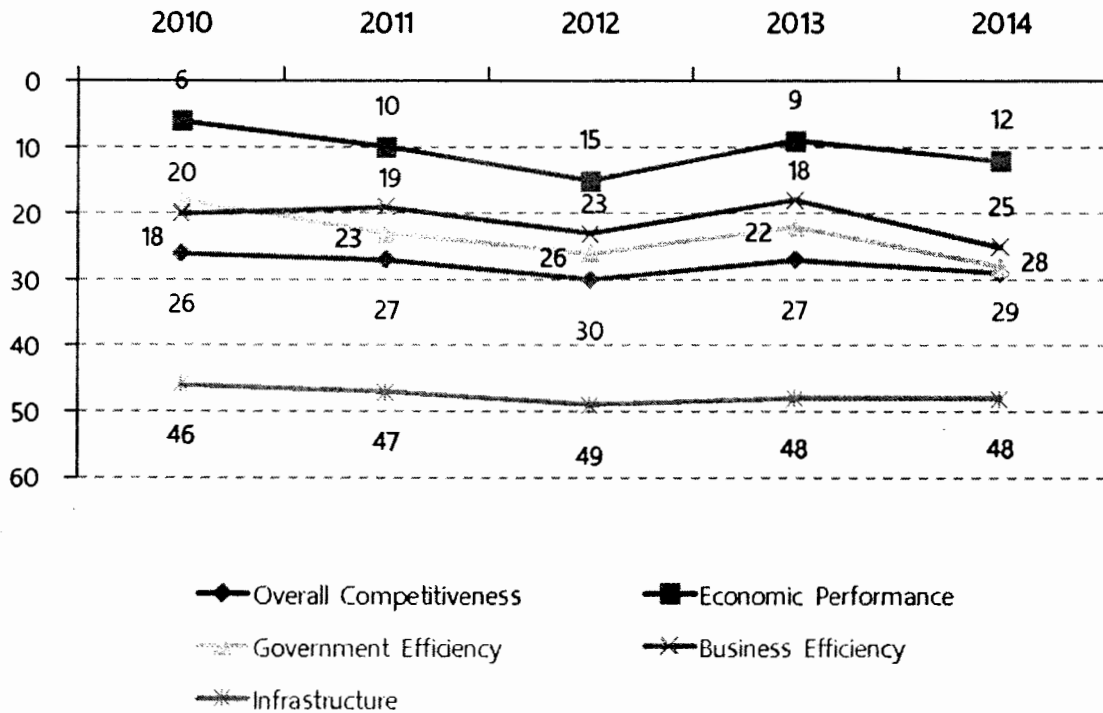
ตารางที่ 7 การจัดอันดับ World Competitiveness Scoreboards

ประเทศ	The World Competitiveness Scoreboard 2014	
	อันดับ	คะแนน
สหรัฐอเมริกา	1	100.00
สิงคโปร์	3	90.97
สวีเดน	5	85.88
ออสเตรเลีย	17	79.60
ญี่ปุ่น	21	73.76
มาเลเซีย	12	82.09
จีน	23	73.26
สหราชอาณาจักร	16	79.81
ไทย	29	64.98
เกาหลีใต้	26	69.65
อินเดีย	44	53.92

ที่มา: The world competitiveness scoreboard Online 2014, IMD

เมื่อพิจารณาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย โดยพิจารณาเปรียบเทียบกับอีก 10 ประเทศที่เลือกมาทำการศึกษา พบว่าประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 29 และมีคะแนนรวมทั้งสิ้น 64.98 คะแนนจากคะแนนเต็มร้อย ซึ่งจาก 10 ประเทศมีเพียงอินเดียเท่านั้นที่มีอันดับรองจากประเทศไทย โดยอยู่ในอันดับที่ 44 มีคะแนน 53.92 คะแนน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยยังคงอยู่ในลำดับที่ไม่ดีนัก ทั้งยังตามหลังประเทศในภูมิภาคเดียวกันทั้งมาเลเซียและสิงคโปร์ในส่วนของ การจัดอันดับแยกกลุ่มชีวิตของประเทศไทย พบว่า ไทยมีความสามารถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจที่ดี โดยได้รับการจัดอันดับกลุ่มชีวิตศักยภาพทางเศรษฐกิจในปี 2014 เป็นอันดับที่ 12 โดยตกจากอันดับที่ 9 ในปี 2013 ขณะที่กลุ่มชีวิตด้านโครงสร้างพื้นฐานยังแข่งขันได้ยากในเวทีโลก โดยได้รับการจัดอันดับที่ 48 ในปี 2014 ซึ่งเป็นอันดับคงที่จากปี 2013 จัดได้ว่ามีอันดับที่ค่อนข้างสูง (มีความสามารถในการแข่งขันต่ำ) กว่ากลุ่มตัวชีวิตอื่นๆ ค่อนข้างมาก โดยในส่วนของเกณฑ์ชีวิตที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยตรง คือ Technological Infrastructure ซึ่งเป็นเกณฑ์ชีวิตย่อยในกลุ่มด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า ในปี 2014 ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 41 ดีขึ้นจากอันดับที่ 47 ในปี 2013 แม้ว่าจะเป็นอันดับที่ดีขึ้น แต่ยังคงถือว่าเป็นอันดับในกลุ่มท้ายจากจำนวน 60 ประเทศ จึงพอกกล่าวได้ว่า ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นตัวฉุดรั้งความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในเวทีโลก

แผนภาพที่ 10 แสดงผลการจัดอันดับ World Competitiveness Scoreboards ของประเทศไทย
จำแนกตามกลุ่มชี้วัด ปี 2010 - 2014

ที่มา: IMD Online

2.5 United Nations e-Government Development Index

องค์การสหประชาชาติ (UN) โดย Department of Economics and Social Affairs (UNDESA) ได้ริเริ่มทำการการสำรวจทางด้านการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ขึ้นนับแต่ปี 2003 โดยวัตถุประสงค์ของการสำรวจ เพื่อประเมินเปรียบเทียบความสามารถของประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติในการเปลี่ยนแปลงภาครัฐโดยการนำ ICT มาใช้ประยุกต์ใช้ โดยประเมินเทียบมิติที่สำคัญ 3 ด้าน (i) ความพร้อมของการให้บริการออนไลน์ (ii) โครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคม และ (iii) ศักยภาพของบุคลากร หรือกล่าวโดยสรุปคือ การสำรวจนี้เน้นระบบบริการของภาครัฐที่มีการเชื่อมต่อระหว่างหน่วยงานต่างๆ อย่างเป็นเครือข่าย เพื่อทำให้เกิดความสะดวกในการใช้บริการของประชาชนที่สามารถทำธุรกรรมต่างๆ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ จัดทำขึ้นทุก 2 ปี ในปี 2014 ทำการเปรียบเทียบความสามารถของประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติจำนวน 193 ประเทศ โดยทำการศึกษาด้านย่อย 4 ด้าน คือ ดัชนีการให้บริการทางออนไลน์ (Online Service Index) ดัชนีโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม (Telecommunication Infrastructure Index), ดัชนีศักยภาพบุคลากร(Human Capital Index) และ ดัชนีการมีส่วนร่วมบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ของประชาชน (E-Participation Index) ซึ่งดัชนีสุดท้ายมิได้ถูกนำไปคำนวณดัชนี EDGIผลการจัดทำดัชนี EDGI ในปี 2014 พบว่า ประเทศไทยมีระดับการพัฒนา รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์เป็นอันดับที่ 102 จาก 193 ประเทศ โดยมี 0.4631 คะแนน โดยมีอันดับที่ต่ำกว่าสิงคโปร์ มาเลเซีย และเวียดนาม ซึ่งเป็นประเทศในภูมิภาคอาเซียนด้วยกัน ทั้งนี้ สิงคโปร์ อยู่ในอันดับที่ 3 มี 0.9076 คะแนนมาเลเซียอยู่ในอันดับที่ 52 มี 0.6115 คะแนน และเวียดนาม อยู่อันดับที่ 99 มี 0.4705 คะแนน โดยประเทศที่นำมาศึกษามีเพียงอินเดียเท่านั้นที่มีอันดับต่ำกว่า

ประเทศไทย โดยอยู่ในอันดับที่ 118 มี 0.3834 คะแนนสำหรับประเทศที่จัดอยู่ในอันดับที่ 1 คือ เกาหลีใต้ มี 0.9462 คะแนน

ตารางที่ 8 การจัดอันดับและคะแนนดัชนีการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์สหประชาชาติ ปี 2014

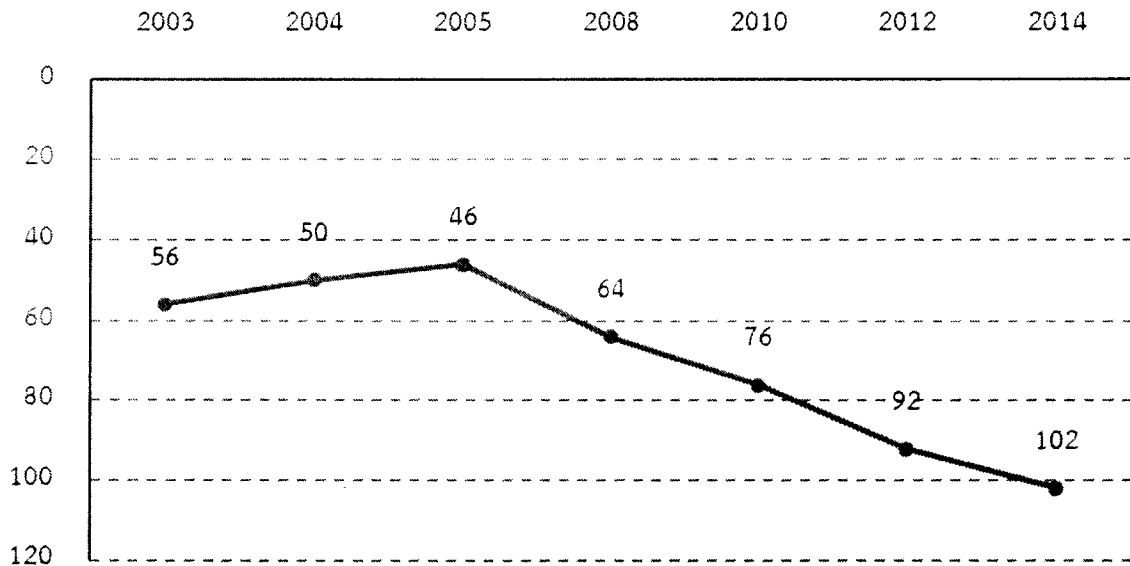
ประเทศ	E-Government Development Index		Online Service Component	Telecomn. Infra. Component	Human Capital Component
	อันดับ	คะแนน			
ออสเตรเลีย	2	0.9103	0.9291	0.8041	0.9978
จีน	70	0.5450	0.6063	0.3554	0.6734
สหราชอาณาจักร	8	0.8695	0.8976	0.8534	0.8574
อินเดีย	118	0.3834	0.5433	0.1372	0.4698
ญี่ปุ่น	6	0.8874	0.9449	0.8553	0.8621
เกาหลีใต้	1	0.9462	0.9764	0.9350	0.9273
มาเลเซีย	52	0.6115	0.6772	0.4455	0.7119
สิงคโปร์	3	0.9076	0.9921	0.8793	0.8515
สวีเดน	14	0.8225	0.7008	0.8866	0.8802
ไทย	102	0.4631	0.4409	0.2843	0.6640
สหรัฐอเมริกา	7	0.8748	0.9449	0.7406	0.9390
เวียดนาม	99	0.4705	0.4173	0.3792	0.6148

ที่มา: United Nations e-Government Survey 2014

เมื่อพิจารณา ผลการจัดอันดับ

.ดัชนีการ EDGI ย้อนหลัง ตั้งแต่ปี 2003 เป็นต้นมา พบว่า ในระหว่างปี 2003 ถึง 2005 ประเทศไทยมีอันดับที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งภายหลังปี 2005 เป็นต้นมา กลับมีอันดับที่แย่ลงอย่างต่อเนื่อง โดยตกจากอันดับที่ 46 ในปี 2005 เป็นอันดับที่ 102 ในปี 2014 แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาการให้บริการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของไทยด้อยประสิทธิภาพลง

แผนภาพที่ 11 อันดับดัชนีการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์สหประชาชาติของประเทศไทย ปี 2003 – 2014

ที่มา: รวบรวมจากรายงาน E-Government Readiness และ United Nations e-Government Survey

เมื่อพิจารณาดัชนีชี้วัดย่อยทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ดัชนีการให้บริการออนไลน์ ดัชนีโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม และดัชนีศักยภาพบุคลากรของประเทศไทย พบว่า ดัชนีโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมมีคะแนนต่ำที่สุด เพียง 0.2843 คะแนน ดัชนีการให้บริการออนไลน์ 0.4409 คะแนน และดัชนีศักยภาพบุคลากร 0.6640 คะแนน เป็นที่น่าสังเกตว่า เวียดนามซึ่งมีอันดับที่ดีกว่าประเทศไทย แต่มีเพียงดัชนีโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมเท่านั้นที่มีคะแนนสูงกว่าประเทศไทย โดยได้รับ 0.3792 คะแนน ส่วนดัชนีชี้วัดที่เหลือต่างมีคะแนนต่ำกว่าประเทศไทย ได้แก่ ดัชนีให้บริการออนไลน์ 0.4173 คะแนน และดัชนีศักยภาพบุคลากร 0.6148 คะแนน จึงเป็นการแสดงให้เห็นว่า โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมเป็นจุดด้อยของประเทศไทย ดังที่แสดงให้เห็นในหลายดัชนีชี้วัดที่ผ่านมา เพื่อยกระดับการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ จึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมของประเทศให้ทัดเทียมนานาชาติ นอกจากนี้ ในแต่ละดัชนีชี้วัดย่อยยังประกอบไปด้วยองค์ประกอบตัวชี้วัดหลักของดัชนี โดยในส่วนของดัชนีชี้วัดย่อยด้านการให้บริการออนไลน์ ประกอบไปด้วยองค์ประกอบตัวชี้วัดหลัก ดังนี้

Stage 1: Emerging Online Services การให้ข้อมูลของภาครัฐแก่ประชาชนผ่านทางเว็บไซต์ของรัฐ

Stage 2: Enhanced Services การยกระดับการให้ข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ของรัฐ เป็นการสื่อสารแบบทางเดียวหรือสองทางแบบง่าย ๆ ระหว่างรัฐบาลกับประชาชน

Stage 3: Transaction Service การสื่อสารสองทางระหว่างรัฐและประชาชนผ่านเว็บไซต์ของรัฐ เป็นการรับและให้ข้อมูลแก่ประชาชน หรือบางกรณีต้องมีการระบุตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ขั้นตอนการทำงานเกิดความสมบูรณ์

Stage 4: Connected Services การเปลี่ยนรูปแบบการสื่อสารทางเว็บไซต์ระหว่างรัฐและประชาชน เพื่อรับข้อมูลและข้อคิดเห็นของประชาชนโดยใช้ Web 2.0 หรือเครื่องมือแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Tools) เช่น e-Services และ e-Solution โดยในส่วนของประเทศไทย พบว่าการให้บริการภาครัฐใน Stage 1 มีสัดส่วนคะแนนที่ได้รับร้อยละ 94 ซึ่งสูงกว่าบางประเทศที่มีคะแนนดัชนี OSI สูงกว่าประเทศไทย แต่ทว่าตัวชี้วัด Stage อื่นๆ ของไทยมีสัดส่วนในระดับต่ำลงมากค่อนข้างมาก โดยเฉพาะ Stage 3 ด้าน Transaction Service มีสัดส่วนคะแนนเพียงร้อยละ 14 เท่านั้น และเป็นสัดส่วนคะแนนที่ต่ำที่สุดในกลุ่มประเทศที่นำมาศึกษา จึงเป็นประเด็นที่บ่งว่าการให้บริการทางออนไลน์ภาครัฐของประเทศไทยยังคงต้องได้รับการพัฒนาอีกค่อนข้างมาก

ตารางที่ 9 ดัชนีการให้บริการออนไลน์ และองค์ประกอบตัวชี้วัด (Online Service Index and its components) ปี 2014

ประเทศ	OSI	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Stage 4	Total
ออสเตรเลีย	0.9291	100	75	88	65	82
จีน	0.6063	100	57	37	32	55
อินเดีย	0.5433	97	59	21	29	50
ญี่ปุ่น	0.9449	97	73	79	88	83
มาเลเซีย	0.6772	84	73	40	50	61
เกาหลีใต้	0.9764	100	82	77	88	86
สิงคโปร์	0.9921	100	89	88	71	87
สวีเดน	0.7008	91	70	44	50	63
ไทย	0.4409	94	34	14	35	41
สหราชอาณาจักร	0.8976	100	73	63	88	79
สหรัฐอเมริกา	0.9449	100	68	77	94	83
เวียดนาม	0.4173	78	50	16	18	39

ที่มา: United Nations e-Government Survey 2014

สำหรับดัชนีโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมมีองค์ประกอบตัวชี้วัดย่อย ได้แก่ ร้อยละของประชากรที่ใช้อินเทอร์เน็ต เลขหมายจดทะเบียนโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน เลขหมายจดทะเบียนโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน จำนวนสมาชิกบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงทางสายต่อจำนวนประชากร 100 คน และจำนวนสมาชิกบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงไร้สายต่อจำนวนประชากร 100 คน จากการพิจารณาค่าองค์ประกอบตัวชี้วัดต่างๆ ของประเทศไทย ภายใต้ดัชนีนี้ พบว่ามีค่าตัวชี้วัดค่อนข้างต่ำเกือบทุกองค์ประกอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านจำนวนสมาชิกอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงไร้สายมีเพียง 0.15 ต่อประชากร 100 คน ซึ่งต่ำที่สุดจากประเทศที่นำมาศึกษา อย่างไรก็ตาม ตัวชี้วัดด้านจำนวนเลขหมายจดทะเบียนโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อประชากร 100 คน มีค่าเท่ากับ 125.89 ซึ่งเป็นค่าที่สูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นที่นำมาศึกษา โดยเป็นรองเพียง

สิงคโปร์ เวียดนาม มาเลเซีย และสหราชอาณาจักร เท่านั้น แต่สุดท้ายแล้ว ภาพรวมดัชนีโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมยังมีค่าอยู่ในระดับต่ำ ดังที่กล่าวไปแล้ว

ตารางที่ 10 ดัชนีโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม และองค์ประกอบตัวชี้วัด (Telecommunication Infrastructure Index and its components) ปี 2014

ประเทศ	TII	Percentage of Individuals using the Internet	Fixed-telephone subscriptions per 100 inhabitants	Mobile-cellular telephone subscriptions per 100 inhabitants	Fixed (wired)-broadband subscriptions per 100 inhabitants	Wireless broadband subscriptions per 100 inhabitants
ออสเตรเลีย	0.8041	82.35	45.43	105.59	24.91	102.07
จีน	0.3554	42.30	20.25	79.88	12.75	16.95
อินเดีย	0.1372	12.58	2.51	69.92	1.16	4.99
ญี่ปุ่น	0.8553	79.05	50.51	108.73	27.74	112.40
มาเลเซีย	0.4455	65.80	15.69	141.33	8.41	13.53
เกาหลีใต้	0.9350	84.10	61.42	109.43	37.25	105.14
สิงคโปร์	0.8793	74.18	37.51	152.04	25.85	123.76
สวีเดน	0.8866	94.00	45.43	122.41	32.13	101.10
ไทย	0.2843	26.50	9.57	125.89	6.52	0.15
สหราชอาณาจักร	0.8534	87.02	52.58	130.78	34.04	72.06
สหรัฐอเมริกา	0.7406	81.03	43.78	97.64	27.88	74.90
เวียดนาม	0.3792	39.49	11.22	147.66	4.90	18.77

ที่มา: United Nations e-Government Survey 2014

สำหรับดัชนีศักยภาพบุคลากรแต่ละค่าองค์ประกอบตัวชี้วัดของประเทศไทยยังต่ำกว่าหลายประเทศที่นำมาศึกษา กล่าวคือ อัตราการรู้หนังสือในผู้ใหญ่ของไทยมีสัดส่วนร้อยละ 93.51 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่นำมาศึกษา พบว่ามีสัดส่วนสูงกว่าประเทศเวียดนาม มาเลเซีย และอินเดีย เท่านั้น ขณะที่ค่าองค์ประกอบตัวชี้วัดอื่นของไทย ได้แก่ สัดส่วนผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาที่เข้ารับการศึกษานในโรงเรียนเท่ากับร้อยละ 71.92 จำนวนปีคาดหวังที่เข้ารับการศึกษานในโรงเรียนเท่ากับ 12.30 ปี และจำนวนปีเฉลี่ยที่เข้ารับการศึกษานในโรงเรียนเท่ากับ 6.60 ปี ซึ่งเป็นค่าที่ต่ำกว่าหลายประเทศที่นำมาศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยยังต้องเร่งพัฒนาศักยภาพและทักษะของบุคลากร ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการใช้ประโยชน์จาก ICT อันเป็นสภาพแวดล้อมที่สำคัญในการยกระดับการพัฒนา รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย

ตารางที่ 11 ดัชนีศักยภาพบุคลากร และองค์ประกอบตัวชี้วัด (Telecommunication Infrastructure Index and its components) ปี 2014

Country	HCI	Adult literacy (%)		Gross enrolment ratio (%)		Expected years of schooling		Mean years of schooling	
		Index value	Year	Index value	Year	Index value	Year	Index value	Year
ออสเตรเลีย	0.9978	99.00	2005	110.21	2010	19.62	2010	12.00	2010
จีน	0.6734	95.12	2010	70.39	2011	11.88	2011	7.50	2010
อินเดีย	0.4698	62.75	2006	65.07	2010	10.90	2010	4.40	2010
ญี่ปุ่น	0.8621	99.00	2005	89.16	2010	15.30	2010	11.60	2010
มาเลเซีย	0.7119	93.12	2010	71.33	2005	12.60	2005	9.50	2010
เกาหลีใต้	0.9273	99.00	2005	101.50	2010	17.16	2010	11.60	2010
สิงคโปร์	0.8515	95.86	2010	102.80	2010	14.40	2009	10.10	2010
สวีเดน	0.8802	99.00	2005	91.77	2011	15.86	2011	11.70	2010
ไทย	0.6640	93.51	2005	71.92	2009	12.30	2009	6.60	2010
สหราชอาณาจักร	0.8574	99.00	2005	91.88	2010	16.72	2010	9.40	2010
สหรัฐอเมริกา	0.9390	99.00	2005	98.31	2010	16.76	2010	13.30	2010
เวียดนาม	0.6148	93.36	2011	63.40	1998	11.90	2010	5.50	2010

ที่มา: United Nations e-Government Survey 2014

ในส่วนของดัชนีการมีส่วนร่วมบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ของประชาชน แบ่งองค์ประกอบตัวชี้วัดที่แสดงถึงระดับของการมีส่วนร่วม ดังนี้

Stage 1: e-Information คือ การสร้างการมีส่วนร่วมโดยให้ข้อมูลแก่ประชาชน

Stage 2: e-Consultation คือ การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยผ่านการแสดงความคิดเห็นหรือให้คำปรึกษาต่อนโยบายและการให้บริการสาธารณะ

Stage 3: e-Decision making คือ การสร้างการมีส่วนร่วมโดยใช้ประชาชนร่วมกำหนดนโยบาย และรูปแบบการให้บริการของภาครัฐ

แม้ว่าดัชนีการมีส่วนร่วมบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ของประชาชนจะไม่ได้นำไปร่วมจัดทำดัชนี EDGI แต่มีความสำคัญ เนื่องจากแสดงให้เห็นถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมด้านต่าง ๆ ผ่านบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ของรัฐ เมื่อพิจารณาค่าองค์ประกอบตัวชี้วัดของประเทศไทย พบว่าด้านการให้ข้อมูลประชาชนของไทยมีคะแนนสูงสุด เท่ากับร้อยละ 85.19 เมื่อเปรียบเทียบกับด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือการให้คำปรึกษาที่มีคะแนนเท่ากับร้อยละ 27.27 ในขณะที่ไทยไม่มีคะแนนด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจกำหนดนโยบายและการให้บริการของรัฐ ขณะที่เมื่อนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับประเทศอื่นที่นำมาศึกษาพบว่า ไทยมีระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านทางบริการอิเล็กทรอนิกส์ต่ำกว่าหลายประเทศซึ่งต้องมีการพัฒนาช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามยังมีอีกหลายประเทศที่ไม่มีการสร้างการมี

ส่วนร่วมกำหนดนโยบายและการให้บริการของรัฐแก่ประชาชนผ่านทางบริการอิเล็กทรอนิกส์ เช่นเดียวกับไทย ได้แก่ จีน อินเดีย มาเลเซีย เวียดนาม หรือแม้กระทั่งสวีเดน ซึ่งมีประเทศที่มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานในระดับต้นๆ ของโลก

ตารางที่ 12 ดัชนีการมีส่วนร่วมบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ และองค์ประกอบตัวชี้วัด (E-Participation Index) ปี 2014

ประเทศ	EPI	Total (%)	Stage 1 (%)	Stage 2 (%)	Stage 3 (%)
ออสเตรเลีย	0.9412	84.48	92.59	77.27	77.78
จีน	0.6471	58.62	85.19	50.00	0.00
อินเดีย	0.6275	56.90	92.59	36.36	0.00
ญี่ปุ่น	0.9608	86.21	85.19	86.36	88.89
มาเลเซีย	0.5294	48.28	77.78	31.82	0.00
เกาหลีใต้	1.0000	89.66	96.30	81.82	88.89
สิงคโปร์	0.9020	81.03	96.30	90.91	11.11
สวีเดน	0.6078	55.17	85.19	40.91	0.00
ไทย	0.5490	50.00	85.19	27.27	0.00
สหราชอาณาจักร	0.9608	86.21	96.30	77.27	77.78
สหรัฐอเมริกา	0.9216	82.76	96.30	63.64	88.89
เวียดนาม	0.4902	44.83	70.37	31.82	0.00

ที่มา: United Nations e-Government Survey 2014

จากการศึกษาสภาพของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ข้างต้น จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยมีแนวโน้มของการมีการใช้ ICT ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่ แต่อย่างไรก็ตาม การใช้งาน ICT ด้านอื่นๆ แม้ว่าจะมีแนวโน้มที่ดีขึ้น แต่ยังคงถือว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับนานาประเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนจากการเปรียบเทียบจากค่าดัชนีชี้วัดในระดับสากล ที่สำคัญคือ ดัชนีหรือตัวชี้วัดทางด้านโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมของประเทศไทย อันเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศเข้าสู่ยุคดิจิทัลยังมีอันดับที่ค่อนข้างต่ำ ซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องมีการลงทุนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ครอบคลุม ทันสมัย และมีความปลอดภัยให้มีความทัดเทียม และสามารถแข่งขันในเวทีโลกได้ เพื่อเป็นปัจจัยรองรับสนับสนุนการผลักดันด้านเศรษฐกิจ สังคม และการให้บริการภาครัฐในยุคดิจิทัลต่อไป

(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2558 - 2560

เป้าหมาย

- ประเทศไทยมีโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ที่ทันสมัยมีขนาดเพียงพอและมีค่าบริการไม่สูงกว่าประเทศอื่นในภูมิภาค
- เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิต และการเข้าถึงบริการสาธารณะของประชาชนทุกคน ทุกกลุ่ม ทุกท้องถิ่น อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

- สร้างผู้ประกอบการและธุรกิจดิจิทัลให้เป็นกำลังสำคัญในการสร้างผลิตภาพ (Productivity) ของประเทศ
- สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศ
- สร้างความมั่นใจให้กับผู้ใช้และผู้ทำงานในระบบเศรษฐกิจดิจิทัล
- มีการพัฒนากำลังคน การวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมรวมทั้งระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล
- ประเทศไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
- สร้างความพร้อมด้านไอซีทีโดยรวมของประเทศไทยเพื่อยกอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศ

หลักการในการขับเคลื่อนนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัล

1. ภาคเอกชนจะต้องเป็นผู้นำการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม รัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) และส่งเสริมสนับสนุน (promoter) โดยการสร้างแรงจูงใจแก่เอกชน อย่างเป็นระบบและปรับปรุงประสิทธิภาพของภาครัฐเอง ด้วยดิจิทัล ให้โปร่งใส และลดคอร์รัปชัน
2. มีคณะกรรมการเศรษฐกิจดิจิทัลแห่งชาติ ที่ชี้นำทิศทางของการพัฒนาให้แก่หน่วยงานทั้งภาคเอกชน และภาครัฐ และกำหนดนโยบายสนับสนุนด้านการสร้างแรงจูงใจ (Incentive) นวัตกรรม(Innovation) จัดตลาด ให้แก่เอกชน เพื่อร่วมกันสร้างเศรษฐกิจไทยให้เข้มแข็ง และพัฒนาคนไทยที่มีความสามารถ
3. นโยบายเศรษฐกิจดิจิทัล กำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานของการพัฒนา และใช้ประโยชน์ จากเทคโนโลยีดิจิทัล ร่วมกันอย่างมีเอกภาพ ที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ ของหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ทุกภาคส่วน ในการขับเคลื่อนให้เกิดสัมฤทธิ์ผล
4. รัฐจะกำกับดูแลระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ ให้มีธรรมาภิบาลเข้มและความมั่นคงปลอดภัย รวมทั้งต้องมีการคุ้มครองผู้บริโภคและข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อไม่ให้มีการละเมิดกัน
5. รัฐจะปรับปรุงบทบาท อำนาจหน้าที่ และแนวทางการลงทุนในองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ส่งเสริมธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ และการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นองคาพยพของการทำงานเกี่ยวกับเศรษฐกิจดิจิทัลที่เสริมซึ่งกันและกัน

ยุทธศาสตร์

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ (Hard Infrastructure)
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกฎหมาย/กฎระเบียบ (Soft Infrastructure)
- ยุทธศาสตร์ที่ 3. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการให้บริการ (Service Infrastructure)
- ยุทธศาสตร์ที่ 4. การกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Economy Promotion)
- ยุทธศาสตร์ที่ 5. การสร้างสังคมดิจิทัลที่มีคุณภาพ (Digital Society)

ยุทธศาสตร์ที่ 1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ (Hard Infrastructure)

ทิศทาง: ประเทศไทยจะพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลด้านกายภาพต่อไปจนถึงเป้าหมายการครอบคลุมทุกพื้นที่ การมีขนาดที่พอเพียงกับการใช้งาน มีเสถียรภาพที่มั่นคง ในราคาที่เหมาะสม เพื่อเป็นพื้นฐานไปสู่การต่อยอดกิจกรรมการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

ความสำคัญ

โครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ หมายถึง โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) โทรคมนาคม (Telecommunication) และการแพร่ภาพกระจายเสียง (Broadcast) รวมทั้งการหลอมรวมของเทคโนโลยี (Convergence) ทั้งสามด้านที่เป็นนวัตกรรมใหม่ในการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพให้มีความทันสมัย มีคุณภาพ มีเสถียรภาพ และมีขนาดเพียงพอ สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่องครอบคลุมทุกพื้นที่ในระดับราคาที่เหมาะสมเอื้อต่อการเข้าถึงและใช้งานของประชาชนทุกคน ทุกชุมชน และภาคธุรกิจกลุ่มต่างๆ จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานในการขับเคลื่อนไปสู่เศรษฐกิจดิจิทัล ทำให้เกิดธุรกิจและการจ้างงานแบบใหม่ๆ เปิดโอกาสในการสร้างเสริมศักยภาพและรายได้ให้แก่ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รวมทั้งเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิต การเข้าถึงบริการและแหล่งเรียนรู้ใหม่ของประชาชนทุกคน ทุกกลุ่ม ทุกท้องถิ่น อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันการจัจัดสรร กำกับดูแล และบริหารจัดการทรัพยากรทางด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลด้านกายภาพของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงสร้างพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ โดยการบูรณาการให้ใช้ประโยชน์สูงสุดของทรัพยากรที่มีอยู่ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างรากฐานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพในอนาคต

แนวทางการพัฒนา

- จัดให้มีบริการด้านโครงข่ายโทรคมนาคมและโทรทัศนิจิทัลที่มีคุณภาพครอบคลุมถึงระดับหมู่บ้าน
- ทั่วประเทศ ในระดับราคาที่เหมาะสมกับค่าครองชีพ
- บูรณาการการลงทุนและการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โดยมีการรวบรวมข้อมูลสภาพโครงข่ายโทรคมนาคมและทรัพยากรโครงข่าย และเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนทราบตามหลักการของ Open Data รวมถึงการรับรองเรียนความขาดแคลนของการให้บริการ
- ส่งเสริมให้มีโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศยุคใหม่ที่ได้มาตรฐานและมีขนาดเพียงพอต่อความต้องการใช้งานทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ เช่น การจัดตั้งเขตอุทยานดิจิทัล (Digital Park) และจัดให้มีศูนย์ข้อมูล (Data Center) ที่ได้มาตรฐาน การขยายความจุ (Capacity) และเพิ่มเส้นทางสื่อสารเชื่อมต่อระหว่างประเทศ (International Gateway)
- มีการวางแผนการลงทุนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่มีการคาดการณ์ล่วงหน้าเพื่อเตรียมพร้อมให้รองรับการใช้งานที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในกรณีปกติและในสถานการณ์ฉุกเฉิน
- บริหารจัดการคลื่นความถี่อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน
- มีมาตรการส่งเสริมการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลของภาคเอกชน

ยุทธศาสตร์ที่ 2. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกฎหมาย/กฎระเบียบ (Soft Infrastructure)

ทิศทาง: ประเทศไทยจะทำนุบำรุงกฎ กติกา และกลไกการสร้างความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ ซึ่งเป็นรากฐานของการสร้างความเชื่อมั่นในการทำธุรกรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ต้องปรับปรุงการทำงานของหน่วยงานรัฐให้เป็นธรรมต่อทุกฝ่าย และมีความทันสมัยเพื่อให้เกิดประโยชน์จากการหลอมรวมของเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ การสื่อสาร และการแพร่ภาพกระจายเสียงในทุกภาคส่วนของสังคม

ความสำคัญ

การสร้างความมั่นคงปลอดภัย และเชื่อมั่นในการทำธุรกรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ที่มีการหลอมรวมกัน (Convergence) เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ช่วยขับเคลื่อนประเทศสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล และเป็นบทบาทหน้าที่หลักของภาครัฐในการอำนวยความสะดวกให้กับภาคส่วนต่างๆ โดยภารกิจสำคัญ ยิงยวดในด้านของ Soft Infrastructure นั้นจะครอบคลุมเรื่องมาตรฐาน (Standard) การคุ้มครอง ความเป็นส่วนตัวและข้อมูลส่วนบุคคล (Privacy) การรักษาความมั่นคงปลอดภัย (Cyber security) การจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายกฎระเบียบ แนวปฏิบัติที่ดี (Best practices) ประมวลจริยธรรม (Code of conduct) และกลไกการกำกับดูแลตนเองของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อย่างไรก็ตาม Soft Infrastructure ไม่ได้จำกัดเพียงเรื่องกฎกติกาแต่ยังรวมถึงเครื่องมือหรือระบบที่ทำให้ผู้ใช้เกิดความ มั่นใจในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการดูแลผลกระทบทางลบอันเกิดจากการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลด้วย

แนวทางการพัฒนา

- ปรับปรุงกฎหมายและมาตรฐานที่มีอยู่ในปัจจุบันให้ทันสมัย รวมถึงการปรับปรุงกลไกการบังคับใช้ที่มี อยู่ให้มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและอำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมบนระบบเศรษฐกิจ ดิจิทัล โดยเน้นการลด/เลิกการปฏิบัติของหน่วยงานรัฐที่เป็นอุปสรรค
- ยกράงนโยบาย กฎหมายและมาตรฐานใหม่ที่เป็นต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล
- พัฒนาเครื่องมือที่สำคัญและจำเป็นต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับ การทำธุรกรรม ทางอิเล็กทรอนิกส์ และหน่วยงานที่จัดว่าเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญยิ่งยวด (critical infrastructure) ยกกระดับการคุ้มครองผู้บริโภค การรักษาความลับและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Data Protection) ให้ทัดเทียมกับนานาชาติ
- อำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภาครัฐกิจในการสร้างกลไก การกำกับ ดูแล ตนเอง (self-regulation) เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

ยุทธศาสตร์ที่ 3. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการให้บริการ (Service Infrastructure)

ทิศทาง: ประเทศไทยมีโครงสร้างพื้นฐานการให้บริการที่ครอบคลุม และมีมาตรฐาน เพื่อส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมบริการผ่านระบบดิจิทัลต่างๆ ของทั้งภาครัฐ และเอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีต้นทุนต่ำสุด

ความสำคัญ

โครงสร้างพื้นฐานการให้บริการ หมายถึง การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสร้างแพลตฟอร์มการให้บริการ (Service Platform) และนวัตกรรมบริการ (Service Innovation) ของภาครัฐและเอกชน โดยมีประเด็นสำคัญของการพัฒนา คือ การจัดระบบข้อมูลให้มีมาตรฐาน เชื่อมโยงกันได้ การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล การสร้างบริการของรัฐที่มีธรรมาภิบาล และสามารถให้บริการประชาชนแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว โดยเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางผ่านระบบเชื่อมโยงข้อมูลอัตโนมัติ การเปิดเผยข้อมูลของภาครัฐที่ไม่กระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลและความมั่นคงของชาติ ผ่านการจัดเก็บ รวบรวม และแลกเปลี่ยนอย่างมีมาตรฐาน รวมไปถึงการทำ Service Platform เพื่อให้ภาคธุรกิจสามารถนำข้อมูลและบริการของรัฐไปต่อยอดให้เกิดรายได้

แนวทางการพัฒนา

- ปรับปรุงกฎหมายการจัดการการใช้ข้อมูลของภาครัฐ
- เชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐผ่าน e-Government Platform โดยเน้นบริการพื้นฐานและบริการข้ามหน่วยงาน และผลักดันให้เกิดการบูรณาการบริการภาครัฐ เพื่อยกระดับการให้บริการประชาชนให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้โดยไม่ต้องใช้สำเนาเอกสารราชการ หรือให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการด้วยตนเอง (Self-Service)
- ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐ เปิดเผย จัดเก็บ และแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ ตามมาตรฐาน Open Data เพื่ออำนวยความสะดวกในการเชื่อมโยงข้อมูลผ่าน API และนำมาซึ่งการพัฒนาสินค้าและบริการรูปแบบใหม่เชิงนวัตกรรม จากภาครัฐและเอกชน
- ส่งเสริมให้เกิดแพลตฟอร์มการให้บริการ (Service Platform) พื้นฐานเช่น บริการแปลภาษา บริการเชื่อมโยงข้อมูลผ่าน API เพื่อรองรับการสร้างบริการรูปแบบใหม่ในด้านที่สำคัญเร่งด่วน เช่น e-Commerce e-Logistics การท่องเที่ยว และบริการสาธารณสุขสำหรับประชาชน รวมทั้งการบริการข้อมูลสารสนเทศสำหรับชุมชน เป็นต้น
- จัดทำระบบขนส่งสินค้าและจัดการคลังสินค้าที่เหมาะสมกับธุรกิจ e-commerce หรือ OTOP เพื่อเพิ่มมูลค่าของธุรกิจ
- จัดทำมาตรฐานกลางสำหรับอ้างอิงที่อยู่ และแผนที่พื้นฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ 4. การกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Economy Promotion)

ทิศทาง: รัฐบาลจะกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยการสร้างระบบนิเวศดิจิทัลอย่างครบวงจร ที่มีผู้ประกอบการดิจิทัล (Digital Entrepreneur) เกิดใหม่จำนวนมาก และปรับเปลี่ยนวิธีการทำธุรกิจของผู้ประกอบการไทยในด้านต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SME) จากการแข่งขันเชิงราคาไปสู่การแข่งขันเชิงการสร้างคุณค่าของสินค้าและบริการ (Service Innovation) ที่ตอบสนองต่อความต้องการทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

ความสำคัญ

ภายใต้ระบบเศรษฐกิจดิจิทัล ธุรกิจที่จะแข่งขันได้ต้องมีแนวคิดในการเปลี่ยนโฉมหน้าการดำเนินธุรกิจ (Business Transformation) และแนวคิดของการทำธุรกิจ (Business Logic) ที่เน้นการแข่งขันที่การสร้างคุณค่าและประโยชน์ที่ผู้บริโภคพึงจะได้รับจากสินค้าและบริการ ดังนั้นรัฐจะต้องมุ่งเน้นการสร้างระบบนิเวศสำหรับธุรกิจดิจิทัล (Digital Business Ecosystem) ควบคู่กับการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในเชิงธุรกิจ โดยกระตุ้นให้ภาคเอกชนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้และปรับปรุงแนวทางการทำธุรกิจด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีศักยภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจขนาดกลางและเล็ก (SME) รวมถึงธุรกิจใหม่ (Start Up) โดยมีเป้าหมายในระยะสั้นคือ การยกระดับและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจไทย และในระยะยาวคือการขยายฐานเศรษฐกิจและอัตราการจ้างงานของไทยอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

- ยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันภายใต้บริการการค้าดิจิทัล (Digital Commerce) ด้วยการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลให้กับธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก ตลอดจนการสร้างธุรกิจเกิดใหม่ และสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์/บริการด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการต่อยอดนวัตกรรม
- เพิ่มการจ้างงานอย่างยั่งยืนด้วยการยกระดับทักษะและความสามารถในการดำเนินธุรกิจให้กับผู้ประกอบการ ตลอดจนสร้างผู้ประกอบการดิจิทัล (Digital Entrepreneur) เพื่อรองรับความต้องการของเศรษฐกิจดิจิทัล โดยการจัดให้มีหลักสูตรระดับสูงทางด้านวิศวกรรมคอมพิวเตอร์และนวัตกรรมดิจิทัล (Advanced Computer Engineering and Digital Innovation) รวมถึงอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงตลาดทุนให้กับผู้ประกอบการโดยเฉพาะธุรกิจ SME
- บ่มเพาะและสร้างธุรกิจใหม่ที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อต่อยอดนวัตกรรมสำหรับการสร้างสินค้าและบริการ (Digital Innovation) โดยมุ่งเน้นให้ภาคธุรกิจสามารถปรับรูปแบบการทำธุรกิจ (Business Transformation) และจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology Park) เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์บ่มเพาะธุรกิจใหม่ ตลอดจนการประยุกต์ใช้และพัฒนานวัตกรรมอย่างครบวงจร
- พัฒนาศักยภาพของอุตสาหกรรมเนื้อหาดิจิทัล (Digital Content) ด้วยการสร้างให้เกิดตลาดใหม่ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงสร้างศูนย์ส่งเสริมเนื้อหาดิจิทัล (Digital Content Park) เพื่อศักยภาพในการแข่งขันกับต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 5. การสร้างสังคมดิจิทัลที่มีคุณภาพ (Digital Society)

ทิศทาง: ประเทศไทยมีสังคมดิจิทัลที่มีคุณภาพ อันเกิดจากการมีบริการต่างๆของรัฐที่ประชาชนทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ด้อยโอกาสสามารถเข้าถึงได้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล การมีคลังทรัพยากรสารสนเทศขนาดใหญ่สำหรับรวบรวมข้อมูลและองค์ความรู้ของประเทศที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและนำไปใช้ได้อย่างสะดวกง่ายดาย และการมีพลเมืองดิจิทัลที่ฉลาด รู้เท่าทันข้อมูลข่าวสาร และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ความสำคัญ

ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจดิจิทัลที่จะเพิ่มความมั่งคั่ง อยู่ดีกินดีให้แก่ประชาชน แต่ในขณะเดียวกันยังต้องมีการพัฒนาสังคมดิจิทัลไปพร้อมๆกันเพื่อประกันการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีของคนทุกกลุ่ม โดยมีหลักการของการพัฒนาคือจะต้องลดความเหลื่อมล้ำทางโอกาสของประชาชนที่เกิดจากการเข้าไม่ถึงโครงสร้างพื้นฐานด้วยความห่างไกล การขาดการออกแบบระบบที่เหมาะสมตามหลักการออกแบบที่เป็นสากลสำหรับผู้พิการ การขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องเทคโนโลยี หรือการไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านเทคโนโลยีที่ยังมีราคาแพงเกินไป นอกจากนี้ ในการสร้างสังคมดิจิทัล จะต้องมีพลเมืองที่ฉลาด รู้เท่าทันข้อมูล และมีความรับผิดชอบเพื่อให้เกิดการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ โดยสุดท้าย เมื่อโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลพร้อม และพลเมืองดิจิทัลพร้อมแล้ว เทคโนโลยีจะเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนทุกกลุ่มผ่านบริการดิจิทัลต่างๆ ตัวอย่างเช่น การเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชนทุกคน ระบบสุขภาพของประเทศที่ทันสมัย ระบบเมืองที่มีการบริหารจัดการอย่างชาญฉลาด เป็นต้น

แนวทางการพัฒนา

- ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลไกหลักในการให้บริการการเรียนรู้ตลอดชีวิตตั้งแต่เกิดจนตายโดยคนทุกกลุ่มในสังคม เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองไม่ว่าจะเป็นเด็กก่อนวัยเรียน เด็กและเยาวชนวัยเรียนที่อยู่ทั้งในและนอกระบบการศึกษาสามัญผู้ใหญ่ในวัยทำงาน ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสทุกประเภท โดยจะต้องมีการออกแบบระบบและสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามหลักการออกแบบที่เป็นสากล (Universal Design)
- พัฒนากลังทรัพยากรสารสนเทศของประเทศโดยการแปลงข้อมูลเก่าของรัฐหลากหลายประเภทให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลเพื่อให้ประชาชน สามารถสืบค้นและใช้ประโยชน์ได้ รวมไปถึงการสร้างห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ และพิพิธภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นแหล่งความรู้ของสังคมไทย ที่สามารถเข้าถึงได้ผ่านอินเทอร์เน็ตทุกที่ ทุกเวลา
- บูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลภายในชุมชน นำไปสู่การบริหารจัดการพลังงานที่ชาญฉลาด การบริหารจัดการของเสีย การบริการข้อมูลสำหรับการเดินทางเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน เพิ่มความปลอดภัยและเพื่อสิ่งแวดล้อม
- สร้างพลเมืองดิจิทัลที่รู้จักใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อทุกรูปแบบได้อย่างสร้างสรรค์ รู้เท่าทัน และมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเน้นการพัฒนาความสามารถของประชาชนในการเข้าถึง เข้าใจ ตีความ ประเมินและสร้างข้อมูลและสื่อโดยไม่ถูกครอบงำ และสามารถใช้อ้างอิงเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ และการดำรงชีวิตของทั้งตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม

- สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการของสุขภาพของรัฐที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึง และเท่าเทียมผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยไม่มีอุปสรรคในเรื่องของค่าใช้จ่าย โดยจะเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้บริการความรู้ด้านสุขภาพ และบริการคัดกรองโรคเบื้องต้น แก่ประชาชนทุกคนทั่วประเทศ
-

(ร่าง)

แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสาร

Ministry of Information
and Communication Technology

บทสรุปผู้บริหาร

ปัจจุบันโลกเริ่มเข้าสู่ยุคระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลที่เทคโนโลยีดิจิทัลจะไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือสนับสนุนการทำงานเฉกเช่นที่ผ่านมาอีกต่อไป หากแต่จะหลอมรวมเข้ากับชีวิตคนอย่างแท้จริง และจะเปลี่ยนโครงสร้างรูปแบบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ กระบวนการการผลิต การค้า การบริการ และกระบวนการทางสังคมอื่นๆ รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไปอย่างสิ้นเชิง ประเทศไทยจึงต้องให้เร่งนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โดยในบริบทของประเทศไทย เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถตอบปัญหาความท้าทายที่ประเทศกำลังเผชิญอยู่หรือเพิ่มโอกาสในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น

- การก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลางที่เป็นหนึ่งในเป้าหมายการพัฒนาประเทศเร่งด่วนของรัฐบาล ด้วยการลงทุนและพัฒนาอุตสาหกรรมเก่าของประเทศ และอุตสาหกรรมใหม่ที่รวมถึงอุตสาหกรรมดิจิทัล

- การพัฒนาขีดความสามารถของธุรกิจในประเทศทั้งภาคการเกษตร การผลิต และการบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่ม SMEs และวิสาหกิจชุมชน ให้แข่งขันในโลกสมัยใหม่ได้

- การปรับตัวและฉกฉวยโอกาสจากรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนใน พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่มีนัยสำคัญต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าและกำลังคนจากไทยไปสู่โลก

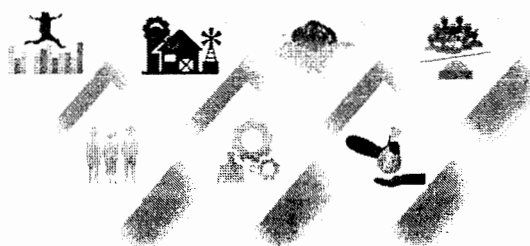
- การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านรายได้ การศึกษา การรักษาพยาบาล สิทธิประโยชน์การเข้าถึงข้อมูล ฯลฯ ให้เกิดการกระจายทรัพยากรและโอกาสที่ทั่วถึงเท่าเทียม และเป็นธรรมยิ่งขึ้น

- การบริหารจัดการการเข้าสู่สังคมสูงวัยที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีนัยต่อผลิตภาพของประเทศ รวมถึงความต้องการใช้เทคโนโลยีในการดูแลผู้สูงอายุ

- การแก้ปัญหาคอร์รัปชัน อันเป็นปัญหาเรื้อรังของประเทศ โดยสร้างความโปร่งใสให้กับภาครัฐ ด้วยการเปิดเผยข้อมูลเพื่อให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐได้

- การพัฒนาศักยภาพของคนในประเทศทั้งบุคลากรด้านเทคโนโลยี บุคลากรที่ทำงานในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ รวมถึงคนทั่วไปที่จะต้องไปเป็นคนทีฉลาดรู้เท่าทันสื่อ เท่าทันโลก

ด้วยตระหนักถึงความท้าทายและโอกาสดังกล่าว รัฐบาลไทย โดยกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จึงได้จัดทำแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมฉบับนี้ขึ้น เพื่อใช้ประกอบการผลักดันให้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งรวมถึงการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ทางความคิดในทุกภาคส่วน การปฏิรูปกระบวนการทางธุรกิจ การผลิต การค้า และการบริการ การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารราชการแผ่นดิน และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน อันจะนำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของประเทศไทยตามนโยบายของรัฐบาลในท้ายที่สุด

วิสัยทัศน์

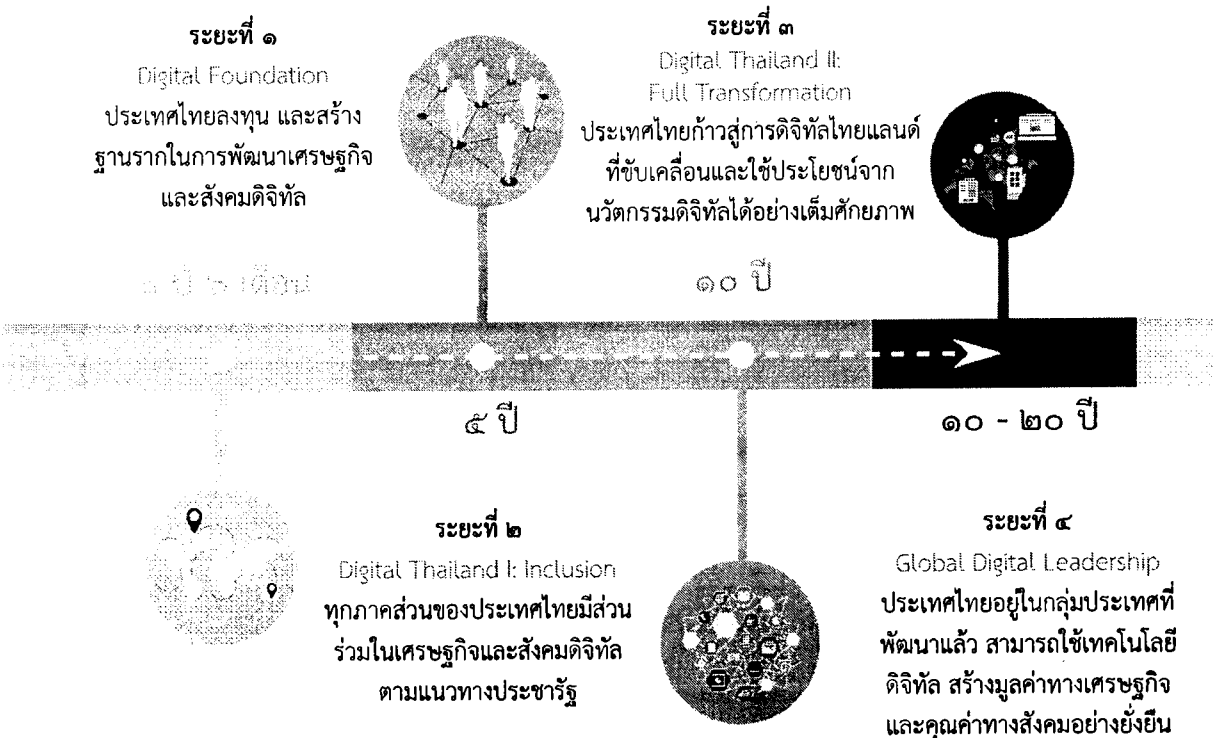
ปฏิรูปประเทศไทยสู่ ดิจิทัลไทยแลนด์

ดิจิทัลไทยแลนด์ (Digital Thailand) หมายถึง ประเทศไทยที่สามารถสร้างสรรค์ และใช้ประโยชน์ จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์ และ ทรัพยากรอื่นใด เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และ ยั่งยืนโดยแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจะ มีเป้าหมายในภาพรวม ๔ ประการดังต่อไปนี้

- เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทาง เศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการใช้นวัตกรรมและ เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นเครื่องมือหลักในการสร้างสรรค์ นวัตกรรมการผลิต การบริการ
- สร้างโอกาสทางสังคมอย่างเท่าเทียม ด้วย ข้อมูลข่าวสารและบริการต่างๆ ผ่านสื่อดิจิทัลเพื่อ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน
- เตรียมความพร้อมให้บุคลากรทุกกลุ่ม มี ความรู้และทักษะที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตและ การประกอบอาชีพในยุคดิจิทัล
- ปฏิรูปกระบวนการทำงานและการ ให้บริการของภาครัฐ ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ ประโยชน์

การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศไทย มุ่งเน้นการพัฒนาระยะยาวอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แต่เนื่องจากเทคโนโลยีดิจิทัลมีการเปลี่ยนแปลงอย่าง รวดเร็ว ดังนั้นแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและ สังคมฉบับนี้ จึงกำหนดภูมิทัศน์ดิจิทัล เพื่อกำหนด ทิศทางการพัฒนาและเป้าหมายออกเป็น ๔ ระยะคือ

ภูมิทัศน์ดิจิทัลของไทยในระยะเวลา ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

เพื่อให้วิสัยทัศน์และเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลบรรลุผล แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจึงได้กำหนดกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนา ๖ ด้านคือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ประสิทธิภาพสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

จะมุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ประสิทธิภาพสูง ที่ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้แบบทุกที่ ทุกเวลา โดยกำหนดให้เทคโนโลยีที่ใช้มีความเร็วพอเพียงกับความต้องการ และให้มีราคาค่าบริการที่ไม่ได้เป็นอุปสรรคในการเข้าถึงบริการของประชาชนอีกต่อไป นอกจากนี้ ในระยะยาว โครงสร้างพื้นฐานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง จะกลายเป็นสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่นเดียวกับ ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา ที่สามารถรองรับการเชื่อมต่อของทุกคน และทุกสรรพสิ่ง โดยยุทธศาสตร์นี้ ประกอบด้วยแผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ๔ ด้าน คือ

๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ มีความทันสมัย มีเสถียรภาพ ตอบสนองความต้องการใช้งานของทุกภาคส่วน ด้วยราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม

๒. ผลักดันให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการเชื่อมต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลของอาเซียน โดยเป็นเส้นทางผ่านการจราจรของข้อมูลในภูมิภาค และเป็นที่ตั้งของผู้ประกอบการเนื้อหารายใหญ่ของโลก

๓. จัดให้มีนโยบายและแผนบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน คลื่นความถี่ และการหลอมรวมของเทคโนโลยีในอนาคต เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

๔. ปรับรัฐวิสาหกิจโทรคมนาคมให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความก้าวหน้าของอุตสาหกรรมดิจิทัล ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

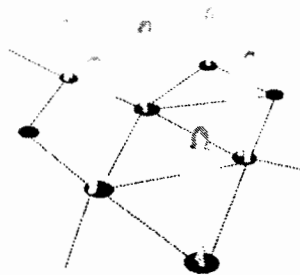
จะกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศโดยผลักดันให้ภาคธุรกิจไทยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการลดต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการ เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนพัฒนาไปสู่การแข่งขันเชิงธุรกิจรูปแบบใหม่ในระยะยาว นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ยังมุ่งเน้นการสร้างระบบนิเวศสำหรับธุรกิจดิจิทัล เพื่อเสริมความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจไทย ที่จะส่งผลต่อการขยายฐานเศรษฐกิจและอัตราการจ้างงานของไทยอย่างยั่งยืนในอนาคต โดยยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วยแผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ๔ ด้าน คือ

๑. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจตลอดห่วงโซ่คุณค่า โดยผลักดันธุรกิจให้เข้าสู่ระบบการค้าดิจิทัลสู่สากล และให้เกิดการใช้เทคโนโลยีและข้อมูลเพื่อปฏิรูปการผลิตสินค้าและบริการ

๒. เร่งสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล (digital technology startup) ให้เป็นฟันเฟืองสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัล

๓. พัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลของไทยให้มีความเข้มแข็งและสามารถแข่งขันเชิงนวัตกรรมได้ในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพและเป็นอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

๔. เพิ่มโอกาสทางอาชีพเกษตรกรและการค้าขายสินค้าของชุมชนผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล โดยดำเนินการร่วมกันระหว่างหน่วยงานจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างสังคมคุณภาพที่ทั่วถึงเท่าเทียมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

จะมุ่งสร้างประเทศไทยที่ประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเกษตรกร ผู้ที่อยู่ในชุมชนห่างไกล ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และคนพิการ สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากบริการต่างๆ ของรัฐผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล มีข้อมูล องค์ความรู้ ทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ในรูปแบบดิจิทัลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยง่ายและสะดวก และมีประชาชนที่รู้เท่าทันข้อมูลข่าวสาร และมีทักษะในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วยแผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ๕ ด้าน คือ

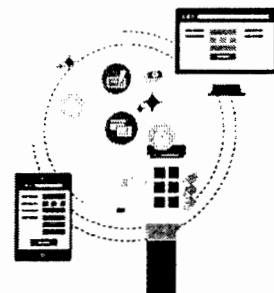
๑. สร้างโอกาสและความเท่าเทียมในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้พิการ กลุ่มผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ห่างไกล

๒. พัฒนาศักยภาพของประชาชนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์และสร้างสรรค์ รวมถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแยกแยะข้อมูลข่าวสารในสังคมดิจิทัลที่เปิดกว้างและเสรี

๓. สร้างสื่อ คลังสื่อและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ประชาชนเข้าถึงได้อย่างสะดวกผ่านทั้งระบบโทรคมนาคม ระบบแพร่ภาพกระจายเสียง และสื่อหลอมรวม

๔. เพิ่มโอกาสการได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานของนักเรียนและประชาชน แบบทุกวัย ทุกที่ ทุกเวลา ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

๕. เพิ่มโอกาสการได้รับบริการทางการแพทย์และสุขภาพที่ทันสมัยทั่วถึง และเท่าเทียม สู้สังคมสูงวัย ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล

จะมุ่งใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการของหน่วยงานรัฐทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้เกิดบริการภาครัฐในรูปแบบดิจิทัลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้โดยไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพ พื้นที่ และภาษา นำไปสู่การหลอมรวมการทำงานของภาครัฐเสมือนเป็นองค์กรเดียว นอกจากนี้ รัฐบาลดิจิทัลในอนาคตจะเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ การบริหารบ้านเมือง และเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของภาครัฐ โดยยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วยแผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ๔ ด้าน คือ

๑. จัดให้มีบริการอัจฉริยะที่ขับเคลื่อนโดยความต้องการของประชาชนหรือผู้ใช้บริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริการที่อำนวยความสะดวกต่อประชาชน นักธุรกิจ และนักท่องเที่ยว

๒. ปรับเปลี่ยนการทำงานภาครัฐด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ให้มีประสิทธิภาพ และธรรมาภิบาล โดยเน้นบูรณาการการลงทุนในทรัพยากร การเชื่อมโยงข้อมูล และการทำงานของหน่วยงานรัฐเข้าด้วยกัน

๓. สนับสนุนให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ตามมาตรฐาน open data และส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคธุรกิจในกระบวนการทำงานของรัฐ

๔. พัฒนาแพลตฟอร์มบริการพื้นฐานภาครัฐ (government service platform) เพื่อรองรับการพัฒนาต่อยอดแอปพลิเคชันหรือบริการรูปแบบใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนากำลังคนให้พร้อมเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล

จะให้ความสำคัญกับการพัฒนากำลังคนวัยทำงานทุกสาขาอาชีพ ทั้งในบุคลากรภาครัฐ และภาคเอกชน ให้มีความสามารถในการสร้างสรรค์และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างชาญฉลาดในการประกอบอาชีพ และการพัฒนาบุคลากรในสาขาเทคโนโลยีดิจิทัล โดยตรงให้มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ในระดับมาตรฐานสากล เพื่อนำไปสู่การสร้างและจ้างงานที่มีคุณค่าสูงในยุคเศรษฐกิจและสังคมที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อน โดยยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วยแผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ๓ ด้าน คือ

๑. พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่บุคลากรในตลาดแรงงาน ที่รวมถึงบุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชน บุคลากรทุกสาขาอาชีพ และบุคลากรทุกช่วงวัย

๒. ส่งเสริมการพัฒนาทักษะ ความเชี่ยวชาญ เทคโนโลยีเฉพาะด้าน ให้กับบุคลากรในสายวิชาชีพด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ที่ปฏิบัติงานในภาครัฐและเอกชน เพื่อรองรับความต้องการในอนาคต

๓. พัฒนาผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถวางแผนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปพัฒนาภารกิจ ตลอดจนสามารถสร้างคุณค่าจากข้อมูลขององค์กร

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ สร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

จะมุ่งเน้นการมีกฎหมาย กฎระเบียบ กติกาและมาตรฐานที่มีประสิทธิภาพทันสมัยและสอดคล้องกับหลักเกณฑ์สากล เพื่ออำนวยความสะดวก ลดอุปสรรคเพิ่มประสิทธิภาพในการประกอบกิจกรรมและทำธุรกรรมออนไลน์ต่างๆ รวมถึงสร้างความมั่นคงปลอดภัยและความเชื่อมั่น และคุ้มครองสิทธิให้แก่ผู้ใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในทุกภาคส่วน เพื่อรองรับการเติบโตของเทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้งานที่เพิ่มขึ้นในอนาคต โดยยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วยแผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ๓ ด้าน คือ

๑. กำหนดมาตรฐาน กฎ ระเบียบ และกติกาด้านดิจิทัลให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้าและการใช้ประโยชน์ในภาคเศรษฐกิจและสังคม

๒. ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลให้มีความทันสมัย สอดคล้องต่อพลวัตของเทคโนโลยีดิจิทัลและบริบทของสังคม

๓. สร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการทำธุรกรรมออนไลน์ ด้วยการสร้างความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศและการสื่อสาร การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล การคุ้มครองผู้บริโภค

กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลในครั้งนี้จะต้องดำเนินการผ่านกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อย่างครบวงจรและเต็มรูปแบบเพื่อวางรากฐานเศรษฐกิจและสังคมไทยให้พร้อมเข้าสู่ยุคดิจิทัล โดยมีประเด็น ใน ๔ ด้าน ดังต่อไปนี้

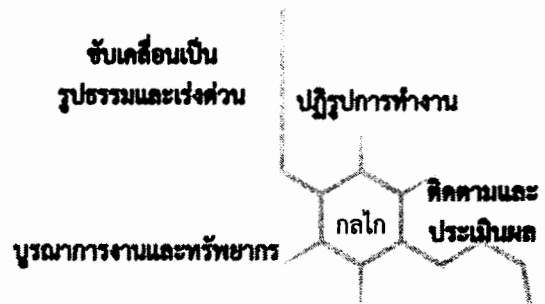
๑. การขับเคลื่อนที่เป็นรูปธรรมในระยะเร่งด่วน โดยจัดให้มีกิจกรรมและโครงการระยะเร่งด่วนที่สุด (๑ ปี ๖ เดือน) ที่มุ่งเน้นการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลและสร้างรากฐานการพัฒนาดิจิทัลใน ๖ ด้านตามยุทธศาสตร์การพัฒนาดิจิทัลฯ ตั้งแต่การพัฒนาความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน การเร่งพัฒนาระบบเศรษฐกิจดิจิทัล การพัฒนาเข้าสู่สังคมดิจิทัล การปฏิรูปการดำเนินการภาครัฐ การพัฒนาทุนมนุษย์ ไปจนถึงการวางรากฐานด้านกฎ กติกา มาตรฐานด้านดิจิทัล

๒. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเชิงสถาบัน โดยจะต้องมีการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงานของภาครัฐ บูรณาการการทำงานในลักษณะข้ามกระทรวง เพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการ ลดบทบาทภาครัฐ และกระจายและมอบอำนาจการปฏิบัติราชการ นอกจากนี้ กลไกข้อนี้จะรวมถึงการจัดตั้งหน่วยงานกลาง ๓ หน่วยงาน คือ กระทรวงดิจิทัลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานคณะกรรมการ

ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายประสานและขับเคลื่อนให้การพัฒนาดิจิทัลของประเทศเป็นไปอย่างมีเอกภาพ และประสิทธิภาพ ประสิทธิผลสูงสุด

๓. การบูรณาการงาน งบประมาณ และทรัพยากรในการดำเนินงาน โดยจะต้องบูรณาการการทำงานร่วมกันหรือเชื่อมโยงงานและข้อมูลในลักษณะที่เป็นองค์รวม กำหนดเจ้าภาพรับผิดชอบในแต่ละภารกิจ แกไขกฎระเบียบและระบบงบประมาณที่เอื้ออำนวยให้ส่วนราชการทำงานร่วมกันได้ มีระบบประสานงานระหว่างส่วนราชการในการให้บริการประชาชน นอกจากนี้ กลไกข้อนี้จะรวมถึงการจัดตั้งกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมให้ เป็นกลไกทางเลือกในการสนับสนุนทางการเงินกับโครงการด้านการพัฒนาดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม นอกเหนือจากการสนับสนุนด้วยงบประมาณรายจ่ายด้วย

๔. กลไกติดตามความก้าวหน้าของนโยบาย แผนงาน โดยจะต้องมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลความเป็นไปได้อย่างต่อเนื่องเป็นระยะ เมื่อพบปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ต้องจัดให้มีกลไกช่วยเหลือแก้ปัญหาหรือจัดสรรทรัพยากรเพิ่มเติมตามความจำเป็นและเหมาะสมอย่างเพียงพอและทันท่วงที และนำผลที่ได้จากการติดตาม มาทบทวนเพื่อปรับปรุงให้สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ จะต้องเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการปรึกษาหารือ การเปิดรับฟังความเห็นของประชาชน ไปจนถึงการตรวจสอบ ติดตามความคืบหน้าการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการภาครัฐที่มุ่งเน้นความโปร่งใส และผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานเป็นหลัก

กิจกรรม/โครงการในระยะเร่งด่วน

เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สามารถบรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรมได้อย่างชัดเจน จึงต้องมีการจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วน ซึ่งในช่วง ๑ ปี ๖ เดือนแรกของแผนฯ จะเป็นการเตรียมความพร้อมพื้นฐานด้านดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับประเทศ โดยมีตัวอย่างโครงการเด่นได้แก่

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- โครงการขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมหมู่บ้านทั่วประเทศ
- โครงการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทยให้เชื่อมต่อโดยตรงกับศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลอินเทอร์เน็ตของโลก

ด้านเศรษฐกิจ

- โครงการสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากเพื่อเพิ่มโอกาสการสร้างรายได้ให้กับชุมชนและขยายตลาดชุมชนสู่ตลาดเมือง
- โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับภาคธุรกิจไทยให้เข้าสู่ระบบการค้าดิจิทัลและเชื่อมโยงไปสู่ระบบการค้าสากล
- โครงการผลักดันการพัฒนาคลัสเตอร์ดิจิทัลตามนโยบายส่งเสริมเขตเศรษฐกิจพิเศษและ Super cluster

• โครงการพัฒนากำลังคนในธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล (digital technology startup) เพื่อให้เกิดบุคลากรที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญใช้นวัตกรรมเพื่อสร้างสินค้าและบริการรูปแบบใหม่

• โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีและสื่อสร้างสรรค์เพื่อสร้างอนาคตให้ธุรกิจไทยในเวทีโลก

ด้านสังคม

• โครงการพัฒนาเครือข่ายศูนย์ดิจิทัลชุมชนเพื่อให้บริการการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต เป็นจุดบริการรัฐบาลสู่ชุมชนผ่านระบบดิจิทัล และเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

• โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผ่านบริการ e-learning และบริการการเรียนรู้ระบบเปิดขนาดใหญ่ (MOOC)

• โครงการส่งเสริมการใช้ดิจิทัลให้เกิดประโยชน์และสร้างสรรค์ เพื่อเสริมสร้างทักษะดิจิทัลให้แก่ เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป

• โครงการยกระดับคุณภาพงานบริการภาครัฐเพื่อปรับกระบวนการดำเนินงานภาครัฐ บูรณาการข้อมูลและระบบงาน และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

• การผลักดันชุดกฎหมายที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล

อารัมภบท

ปัจจุบันประเทศไทยภายใต้การนำของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี กำลังอยู่ในวาระของการปฏิรูปประเทศครั้งใหญ่ในทุกมิติของการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม โดยในการนี้รัฐบาลได้ตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติในด้านนโยบายเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ดังนี้

“ข้อ ๖.๑๘ ส่งเสริมภาคเศรษฐกิจดิจิทัลและวางรากฐานของเศรษฐกิจดิจิทัลให้เริ่มขับเคลื่อนได้อย่างจริงจัง ซึ่งจะทำให้ทุกภาคเศรษฐกิจก้าวหน้าไปได้ทันโลกและสามารถแข่งขันในโลกสมัยใหม่ได้ ซึ่งหมายรวมถึงการผลิตและการค้าผลิตภัณฑ์ดิจิทัลโดยตรง ทั้งผลิตภัณฑ์ฮาร์ดแวร์ ผลิตภัณฑ์ซอฟต์แวร์ อุปกรณ์สื่อสารดิจิทัล อุปกรณ์โทรคมนาคมดิจิทัล และการใช้ดิจิทัลรองรับการให้บริการของภาคธุรกิจการเงินและธุรกิจบริการอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคสื่อสารและบันเทิง ตลอดจนการใช้ดิจิทัลรองรับการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม และการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ปรับปรุงบทบาทและภารกิจของหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงให้ดูแลและผลักดันงานสำคัญของประเทศชาติในเรื่องนี้ และจะจัดให้มีคณะกรรมการระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนเรื่องนี้อย่างจริงจัง”

โดยเพื่อให้เกิดการดำเนินงานในด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเป็นรูปธรรมสูงสุด คณะรัฐมนตรีจึงได้ลงมติเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ มอบหมายให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารร่วมกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จัดทำแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แทนแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ไอซีที) ของประเทศ เพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินการตามนโยบายเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลของรัฐบาลให้เกิดการนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยและหลากหลายมาเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินธุรกิจ การดำเนินชีวิตของประชาชน และการดำเนินงานของภาครัฐ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจที่แข่งขันได้ในเวทีโลก และความมั่นคงทางสังคมของประเทศต่อไป

แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมฉบับนี้ ไม่ใช่เรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย หากแต่เป็นการต่อยอดการพัฒนาประเทศด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทำอย่างต่อเนื่อง โดยกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และหน่วยงานอื่นๆ ทั้งจากภาครัฐ ภาคประชาชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม อย่างไรก็ตามด้วยปัจจุบันเทคโนโลยีและบริบททางเศรษฐกิจและสังคมกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไปสู่ยุคดิจิทัล และหลากหลายประเทศทั่วโลก เช่น สหรัฐอเมริกา กลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป ออสเตรเลีย สิงคโปร์ มาเลเซีย อินเดีย ฯลฯ กำลังแข่งขันในการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ดังนั้น แผนพัฒนาดิจิทัลฉบับนี้ จึงจะต้องปฏิรูปประเทศไทยให้ทันต่อบริบทดังกล่าวด้วยเช่นกัน ตั้งแต่การเร่งวางรากฐานดิจิทัลของประเทศผ่านการลงทุนครั้งใหญ่ การสร้างระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลที่ทุกคนมีส่วนร่วมตามแนวทางประชารัฐ การขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและสังคม และใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพ ไปจนถึงการผลักดันให้ประเทศไทยเป็นประเทศในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วที่สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสร้างมูลค่า และขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและสังคม อย่างยั่งยืนในระยะยาว

โดยแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีหลักการนำทาง ๕ ข้อ ดังนี้

๑. บริบทของประเทศไทยในยุคดิจิทัล: ความท้าทายและโอกาส

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาและการนำไอซีที มาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุน (enabling technology) ในการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด โดยมุ่งเน้นให้ประเทศไทยมีโครงสร้างพื้นฐานด้านไอซีที โดยเฉพาะอย่างยิ่งอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (broadband) ให้กระจายอย่างทั่วถึงเสมือนบริการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานทั่วไป ประชาชนมีความรอบรู้ เข้าถึง สามารถพัฒนาและใช้ประโยชน์จากสารสนเทศได้อย่างรู้เท่าทัน อุตสาหกรรมไอซีทีมีบทบาทเพิ่มขึ้นต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ประชาชนมีโอกาสในการสร้างรายได้ และคุณภาพชีวิตดีขึ้น และไอซีทีมีบทบาทต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม*

สำหรับปัจจุบัน รัฐบาลได้ตระหนักถึงอิทธิพลของเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นทั้งโอกาสและความท้าทายของประเทศไทย ที่จะปรับปรุงทิศทางการดำเนินงานของประเทศด้วยการใช้ประโยชน์สูงสุดจากเทคโนโลยีดิจิทัล โดย ความท้าทายและโอกาสของประเทศไทย ความท้าทายจากพลวัตของเทคโนโลยีดิจิทัล และสถานภาพการพัฒนาด้านดิจิทัลในประเทศไทยในปัจจุบัน สามารถสรุปโดยสังเขปได้ดังต่อไปนี้

๑.๑ ทิศทางการพัฒนาประเทศ: ความท้าทายและโอกาสของประเทศไทยในภาพรวม

กระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศและการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลก ทำให้สภาพแวดล้อมของการพัฒนาประเทศไทยทั้งในปัจจุบันและที่จะเกิดในอนาคต ๒๐ ปี เปลี่ยนไปอย่างมีนัยสำคัญ โดยสภาพแวดล้อมดังกล่าวเป็นทั้งเงื่อนไข ปัญหา ความท้าทาย ที่ประเทศไทยจะต้องเผชิญและแนวทางรองรับหรือแก้ไข ซึ่งเป็นโอกาสสำหรับการพัฒนาประเทศ หากประเทศไทยสามารถปรับเปลี่ยนตนเองให้สามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสเหล่านั้น

โดยบริบทที่เป็นความท้าทายและโอกาสของประเทศไทย มีตัวอย่าง ได้แก่

๑

การก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง (middle income trap) ที่ประเทศไทยตกอยู่ในภาวะดังกล่าวอย่างยาวนานไปสู่การเป็นประเทศที่มีรายได้ระดับสูง

* กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓ ของประเทศไทย ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔ และถูกนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ ๕ ปี

๒

การเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกร อุตสาหกรรม และบริการ

- การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ที่ยังไม่สามารถก้าวไปอยู่ในกลุ่มประเทศที่แข่งขันด้วยนวัตกรรมได้^๒ และยังคงอาศัยประสิทธิภาพภาครัฐและภาคธุรกิจ ปัจจัยกำลังคนราคาถูกและปัจจัยทุนด้วยการนำเข้าจากต่างประเทศเป็นตัวขับเคลื่อน มากกว่าการใช้เทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ
- การเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ SMEs ซึ่งแม้มีการจ้างงานรวมถึงร้อยละ ๘๐.๔ ของประเทศ แต่มูลค่าการดำเนินธุรกิจของ SMEs คิดเป็นเพียงสัดส่วน ร้อยละ ๓๗.๓ ของ GDP^๓ และผลผลิตของ SMEs ไทยยังไม่สูง นอกจากนี้ SMEs มีการเข้าถึงและใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลไม่มากนักเมื่อเทียบกับธุรกิจขนาดใหญ่^๔

๓

ปรับตัวและฉกฉวยโอกาสจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

- การใช้ประโยชน์จากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ.๒๕๕๘ รวมถึงทำให้การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่างๆ ที่มีผลกระทบโดยตรงต่อประเทศไทย การปรับตัวเข้าสู่เศรษฐกิจโลกแบบหลายศูนย์กลาง กอปรกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับระบบเศรษฐกิจชั้นนำของโลก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่น เป็นต้น จะเป็นประเด็นยุทธศาสตร์สำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศ
- การใช้โอกาสจากการที่ประเทศไทยมีจุดเด่นตรงที่ตั้งอยู่กลางคาบสมุทรอินโดจีนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีความหลากหลายทางชีวภาพของทั้งพืชและสัตว์อยู่มาก อันเป็นรากฐานอันมั่นคงของการผลิตในภาคเกษตรกรรม มีสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลายที่สุดประเทศหนึ่ง คุณภาพฝีมือแรงงานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

๔

- การแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ซึ่งมีหลากหลายมิติ ทั้งด้านการพัฒนาคุณภาพคน ด้านการศึกษา ด้านรายได้ ด้านโอกาสทางสังคมและการได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆ รวมถึงบริการของภาครัฐ และยังรวมถึงความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล (digital divide) หรือความแตกต่างและช่องว่างระหว่างผู้ที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลกับผู้ที่เข้าไม่ถึง ไม่เข้าใจ และไม่สามารถใช้ประโยชน์จากไอซีที

^๒ World Economic Forum จัดลำดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆทั่วโลกโดยคำนึงถึงลำดับขั้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Stage of Development) ที่แตกต่างกัน และแบ่งประเทศออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มการแข่งขันด้วยปัจจัยพื้นฐานกลุ่มการแข่งขันด้วยประสิทธิภาพการลงทุนและกลุ่มการแข่งขันด้วยนวัตกรรม ซึ่งประเทศไทยถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่แข่งขันด้วยประสิทธิภาพการลงทุน (Global Competitiveness Report (<http://www.weforum.org/issues/globalcompetitiveness/index.html>))

^๓ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ (สสว.), ๒๕๕๖, สถานการณ์และตัวชี้วัดเชิงเศรษฐกิจของ SMEs พ.ศ. ๒๕๕๖ และ พ.ศ. ๒๕๕๗, <http://www.sme.go.th/th/images/data/SR/download/๒๐๑๔/๐๗july/บทที่ ๑ GDP SMEs พ.ศ. ๒๕๕๖.pdf>

^๔ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและกรมทรัพย์สินทางปัญญา, http://www.ipthailand.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=๕๒&Itemid=๑๘๖

๕. นวัตกรรมจัดการสังคมผู้สูงอายุ

• การบริหารจัดการกับการเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลกและของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง จากรายงานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ประเทศไทยจะมีจำนวนประชากรสูงอายุมากขึ้นอย่างไม่เคยมีมาก่อน โดยคาดกันว่าจำนวนผู้มีอายุมากกว่า ๖๕ ปี จะมีจำนวนราวร้อยละ ๒๐ ของประชากรใน พ.ศ. ๒๕๖๘ และเพิ่มเป็นร้อยละ ๓๐ ใน พ.ศ. ๒๕๙๓ ตามลำดับ การเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร จะมียัตต่อผลิตภาพ (productivity) และการมีส่วนร่วมในภาคแรงงานในอนาคตรวมถึงความต้องการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และเทคโนโลยีดิจิทัลในการดูแลผู้สูงอายุ

๖. พัฒนาศักยภาพคนในประเทศ

• การพัฒนาศักยภาพของคนในประเทศ เทคโนโลยีดิจิทัลจะเป็นเครื่องมือในการสร้างศักยภาพของทุกคน ยกกระดับคนไปสู่สังคมฐานความรู้ ให้มีความสามารถสามารถขยับไปสู่การผลิตที่ใช้เทคโนโลยีหรือรู้จักใช้เทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารในการประกอบอาชีพมากขึ้น ในส่วนของคนทั่วไปเทคโนโลยีจะช่วยให้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารพัฒนาไปเป็นคนฉลาดรู้เท่าทันสื่อเท่าทันโลกด้วย

๗. แก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน

• การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน ซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังของประเทศ ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างและการพัฒนาประเทศในทุกมิติ คอร์รัปชันเป็นอุปสรรคอันดับหนึ่งในทรรศนะของนักลงทุนต่างชาติที่จะตัดสินใจลงทุนและทำธุรกิจในประเทศไทย^๔ โดยกรณีคอร์รัปชันที่สำคัญคือการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐและการใช้งบประมาณประจำปี^๖ ทั้งนี้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีสถิติเรื่องร้องเรียนทุจริตสูงสุด จำเป็นต้องมีการสร้างความโปร่งใสให้กับภาครัฐด้วยการเปิดเผยข้อมูลเพื่อให้ภาคประชาสังคม เข้ามามีส่วนในการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐได้ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๘. ภัยคุกคามไซเบอร์

• การจัดการภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ๆ รวมถึงภัยคุกคามจากสารสนเทศรูปแบบต่างๆ มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงรูปแบบอย่างต่อเนื่อง จึงต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือ เพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในการรักษาความมั่นคงปลอดภัย และการพัฒนาทักษะความรู้ เพื่อป้องกันตนเองและหน่วยงาน ลดความเสี่ยงจากการถูกโจมตีหรือภัยคุกคาม และลดความเสียหายจากผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

^๔ จากการประเมินของ The Global Competitiveness Report (๒๐๑๓-๒๐๑๔)

^๖ <https://www.nacc.go.th>

๑.๒ ความท้าทายจากพลวัตของเทคโนโลยีดิจิทัล

เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเทคโนโลยีที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการใช้ชีวิตของประชาชนทุกคน การดำเนินงานขององค์กรภาคธุรกิจ ภาครัฐ และภาคประชาสังคมทุกๆ องค์กร แต่เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลาและยากต่อการคาดเดาในระยะยาว ดังนั้น การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จึงต้องตระหนักและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและนัยจากการเปลี่ยนแปลงนั้น ดังมีตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ดังนี้

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

เกิดความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด โดยมีเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีบทบาทสำคัญในช่วง ๕ ปีข้างหน้า ได้แก่ เทคโนโลยีสื่อสารที่มีความเร็วและคุณภาพสูงมาก (new communications technology) เทคโนโลยีอุปกรณ์เคลื่อนที่เพื่อการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตแบบทุกที่ทุกเวลา (mobile/ wearable computing) เทคโนโลยีการประมวลผลแบบคลาวด์ (cloud computing) เทคโนโลยีการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (big data analytics) เทคโนโลยีการเชื่อมต่อของสรรพสิ่ง (internet of things) เทคโนโลยีการพิมพ์ ๓ มิติ (3D printing) และเทคโนโลยีความมั่นคงปลอดภัย

ไซเบอร์ (cyber security) โดยมีเทคโนโลยีอื่น เช่น robotics หรือ autonomous car เป็นเรื่องสำคัญในอนาคตระยะยาว

การหลอมรวมของกิจกรรม

เกิดการหลอมรวมระหว่างกิจกรรมทางเศรษฐกิจสังคมของโลกออนไลน์และออฟไลน์ (convergence of online and offline activities) โดยที่เทคโนโลยีใหม่หรือการใช้เทคโนโลยีเดิมในรูปแบบใหม่ ทำให้เส้นแบ่งระหว่างระบบเศรษฐกิจสังคมของโลกเสมือนและโลกทางกายภาพเกือบจะเลือนหายไป โดยกิจกรรมของประชาชน ธุรกิจ หรือรัฐจะถูกย้ายมาอยู่บนระบบออนไลน์มากขึ้น เช่น การสื่อสาร การซื้อขายสินค้า การทำธุรกรรมทางการเงิน การเรียนรู้ การดูแลสุขภาพ การใช้บริการของรัฐต่างๆ ฯลฯ

ผู้บริโภคกลายเป็นผู้ผลิต

เกิดแนวโน้มการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้เกิดการผลิตมากขึ้น (consumption to production) โดยในอดีตที่ผ่านมาสังคมในระดับประชาชนยังใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร หรือกิจกรรมสาระบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ แต่ในยุคปัจจุบันนั้นจะเป็นโลกที่ประชาชนและผู้บริโภคกลายเป็นผู้ผลิต โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อทำให้เกิดผลผลิตและรายได้มากขึ้น

การแข่งขันบนฐานนวัตกรรม

เกิดการแข่งขันที่อยู่บนพื้นฐานของ นวัตกรรมสินค้าและบริการ (innovation economy) โดยในโลกยุคดิจิทัลนี้ การแข่งขันในเชิงราคาจะเป็นเรื่องของอดีต (เช่น การตัดราคาสินค้าและบริการกันทางออนไลน์) และธุรกิจที่ไม่สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการทางธุรกิจ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการเดิมของตน หรือสร้างสินค้าและบริการใหม่ๆ ที่ตอบสนองความต้องการของตลาด จะไม่สามารถแข่งขันได้อีกต่อไป

ยุคของระบบอัจฉริยะ

เกิดการใช้ระบบอัจฉริยะ (smart everything) มากขึ้นเรื่อยๆ จากนี้ไปจะเป็นยุคของการใช้เทคโนโลยีและแอปพลิเคชันอัจฉริยะต่างๆ ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่ระดับประชาชน เช่น การใช้ชีวิตประจำวันในบ้าน การเดินทาง การดูแลสุขภาพ การใช้พลังงาน ไปถึงระดับอุตสาหกรรม เช่น การเกษตร การผลิตสินค้าในโรงงาน หรือแม้กระทั่งเรื่องการเฝ้าระวังภัยพิบัติ การดูแลสิ่งแวดล้อม และอื่นๆ อีกมากมายในอนาคต

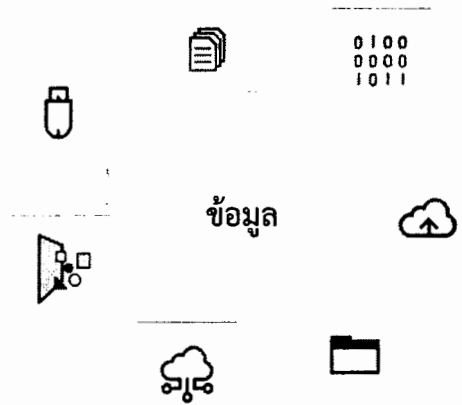
การแข่งขันด้วยข้อมูล

เกิดข้อมูลทั้งจากผู้ใช้งาน และจากอุปกรณ์เซ็นเซอร์ต่างๆ จำนวนมหาศาลขึ้น ซึ่งโลกดิจิทัลจะเป็นโลกของการแข่งขันด้วยข้อมูล ซึ่งศักยภาพในด้านการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่จะเป็นเรื่องที่จำเป็นพื้นฐานต่อไปสำหรับทุกหน่วยงานและองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้ ข้อมูลส่วนบุคคลมีความสำคัญมากทั้งในเชิงธุรกิจ และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจะกลายเป็นประเด็นสำคัญที่สุดในยุคของ big data

การแพร่ระบาดของภัยไซเบอร์

เกิดความเสี่ยงด้านความปลอดภัยไซเบอร์ตามมาอีกหลายรูปแบบ เช่น การก่อวินาศกรรมความรักราคาแก่ผู้ใช้ระบบ การเข้าถึงข้อมูลและระบบโดยไม่ได้รับอนุญาต การยับยั้งข้อมูลและระบบ การสร้างความเสียหายแก่ระบบ การจารกรรมข้อมูลบนระบบคอมพิวเตอร์ (ข้อมูลการค้า การเงิน หรือข้อมูลส่วนตัว) หรือแม้แต่การโจมตีโครงสร้างพื้นฐานที่มีความสำคัญยิ่งยวดที่สามารถทำให้ระบบเศรษฐกิจหยุดชะงักและได้รับความเสียหายหรือเกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้คน โดยที่ภัยไซเบอร์เหล่านี้ล้วนแล้วแต่พัฒนาอย่างรวดเร็วตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและบ่อยครั้งยังเป็นเรื่องที่ทำจากนอกประเทศทำให้การป้องกันหรือติดตามจับกุมการกระทำผิดเป็นเรื่องที่ยากและสลับซับซ้อนมากขึ้นอีกด้วย

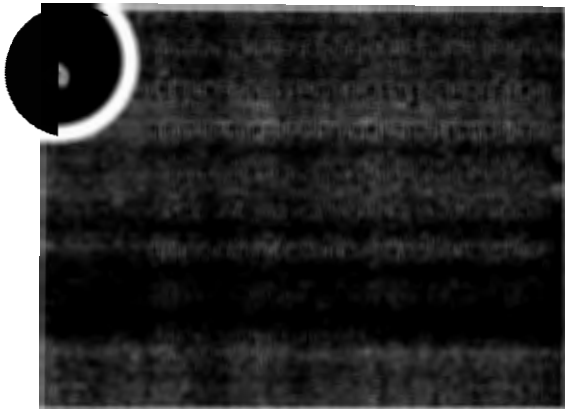

การเปลี่ยนโครงสร้างกำลังคน

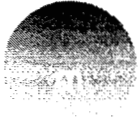
เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในเรื่องของโครงสร้างกำลังคนทั้งในเชิงลบและเชิงบวก งานในหลายๆ ประเภทโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคอุตสาหกรรมโรงงานและภาคบริการจะเริ่มถูกทดแทนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถทำได้ดีกว่าและมีประสิทธิภาพมากกว่า (เช่น พนักงานขายตัว การใช้บริการทางการเงิน) ในขณะเดียวกันก็จะมีงานใหม่ๆ ที่ต้องใช้ความรู้และทักษะสูงเกิดขึ้น เช่น นักวิทยาศาสตร์หรือผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูล ผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านโซเชียลเน็ตเวิร์ค นักธุรกิจดิจิทัล ฯลฯ นอกจากนี้จะมีงานบางประเภทที่จะต้องเปลี่ยนบทบาทไป (เช่น ครูกลายเป็นผู้อำนวยความสะดวกมากกว่าผู้สอน) อีกด้วย

ดังที่นำเสนอข้างต้น พลวัตของเทคโนโลยีดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่หยุดยั้ง ส่งผลกระทบต่ออย่างมากต่อวิถีชีวิต รูปแบบ กิจกรรมของปัจเจกชนและองค์กร และระบบเศรษฐกิจและสังคม ความสามารถในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลจึงเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาประเทศ ดังที่หลากหลายประเทศได้ตระหนักและมีการลงทุน พัฒนา และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนำไปสู่เศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลที่หมายถึง ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม การใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน การเปลี่ยนกระบวนทัศน์ทางความคิด รูปแบบการมีปฏิสัมพันธ์ของคนในสังคม การปฏิรูปกระบวนการทางธุรกิจซึ่งรวมถึงการผลิต การค้า การบริการ และการบริหารราชการแผ่นดิน อันนำมาสู่พัฒนาทางเศรษฐกิจการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคม โดยแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลของประเทศไทยนั้นจะตั้งอยู่บนคุณลักษณะสำคัญที่เกิดจากความสามารถและพลวัตของเทคโนโลยีดิจิทัล อันได้แก่

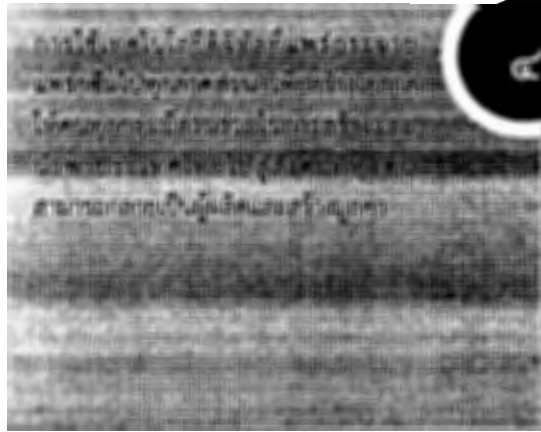

การเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งนวัตกรรมดิจิทัล เพื่อสร้างคุณค่า (value creation) และขีดความสามารถทางการแข่งขันในระดับสากล ตลอดจนการยกระดับ “คุณภาพชีวิต” ของประชาชนในประเทศ

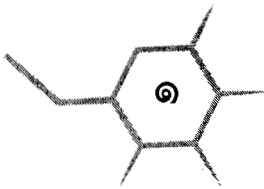

การสร้างและใช้ประโยชน์จากข้อมูลจำนวนมากศาสตร์ทั้งที่เป็นข้อมูลที่มีการบันทึกโดยคน เช่น ข้อมูลการเงิน ข้อมูลลูกค้า ข้อมูล social media และข้อมูลที่มีการจัดเก็บโดยอุปกรณ์และไหลผ่านเครือข่าย (internet of things) มาวิเคราะห์ผ่านระบบประมวลผลขนาดใหญ่ เพื่อใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานในการผลิตและบริการ และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันในยุคดิจิทัลของประเทศ รวมถึงการให้บริการประชาชน

๑.๓ สถานภาพการพัฒนาด้านดิจิทัลในประเทศไทย

ประเทศไทยจะสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศได้มากน้อยเพียงใดนั้น เงื่อนไขที่สำคัญคือความพร้อมด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของประเทศที่เป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน และความสามารถในการพัฒนา เสริมสร้างความแข็งแกร่งด้านดิจิทัลของประเทศในอนาคต ดังนั้น การจัดทำแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจึงต้องมีการประเมินสถานภาพปัจจุบันของการพัฒนาด้านดิจิทัล

โครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล

โครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อสารดิจิทัลของไทย ยังคงมีจุดอ่อนในการแพร่กระจายและส่งผลถึงการเข้าถึงและการใช้งานในภาคประชาชน ภาคเอกชน

และภาครัฐ ที่มีระดับต่ำ ดังจะเห็นได้จากการเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงของประชาชนไทยที่มีจำนวนครัวเรือนเพียงร้อยละ ๒๙.๙๖ หรือประชากรเพียงร้อยละ ๘.๙๙^๗ ของประชากรทั้งหมดที่เข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านโครงข่ายโทรศัพท์ประจำที่ (fixed broadband penetration) แม้ว่าอัตราการเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่จะมีมากพอสมควรคือ ร้อยละ ๕๒.๕ ของประชากร

นอกจากนี้ หากพิจารณาถึงการเข้าถึงอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมในมิติของพื้นที่ พบว่า โครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อสารดิจิทัลยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยเฉพาะระดับหมู่บ้าน มีหมู่บ้านประมาณร้อยละ ๕๓

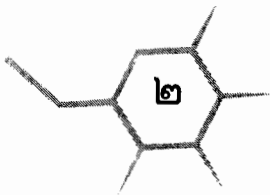
^๗ <http://www.nbt.go.th/TTID/>

ภาพจาก บริษัท ก ส ท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)

จากจำนวน ๗๔,๙๖๕ หมู่บ้าน ที่สามารถเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ส่วนที่เหลือเป็นหมู่บ้านที่อยู่ห่างไกลซึ่งยังขาดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมที่เพียงพอ ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐที่สำคัญ เช่น โรงเรียน โรงพยาบาลสุขภาพประจำตำบล (รพ.สต.) องค์กรบริหารส่วนตำบลหลายแห่ง ยังไม่สามารถเข้าถึงโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงได้

ความสามารถในการเข้าถึงและใช้งานของประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ยังขึ้นกับอัตราค่าบริการที่เหมาะสมกับระดับค่าครองชีพ (affordability) ซึ่งราคาค่าบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงของประเทศไทยคิดเป็นร้อยละ ๕.๘ ของรายได้มวลรวมประชาชาติ (หรือ GNI) ในขณะที่ค่าบริการของประเทศเพื่อนบ้านมีราคาต่ำกว่ามาก

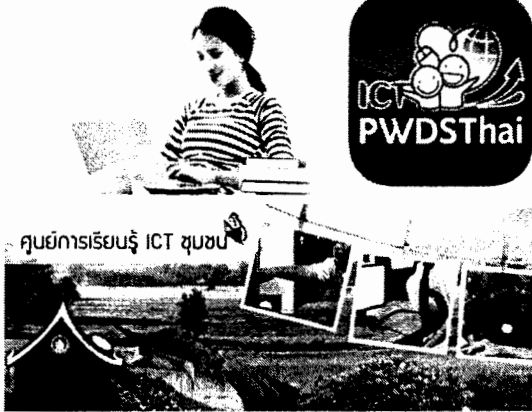
อินเทอร์เน็ตแบนด์วิดท์ระหว่างประเทศ (international internet bandwidth) และการเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างประเทศเป็นตัวชี้วัดหนึ่งที่บ่งบอกถึงคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ซึ่งในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาอินเทอร์เน็ตแบนด์วิดท์ระหว่างประเทศในภูมิภาคและประเทศต่างๆ ทั่วโลกมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างมาก เพื่อรองรับการประยุกต์ใช้งานและบริการที่มีการรับส่งข้อมูลปริมาณมากผ่านเครือข่ายความเร็วสูง ปริมาณอินเทอร์เน็ตแบนด์วิดท์ระหว่างประเทศของไทยมากกว่าร้อยละ ๕๐ มีการติดต่อสื่อสารไปยังประเทศที่เป็นศูนย์กลางการเชื่อมต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลอินเทอร์เน็ต มีแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่เป็นที่ต้องการของผู้ใช้งาน ได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย และสหรัฐอเมริกา โดยประเทศไทยมีโครงข่ายสื่อสารระหว่างประเทศเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านผ่านสายใยแก้วนำแสงทางภาคพื้นดิน และเชื่อมโยงกับประเทศอื่นๆ ผ่านเคเบิลใต้น้ำ แต่โครงข่ายสื่อสารระหว่างประเทศของไทยโดยเฉพาะโครงข่ายสื่อสารผ่านเคเบิลใต้น้ำ ยังน้อยกว่าประเทศเพื่อนบ้าน โดยในปัจจุบันประเทศไทยมีเคเบิลใต้น้ำเพียง ๑๑ เส้น (ใช้งานอยู่จริง ๕ เส้น) และมี ๔ landing stations

การใช้ประโยชน์เทคโนโลยีดิจิทัลของประชาชนและภาคสังคม

เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ในหลากหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ เพิ่มรายได้ การเข้าถึงบริการของภาครัฐ แต่การมีผู้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต)^๔ ของไทยยังคงต่ำอยู่ โดยใน พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผู้ใช้คอมพิวเตอร์เพียงร้อยละ ๓๘.๒ และผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ร้อยละ ๓๕.๒ นอกจากนี้ กลุ่มผู้ใช้ในเมือง (เขตเทศบาล) มีการเข้าถึงที่ดีกว่ากลุ่มผู้อาศัยในเขตนอกเมือง (นอกเขตเทศบาล) และกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๓๕ ปี ซึ่งที่ผ่านมากระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชนขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ จนถึงปัจจุบันเป็นจำนวน ๑,๙๘๐ แห่ง เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ช่วยลดช่องว่าง เพิ่มโอกาสและช่องทางการเข้าถึงสารสนเทศให้แก่ประชาชนอย่างไรก็ตาม ศูนย์ฯ เหล่านี้ยังไม่ครอบคลุมทั่วประเทศ และยังคงต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้วย และมีศูนย์อื่นๆ ในลักษณะเดียวกันที่ดำเนินการโดยหน่วยงานอื่นๆ จากทั้งภาครัฐและเอกชน

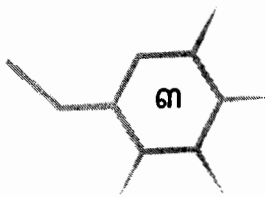
^๔ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำนักรวจการมีผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. ๒๕๕๗.

เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการเรียนรู้และการศึกษา และปัจจุบันมีสถานศึกษากว่า ๓๐,๐๐๐ แห่ง ที่ตั้งอยู่ทั่วประเทศไทย ที่ยังประสบปัญหาด้านการเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และโรงเรียนอีกจำนวนมากยังมีปัญหาเรื่องความเร็วในการเชื่อมต่อ การให้บริการไม่ทั่วถึง นอกจากนี้จำนวนคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์การเรียนการสอนยังมีไม่เพียงพอต่อผู้เรียน และล้ำสมัย รวมทั้งครูผู้สอนขาดความชำนาญในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเข้ากับการสอน ทำให้ไม่สามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ประเทศไทย ยังมีเนื้อหาในรูปแบบสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของคนในประเทศไม่เพียงพอ กล่าวคือยังคงมีปัญหาความเหลื่อมล้ำทางด้านเนื้อหา (content divide)^๙ ซึ่งเป็นอีกมิติหนึ่งของความเหลื่อมล้ำดิจิทัล (digital divide) เนื้อหาที่สำคัญที่ยังขาดไป อาทิ สื่อการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพ (เช่น จากอาชีวศึกษา) และสื่อที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในระดับท้องถิ่นทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และวัฒนธรรม ที่ต่างกัน

ดังนั้น จึงไม่เป็นที่แปลกใจว่า ในขณะที่ประชาชนเริ่มมีการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากอุปกรณ์พกพา เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ และแท็บเล็ต^{๑๐} แต่ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อความสนุกสนาน บันเทิง โดยไม่ได้นำเทคโนโลยีไปก่อให้เกิดประโยชน์เท่าที่ควร และยังคงมีการพัฒนาทักษะดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับสังคมใหม่ ที่รวมถึงการคิด วิเคราะห์ แยกแยะ สื่อต่างๆ และการใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย

ภาคธุรกิจกับเทคโนโลยีดิจิทัล

การใช้งานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในภาคธุรกิจต่างๆ ยังไม่สูงมากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ธุรกิจ SMEs ที่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระดับที่ค่อนข้างต่ำ การสำรวจการมีผู้ใช้ไอซีที ในสถานประกอบการของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗^{๑๑} พบว่า ธุรกิจ SMEs (ขนาดการจ้างงาน ๑-๙ คน) มีการใช้คอมพิวเตอร์เพียงร้อยละ ๒๒.๖ และมีการใช้อินเทอร์เน็ตเพียงร้อยละ ๑๘.๓ ขณะที่ธุรกิจขนาดใหญ่มีการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตมากถึงร้อยละ ๙๙.๖ และร้อยละ ๙๘.๔ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาการขายสินค้าและบริการทางอินเทอร์เน็ต พบว่า ธุรกิจ SMEs มีการขายสินค้าออนไลน์เพียงร้อยละ ๑.๔ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการส่งเสริมและกระตุ้นให้ธุรกิจ SMEs ตลอดจนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เป็นกลุ่มธุรกิจส่วนใหญ่ของประเทศให้เข้าสู่ระบบการค้าดิจิทัล เพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาดและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากของไทยให้เข้มแข็ง

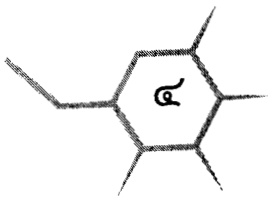
^๙ OECD, ISOC, UNESCO. (๒๐๑๒). "The Relationship Between Local Content, Internet Development and Access Prices."
^{๑๐} โดยมีตัวอย่าง เช่น ใน พ.ศ. ๒๕๕๘ กลุ่มคนวัยทำงานเริ่มต้น (เกิด พ.ศ. ๒๕๒๓ - ๒๕๔๐ หรือ Gen Y) มีการใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยสูงถึง ๕๔.๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์, สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)
^{๑๑} สำนักงานสถิติแห่งชาติ, การสำรวจการมีผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานประกอบการ พ.ศ. ๒๕๕๗.
 ภาพจาก บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน), <http://www.equitable-society.com/home.php?screenId=๑>,
<https://www.facebook.com/thaitelecentre>

ในส่วนของภาคอุตสาหกรรมดิจิทัล ปัจจุบันประเทศไทยมีนโยบายที่ผลักดันการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (S-curve) ใน ๒ รูปแบบ คือ (๑) การลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วในประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปัจจัยผลิต โดยการลงทุนชนิดนี้จะส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะสั้นและระยะกลาง (๒) การลงทุนในอุตสาหกรรมใหม่ เพื่อเปลี่ยนรูปแบบสินค้าและเทคโนโลยี โดยอุตสาหกรรมใหม่หรืออุตสาหกรรมอนาคตเหล่านี้จะเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (new growth engines) ของประเทศ ซึ่งในกรณีนี้คลัสเตอร์ดิจิทัลถูกกำหนดให้เป็นกลไกหลัก^{๑๒}

ภาพจาก www.sipa.or.th, www.eta.or.th

อย่างไรก็ดี ปัจจุบัน อุตสาหกรรมดิจิทัล (หรืออุตสาหกรรมไอซีที) ของไทยเผชิญกับสถานการณ์ความผันผวนทางเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยเฉพาะเรื่องของค่าแรงขั้นต่ำที่เพิ่มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างเวียดนามและอินโดนีเซีย ส่งผลให้ได้รับผลกระทบจากการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศที่มีค่าแรงถูกกว่าประเทศ แต่ในขณะเดียวกัน ธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล (digital technology startup) ซึ่งเป็นฐานเศรษฐกิจใหม่ที่สำคัญในการพัฒนาประเทศไปสู่เศรษฐกิจดิจิทัล เริ่มเป็นที่กล่าวถึงและได้รับความสนใจ เพราะเป็นธุรกิจที่มีศักยภาพในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างธุรกิจใหม่บนพื้นฐานของการต่อยอดเทคโนโลยีดิจิทัลในเชิงพาณิชย์ (disruptive business) ปัญหาที่สำคัญของธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัลในประเทศ คือ ส่วนใหญ่ยังเป็นธุรกิจขนาดเล็กมาก (micro SMEs) และมีมูลค่าไม่สูงพอที่จะดึงดูดเงินลงทุนจากนักลงทุน (venture capital) ทั้งในและต่างประเทศ

ความพร้อมของภาครัฐ

การจัดอันดับความพร้อมของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๗ (ค.ศ. ๒๐๑๔) ในรายงาน UN e-Government Readiness Ranking ๒๐๑๔ ประเทศไทย ถูกจัดอันดับลงจากพ.ศ. ๒๕๕๕ (ค.ศ. ๒๐๑๒) (อันดับที่ ๙๒ คะแนน ๐.๕๐๘๓) มาอยู่ในอันดับที่ ๑๐๒ (คะแนน ๐.๔๖๓๑) จาก ๑๙๓ ประเทศ และในรายละเอียด พบว่า การใช้ประโยชน์จากไอซีทีของภาครัฐของไทย (government usage) อยู่ในระดับต่ำ โดยใน พ.ศ. ๒๕๕๘ (ค.ศ. ๒๐๑๕) อันดับของ government usage อยู่อันดับที่ ๘๐ จาก ๑๔๓ ประเทศ ในขณะที่ผลการจัดอันดับประเทศที่มีข้อมูลเปิดภาครัฐมากที่สุดใน พ.ศ. ๒๕๕๘ (ค.ศ. ๒๐๑๕) จาก The Global Open Data Index ใน ค.ศ. ๒๐๑๕ ประเทศไทย ได้รับการจัดอยู่ในอันดับที่ ๔๒ จาก ๑๒๒ ประเทศ เพิ่มขึ้น ๑๗ อันดับ จาก ค.ศ. ๒๐๑๔ ที่อยู่ในอันดับที่ ๕๙ จาก ๙๗ ประเทศ

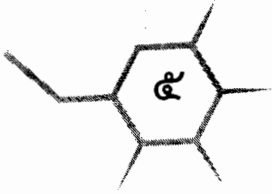
นอกจากนี้ ระบบสารสนเทศภาครัฐยังไม่ได้มีการบูรณาการเชื่อมต่อกันมากเท่าที่ควร การใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐยังทำได้ยาก หน่วยงานภาครัฐจัดเก็บข้อมูลซ้ำซ้อน ประชาชนจึงยังต้องยื่นข้อมูลซ้ำๆ ตามเงื่อนไขการรับข้อมูลที่ต่างกันของแต่ละหน่วยงาน ข้อมูลยังขาดความเป็นเอกภาพ ทำให้ใช้เวลาในการให้บริการมาก และมีภาระค่าใช้จ่ายสูง ที่บ่อยครั้งไม่ก่อให้เกิดคุณค่าเพิ่ม

ภาพจาก www.ega.or.th

^{๑๒} สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, http://www.mof.go.th/home/Press_release/News๒๐๑๕/๑๐๙.pdf

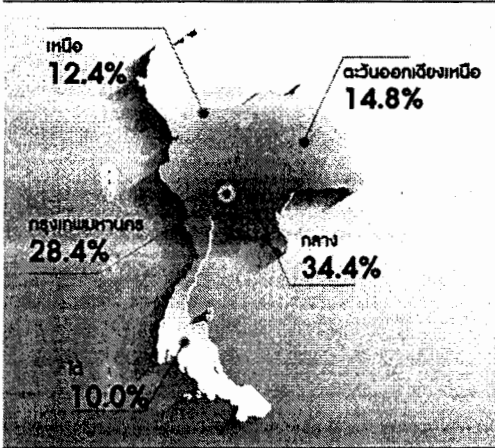
แก่ทั้งหน่วยงานภาครัฐเองและประชาชน โดยอุปสรรคสำคัญของการบูรณาการระบบสารสนเทศภาครัฐคือ ขาดการบูรณาการขั้นตอนการทำงานข้ามหน่วยงาน เนื่องจากการจัดเก็บข้อมูล และหลักเกณฑ์ในการกำหนดชื่อ รายการข้อมูลแตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยงาน โครงสร้างและรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับการ ออกแบบมีพื้นฐานอยู่บนชื่อรายการข้อมูลที่ต่างกันการใช้กฎเกณฑ์การสื่อสารในการร้องขอและตอบสนอง ระหว่างระบบที่แตกต่างกัน ทำให้บูรณาการเชื่อมโยงได้

ทรัพยากรมนุษย์

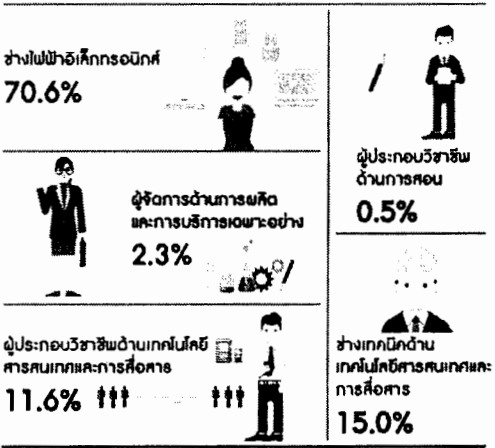
ผู้ทำงานด้านไอซีทีที่มีอยู่ในตลาดแรงงาน^{๑๓} ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๗ พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยใน พ.ศ.๒๕๕๗ มีผู้ทำงานด้านไอซีที มีจำนวน ๕๗๐,๗๐๕ รายทั่วประเทศ คิดเป็นร้อยละของกำลังคนทางด้านไอซีทีต่อจำนวน กำลังคนทั้งประเทศเพียงร้อยละ ๑.๔๙ และมีสัดส่วนคงที่ตลอดช่วงระยะเวลา ๔ ปีที่ผ่านมา ซึ่งนับได้ว่า

ร้อยละของผู้ทำงานด้าน ICT จำนวนตามภาค พ.ศ. 2557

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ร้อยละของผู้ทำงานด้าน ICT จำนวนตามลักษณะงานด้าน ICT พ.ศ. 2557

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ประเทศไทยมีจำนวนกำลังคนทางด้านดิจิทัลต่ำมากเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ ส่วนใหญ่ผู้ทำงานด้านไอซีทีของประเทศไทย ๒ อันดับแรก เป็นกลุ่มช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มช่างเทคนิคด้านไอซีทีตามลำดับ ซึ่งเป็นกำลังคนระดับล่าง ในขณะที่ผู้ทำงานด้านไอซีทีที่เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญวิชาชีทางด้านไอซีทีที่มีจำนวนเพียงร้อยละ ๑๑.๖ ของผู้ทำงานด้านไอซีทีของประเทศไทย ในกรณีของกำลังคนทางด้านซอฟต์แวร์^{๑๔} พบว่ามีจำนวนประมาณ ๕๐,๙๓๔ ราย โดยมีพนักงานที่เป็นโปรแกรมเมอร์มากที่สุด ขณะที่บุคลากรด้านซอฟต์แวร์สมองกลฝังตัวมีเพียง ๑,๕๓๖ ราย ซึ่งแสดงถึงการขาดแคลนบุคลากรอย่างรุนแรงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ วิชาชีพทางด้าน business analyst ด้าน software engineer และด้าน system engineer มีไม่เพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลภายในประเทศ โดยทักษะของบุคลากรที่จะเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลมากที่สุด คือ ทักษะประเภท object oriented design และ programming นอกจากนี้ จากรายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดกลุ่มสายงานวิชาชีพด้านไอซีทีที่คาดว่าจะเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในประเทศไทยภายในระยะเวลา ๕ ปี ได้แก่ ๑) สายงานด้าน cloud computing ๒) สายงานด้าน big data และ

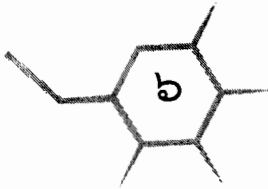
^{๑๓} เนื่องด้วยกำลังคนทางด้านดิจิทัล (digital workforce) เป็นเรื่องใหม่ที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดเก็บข้อมูลและแนวคิดของการปรับโครงสร้างกำลังคนทางด้านดิจิทัลอย่างบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถานภาพกำลังคนทางด้านดิจิทัลภายใต้แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๓ จึงใช้สถานภาพของบุคลากรไอซีทีเพื่อประเมินวัดและเป็นฐานการวิเคราะห์บริบทของการพัฒนากำลังคนทางด้านดิจิทัลภายใต้การดำเนินงานของแผนฯ

^{๑๔} สำนักส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน), การสำรวจกำลังคนทางด้านซอฟต์แวร์ พ.ศ. ๒๕๕๖

๓) สายงานด้าน mobile application and business solution เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่สามารถรองรับความต้องการและพฤติกรรมการใช้งานของกลุ่มผู้บริโภคที่มีความหลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่มีการใช้ไอซีทีในการทำงาน และผู้ประกอบการเป็นบุคลากรอีกกลุ่มที่สำคัญ แต่ปัจจุบัน สัดส่วนของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่ใช้คอมพิวเตอร์ในสถานประกอบการ ยังไม่สูงนัก ซึ่งสถานประกอบการเหล่านี้ยังไม่เห็นความจำเป็นของคอมพิวเตอร์ในการนำมาใช้ประกอบธุรกิจ ดังนั้น การสร้าง digital competency ในกลุ่มผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้บริหารระดับสูง เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งนี้ การสร้างแรงจูงใจ (incentive) เพื่อให้ผู้ประกอบการหันมาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานถือเป็นสิ่งที่ผู้กำหนดนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัลต้องคำนึงถึง

ดังนั้น ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการพัฒนาทั้งปริมาณและคุณภาพ กล่าวคือ พัฒนากลุ่มทักษะที่เป็นที่ต้องการ นอกจากนี้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการปรับโครงสร้างกำลังคนทางด้านดิจิทัลอย่างเป็นระบบในลักษณะของการบูรณาการ เพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านกำลังคนดิจิทัลร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้ไปสู่ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ที่จะเกิดวิชาชีพใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลแห่งอนาคต

กฎหมาย กฎเกณฑ์ และกฎระเบียบที่เอื้อต่อการพัฒนาดิจิทัล

แม้ว่าในปัจจุบันการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การค้าขายผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์จะมีทั้งปริมาณและมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นทุกปี พบว่าใน พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๕๘^{๑๔} มีมูลค่า ๒,๐๓๓,๔๙๓.๔ ล้านบาท และ ๒,๑๐๗,๖๙๑.๙ ล้านบาทตามลำดับ แต่ประชาชนจำนวนมากยังขาดความเชื่อมั่นในการทำธุรกรรมผ่านทางออนไลน์เนื่องจากการถูกฉ้อโกงจากการซื้อสินค้าและบริการผ่านทางออนไลน์ นอกจากนี้ ความก้าวหน้าทางไอซีทียังมาควบคู่กันกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ ซึ่งสร้างความเสียหายแก่ระดับบุคคลและระดับประเทศ โดยข้อมูลสถิติด้านภัยคุกคามทางไซเบอร์ของไทย พ.ศ. ๒๕๕๗ รวบรวมโดย ThaiCERT พบว่า

Malicious code ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อให้ระบบเกิดความขัดข้องหรือเสียหาย เป็นภัยคุกคามทางไซเบอร์อันดับ ๑ ของไทยคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ ๔๓.๓ และจากสถิติภัยคุกคามประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ปรากฏว่ามีภัยคุกคามประเภทต่างๆ รวมทั้งสิ้น ๔,๓๗๑ เรื่อง และไทยเป็นประเทศที่มีการแจ้งเหตุภัยคุกคามมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งรองลงมาก็คือประเทศเยอรมนีและสหรัฐอเมริกาตามลำดับ การเฝ้าระวัง การป้องกัน

^{๑๔} สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน), การสำรวจมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘

และรับมือกับภัยคุกคามจึงต้องอาศัยความรวดเร็ว เพราะมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในการใช้งาน เทคโนโลยีดิจิทัลในมิติต่างๆรวมถึงความสูญเสียและความเสียหายที่จะเกิดขึ้น

ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐมีการให้บริการภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์หรือที่เรียกว่า e-service มากขึ้น รวมถึงมีการจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีวิวัฒนาการอย่างรวดเร็ว ข้อมูลสำคัญหลายอย่างที่เกี่ยวข้อกับการให้บริการประชาชนและการบริหารราชการ ถูกจัดเก็บและประมวลผลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น แต่ยังมีหน่วยงานภาครัฐจำนวนหนึ่งที่ยังมิได้ตระหนักถึงภัย และผลกระทบอันเนื่องจากการถูกละเมิดการรักษาความมั่นคงปลอดภัยขอข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ รวมถึงการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล แม้ว่าพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นกฎหมายลำดับรองภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๕ ได้กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐที่มีการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ ต้องจัดทำแนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลในระบบสารสนเทศ และแนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้การดำเนินการใดๆ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มีความมั่นคงปลอดภัยและเชื่อถือได้ และให้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีผลตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

จากสถานภาพการพัฒนาดิจิทัลของประเทศไทยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าประเทศไทยได้ก้าวมาไกลมากในการพัฒนาด้านดิจิทัลนี้ หากแต่ในการเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลอย่างแท้จริง ยังจะต้องเร่งปฏิรูปประเทศไทยในด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อตอบโจทย์ความท้าทายและโอกาสของประเทศไทยให้รวดเร็วขึ้นไปอีก ไม่ว่าจะเป็นความจำเป็นเร่งด่วนทางในทางเศรษฐกิจ ความท้าทายทางสังคม การพลิกโฉมการบริหารจัดการและการบริการของรัฐและการแก้ปัญหาคอร์ปชั่นของประเทศ หรือแม้แต่การปรับตัวเพื่อฉกฉวยโอกาสการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ๆ ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอื่นๆ ในอนาคต

๒. วิสัยทัศน์ และเป้าหมาย

การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย

การกำหนดแนวทางการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ตามแผนฯ นี้ ได้ดำเนินการโดยยึดถือหลักการพื้นฐาน ดังที่ได้นำเสนอก่อนหน้านี้ คือ ความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ การใช้ประโยชน์สูงสุดจากพลวัตของเทคโนโลยีดิจิทัล การประกันการเข้าถึงของคนทุกกลุ่ม การวางแผนจากข้อมูลความพร้อมของประเทศ และการรวมพลังทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนแผนฯตามแนวทางประชารัฐ เพื่อให้เกิดการปฏิรูปอย่างแท้จริงในภาคเศรษฐกิจ ภาคสังคม และภาครัฐ โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และภูมิทัศน์ของการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ดังต่อไปนี้

๒.๑ วิสัยทัศน์ของการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

วิสัยทัศน์และเป้าหมายของการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในระยะยาวอย่างยั่งยืน ให้สอดคล้องกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แต่เพื่อให้แผนฯ สามารถรองรับพลวัตของเทคโนโลยีดิจิทัล จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาหรือภูมิทัศน์ดิจิทัลออกเป็น ๔ ระยะ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ ตามที่กำหนดในวิสัยทัศน์ คือ

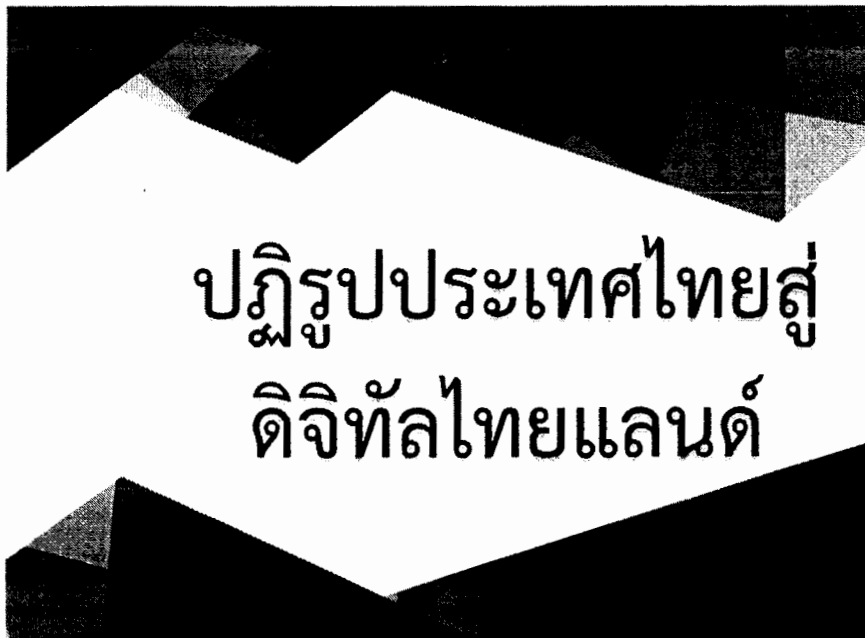
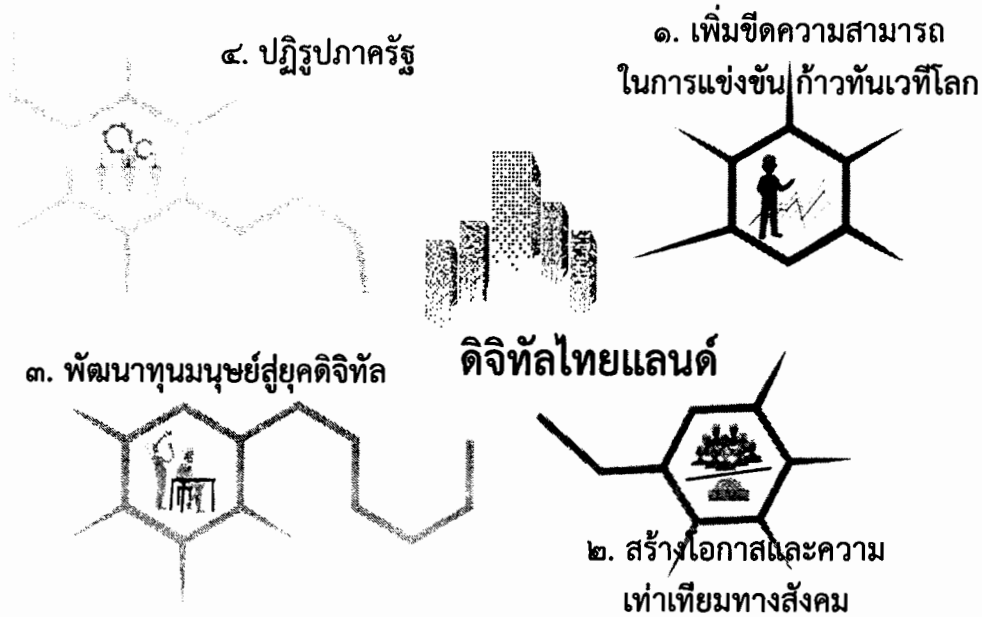

Image designed by Freepik from www.freepik.com

ดิจิทัลไทยแลนด์ (Digital Thailand) หมายถึง ประเทศไทยที่สามารถสร้างสรรค์และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์ และทรัพยากรอื่นใด เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

๒.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จ^{๑๖}

เป้าหมาย ๑๐ ปี

เป้าหมายที่ ๑

เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นเครื่องมือหลักในการสร้างสรรค์นวัตกรรมการผลิต การบริการ

- ประเทศไทยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล พัฒนานวัตกรรม และสร้างสรรค์ธุรกิจแนวใหม่ และสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก
- อุตสาหกรรมดิจิทัลมีบทบาทและความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมเพิ่มขึ้น ตลอดจนเป็นที่รู้จักและยอมรับในประชาคมโลก
- เศรษฐกิจไทยมีความเข้มแข็งจากภายใน โดยธุรกิจฐานราก และ SMEs ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างศักยภาพในการทำธุรกิจ และสร้างโอกาสในการเข้าสู่ตลาดโลก

- ๑) ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศใน World Competitiveness Scoreboard อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาสูงสุด ๑๕ อันดับแรก
- ๒) อุตสาหกรรมดิจิทัลมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูง โดยสัดส่วนมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัลต่อ GDP เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ ๒๕

^{๑๖} ปัจจุบัน สหภาพยุโรปได้มีการพัฒนาดัชนี The Digital Economy and Society Index ที่ใช้ประเมินขีดความสามารถและวิวัฒนาการของประเทศทางด้านดิจิทัลโดยตรง โดยพิจารณาการพัฒนาใน ๕ มิติ คือ connectivity, human capital, use of internet, integration of digital technology, digital public services อย่างไรก็ตาม การประยุกต์ใช้ดัชนีดังกล่าวยังคงเป็นไปอย่างจำกัดเฉพาะกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปเท่านั้น
Icon made by [Freepik] from www.flaticon.com

เป้าหมายที่ ๒

สร้างโอกาสทางสังคมอย่างเท่าเทียม ด้วยข้อมูลข่าวสารและบริการต่างๆ ผ่านสื่อดิจิทัลเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

- ประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคม สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อดิจิทัลอย่างเท่าเทียม
- คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น จากการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศและบริการสาธารณะ โดยเฉพาะบริการพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ผ่านทางเทคโนโลยีดิจิทัล

- ๓) ประชาชนทุกคนต้องสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงอันถือเป็นสาธารณูปโภคพื้นฐานประเภทหนึ่ง
- ๔) อันดับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศในดัชนี ICT Development Index (IDI) อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาสูงสุด ๔๐ อันดับแรก

เป้าหมายที่ ๓

พัฒนาทุนมนุษย์สู่ยุคดิจิทัล ด้วยการเตรียมความพร้อมให้บุคลากรทุกกลุ่ม มีความรู้และทักษะที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพในยุคดิจิทัล

- ประชาชนมีความสามารถในการพัฒนาและใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มีความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์และสร้างสรรค์ (digital literacy)
- ประเทศไทยมีกำลังคนด้านดิจิทัลที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญระดับมาตรฐานสากลและกำลังคนในประเทศมีความรอบรู้และสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติและสร้างสรรค์ผลงาน

ตัวชี้วัด

- ๕) ประชาชนทุกคนมีตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์และสร้างสรรค์

เป้าหมายที่ ๔

ปฏิรูปกระบวนการต้นการทำงานและการให้บริการของภาครัฐ ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อให้เป็นการปฏิบัติงานที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

- กระบวนการต้นในการปฏิบัติงานการบริหารจัดการและการให้บริการของภาครัฐเปลี่ยนแปลงด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้บริการประชาชน ธุรกิจและทุกภาคส่วนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล

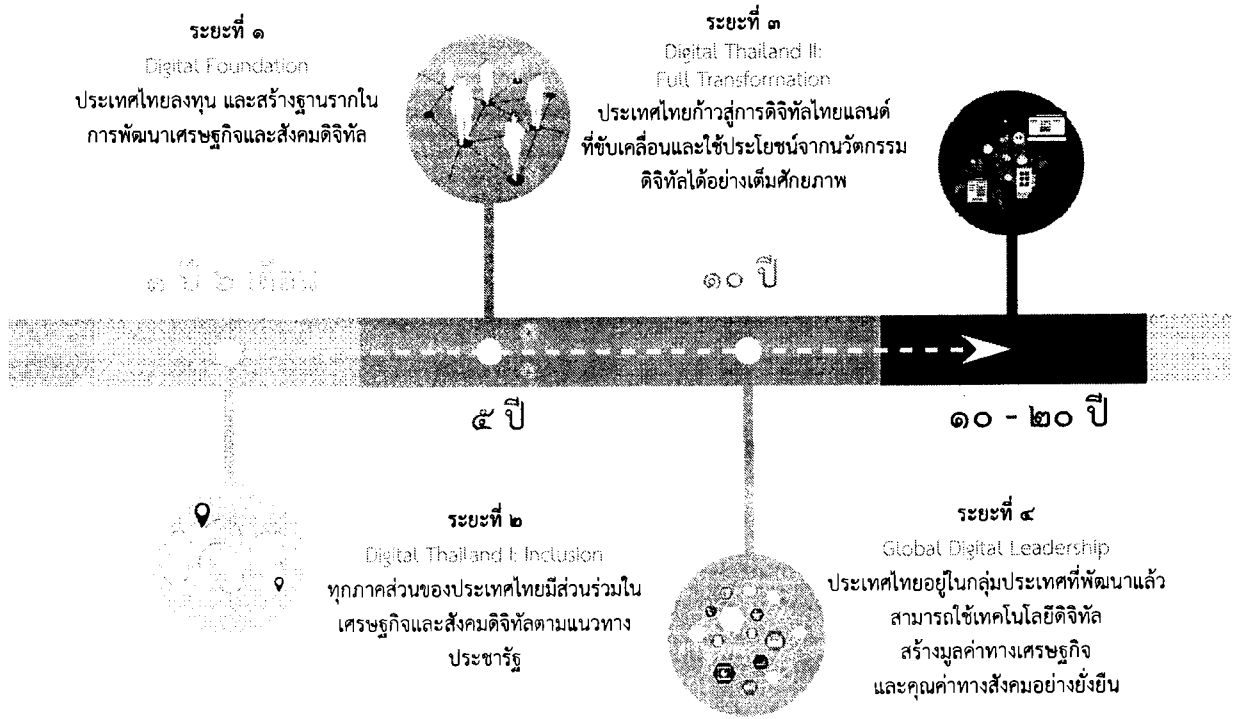
ตัวชี้วัด

- ๖) อันดับการพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัล ในการจัดลำดับของ UN e-Government rankings อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาสูงสุด ๕๐ อันดับแรก

๒.๓ ภูมิทัศน์ดิจิทัลของประเทศไทย (Thailand Digital Landscape)

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลของประเทศไทย มุ่งเน้นการพัฒนาระยะยาวอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แต่เนื่องจากเทคโนโลยีดิจิทัลมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้น แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จึงกำหนดภูมิทัศน์ดิจิทัล หรือทิศทาง การพัฒนาและเป้าหมาย ออกเป็น ๔ ระยะ ดังนี้

ภูมิทัศน์ดิจิทัลของไทยในระยะเวลา ๒๐ ปี

	<p>ระยะที่ ๑ Digital Foundation</p> <p>ประเทศไทยลงทุน และสร้างฐานราก ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ดิจิทัล</p>	<p>ระยะที่ ๒ Digital Thailand I : Inclusion</p> <p>ทุกภาคส่วนของประเทศไทย มีส่วนร่วมในเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ตามแนวทางประชารัฐ</p>	<p>ระยะที่ ๓ Digital Thailand II : Full Transformation</p> <p>ประเทศไทยก้าวสู่ความเป็น Digital Thailand ที่ขับเคลื่อนและ ใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมดิจิทัล ได้อย่างเต็มศักยภาพ</p>	<p>ระยะที่ ๔ Global Digital Leadership</p> <p>ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สร้าง มูลค่าในทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตคนอย่างยั่งยืน</p>
<p>โครงสร้างพื้นฐาน</p>	<p>อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงถึงทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ เป็นฐานของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอื่นๆ</p>	<p>อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงถึงทุกหมู่บ้าน และเชื่อมกับประเทศในภูมิภาคอื่น</p>	<p>อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงถึงทุกบ้านและรองรับการหลอมรวมและการเชื่อมต่อทุกอุปกรณ์</p>	<p>อินเทอร์เน็ตเชื่อมต่อทุกที่ ทุกเวลา ทุกอุปกรณ์</p>
<p>เศรษฐกิจ</p>	<p>การทำธุรกิจผ่านระบบดิจิทัล คล่องตัว และติดต่อธุรกิจให้ SMEs วิชากิจชุมชน เศรษฐกรให้มาอยู่บนระบบ online พร้อมทั้งวางรากฐานให้เกิดการลงทุนในคลัสเตอร์ดิจิทัล</p>	<p>ภาคเกษตร การผลิต และบริการเปลี่ยน มาทำธุรกิจด้วยดิจิทัล และข้อมูล ด อ ค จ น digital technology startup และ คลัสเตอร์ดิจิทัล เริ่ม มีบทบาทในระบบเศรษฐกิจไทย</p>	<p>ภาคเกษตร การผลิต และบริการแข่งขัน ได้ด้วยนวัตกรรมดิจิทัล และเชื่อมโยงไทยสู่การค้าในระดับภูมิภาคและระดับโลก</p>	<p>กิจกรรมทางเศรษฐกิจทุกกิจกรรม เชื่อมต่อภายในและระหว่างประเทศด้วย เทคโนโลยีดิจิทัล นำประเทศไทยสู่ความ มั่งคั่ง</p>
<p>สังคม</p>	<p>ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ความเร็วสูงและบริการพื้นฐานของรัฐ อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม</p>	<p>ประชาชนเชื่อมั่นในการใช้ดิจิทัล และ เข้าถึงบริการการศึกษา สุขภาพ ข้อมูล และการเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านดิจิทัล</p>	<p>ประชาชนใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี/ ข้อมูล ทุกกิจกรรมในชีวิตประจำวัน</p>	<p>เป็นประเทศที่ไม่มีความเหลื่อมล้ำด้าน ดิจิทัล และชุมชนใช้ดิจิทัลเพื่อพัฒนา ท้องถิ่นตนเอง</p>
<p>รัฐบาล</p>	<p>หน่วยงานรัฐมีการทำงานที่เชื่อมโยง และบูรณาการข้อมูลข้ามหน่วยงาน</p>	<p>การทำงานระหว่างภาครัฐจะเชื่อมโยง และบูรณาการเหมือนเป็นองค์กรเดียว</p>	<p>บริการรัฐเป็นดิจิทัลที่ประชาชนเป็น ศูนย์กลาง เปิดเผยข้อมูล และให้ ประชาชนมีส่วนร่วม</p>	<p>เป็นประเทศผู้นำในภูมิภาคด้านรัฐบาล ดิจิทัลทั้งการบริหารจัดการภาครัฐและบริการ ประชาชน</p>
<p>ทุนมนุษย์</p>	<p>กำลังคน (ทุกสาขา) มีทักษะดิจิทัล เป็นที่ยอมรับในตลาดแรงงานทั้งใน และต่างประเทศ</p>	<p>กำลังคนสามารถทำงานผ่านระบบ ดิจิทัลแบบไร้พรมแดน ผู้เชี่ยวชาญ ต่างประเทศเข้ามาไทย</p>	<p>ประเทศไทยเกิดงานคุณภาพสูง และมีกำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญดิจิทัล เฉพาะด้านเพียงพอ</p>	<p>เป็นหนึ่งในศูนย์กลางกำลังคนดิจิทัล ของภูมิภาค ทั้งในรายสาขาและ ผู้เชี่ยวชาญดิจิทัล</p>
<p>สภาพแวดล้อม</p>	<p>รัฐบาลออกชุดกฎหมายดิจิทัลที่ ครอบคลุม และปฏิรูปองค์กรที่ เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนงาน</p>	<p>ไทยมีสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการทำ ธุรกิจ มีระบบอำนวยความสะดวก และมีมาตรฐาน</p>	<p>ประเทศไทยไม่มีกฎหมาย/ระเบียบที่ เป็นอุปสรรคต่อการค้า การทำธุรกรรม ดิจิทัล</p>	<p>เป็นประเทศต้นแบบที่มีการพัฒนา ทบวงวน กฎระเบียบ กติกาต้านดิจิทัล อย่างต่อเนื่องจริงจัง</p>
		<p>๑ ปี ๖ เดือน</p>	<p>๑๐ ปี</p>	<p>๒๐ ปี</p>

ระยะที่ ๑ (๑ ปี ๖ เดือน) Digital Foundation

ประเทศไทยลงทุน และสร้างฐานราก ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล

มิติด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประเทศไทยจะมีบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงสาธารณะเข้าถึงชุมชน ๑๐,๐๐๐ แห่ง และมีบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงไปยังหมู่บ้านทั่วประเทศ พร้อมทั้งเตรียมการลงทุนเพื่อให้ประเทศไทยมีโครงข่ายโทรคมนาคมความเร็วสูง เชื่อมต่อกับประเทศอื่นในภูมิภาคอย่างเพียงพอทั้งทางภาคพื้นดิน ภาคพื้นน้ำ

มิติด้านเศรษฐกิจสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศเพื่อปรับสมดุลทางเศรษฐกิจด้วยการปรับปรุงและปรับเปลี่ยนบริบทในการทำธุรกิจในยุคดิจิทัลให้ลื่นไหลมากขึ้น (frictionless) รวมถึงการส่งเสริมให้กลุ่มธุรกิจที่เดิมยังไม่ได้ใช้ประโยชน์เทคโนโลยีดิจิทัลมากนักให้เข้ามาสู่ระบบเศรษฐกิจที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) และวิสาหกิจชุมชน

มิติด้านสังคมประชาชนทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในชนบทและผู้ด้อยโอกาสสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เทคโนโลยีดิจิทัล และบริการของรัฐได้โดยไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพ หรือพื้นที่ ผ่านช่องทางบริการดิจิทัลที่หลากหลาย และมีโครงสร้างความตระหนักเพื่อให้ประชาชนมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์และรับผิดชอบ สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่ให้บริการสาธารณะในท้องถิ่นในทุกพื้นที่มีการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลและเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตความเร็วสูง

มิติด้านภาครัฐ การบริหารจัดการของรัฐจะถูกปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัลอย่างเป็นระบบ มีการใช้เอกสารอิเล็กทรอนิกส์แทนกระดาษมากขึ้น เกิดการใช้ทรัพยากรดิจิทัลร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เริ่มบูรณาการข้อมูลและทรัพยากรร่วมกัน นำไปสู่การเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐ (connected government) และการมีชุดข้อมูลและระบบบริการพื้นฐานภาครัฐ (government service platform) ที่มีมาตรฐาน สามารถเข้าถึง แลกเปลี่ยน เชื่อมโยง และใช้งานร่วมกันได้

มิติด้านทุนมนุษย์ กำลังคนในประเทศได้รับการเสริมสร้างทักษะด้านดิจิทัลที่มีมาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับในตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ ครอบคลุมทั้งบุคลากรที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาเทคโนโลยีดิจิทัล (digital specialist) และกำลังคนทั่วไปที่สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (digital competent workforce)

มิติด้านสภาพแวดล้อมที่มีกฎหมาย/กฎระเบียบที่เอื้อต่อเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลมีผลใช้บังคับ ซึ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างเชิงสถาบัน การจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม

ระยะที่ ๒ (๕ ปี) Digital Thailand Inclusion

ทุกภาคส่วนของประเทศไทยมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมดิจิทัลตามแนวประชารัฐ

มิติด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประเทศไทยมีโครงข่ายความเร็วสูงแบบใช้สาย
และแบบไร้สาย เข้าถึงทุกหมู่บ้าน และครอบคลุมทั่วประเทศ โดยประเทศไทย
จะเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลในภูมิภาค ที่มีศูนย์ข้อมูล
ที่ได้มาตรฐานกระจายอยู่ทุกภูมิภาค และมีศูนย์ข้อมูลของผู้ให้บริการข้อมูล
รายใหญ่ที่สำคัญตั้งอยู่ในประเทศ นอกจากนี้ การแพร่ภาพและกระจายเสียงทางวิทยุและโทรทัศน์จะต้อง
เปลี่ยนผ่านจากระบบอนาล็อกมาเป็นระบบดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ โดยมีโครงข่ายแพร่สัญญาณภาพและ
กระจายเสียงระบบดิจิทัลที่ครอบคลุมพื้นที่บริการได้อย่างทั่วถึง

มิติด้านเศรษฐกิจภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ เติบโตด้วยการใช้ประโยชน์จาก
เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูล (data-driven) และเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนากระบวนการ
ผลิตของภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ ให้มีความทันสมัยและพัฒนาไปสู่การทำธุรกิจด้วย
ระบบอัตโนมัติ นอกจากนี้ ธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล (digital innovation-driven entrepreneur หรือ
technology startup) มีบทบาทในการขับเคลื่อนประเทศ

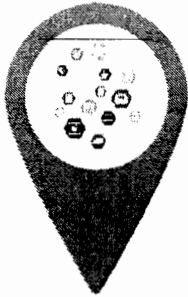
มิติด้านสังคม ประชาชนเข้าถึงโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและบริการสาธารณะพื้นฐานผ่านทาง
สื่อดิจิทัล และนำดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาในมิติต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเรียนรู้ และการใช้ดิจิทัลเป็น
เครื่องมือในการพัฒนาครู หลักสูตร และส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีสื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีเนื้อหา
เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของชาวบ้าน มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการช่วยส่งเสริมดูแลสุขภาพ
สำหรับผู้คนทั้งในเมืองและในชนบทที่ห่างไกลหรือขาดแคลนแพทย์

มิติด้านภาครัฐ เกิดการเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐและบูรณาการข้อมูลข้ามหน่วยงานโดยสมบูรณ์
ผู้บริหารภาครัฐ สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทุกระดับ และใช้ประโยชน์จากการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อ
ประกอบการวางแผนและการตัดสินใจอย่างถูกต้อง ทັນสถานการณ์ พัฒนาบริการที่ขับเคลื่อนโดยความ
ต้องการของประชาชนหรือผู้ใช้บริการ (citizen driven) ตามหลักการออกแบบที่เป็นสากล (universal
design) ผ่าน single window เพิ่มขึ้น รัฐสนับสนุนการดำเนินธุรกิจโดยการเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูล
ด้าน บริการ รวมทั้งวัตรกรรมของการบริการ และระบบการบริหารจัดการของภาครัฐ การบริหารจัดการและ
การบริการต้องยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบายผ่านทาง
อิเล็กทรอนิกส์ (connected governance) ได้อย่างสะดวก ทันต่อสถานการณ์ ตลอดจนเปิดโอกาสให้
ประชาชนเข้าถึงข้อมูลที่มีความมั่นคงปลอดภัย และรักษาความเป็นส่วนตัวของข้อมูล และให้สามารถตรวจสอบ
ได้ และนำไปสู่การดำเนินงานที่มีความโปร่งใส (transparency) และนำเชื่อถือ (accountability)

มิติด้านทุนมนุษย์ ประเทศไทยปรับเปลี่ยนโครงสร้างกำลังคนทางด้านดิจิทัล เพื่อเร่งสร้างและพัฒนา
กำลังคนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ที่รูปแบบการจ้างงาน
และวัฒนธรรมการทำงานเปลี่ยนแปลงไป จากการที่เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเทคโนโลยีที่ไร้พรมแดนและเอื้อให้
ธุรกิจจากทั่วโลกสามารถทำงานผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้อย่างสะดวก นำมาซึ่งการสร้างสรรคนวัตกรรมทาง
ธุรกิจใหม่ ซึ่งประเทศไทยจะมีผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศด้านดิจิทัลเข้ามาทำงานในประเทศมากขึ้น

มิติด้านสภาพแวดล้อมที่มีกฎหมาย/กฎระเบียบที่เอื้อเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล มีการปรับปรุงกฎระเบียบและกระบวนการทำงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ทำให้การทำ e-business ในประเทศไทย มีความสะดวก รวดเร็ว ลดต้นทุน และน่าเชื่อถือ การเคลื่อนย้ายสินค้ามีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วยระบบ e-Logistics ด้านระบบการชำระเงินมีวิวัฒนาการใหม่ๆ เพื่อสนับสนุนการทำธุรกรรมทางการเงินของประเทศที่สะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และน่าเชื่อถือ มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบทันที กฎหมายที่สนับสนุนและจำเป็นต่อยุค digital economy จะมีการบังคับใช้ครบถ้วน

ระยะที่ ๓ (๑๐ ปี) Full Transformation

ประเทศไทยก้าวสู่การเป็น “ดิจิทัลไทยแลนด์” ที่ขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมดิจิทัลได้อย่างเต็มศักยภาพ

มิติด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประเทศไทยจะมีโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่ทันสมัยทัดเทียมประเทศที่เจริญแล้ว และโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงจะกลายเป็นสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่นเดียวกับ ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา ด้วยโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบใช้สายที่เข้าถึงทุกบ้าน และรองรับการหลอมรวม (convergence) มีบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่สามารถเข้าถึงได้ในทุกสถานที่ ทุกเวลา สำหรับผู้ใช้หรือทุกสรรพสิ่งที่ต้องการเชื่อมต่อ โครงข่ายโทรคมนาคมหลักจะมีเส้นทางเชื่อมต่อกับต่างประเทศด้วยเทคโนโลยีหลากหลายรองรับปริมาณความต้องการใช้งานที่เพิ่มขึ้นอย่างไม่จำกัด ระยะทางและความเร็วจะไม่ได้เป็นอุปสรรคในการเชื่อมโยงโครงข่ายระหว่างประเทศ ข้อมูลของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่จะถูกเก็บไว้ที่ศูนย์ข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถเข้าถึงและโยกย้ายได้ตลอดเวลา โดยไม่ขึ้นอยู่กับเทคโนโลยีและผู้ให้บริการระบบการแพร่ภาพและกระจายเสียงแบบดิจิทัลจะถูกหลอมรวมโดยส่งผ่านสื่อหลายรูปแบบด้วยเทคโนโลยีที่หลากหลายครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

มิติด้านเศรษฐกิจ ประเทศไทยจะเป็นศูนย์กลางการค้าและการลงทุนดิจิทัล ภาคอุตสาหกรรมสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการทำงานเข้าสู่การเป็นโรงงานอัจฉริยะ (smart factory) รองรับการผลิตอุตสาหกรรมในยุคที่ ๔ (Industry ๔.๐) และภาคการเกษตรทั่วประเทศตั้งแต่ขนาดใหญ่ไปจนถึงขนาดเล็กปรับเปลี่ยนรูปแบบสู่การทำเกษตรแบบอัจฉริยะ (smart agriculture) ขณะเดียวกันกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยสามารถนำนวัตกรรมดิจิทัลเข้ามาขับเคลื่อนธุรกิจ (innovation driven enterprises: IDE) จนสามารถเข้าไปมีบทบาทในเวทีระหว่างประเทศได้

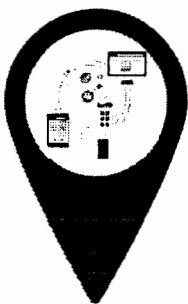
มิติด้านสังคม ประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ และคนพิการ สามารถเข้าถึงการมีบริการต่างๆ ของรัฐได้ทุกที่ ทุกเวลา ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ตลอดจนมีการรวบรวมและแปลงข้อมูลองค์ความรู้ของประเทศ ทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่นให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยง่าย สะดวก และสร้างสรรค์ พร้อมกับสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์และเผยแพร่ สร้างจุดยืนของประเทศไทย นำความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดเก็บและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มในระยะยาว ในขณะที่ประชาชนสามารถรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสาร อ่านออกเขียนได้ทางดิจิทัล มีทักษะในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีส่วนร่วมในการกำหนดออกแบบพัฒนา และขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศ

มิติด้านภาครัฐ รัฐบาลมีกระบวนการทำงานเป็นระบบดิจิทัลโดยสมบูรณ์ เชื่อมโยงการทำงานและข้อมูลระหว่างภาครัฐจนเสมือนเป็นองค์กรเดียว (one government) และเชื่อมโยงประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐ การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ โดยรัฐจะแปรสภาพเป็นผู้จัดให้มีการบริการของรัฐจากรูปแบบเดิม ไปสู่รูปแบบการบริการสาธารณะในลักษณะอัตโนมัติ (automated public services) ตามหลักการออกแบบที่เป็นสากล (universal design) ผ่านระบบดิจิทัลที่สอดคล้องกับสถานการณ์ และความต้องการของผู้รับบริการแต่ละบุคคล โดยผู้ใช้งานไม่ต้องร้องขอต่อรัฐ การกำหนดนโยบายและการตัดสินใจอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่ทันสมัย มีการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ และการมีส่วนร่วมของประชาชน

มิติด้านทุนมนุษย์ การปรับเปลี่ยนโครงสร้างกำลังคนทางด้านดิจิทัลเป็นงานต่อเนื่องระยะยาวที่จะเห็นผลในช่วง ๑๐-๒๐ ปี หากมีการเตรียมความพร้อมอย่างเหมาะสม ประเทศไทยจะสามารถสร้างงานที่มีคุณค่าสูงด้วยการพัฒนาทักษะของกำลังคนทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในระดับสูง (advanced digital skill) เพื่อให้สามารถผลิตกำลังคนทางด้านดิจิทัลที่เพียงพอ สอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศ ในระยะนี้ ทักษะและวิชาชีพที่มุ่งตอบสนองการทำงานรูปแบบใหม่จะเป็นที่ต้องการมากขึ้น โดยเฉพาะกำลังคนที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครือข่ายของการประยุกต์ใช้ระบบอัตโนมัติและอุปกรณ์อัจฉริยะ ประเทศไทยจะมีระบบนิเวศของการทำงานรูปแบบใหม่ที่อาศัยเทคโนโลยีดิจิทัล (digital workplace ecology) เป็นแกนกลางสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมที่มุ่งเน้นการสร้างคุณค่าให้กับระบบเศรษฐกิจและสังคม โดยไม่ยึดติดกับสถานที่และเวลา (mobility workplace) มีการใช้ประโยชน์ร่วมกันในรูปแบบของระบบเศรษฐกิจและสังคมแห่งการแบ่งปัน (sharing economy) รวมถึงมีกำลังคนรุ่นใหม่ที่มีทักษะดิจิทัลระดับสูงและเป็นทักษะเฉพาะทาง ที่ผสมผสานองค์ความรู้อันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล

มิติด้านสภาพแวดล้อมที่มีกฎหมาย/กฎระเบียบที่เอื้อเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ในระยะยาว (๑๐ ปี) ประเทศไทยต้องไม่มีกฎเกณฑ์ กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการค้า การลงทุนดิจิทัล และต้องมีการทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ กติกาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจโลกอย่างแท้จริง

ระยะที่ ๔ (๑๐-๒๐ ปี) Global Digital Leadership

ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคมอย่างยั่งยืน

มิติด้านโครงสร้างพื้นฐานการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา จึงเป็นการยากที่จะคาดการณ์ภาพอนาคตได้ แต่อาจกล่าวได้ว่าในระยะ ๑๐ ปีต่อจากนี้ เทคโนโลยีดิจิทัล จะไม่ใช่สิ่งแปลกใหม่ในสังคม เพราะการแพร่กระจายและการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลของประชาชนทุกคน ทุกกลุ่ม ทำให้ประชาชนคุ้นเคยและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลโดยอัตโนมัติ ทำให้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเสมือนปัจจัยที่หาในการใช้ชีวิตประจำวัน การดำเนินกิจกรรมทุกประเภทอย่างชนิดขาดไม่ได้ ดังนั้น ประชาชนอาจไม่ได้สังเกตหรือรู้สึกถึงการมีอยู่ของเทคโนโลยีดิจิทัล แต่หากขาดเทคโนโลยีดิจิทัล การดำเนินงานต่างๆ จะหยุดชะงักลงโดยสิ้นเชิง

มิติด้านเศรษฐกิจ เศรษฐกิจประเทศไทยเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจโลกด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นด้านการค้า การผลิต การลงทุน หรือการจ้างงาน ทำให้ประเทศไทยก้าวข้ามผ่านกับดักรายได้ปานกลางไปสู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูงทัดเทียมประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างไรก็ตาม การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลอาจส่งผลกระทบต่อการนำหุ่นยนต์และระบบอัจฉริยะมาทดแทนกำลังคนในกระบวนการผลิตของภาคการผลิตและการบริการเป็นจำนวนมาก

มิติด้านสังคม ประเทศไทยจะปรับเปลี่ยนแนวคิดจากการพัฒนาจากศูนย์กลางไปยังชนบทเป็นการพัฒนาความเจริญจากชนบทเข้าสู่ศูนย์กลาง ควบคู่ไปกับการสร้างให้เกิดโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่ทันสมัยทัดเทียมประเทศที่เจริญแล้ว โครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลจะมีเทคโนโลยีสมัยใหม่มาแทนที่และการใช้งานจะถูกพัฒนาให้เป็นบริการที่ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง ซึ่งการเข้าถึงบริการจะสามารถทำได้ทุกที่ ทุกเวลา ด้วยอุปกรณ์อัจฉริยะที่หลากหลาย การใช้บริการโครงข่ายดิจิทัลในการติดต่อสื่อสารกับผู้ที่อยู่ห่างไกลกันสามารถทำได้เสมือนกับเป็นการสื่อสารแบบใกล้ตัว ข้อมูลปริมาณมหาศาลจะถูกจัดเก็บในศูนย์ข้อมูลหรือแหล่งเก็บข้อมูลที่กระจายอยู่ทั่วบนเครือข่าย เปรียบเสมือนกับข้อมูลที่จัดเก็บมีอยู่ทุกที่และสามารถเข้าถึงได้แบบทันทีเมื่อต้องการ

มิติด้านภาครัฐ การทำงานของภาครัฐที่หลอมกันเป็นเสมือนองค์กรเดียวที่ทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างชาญฉลาด รวดเร็ว โปร่งใส เปลี่ยนแปลงบทบาทภาครัฐในอนาคต โดยรัฐจะไม่เป็นผู้สร้างบริการสาธารณะอีกต่อไป แต่แปรเปลี่ยนไปเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการสร้างบริการสาธารณะโดยเอกชนและประชาชน เรียกว่า บริการระหว่างกัน (peer to peer) ตามหลักการออกแบบที่เป็นสากล (universal design) ที่ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการได้โดยไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพ พื้นที่ และภาษา บทบาทของรัฐในอนาคตเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก ผู้กำกับดูแล บริหารจัดการการให้บริการระหว่างกันให้เกิดความเป็นธรรม ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการปกครองและบริหารบ้านเมืองโดยสมบูรณ์ นอกจากนี้ จากความสำเร็จในการก้าวเข้าสู่การเป็น one government ทำให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านรัฐบาลดิจิทัลทั้งการบริหารจัดการรัฐและบริการประชาชนในภูมิภาคอาเซียน

มิติด้านทุนมนุษย์ ด้วยการเตรียมความพร้อมในการสร้างกำลังคนและการจ้างงานรูปแบบใหม่ ๆ ในระยะก่อนหน้า ประเทศไทยจะมีความพร้อมและเป็นหนึ่งในศูนย์กลางด้านกำลังคนดิจิทัลของภูมิภาคอาเซียน ขณะเดียวกัน ด้วยการเคลื่อนย้ายบุคลากรที่เป็นไปอย่างง่ายดายมากขึ้น กำลังคนด้านดิจิทัลที่ทำงานในประเทศไทยจะมีความหลากหลาย โดยมีผู้เชี่ยวชาญและกำลังคนจากต่างประเทศด้านดิจิทัลเข้ามาทำงานในประเทศไทยมากขึ้น ผู้เชี่ยวชาญด้านดิจิทัลของประเทศไทยทำงานให้กับบริษัทที่ตั้งอยู่ต่างประเทศมากขึ้น

มิติด้านสภาพแวดล้อมที่มีกฎหมาย/กฎระเบียบที่เอื้อเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ประเทศไทยเป็นประเทศต้นแบบที่มีการพัฒนา ทบทวน กฎระเบียบ กติกาด้านดิจิทัลอย่างต่อเนื่องจริงจัง ในภูมิภาคอาเซียน

๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาดิจิทัลของประเทศไทยตามวิสัยทัศน์และแนวทางการพัฒนาตามภูมิทัศน์ดิจิทัล ๔ ระยะ แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ ๖ ยุทธศาสตร์ ที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน มีการกำหนดเป้าหมาย เพื่อให้สามารถติดตามและประเมินความก้าวหน้าได้อย่างชัดเจน และแผนงานเพื่อดำเนินการตามยุทธศาสตร์ ดังนี้

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลประสิทธิภาพสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

โครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ที่มีประสิทธิภาพที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ จะรองรับการเป็นดิจิทัล ไทยแลนด์ เป็นการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของประเทศด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่สำคัญ ประกอบด้วย โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โทรคมนาคม และการแพร่ภาพกระจายเสียงที่มีความทันสมัย มีคุณภาพ ขนาดเพียงพอ ครอบคลุมทุกพื้นที่ และสามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการติดต่อสื่อสาร การเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศ การค้าและพาณิชย์ และการบริการภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการใช้งานรูปแบบต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางสังคมของประเทศ รวมทั้งเพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลในอนาคต

สำหรับยุทธศาสตร์ที่ ๑ นี้ จะสร้างให้เกิดโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่ทันสมัย ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งการเข้าถึงบริการจะสามารถทำได้ทุกที่ ทุกเวลา อย่างมีคุณภาพ โดยเทคโนโลยีที่ใช้ความเร็วที่รองรับความต้องการ และราคาค่าบริการที่ต้องจ่ายจะต้องไม่ได้เป็นอุปสรรคในการเข้าถึงบริการอีกต่อไป ในอนาคตโครงสร้างพื้นฐานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงจะกลายเป็นสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริงเช่นเดียวกับ ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา ที่สามารถรองรับการเชื่อมต่อกับทุกสรรพสิ่ง

เป้าหมาย

- ทุกหมู่บ้านมีบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเข้าถึง ภายใน ๒ ปี (๒๕๖๐)
- ร้อยละ ๙๐ ของผู้ใช้ในเขตเทศบาลเมืองทุกจังหวัดและพื้นที่เศรษฐกิจ สามารถเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ Mbps ภายใน ๓ ปี (๒๕๖๑)
- ร้อยละ ๙๕ ของโรงเรียน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน มีบริการอินเทอร์เน็ตเข้าถึงด้วยความเร็วไม่ต่ำกว่า ๓๐ Mbps ภายใน ๕ ปี (๒๕๖๓)
- มีบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (mobile broadband) ที่สามารถเข้าถึงและพร้อมใช้แก่ประชาชน โดยครอบคลุมพื้นที่ทุกหมู่บ้าน พื้นที่ชุมชน และสถานที่ท่องเที่ยว ภายใน ๒ ปี

๓

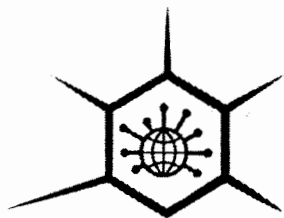
ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางเชื่อมต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประเทศ

- มีจุดเชื่อมต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลจราจรอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศ (IXP) ที่เป็นศูนย์กลางของ ASEAN ตอนเหนือ ภายใน ๒ ปี
- มีผู้ให้บริการข้อมูล (content provider) ระดับโลกมาลงทุนตั้งศูนย์ข้อมูล ภายใน ๓ ปี

๔

โครงข่ายแพร่สัญญาณภาพโทรทัศน์และการกระจายเสียง วิทยุระบบดิจิทัลครอบคลุมทั่วประเทศ

- มีโครงข่ายดิจิทัลที่ครอบคลุมทั่วประเทศ ภายใน ๑ ปี
- มีระบบวิทยุดิจิทัลให้บริการภายใน ๓ ปี

แผนงาน

๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ มีความทันสมัย มีเสถียรภาพ ตอบสนองความต้องการการใช้งานของทุกภาคส่วน ด้วยราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรมเพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลทุกรูปแบบได้อย่างเท่าเทียมกัน

๑.๑ มีบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเข้าถึงพื้นที่ต่างๆทั่วประเทศด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยภาครัฐให้การสนับสนุนความต้องการการใช้งาน (demand) ขั้้นพื้นฐานของสถานศึกษา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และศูนย์สารสนเทศชุมชน รวมถึงบริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะสู่ชุมชน

๑.๒ ให้ผู้ประกอบการใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม โครงข่ายที่ใช้ในกิจการแพร่ภาพและกระจายเสียง และสิ่งอำนวยความสะดวกร่วมกัน เพื่อให้เกิดการบูรณาการการใช้งานทรัพยากรสื่อสาร ลดปัญหาความซ้ำซ้อนในการลงทุน พร้อมทั้งวางรูปแบบสถาปัตยกรรมโครงข่ายให้สามารถเชื่อมต่อถึงกันได้ ในลักษณะโครงข่ายเชื่อมต่อแบบเปิด (open network/open access) ให้เป็นโครงข่ายเดียวสามารถให้บริการประชาชนอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง ตลอดจนส่งเสริมการแข่งขันในตลาดของผู้ประกอบการรายใหม่ในส่วนบริการปลายทาง (last mile access) ทั้งแบบใช้สายและแบบไร้สาย

๑.๓ ปรับปรุงแก้ไข กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ และสร้างกลไกในการทำงานร่วมกัน เพื่ออำนวยความสะดวกในการขอใช้สิทธิผ่านทางในการวางโครงข่ายโทรคมนาคม (right of way) และกำหนดให้มีหน่วยงานกลางหรือคณะทำงานเฉพาะกิจ (common utility commission) เพื่อทำหน้าที่บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องด้านโครงสร้างพื้นฐานให้เกิดความร่วมมือในการทำงานอย่างสัมฤทธิ์ผล

๒. ผลักดันให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการเชื่อมต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลภูมิภาคอาเซียน โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลาง ทั้งการเป็นเส้นทางผ่านการจราจรของข้อมูลสำหรับภูมิภาค และเป็นที่ตั้งสำหรับผู้ประกอบการเนื้อหาขนาดใหญ่ของโลก

๒.๑ จัดพื้นที่ โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวก และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อดึงดูดการลงทุนศูนย์ข้อมูลขนาดใหญ่ที่ได้มาตรฐานสากล เป็นแหล่งบ่มเพาะธุรกิจดิจิทัลและนวัตกรรมดิจิทัล เพื่อรองรับเศรษฐกิจดิจิทัลทั้งภายในประเทศและจากต่างประเทศ

๒.๒ ส่งเสริมให้มีการลงทุนและร่วมใช้ทรัพยากรโครงสร้างพื้นฐานทั้งโครงข่ายสื่อสารหลักภายในประเทศและระหว่างประเทศ ในภาคพื้นดิน และเคเบิลใต้น้ำ สำหรับการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้มีขนาดเพียงพอ และมีเส้นทางเป้าหมายหลายเส้นทาง เพื่อให้สามารถบริการสื่อสารระหว่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง รองรับการใช้งานภายในประเทศและของประเทศเพื่อนบ้านทั้งภูมิภาคอาเซียน อย่างเสรีและเป็นธรรม

๓. จัดให้มีนโยบายและแผนบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน คลื่นความถี่ (refarm and release) และการหลอมรวมของเทคโนโลยีในอนาคต รวมทั้งปรับแก้กฎหมายเพื่อสนับสนุนการใช้ทรัพยากรของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ทั้งด้านการสื่อสารโทรคมนาคม และการแพร่ภาพกระจายเสียง รวมถึงการหลอมรวมของเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับความต้องการใช้งานในปัจจุบันและอนาคต ตลอดจนการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานในภาวะวิกฤติ

๓.๑ มีนโยบายและแผนบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวในการเชื่อมต่อของอุปกรณ์กับทุกสรรพสิ่ง และการหลอมรวมของเทคโนโลยีในปัจจุบันและอนาคต

๓.๒ ให้มีนโยบายการบริหารกิจการดาวเทียมของประเทศซึ่งครอบคลุมถึงการใช้วงโคจรดาวเทียมและบริการข้อมูลผ่านดาวเทียม เพื่อให้มีการแข่งขันในการเข้าถึงวงโคจรดาวเทียมค้างฟ้าและพัฒนากิจการบริการข้อมูลผ่านดาวเทียมที่ถูกกฎหมาย

๓.๓ กำหนดนโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการใช้คลื่นความถี่ที่เหมาะสมเพียงพอกับภารกิจเชิงพาณิชย์ การบริการสาธารณะ ด้านความมั่นคง และการบริหารจัดการภาวะวิกฤติ

๓.๔ ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายในเรื่องการกำกับดูแล เพื่อให้เกิดเครือข่ายที่เป็นกลาง (net neutrality) และรองรับการหลอมรวม (convergence) ของเทคโนโลยีสื่อและบริการ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีทั้งด้านการสื่อสารโทรคมนาคมและการแพร่ภาพกระจายเสียง

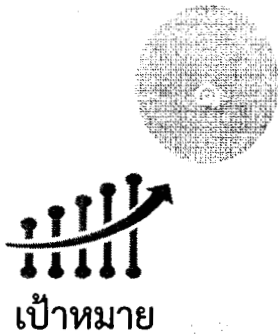
๔. ปรับรัฐวิสาหกิจโทรคมนาคมให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความก้าวหน้าของอุตสาหกรรมดิจิทัล ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

๔.๑ กำหนดนโยบายให้แยกหน่วยธุรกิจของรัฐวิสาหกิจที่มีอนาคตเป็นองค์กรที่แข่งขันได้เชิงพาณิชย์

๔.๒ ปรับปรุงและสร้างกลไกการบริหารจัดการ รวมถึงแปรรูปหน่วยงานรัฐวิสาหกิจโทรคมนาคม ให้มีความคล่องตัวโปร่งใส และมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างคุณค่าจากทรัพย์สินของรัฐที่มีอยู่

ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้ภาคธุรกิจสามารถลดต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการ พร้อมกับเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนวางรากฐานการแข่งขันเชิงธุรกิจรูปแบบใหม่ในระยะยาว ภายใต้การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจึงจำเป็นต้องเร่งสร้างระบบนิเวศสำหรับธุรกิจดิจิทัล โดยมุ่งเน้นการยกระดับและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจ ที่จะส่งผลต่อการขยายฐานเศรษฐกิจและอัตราการจ้างงานของไทยอย่างยั่งยืนในอนาคต

- สัดส่วนมูลค่าการผลิตสินค้าและบริการภายในประเทศของธุรกิจ SMEs เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๐ ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ
- ผลผลิตภาพการผลิตของธุรกิจ SMEs เพิ่มขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

- เพิ่มสัดส่วนของธุรกิจ SMEs และวิสาหกิจชุมชนในการขายสินค้าออนไลน์เพิ่มขึ้น ๒๐

๓

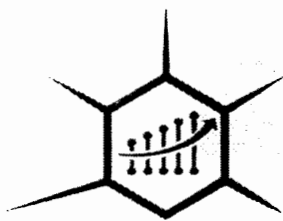
ธุรกิจ SMEs สามารถใช้นวัตกรรมและมีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีเพิ่มขึ้นอันดับของประเทศไทยในดัชนีชี้วัดการใช้นวัตกรรมและความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีภายใต้ Global Competitiveness Index อยู่ในอันดับที่ ๓๐

๔

สัดส่วนมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลต่อ GDP เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕

- มูลค่าของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลของไทยติด ๑ ใน ๓ อันดับต้นของภูมิภาค (Top ๓ Digital Industry Leader)
- เพิ่มมูลค่าการลงทุนของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลภายในประเทศเพิ่มขึ้น

แผนงาน

๑. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลปฏิรูปการทำธุรกิจตลอดห่วงโซ่มูลค่า

๑.๑ ผลักดันให้ธุรกิจ SMEs วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเศรษฐกิจฐานราก ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเข้าสู่ ระบบธุรกิจและทำการค้าผ่านสื่อดิจิทัล รวมถึงการใช้ระบบสนับสนุนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบการเงิน เป็นต้น

๑.๒ เร่งผลักดันให้เกิดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเชื่อมโยงระบบการค้าดิจิทัลของไทยกับต่างประเทศตลอดห่วงโซ่มูลค่าแบบครบวงจร เพื่อให้ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของระบบห่วงโซ่มูลค่าโลก (global value chain) โดยเร่งให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารจัดการภายในองค์กร การจัดการระบบห่วงโซ่อุปทาน และเร่งผลักดันให้เกิดระบบฐานข้อมูลกลางเชื่อมโยงและใช้งานมาตรฐานสินค้าสากล

๑.๓ มีมาตรการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการปฏิรูปกระบวนการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อพัฒนาภาคธุรกิจให้ทันสมัยทั้งภาคการเกษตร ภาคการผลิต และภาคบริการ อาทิ การประยุกต์ใช้ระบบซอฟต์แวร์อัตโนมัติ (autonomous software) ระบบโรงงานอัจฉริยะ (smart factory) ระบบการเกษตรอัจฉริยะ (smart agriculture) และระบบการวิเคราะห์และประมวลผลขนาดใหญ่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต

๒. เพิ่มโอกาสทางอาชีพเกษตรและการค้าขายสินค้าของชุมชนผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล โดยดำเนินการร่วมกันระหว่างหน่วยงานจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

๒.๑ ขยายผลการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในธุรกิจชุมชน เช่นวิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์ชุมชน เพื่อสร้างรายได้ โดยเน้นเรื่องการพัฒนาประชาชนทั่วประเทศให้สามารถขายสินค้าออนไลน์ การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์การบริการของชุมชน (เช่น ธุรกิจท่องเที่ยว ธุรกิจแพทย์ทางเลือก ฯลฯ) และการนำความรู้ผ่านเทคโนโลยีไปใช้สร้างอาชีพใหม่ๆ

๒.๒ เร่งบูรณาการการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าสู่ชุมชนเกษตรกร ที่ครอบคลุมการจัดทำทะเบียนเกษตรกรรายแปลง การทำระบบจัดการและแลกเปลี่ยนความรู้ทางการเกษตร การบริหารจัดการพื้นที่เพาะปลูกและฟาร์ม การบริการจัดการระบบน้ำและการใช้น้ำ การวางแผนการผลิต การทำระบบบัญชี การปรับปรุงประสิทธิภาพระบบขนส่งและโลจิสติกส์ ไปจนถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน การทำการตลาด และการตรวจสอบย้อนกลับของผลิตภัณฑ์เกษตร (food traceability) เป็นต้น

๒.๓ จัดให้มีระบบโลจิสติกส์สู่ชุมชนที่ครบวงจร เพื่อบริการการจัดการขนส่งสินค้าและวัตถุดิบของชุมชน รวมถึงการส่งเสริมกลไกการจ่ายเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-payment) ที่น่าเชื่อถือ ในราคาที่เหมาะสม เพื่ออำนวยความสะดวกของการทำธุรกิจชุมชน

๓. เร่งสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล (digital technology startup) เพื่อให้เป็นพื้นที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัล โดย

๓.๑ สนับสนุนระบบนิเวศที่เอื้อต่อการเติบโตของธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีศักยภาพ อาทิ จัดให้มีทุนหรือสนับสนุนการร่วมทุน จัดให้มีศูนย์อำนวยความสะดวกทางธุรกิจแบบเบ็ดเสร็จ (one stop service) จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางธุรกิจและการต่อยอดเทคโนโลยีดิจิทัล และจัดให้มีการสร้างความเข้าใจและความตระหนักรู้ต่อรูปแบบการดำเนินธุรกิจนวัตกรรมภายในประเทศทั้งในหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ จัดให้มีทุนสนับสนุนงานนวัตกรรมบริการขนาดใหญ่ที่เป็นบริการพื้นฐาน (service platform) ของการคิดค้นรูปแบบธุรกิจใหม่ (disruptive business) ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น ระบบนวัตกรรมบริการที่เป็นพื้นฐานของการใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์อัจฉริยะ (smart things) และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลเปิดในเชิงพาณิชย์

๓.๓ บูรณาการความร่วมมือในการพัฒนาและการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมอย่างยั่งยืน ตลอดจนสามารถต่อยอดและสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทการพัฒนาภายในประเทศ

๔. พัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีความเข้มแข็งและสามารถแข่งขันได้ในอนาคต

๔.๑ สนับสนุนการวิจัย พัฒนา ทางด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลและอุตสาหกรรมเป้าหมายที่รองรับการพัฒนาเศรษฐกิจ

๔.๒ ส่งเสริมให้เกิดการลงทุนและประกอบธุรกิจด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในประเทศไทยทั้งจากในและต่างประเทศ ผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (public private partnership) ตลอดจนจัดให้มีมาตรการส่งเสริม เช่น การอำนวยความสะดวกด้านการเคลื่อนย้ายบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง การให้สิทธิประโยชน์ทางการลงทุน และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลแห่งอนาคต

๔.๓ สนับสนุนให้ผลิตภัณฑ์และบริการทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลขึ้นบัญชีนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมโอกาสทางการตลาดด้วยการเปิดตลาดภาครัฐให้ซื้อผลิตภัณฑ์และบริการของไทยอย่างเป็นระบบ

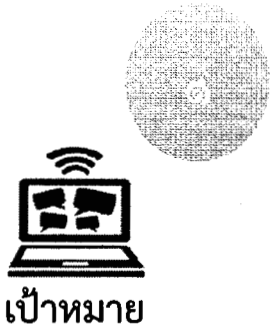
๔.๔ สนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์วิเคราะห์ข้อมูลและศูนย์ให้บริการระบบวิเคราะห์เชิงธุรกิจที่เป็นระบบบริการแบบเปิด เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในเชิงธุรกิจ (business insight) ให้มีการต่อยอดการใช้ประโยชน์จากข้อมูลเปิด เช่น มูลค่าการตลาด การส่งออก เพื่อนำไปใช้ในการทำธุรกิจ เป็นต้น

๔.๕ ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีศักยภาพและเป็นอุตสาหกรรมแห่งอนาคตซึ่งเป็นฐานการผลิตของอุตสาหกรรมผลิตและบริการในระบบเศรษฐกิจ เพื่อรองรับกิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในอนาคต

ยุทธศาสตร์ที่ ๓

สร้างสังคมคุณภาพที่ทั่วถึงเท่าเทียมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

การสร้างสังคมคุณภาพด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง การพัฒนาประเทศไทยที่ประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเกษตรกร ผู้ที่อยู่ในชุมชนห่างไกล ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และคนพิการ สามารถเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากบริการต่างๆของรัฐผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล มีการรวบรวมและแปลงข้อมูล องค์กรความรู้ของ ประเทศทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่นให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและนำไปใช้ ประโยชน์ได้โดยง่ายและสะดวก โดยประชาชนมีความรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสาร และมีทักษะในการใช้ประโยชน์ จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม

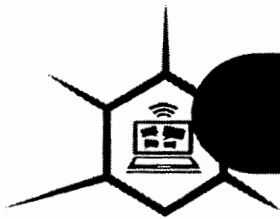
เป้าหมาย

- ศูนย์ดิจิทัลชุมชนที่มีบริการอุปกรณ์การเชื่อมต่อ และ Free-Wi-Fi ครอบคลุมทุก ตำบลทั่วประเทศ
- สัดส่วนของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่อายุเกิน ๕๐ ปี เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ภายในปี ๒๕๖๓
- ประชาชนทุกกลุ่ม(โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส ทั้งด้านพื้นที่และข้อจำกัดด้าน ร่างกาย) สามารถใช้บริการภาครัฐได้โดยไม่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่ ด้านเวลา และ ด้านภาษา

๒ ประชาชนทุกคนมีความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์และสร้างสรรค์ (Digital Literacy)

๓ ประชาชนสามารถเข้าถึง การศึกษา สาธารณสุข และ บริการสาธารณะ ผ่านระบบดิจิทัล

- ประชาชนทุกวัย ทั่วประเทศสามารถเข้าถึงบริการการเรียนรู้ระบบเปิด สำหรับมหาชน (MOOCs) ได้ตามความต้องการ
- ประชาชนทุกพื้นที่สามารถเข้าถึงบริการด้านการให้คำแนะนำด้านสุขภาพ และวินิจฉัยโรคเบื้องต้น
- ประชาชนทุกพื้นที่สามารถเข้าถึงบริการแบบ one stop service ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันตลอดทุกช่วงอายุตั้งแต่เกิดจนตาย ผ่าน เทคโนโลยีดิจิทัล

แผนงาน

๑. สร้างโอกาสและความเท่าเทียมในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มผู้พิการกลุ่มผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ห่างไกล

๑.๑ สนับสนุนด้านเทคโนโลยีดิจิทัลหรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการ และกำหนดให้สื่อดิจิทัล การพัฒนาเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน และบริการอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ของรัฐต้องพัฒนาตามหลักการออกแบบที่เป็นสากล

๑.๒ ขยายผลศูนย์สารสนเทศชุมชนไปสู่ทุกตำบลให้เป็นศูนย์บริการของชุมชนที่มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนกลางและท้องถิ่น สามารถให้บริการประชาชนแบบเบ็ดเสร็จ เป็นจุดรับบริการภาครัฐ ให้ความรู้ด้านการทำธุรกิจและประกอบอาชีพผ่านระบบออนไลน์ของชุมชน และพื้นที่ของชุมชนในการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมโดยเน้นบริการด้านการศึกษา การเกษตร การดูแลสุขภาพ การค้าขาย การบริการท่องเที่ยว สิทธิและสวัสดิการสังคม

๒. พัฒนาศักยภาพของประชาชนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์และสร้างสรรค์ รวมถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแยกแยะข้อมูลข่าวสารในสังคมดิจิทัลที่เปิดกว้างและเสรี

๒.๑ เพิ่มศักยภาพและทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์และสร้างสรรค์ของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่ม ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ผ่านการอบรมโดยศูนย์ดิจิทัลชุมชน ร่วมกับหน่วยงานพันธมิตร และจัดให้มีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลขั้นพื้นฐานสำหรับคนกลุ่มต่างๆ

๒.๒ ส่งเสริมแนวปฏิบัติที่ดีในโลกดิจิทัล โดยบรรจุเรื่องการรู้เท่าทันสื่อที่เป็นมาตรฐานลงไปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ดำเนินการวัดระดับการรู้เท่าทันสื่อตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ชัดเจน รณรงค์ให้เกิดความรู้ด้านการรู้เท่าทันสื่อในวงกว้าง โดยมุ่งเน้นในเรื่องความสามารถในการแยกแยะ วิเคราะห์สื่อและข้อมูลข่าวสาร การใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม และการไม่ละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

๒.๓ สร้างกลไกติดตามข้อมูลข่าวสารออนไลน์ สำหรับเฝ้าระวังข้อมูลที่เป็นอันตรายต่อสังคมแบบทันสถานการณ์ (real time) เช่น ความเชื่อที่ผิดในเรื่องอาหารและยา สื่อลามกอนาจารเด็ก ข้อมูลเท็จ และกระแสข่าวที่ทำให้สังคมตื่นตระหนก ฯลฯ เพื่อส่งต่อไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่สังคม

๓. สร้างสื่อ คลังสื่อ และแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่ประชาชนเข้าถึงได้อย่างสะดวกผ่านทั้งระบบโทรคมนาคม ระบบแพร่ภาพกระจายเสียง และสื่อหลอมรวม

๓.๑ กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลต่างๆ เช่น เอกสารสำคัญของราชการ ข้อมูล สถิติ ความรู้เชิงอาชีพ มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสาระบันเชิงต่างๆ เป็นต้น เร่งผลิตหรือแปลงข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ ของหน่วยงานให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล และเปิดให้ประชาชนเข้าถึง สืบค้นได้ รวมถึงมีกลไกที่อนุญาตให้ประชาชน หรือธุรกิจสามารถนำข้อมูลไปต่อยอดใช้ประโยชน์

๓.๒ สร้างและส่งเสริมให้เกิดแหล่งความรู้ดิจิทัลทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่นเพื่อเป็นแหล่งความรู้ที่น่าเชื่อถือของสังคมไทย โดยมีมาตรการเช่น การสร้างเครือข่ายผู้พัฒนาแหล่งความรู้ การให้ทุนสนับสนุนการดำเนินการ การจัดหาแพลตฟอร์ม การรับรองความน่าเชื่อถือของข้อมูลและองค์ความรู้ การบูรณาการแหล่งความรู้เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลและความรู้ได้ง่าย เป็นต้น

๓.๓ ส่งเสริมให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนผลิตสื่อดิจิทัลที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ เช่น การผลิตสื่อผ่านกิจกรรมที่รับผิดชอบต่อสังคมโดยหน่วยงานเอกชน หรือการผลิตสื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยประชาชน และชุมชน โดยสื่อที่เกิดใหม่จะต้องรองรับความหลากหลายในสังคม ทั้งด้านภาษา วัฒนธรรม สภาพร่างกาย พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ฐานะทางเศรษฐกิจ และการเป็นประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

๓.๔ พัฒนาแพลตฟอร์มสำหรับรวบรวมข้อมูล องค์ความรู้ ความสามารถของบุคคล โดยเฉพาะบุคลากรหลังเกษียณอายุ ปรากฏชุมชน นักวิชาการ และผู้มีจิตอาสา ให้เป็นเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เรียนรู้ร่วมกัน และถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์จากรุ่นสู่รุ่น จากชุมชนสู่ชุมชน นำไปสู่เศรษฐกิจและสังคมแห่งการแบ่งปัน

๔. เพิ่มโอกาสการในการเรียนรู้และการได้รับบริการ การศึกษาที่มีมาตรฐานของนักเรียนและประชาชน แบบทุกวัย ทุกที่ ทุกเวลา ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

๔.๑ บูรณาการการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าสู่โรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลชายขอบ เช่น โรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลและเดินทางลำบาก โรงเรียนในพื้นที่ชายแดน โรงเรียนในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งสูง โดยการบูรณาการจะรวมถึงเทคโนโลยีพลังงานแสงอาทิตย์ เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมและแพร่ภาพกระจายเสียง และเทคโนโลยีการศึกษาผ่านระบบอินเทอร์เน็ตที่เอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้ของนักเรียน ประชาชนและชุมชน

๔.๒ พัฒนาและส่งเสริมบริการการเรียนรู้ผ่านระบบเปิดสำหรับมหาชน (Massive open online course: MOOC) ที่ครอบคลุมถึงหลักสูตรเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียนประถมและมัธยม หลักสูตรด้านอาชีวศึกษา หลักสูตรในระดับมหาวิทยาลัยที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ข้ามสถาบันการศึกษาได้ หลักสูตรสำหรับอาเซียน ไปจนถึงหลักสูตรเพื่อประชาชนทั่วไปที่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดชีวิตตามความสนใจ และการสร้างกลไกความร่วมมือหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคประชาชนให้เกิดการขับเคลื่อนงานด้านนี้ในระดับชาติ

๔.๓ ผลิตสื่อ และคลังสื่อสาระออนไลน์เพื่อการศึกษาเรียนรู้ ที่มีลิขสิทธิ์ถูกต้อง หรือใช้ระบบลิขสิทธิ์แบบเปิด รวมถึงการอบรมให้ครูและผู้สนใจมีทักษะด้านการผลิตสื่อออนไลน์ เพื่อให้เกิดการต่อยอดการทำสื่อการเรียนรู้ทั้งในระบบ และนอกระบบการศึกษา

๕. เพิ่มโอกาสการได้รับบริการทางการแพทย์และสุขภาพที่ทันสมัย ทัวถึง และเท่าเทียม รองรับการเข้าสู่สังคมสูงวัยด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

๕.๑ บูรณาการระบบประวัติสุขภาพผู้ป่วยอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเชื่อมต่อกันทั่วประเทศที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและบริหารจัดการข้อมูลสุขภาพของตนได้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้ารับการรักษา และเป็นข้อมูลสำคัญประกอบการรักษากรณีฉุกเฉิน

๕.๒ บูรณาการและส่งเสริมให้เกิดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสม ที่ครอบคลุมถึงระบบการให้บริการแพทย์ทางไกล (telemedicine) การสร้างพื้นที่ปรึกษาปัญหาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเฝ้าระวังและสื่อสารเตือนภัยด้านสุขภาพรวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อสุขภาพในรูปแบบใหม่ เพื่อสนับสนุนการมีสุขภาพ สุขภาวะที่ดี หรือแก้ปัญหาสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในพื้นที่ห่างไกล กลุ่มแม่และเด็ก กลุ่มผู้สูงอายุ และผู้พิการ

๕.๓ เร่งจัดทำนโยบายและแผนการดำเนินการการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมสูงวัย โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านการแพทย์ เทคโนโลยีดิจิทัล วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพัฒนาสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔

ปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล

ปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล หมายถึง การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของหน่วยงานรัฐทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอย่างมีแบบแผนและเป็นระบบจนพัฒนาสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลโดยสมบูรณ์ โดยลักษณะของบริการภาครัฐหรือบริการสาธารณะจะอยู่ในรูปแบบดิจิทัลที่ขับเคลื่อนโดยความต้องการของประชาชนหรือผู้ใช้บริการ ซึ่งประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการได้โดยไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพ พื้นที่ และภาษา และในระยะต่อไป รัฐบาลสามารถหลอมรวมการทำงานของภาครัฐเสมือนเป็นองค์กรเดียว ภาครัฐจะแปรเปลี่ยนไปเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการสร้างบริการสาธารณะโดยเอกชนและประชาชน เรียกว่า บริการระหว่างกัน (peer to peer) ตามหลักการออกแบบที่เป็นสากล (universal design) ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ การปกครอง/บริหารบ้านเมือง และเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของภาครัฐได้อย่างสมบูรณ์

- ลดการใช้สำเนาเอกสารในบริการของภาครัฐ (smart service) ไม่น้อยกว่า ๗๙ บริการ ภายใน ๑ ปี
- มีระบบอำนวยความสะดวกผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจ (doing business platform) โดยมีการจัดทำระบบสนับสนุนการดำเนินธุรกิจในช่วงเริ่มต้น

- อันดับการประเมินดัชนี Corruption Perception Index ของไทยดีขึ้น ๑๐ อันดับ
- ดัชนี e-Participation ใน UN e-Government Index มีอันดับเพิ่มขึ้น ๑๐ อันดับ

๓

มีโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลภาครัฐ การจัดเก็บและบริหารฐานข้อมูลบูรณาการไม่ซ้ำซ้อน สามารถรองรับการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงาน และการให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- มีกฎหมาย e-Gov ที่มีหลักการครอบคลุมถึง นโยบายและแผนยุทธศาสตร์รัฐบาลดิจิทัล กำหนดและรับรองมาตรฐานบริการดิจิทัลของรัฐ การปกป้องข้อมูล ดูแลความมั่นคงปลอดภัยข้อมูลหน่วยงานรัฐ ติดตามการปฏิบัติตามแผนและมาตรฐาน
- มีบริการโครงสร้างพื้นฐานกลางภาครัฐ (Government Shared Infrastructure/Data Center) ผ่านบริการเครือข่ายภาครัฐ (GIN) บริการ G-Cloud และ ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อสื่อสารในภาครัฐ (MailGoThai)

๑. จัดให้มีบริการอัจฉริยะ (smart service) ที่ขับเคลื่อนโดยความต้องการของประชาชนหรือผู้ใช้บริการ (citizen driven)

๑.๑ พัฒนาบริการอัจฉริยะ (smart service) โดยแปรสภาพการบริการของรัฐจากรูปแบบเดิมไปสู่รูปแบบการบริการที่ประชาชนผู้รับบริการสามารถเลือกใช้บริการสาธารณะผ่านระบบดิจิทัลตามความต้องการของแต่ละบุคคลได้ด้วยตนเอง รวมทั้งการพัฒนาไปสู่การบริการสาธารณะในลักษณะอัตโนมัติ (automated public services) ตามหลักการออกแบบที่เป็นสากล ที่ตรงกับสถานการณ์ โดยผู้รับบริการไม่ต้องร้องขอหรือยื่นเรื่องต่อรัฐ เช่น เมื่อมีเด็กเกิดใหม่ ประชาชนไม่ต้องแจ้งเกิดต่อรัฐ แต่ระบบจะเชื่อมโยงกับข้อมูลการแจ้งเกิดโดยโรงพยาบาล บันทึกข้อมูลลงฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร และส่งหลักฐานให้ผู้ปกครองของเด็กเกิดใหม่เอง

๑.๒ พัฒนาบริการที่อำนวยความสะดวกต่อประชาชน ภาคธุรกิจ และนักท่องเที่ยว ตามวงจรชีวิตของประชาชน ธุรกิจ และนักท่องเที่ยว สำหรับบริการประชาชนจะเน้นบริการที่เป็นการอำนวยความสะดวกตลอดช่วงชีวิต เช่น บริการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต ส่งเสริมและดูแลพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และบริการเกี่ยวกับอาชีพ (ในระยะแรกเน้นกลุ่มเกษตรกร) โดยรัฐจัดให้มีบริการที่ขับเคลื่อนโดยความต้องการของประชาชน ภาคธุรกิจ หรือผู้ใช้บริการ ให้มีความเป็นอยู่ที่ดี และเพื่อเป็นรากฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รองรับการแข่งขันเชิงเศรษฐกิจและสังคมในประชาคมอาเซียน และประชาคมโลก

๑.๓ การปรับเปลี่ยนจากบริการลักษณะเดิมมาเป็นบริการในรูปแบบดิจิทัล จะสามารถสร้างนวัตกรรมบริการบนบริการรูปแบบเดิม หรือสร้างบริการใหม่ได้ และไม่ต้องยึดติดกับขั้นตอนการบริการรูปแบบเดิม โดยเปิดโอกาสให้เอกชนเข้าร่วมการพัฒนาบริการดังกล่าว

๑.๔ พัฒนาระบบสนับสนุนการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการที่มีมาตรฐานเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขต่างๆ ในการพิจารณาอนุญาต ตลอดจนพัฒนาระบบสนับสนุนกรณีการยกเลิกการอนุญาต หรือกรณีการจัดให้มีมาตรการอื่นแทนการอนุญาต (ตามแนวทางของ พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘) เพื่อเป็นการลดการใช้ดุลยพินิจโดยเจ้าหน้าที่รัฐ

๑.๕ สร้างความมั่นคงปลอดภัยของการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในการใช้บริการ

๑.๖ เตรียมความพร้อมสำหรับการให้ประชาชนและเอกชนปรับเปลี่ยนไปเป็นผู้ให้บริการระหว่างกัน (peer to peer) โดยมีภาครัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวก หรือกำกับดูแล เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม

๒. ปรับเปลี่ยนการทำงานภาครัฐด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล

๒.๑ ใช้ทรัพยากรดิจิทัลร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ลดความซ้ำซ้อนในการลงทุน ด้วยการลงทุนตามกรอบของแบบสถาปัตยกรรมองค์กร บูรณาการข้อมูลและทรัพยากรร่วมกัน

๒.๒ เชื่อมโยงการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ และบูรณาการข้อมูลข้ามหน่วยงาน จนเสมือนเป็นองค์กรเดียว (one government) สำหรับการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและการบริการที่ขับเคลื่อนโดยความต้องการของประชาชนหรือผู้ใช้บริการ (citizen driven) ซึ่งประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการได้โดยไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพ พื้นที่ และภาษา

๒.๓ พัฒนา back office รุ่นใหม่ (back office platform) เพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการทุกอย่างของรัฐให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล (digital by default) อย่างเป็นระบบ รวมถึงนำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์มาใช้แทนกระดาษ เพื่อลดขั้นตอน และเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการทำงานของรัฐทั้งในส่วนการให้บริการประชาชนและการบริหารจัดการ ทั้งนี้ระบบ back office ของส่วนราชการต้องรองรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยสมบูรณ์

๒.๔ ส่งเสริมให้เกิดการเพิ่มมูลค่าของข้อมูลด้วยเทคโนโลยีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเฉพาะข้อมูลขนาดใหญ่

๒.๕ เตรียมความพร้อมสำหรับการเพิ่มขึ้นของข้อมูลจำนวนมากในระบบ ในด้านการจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดการความปลอดภัยไซเบอร์

๒.๖ เพิ่มศักยภาพของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐให้สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการทำงาน จนสามารถปรับเปลี่ยนตนเองจากผู้ใช้ (user) เป็นผู้ที่มีความสามารถในการพัฒนานวัตกรรม เพื่อปรับเปลี่ยนตนเองไปทำงานที่มีคุณค่าสูงขึ้น หรือเป็นผู้ประกอบการที่พัฒนาหรือใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างธุรกิจได้

๓. สนับสนุนให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ (open data) และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานของรัฐ (open government) เพื่อนำไปสู่การเป็นดิจิทัลไทยแลนด์

๓.๑ ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เปิดเผย จัดเก็บ แลกเปลี่ยน และบูรณาการข้อมูล ตามมาตรฐาน open data เพื่อนำมาซึ่งการพัฒนาสินค้าและบริการรูปแบบใหม่เชิงนวัตกรรม สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและคุณค่าให้กับสังคมจากข้อมูลเปิดภาครัฐ

๓.๒ พัฒนารฐานข้อมูล รวมถึงชุดข้อมูลด้านต่างๆ โดยเชื่อมโยงข้อมูลจากทุกหน่วยงานภาครัฐโดยไม่ยึดติดความเป็นเจ้าของ และเปิดเผยต่อสาธารณะ เพื่อให้เกิดการพัฒนาบริการ และสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น ทะเบียนข้อมูลประชาชน ที่เก็บรวบรวมข้อมูลบุคคลตั้งแต่เกิดจนตายสำหรับการวางแผนพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ข้อมูลสุขภาพที่จะพัฒนาสู่บริการสุขภาพดีถ้วนหน้า (universal healthcare) รวมไปถึงทะเบียนข้อมูลเกษตร ข้อมูลคดี

๓.๓ เชื่อมโยงการบริหารจัดการ กระบวนการพัฒนาและให้บริการของภาครัฐ ให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดนโยบายและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการการ

ตัดสินใจที่เกิดจากการหลอมรวมทางสังคม รวมทั้งเกิดการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ นำไปสู่ความโปร่งใสและลดปัญหาการทุจริต (corruption)

๔. พัฒนาแพลตฟอร์มบริการพื้นฐานภาครัฐ (government service platform) เพื่อรองรับการพัฒนาแอปพลิเคชันหรือบริการรูปแบบใหม่ที่เป็นบริการพื้นฐานของทุกหน่วยงานภาครัฐ

๔.๑ ส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการข้อมูลและบริการระหว่างหน่วยงานของรัฐ เช่น แบบฟอร์มกลาง (single form) เพื่อให้เกิดความสะดวกในการติดต่อ หรือการทำธุรกรรม และสนับสนุนให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยในการบูรณาการข้อมูลไม่จำเป็นต้องยึดติดกับการทำงานรูปแบบเดิม เช่น ไม่จำเป็นต้องบูรณาการข้อมูลภายใต้รูปแบบและมาตรฐานเดียวกัน แต่สามารถสร้างนวัตกรรมเพื่อให้เกิดการบูรณาการข้อมูลได้

๔.๒ ส่งเสริมให้เกิดแพลตฟอร์มบริการพื้นฐาน (common platform) เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาต่อยอดบริการ การเชื่อมโยงระบบงานและการใช้งานในวงกว้าง นำไปสู่ความร่วมมือและการแบ่งปันในรูปแบบใหม่ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาแพลตฟอร์มบริการพื้นฐาน ซึ่งเป็นบริการร่วมพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับทุกหน่วยงานภาครัฐ และภาคธุรกิจในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกรรมและการให้บริการ ที่เป็นบริการพื้นฐานของทุกหน่วยงานภาครัฐ เช่น การบริหารจัดการพลังงานของพื้นที่อย่างชาญฉลาด การตรวจวัดสิ่งแวดล้อมเพื่อการเฝ้าระวังภัย บริการตัวร่วม บริการใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ บริการยืนยันตัวตนบริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ บริการโลจิสติกส์ และบริการแปลภาษาให้สะดวก รวดเร็ว และมีความปลอดภัยในการใช้งานและให้บริการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕

พัฒนากำลังคนให้พร้อมเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล

การพัฒนากำลังคนดิจิทัล หมายถึง การสร้างและพัฒนาบุคลากรผู้ทำงานให้มีความสามารถในการสร้างสรรค์และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างชาญฉลาดในการประกอบอาชีพ รวมถึงการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในบุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชน ทั้งที่ประกอบอาชีพในสาขาเทคโนโลยีดิจิทัลโดยตรงและทุกสาขาอาชีพ ให้มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญตามระดับมาตรฐานสากล เพื่อสร้างให้เกิดการจ้างงานที่มีคุณค่าสูงรองรับการพัฒนาประเทศในยุคเศรษฐกิจและสังคมที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อน

๑. พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่บุคลากรในตลาดแรงงาน ทั้งบุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชนในทุกสาขาอาชีพ ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรวัยทำงาน และวัยเกษียณให้มีความสามารถในการสร้างสรรค์ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างชาญฉลาดในการประกอบอาชีพ เพื่อนำไปสู่การสร้างคุณค่าสินค้าและบริการได้เท่าทันความต้องการของผู้รับประโยชน์

๑.๑ พัฒนาคความรู้ ทักษะ และองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมหรือระบบเศรษฐกิจ ด้วยการส่งเสริมให้มีการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลผ่านระบบเปิดสำหรับมหาชน (MOOC) ตามความต้องการในหลากหลายระดับทั้งบุคลากรวัยทำงาน สถานประกอบการหรือผู้ที่สนใจทั่วไปได้ใช้ประโยชน์

(ร่าง)แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2559 – 2561)

EGA
e-Government Agency

สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (สรอ.)
กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

บทสรุปผู้บริหาร

ปัจจุบันภาครัฐได้ให้ความสำคัญในการผลักดันนโยบายเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล (Digital Economy) ที่มุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุนและขับเคลื่อนภาคเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยมีวิสัยทัศน์ที่จะปรับเปลี่ยนประเทศสู่รูปแบบใหม่เพื่อการพัฒนาเข้าสู่เศรษฐกิจดิจิทัลอย่างยั่งยืน โดยหนึ่งในห้าเสาหลักของ Digital Economy คือการดำเนินงานด้านการบริการโครงสร้างพื้นฐาน (Service Infrastructure) เพื่อส่งเสริมการสร้างบริการดิจิทัล ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนารากฐาน และปฏิวัติรูปแบบบริการใหม่ให้แก่การทำงานและการให้บริการในภาครัฐ อันจะนำไปสู่การลดเอกสารกระดาษในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน เพิ่มความสะดวก รวดเร็วและถูกต้อง ก่อให้เกิดความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมในการให้บริการโดยมีผู้รับบริการทั้งภาคประชาชนและภาคธุรกิจเป็นศูนย์กลาง และให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงข้อมูลของภาครัฐเพื่อนำไปต่อยอดเพิ่มมูลค่าสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมต่อไป

ทั้งนี้ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐยังประสบอุปสรรคในการพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัล โดยจากมุมมองและเสียงสะท้อนของหน่วยงานภาครัฐ สามารถจำแนกปัญหาหลักของการพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัลได้ 5 ข้อดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาภาครัฐไทยสู่รัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานต่างๆ ขาดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกัน
2. ระบบต่างๆ ถูกพัฒนาในลักษณะ “ต่างคนต่างทำ” ทำให้ขาดมาตรฐานและไม่สามารถนำมาใช้ร่วมกันได้
3. งบประมาณที่ได้รับไม่ต่อเนื่องจึงไม่เกิดผลเป็นรูปธรรม
4. ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้าน IT ที่เหมาะสม
5. กฎหมายรองรับการดำเนินงานอิเล็กทรอนิกส์ปัจจุบันยังไม่ได้ถูกนำไปใช้จริง

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่มีความชัดเจนเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาในระดับประเทศที่สอดคล้องกันระหว่างทุกหน่วยงาน โดยมีองค์ประกอบของยุทธศาสตร์กรอบการพัฒนา และแผนการดำเนินงาน (Roadmap) เพื่อเป็นแนวทางการยกระดับขีดความสามารถเชิงดิจิทัลของภาครัฐไทย ในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

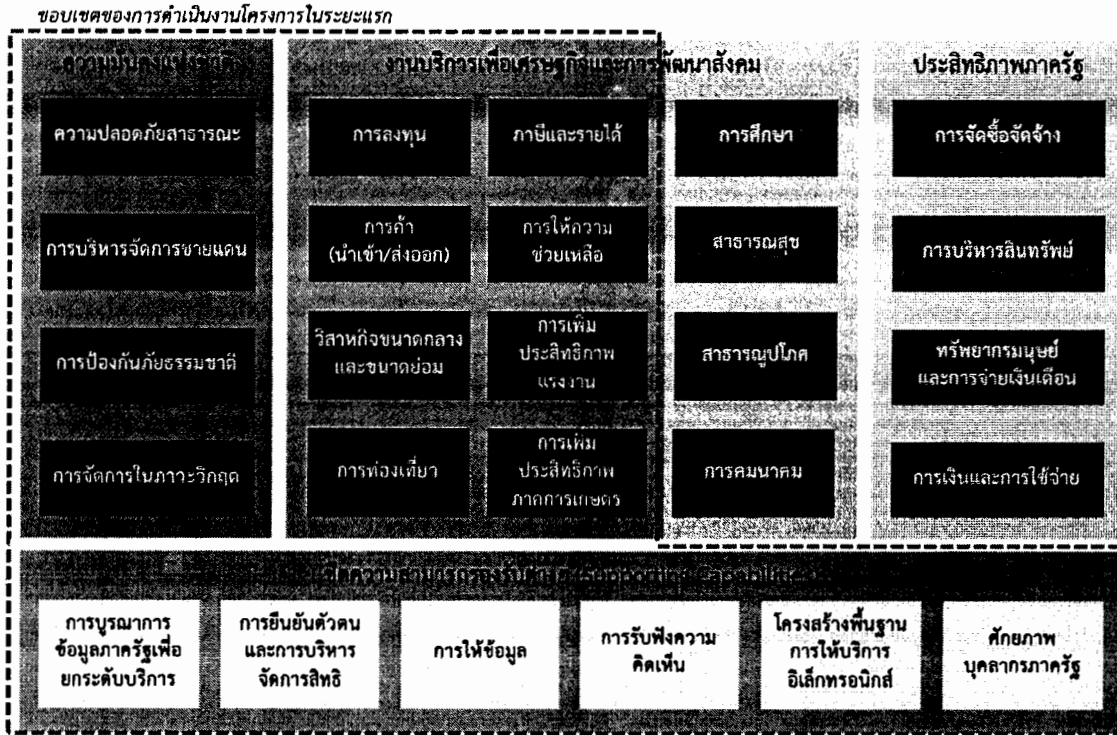
จากการศึกษายุทธศาสตร์ระดับชาติที่สำคัญ ได้แก่ นโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พ.ศ. 2558 ทั้ง 11 ด้าน นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2556-2561 กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ. 2554-2563 (ICT2020) และ ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล พ.ศ. 2559-2563 สามารถกำหนดขีดความสามารถเชิงดิจิทัลหลักของภาครัฐไทยได้เป็น 26 ด้าน ใน 4 มิติ ดังต่อไปนี้

มิติที่ 1 ความมั่นคงแห่งชาติ ประกอบด้วย ความปลอดภัยสาธารณะ การบริหารจัดการชายแดน ภัยธรรมชาติ และ ภาวะวิกฤต

มิติที่ 2 งานบริการเพื่อเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม ประกอบด้วย การลงทุน การค้า (นำเข้า/ส่งออก) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การท่องเที่ยว ภาษีและรายได้ แรงงาน การเกษตร การพัฒนาสังคม การศึกษา สาธารณสุข สาธารณูปโภค และการคมนาคม

มิติที่ 3 ประสิทธิภาพภาครัฐ ประกอบด้วย การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารสินทรัพย์ ทรัพยากรมนุษย์และการจ่ายเงินเดือน และการเงินและการใช้จ่าย

มิติที่ 4 ขีดความสามารถรองรับต่างๆ ประกอบด้วย การให้ข้อมูลแก่ประชาชน การรับฟังความคิดเห็น การบูรณาการข้อมูลภาครัฐเพื่อยกระดับบริการ การยืนยันตัวตนและการบริหารจัดการสิทธิ โครงสร้างพื้นฐานการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ และ ศักยภาพบุคลากรภาครัฐ

โดยในระยะแรกของการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ครอบคลุมขีดความสามารถหลักทั้งหมด 18 ด้าน ได้แก่ การบูรณาการข้อมูลภาครัฐเพื่อยกระดับบริการ การยืนยันตัวตนและการบริหารจัดการสิทธิ การให้ข้อมูล การรับฟังความคิดเห็น โครงสร้างพื้นฐานการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ ศักยภาพบุคลากรภาครัฐ การให้ความช่วยเหลือ การเพิ่มประสิทธิภาพแรงงาน การเพิ่มประสิทธิภาพภาคการเกษตร การท่องเที่ยว การลงทุน การค้า (นำเข้า/ส่งออก) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ภาษีและรายได้ ความปลอดภัยสาธารณะ การบริหารจัดการชายแดน การป้องกันภัยธรรมชาติ และการจัดการในภาวะวิกฤต

เพื่อให้การจัดทำแผนแม่บทการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมีความชัดเจนและขับเคลื่อนได้จริง จำเป็นต้องศึกษาบริบทของงานบริการภาครัฐในปัจจุบันเพื่อเข้าใจอุปสรรคและความท้าทายในปัจจุบัน ศึกษาแนวทางการนำเทคโนโลยีมาช่วยยกระดับงานบริการภาครัฐของประเทศ ผู้นำในแต่ละด้านเพื่อกำหนดขีดความสามารถเชิงดิจิทัลที่จำเป็นต้องมี รวมถึงหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของแต่ละด้านเพื่อร่วมกันกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัลที่ควรจะเป็นภายในกรอบระยะเวลา 3 ปีให้เหมาะสมกับระดับความพร้อมปัจจุบันและสอดคล้องกับเป้าหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจากผลการศึกษาสามารถสรุปความท้าทายและแนวทางการแก้ปัญหาของทั้ง 18 ด้านได้ดังนี้

- ด้านการบูรณาการข้อมูลภาครัฐเพื่อยกระดับบริการ:** มีการบูรณาการข้อมูลผ่านระบบเชื่อมโยงข้อมูลกลาง ปัจจุบันข้อมูลมีปริมาณมากที่หลากหลายและซับซ้อน ถูกจัดเก็บอยู่ในหลายหน่วยงานที่มีมาตรฐานต่างกัน และมีกฎระเบียบที่จำกัดการบูรณาการข้อมูลในเชิงปฏิบัติ ดังนั้นเพื่อให้ภาครัฐสามารถเชื่อมโยงการทำงานของหน่วยงานต่างๆ และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐโดยรวม จึงเสนอให้พัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลกลางเพื่อบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงาน รวมทั้งมีมาตรการในการควบคุมความปลอดภัย และความเป็นส่วนตัวของข้อมูล ผ่าน 4 โครงการดังต่อไปนี้

 - การบูรณาการข้อมูลประชาชน (Citizen Data Integration)
 - การจัดทำ E-Government Act
 - การเพิ่มประสิทธิภาพงานบริการภาครัฐโดยการเชื่อมโยงข้อมูล (Smart Service)
 - การบูรณาการข้อมูลนิติบุคคล (Business Data Integration)

2. **ด้านการยืนยันตัวตนและการบริหารจัดการสิทธิ:** การยืนยันตนและบริหารจัดการสิทธิโดยใช้ Smart Card หรือผ่านบัญชีผู้ใช้อิเล็กทรอนิกส์กลาง

การยืนยันตัวตนและบริหารจัดการสิทธิในปัจจุบัน มีการตรวจสอบเอกสารที่ใช้ยืนยันตัวตนจำนวนมากและหลากหลาย จึงถือเป็นความท้าทายอย่างยิ่งในการพัฒนาระบบที่สามารถรักษาสมดุลระหว่างการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล และการอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่และผู้รับบริการ การใช้บัตรประชาชน (Smart Card) ในการยืนยันตัวตนและบริหารจัดการสิทธิเมื่อเข้ารับบริการผ่านช่องทางกายภาพ และการใช้บัญชีผู้ใช้อิเล็กทรอนิกส์กลางสำหรับทำธุรกรรมภาครัฐทุกประเภทผ่านช่องทางออนไลน์ เป็นแนวทางการดำเนินการที่สามารถตอบโจทย์ที่ทั้งภาครัฐและเอกชนต้องการได้เป็นอย่างดี โดยเสนอให้ดำเนินการ 2 โครงการดังต่อไปนี้

- ระบบบัญชีผู้ใช้อิเล็กทรอนิกส์กลาง (E-Citizen and E-Business Single Sign-on)
- การขยายการใช้งานบัตร Smart Card (Smart Card Reader Extension)

3. **ด้านการให้ข้อมูล:** การให้ข้อมูลงานบริการผ่านจุดเดียวโดยมีผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง

การมีผู้ใช้บริการจำนวนมากทำให้มีความต้องการที่หลากหลาย มีชนิดของข้อมูล ช่องทางการบริการ และหน่วยที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการจำนวนมาก โดยแต่ละหน่วยมีมาตรฐานในการจัดเก็บข้อมูลที่แตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้การค้นหาและเข้าถึงข้อมูล ที่ถูกต้องครบถ้วน เข้าใจง่าย ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว เสนอให้จัดทำศูนย์รวบรวมข้อมูลงานบริการภาครัฐที่มุ่งเน้นการให้ทุกข้อมูลผ่านจุดเดียว ให้ข้อมูลตามความต้องการของผู้รับบริการ ผ่าน 2 โครงการดังต่อไปนี้

- การพัฒนาระบบศูนย์รวมข้อมูลของประชาชนรายบุคคล (My Government Portal)
- ศูนย์กลางบริการภาครัฐสำหรับประชาชน (GovChannel)

4. **ด้านการรับฟังความคิดเห็น:** การแก้ไขเรื่องร้องเรียนและการเข้าถึงความต้องการในเชิงรุก

ประชาชนมีความคาดหวังต่อการแก้ไขเรื่องร้องเรียนของภาครัฐที่สูงขึ้น โดยเรื่องร้องเรียนจำนวนมากมีความซับซ้อน ต้องการความร่วมมือจากหลายหน่วยงานในการแก้ไข ดังนั้นเพื่อให้ประชาชนสามารถร้องเรียนกับภาครัฐเรื่องใด ผ่านช่องทางใดก็ได้ (No Wrong Door) และภาครัฐสามารถทราบถึงความต้องการของประชาชนในเชิงรุกและสามารถดำเนินการแก้ไขได้ทันที จึงเสนอให้มีการยกระดับประสิทธิภาพและการใช้งานของศูนย์รับเรื่องร้องเรียนทุกซ์ 1111 ให้เป็นระบบกลางที่สามารถเชื่อมโยงเรื่องร้องเรียนทุกประเภทของทุกหน่วยงานได้ มีการเข้าถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนแบบเชิงรุก ผ่าน 2 โครงการดังต่อไปนี้

- ขยายผลศูนย์รับเรื่องร้องเรียนทุกซ์ภาครัฐ 1111 (Integrated Complaint Management System)
- ระบบวิเคราะห์ความต้องการของประชาชนในเชิงรุก (Proactive Needs Analysis)

5. **โครงสร้างพื้นฐานการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์**

ปัจจุบันการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานการบริการอิเล็กทรอนิกส์ ยังไม่ครอบคลุมทุกงานบริการกลาง และยังขาดการบูรณาการด้านบริการอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้เกิดการบูรณาการโครงสร้างพื้นฐานกลางด้าน ICT สำหรับหน่วยงานภาครัฐและสนับสนุนระบบงานบริการกลางเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ควรมีการบูรณาการโครงสร้างพื้นฐานกลางด้าน ICT สำหรับบริการภาครัฐให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับรัฐบาลดิจิทัล โดยดำเนินการโครงการดังต่อไปนี้

- จัดทำโครงการบูรณาการโครงสร้างพื้นฐานกลางด้าน ICT สำหรับบริการภาครัฐ (Government Shared Infrastructure)

6. **การยกระดับศักยภาพบุคลากรในภาครัฐ**

การสร้างการมีส่วนร่วมและส่งเสริมให้บุคลากรหน่วยงานภาครัฐพร้อมที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ บุคลากรมีความพร้อมในการพัฒนาสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล และให้ภาครัฐมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในงานบริการเชิงดิจิทัลมากยิ่งขึ้น โดยดำเนินการโครงการต่อไปนี้

- การยกระดับความสามารถและสร้างความพร้อมของบุคลากรเพื่อส่งเสริมรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government Capacity Building)

7. **การให้ความช่วยเหลือ: การให้ความช่วยเหลือแบบบูรณาการในเชิงรุก**

ปัจจุบันข้อมูลที่เป็นสำหรับการกำหนดนโยบายให้ความช่วยเหลือกระจายกันอยู่หลายแห่งและขาดการบูรณาการ จึงควรมีการบูรณาการข้อมูลประชาชนจากทุกหน่วยงาน ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดสิทธิรายบุคคลได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถทราบถึงสิทธิ์ต่างๆ ที่พึงจะได้ และได้รับความช่วยเหลือเชิงรุก ในขณะเดียวกันภาครัฐสามารถติดตามประเมินประสิทธิภาพของนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการ 2 โครงการต่อไปนี้

- โครงการบูรณาการสวัสดิการสังคมและการจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ (Integrated Social Benefits)
- โครงการระบบชำระเงินแบบ Any ID และโครงการขยายการใช้บัตร (Universal Benefits Card)

8. **การเพิ่มประสิทธิภาพแรงงาน: การบูรณาการตลาดแรงงานแบบครบวงจร**

ประเทศไทยมีปัญหาคาดแคลนแรงงาน จึงจำเป็นต้องพึ่งพาแรงงานต่างด้าวมากขึ้นทุกปี อีกทั้งผลิตภาพแรงงานของไทยยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ จึงควรมีการบูรณาการฐานข้อมูลตลาดแรงงาน และผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อสนับสนุนการจับคู่การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ การฝึกอบรม การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตการทำงาน และการปรับสมดุลตลาดแรงงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้ผู้ว่างงานได้งานที่เหมาะสมกับความสามารถ ผู้จ้างงานได้แรงงานที่ตรงกับความต้องการ ภาครัฐวางแผนการผลิตและการพัฒนาคุณภาพแรงงานให้ตรงความต้องการของตลาดแรงงาน โดยดำเนินการ 2 โครงการต่อไปนี้

- ระบบวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพตลาดแรงงาน (Labour Market Intelligence Centre)
- ศูนย์รวมตลาดแรงงานออนไลน์ (Integrated Virtual Labour Market)

9. **การเพิ่มประสิทธิภาพภาคการเกษตร: การเกษตรแบบครบวงจรรายบุคคลผ่านการบูรณาการ**

ภาคการเกษตรมีความสำคัญต่อไทยทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคม โดยปัญหาเกษตรกรยากจนยังเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องรีบแก้ไข ทั้งในมิติของการเพิ่มรายได้และการยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรโดยการบูรณาการข้อมูลเชิงการเกษตรระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับนำมาวิเคราะห์ เพื่อให้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ตรงความต้องการของเกษตรกรแบบรายบุคคล ซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพของเกษตรกรให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณรวมถึงให้ภาครัฐมีข้อมูลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการ 2 โครงการต่อไปนี้

- ระบบบูรณาการและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตร (Agricultural Intelligence Centre)
- ระบบให้คำแนะนำเกษตรกรรายบุคคลในเชิงรุก (Connected Farmer)

10. **การท่องเที่ยว: การบูรณาการด้านการท่องเที่ยวแบบครบวงจร**

นวัตกรรมและสื่อดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวทั่วโลกตลอดทั้งวงจรประสบการณ์การท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องยกระดับขีดความสามารถเชิงดิจิทัลเพื่อสนับสนุนภาคการท่องเที่ยว ให้เป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยการยกระดับประสบการณ์นักท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล (Digital Tourism) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวแบบครบวงจร ตั้งแต่การค้นหาข้อมูล วางแผน และจัดซื้อสินค้าและบริการเพื่อการท่องเที่ยวผ่านช่องทางออนไลน์ โดยดำเนินการ 4 โครงการหลักดังต่อไปนี้

- ระบบบูรณาการและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว (Tourism Intelligence Centre)
- ระบบช่วยวางแผนการท่องเที่ยวแบบครบวงจร (Smart Trip Planner)
- แอปพลิเคชันรวมด้านการเดินทางสำหรับนักท่องเที่ยว (Smart Travel App)
- การออกอิเล็กทรอนิกส์วีซ่าผ่านทางออนไลน์ (Electronic Visa)

11. **การการลงทุน:** การบูรณาการงานบริการด้านการลงทุนข้ามหน่วยงาน

การลงทุนในประเทศไทยปัจจุบันนั้นยังขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขออนุญาตเพื่อเริ่มต้นธุรกิจ เป็นเหตุให้ผู้ประกอบการต้องติดต่อหน่วยงานภาครัฐจำนวนมาก ต้องกรอกข้อมูลและส่งเอกสารซ้ำซ้อน และใช้เวลานาน จึงควรมีระบบกลางที่เชื่อมโยงงานบริการด้านการลงทุนระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการเริ่มต้นธุรกิจของผู้ประกอบการ รวมถึงเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการลงทุน (Ease of doing Business) ของประเทศ โดยดำเนินการโครงการดังต่อไปนี้

- ระบบบูรณาการงานบริการด้านการลงทุนข้ามหน่วยงาน (Integrated Business licensing system)

12. **การค้า (นำเข้า-ส่งออก):** การบูรณาการงานบริการด้านการนำเข้าส่งออกแบบครบวงจร

ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในด้านการค้า (Trading Across Border Index) ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ อันเป็นผลมาจากขั้นตอนการนำเข้า/ส่งออกที่มีจำนวนมากและใช้เวลานาน จึงควรมีระบบบูรณาการการนำเข้า/ส่งออกแบบครบวงจรให้ผู้ประกอบการสามารถทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าส่งออกแบบครบวงจร ณ จุดเดียว ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการนำเข้า/ส่งออกของผู้ประกอบการ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าของประเทศ โดยดำเนินการโครงการดังต่อไปนี้

- ระบบบูรณาการใบอนุญาตเพื่อนำเข้าส่งออกระหว่างหน่วยงานภาครัฐ (Regulatory Single Window)

13. **วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม :** การส่งเสริม SME แบบบูรณาการเชิงรุกเพื่อส่งเสริมการเติบโต

ประเทศไทยมีจำนวนผู้ประกอบการและการจ้างงานในภาควิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ปริมาณมาก แต่ทว่าผลิตภาพแรงงานของไทยยังต่ำกว่าประเทศคู่แข่งอย่างมีนัยสำคัญ จึงเป็นโจทย์สำคัญสำหรับภาครัฐ ที่จะยกระดับศักยภาพของ SME และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยรวม เสนอให้พัฒนาระบบบูรณาการเพื่อให้ข้อมูล ความรู้ และคำปรึกษาเพื่อประกอบธุรกิจแก่ ผู้ประกอบการ SME แบบครบวงจร ณ จุดเดียว รวมถึงพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ผู้ประกอบการใช้ประกอบธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่าน 3 โครงการดังต่อไปนี้

- ระบบศูนย์รวมข้อมูลเพื่อส่งเสริมศักยภาพ SME (SME Information Portal)
- ระบบซอฟต์แวร์สนับสนุนการประกอบธุรกิจสำหรับ SME (Software as a Service for SME)
- โครงการบ่มเพาะความสามารถเชิงดิจิทัลและส่งเสริมผู้ประกอบการ SME

14. **ภาษีและรายได้ :** ระบบภาษีบูรณาการข้ามหน่วยงานแบบครบวงจร

ความท้าทายหลักของภาครัฐคือการรักษาสสมดุลระหว่างการจัดเก็บภาษีให้ครบถ้วน ถูกต้อง ตรงเวลา และการให้บริการที่สะดวกรวดเร็วแก่ผู้เสียภาษีที่มีหลากหลายกลุ่มและความคาดหวังที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มความเป็นอัตโนมัติงานบริการด้านภาษี และการมีระบบวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบและลดการรั่วไหลของการจัดเก็บภาษี จะช่วยให้ผู้เสียภาษีได้รับความสะดวกในการรับบริการด้านภาษีในขณะที่ภาครัฐสามารถจัดเก็บภาษีได้ครบถ้วน ถูกต้อง เหมาะสมกับความเป็นจริง โดยดำเนินการ 2 โครงการดังต่อไปนี้

- ระบบจ่ายภาษีอัตโนมัติ (Automatic Tax Filing)
- ระบบวิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการจัดเก็บภาษีเชิงลึก (Tax Analytics)

15. **ความปลอดภัยสาธารณะ** : การรักษาความปลอดภัยสาธารณะเชิงรุกโดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก
- นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีของโลกที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็วส่งผลให้ประชาชนมีความคาดหวังให้ภาครัฐใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมดังกล่าวในการดูแลรักษาความปลอดภัย ดังนั้นเพื่อเพิ่มความมั่นคงปลอดภัยแก่ประชาชน และให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐสามารถดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ จึงควรมีการบูรณาการข้อมูลจากกล้องวงจรปิดเพื่อเฝ้าระวังและตรวจจับความเสี่ยงก่อนเกิดเหตุเพื่อบริหารจัดการผ่านระบบศูนย์บัญชาการ และใช้ระบบดิจิทัลสนับสนุนการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม โดยดำเนินการ 2 โครงการดังต่อไปนี้
- การรักษาความปลอดภัยสาธารณะในเชิงรุก (Safe City)
 - การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ผ่านการใช้เครื่องมือและระบบดิจิทัล (Digital Police)
16. **การบริหารจัดการชายแดน** : การประเมินความเสี่ยงผู้โดยสารข้ามแดนล่วงหน้าและพิสูจน์ตัวตนผ่านช่องทางอัตโนมัติ
- การบริหารจัดการชายแดนมีความซับซ้อนมากขึ้นจากการเติบโตอย่างต่อเนื่องของจำนวนผู้เดินทางเข้าออกประเทศ ภาครัฐจึงจำเป็นต้องควบคุมและรักษาความปลอดภัยข้ามแดนในขณะที่ต้องอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เดินทาง โดยการขยายผลการใช้งานช่องทางอัตโนมัติด้วยระบบพิสูจน์ตัวตนให้ครอบคลุมทุกด่านและสามารถรองรับพลเมืองและชาวต่างชาติที่ผ่านเกณฑ์ รวมถึงให้มีการประเมินความเสี่ยงของผู้โดยสารข้ามแดนล่วงหน้าก่อนที่จะเดินทางมาถึงประเทศไทย โดยดำเนินการโครงการดังต่อไปนี้
- ระบบประเมินความเสี่ยงผู้โดยสารข้ามแดนล่วงหน้า (Advance Passenger Processing)
 - ขยายการใช้งานช่องทางอัตโนมัติด้วยระบบพิสูจน์ตัวตนทางชีวภาพ (Automated Gate Expansion)
17. **การป้องกันภัยธรรมชาติ** : การบูรณาการข้อมูลเพื่อป้องกันภัยธรรมชาติ
- การป้องกันภัยธรรมชาติมีความซับซ้อนสูง ทั้งในมิติของชนิดภัยพิบัติ ประเภทข้อมูล หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่องทางการสื่อสาร จนถึงผู้ประสบภัยซึ่งล้วนแต่มีปริมาณมาก ดังนั้นจึงควรมีการบูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ ข้อมูลประชากรและภูมิศาสตร์ ข้อมูลน้ำ หรือข้อมูลดิบจากเซ็นเซอร์ต่างๆ โดยต้องมีการจัดเก็บข้อมูลที่มีมาตรฐานสามารถนำไปเชื่อมโยงและต่อยอดใช้ประโยชน์ได้จริง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตาม การเตรียมความพร้อมรับมือ และการบริหารจัดการภัยธรรมชาติ และลดผลกระทบของภัยเกิดภัยธรรมชาติได้ โดยดำเนินการโครงการต่อไปนี้
- บูรณาการข้อมูล เพื่อติดตามและบริหารจัดการภัยธรรมชาติ (Natural Disaster Data Integration)
18. **การจัดการในภาวะวิกฤต** : การบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบริหารจัดการในภาวะวิกฤต
- การบริหารจัดการในภาวะวิกฤตเป็นการแก้ปัญหาในหลายมิติภายหลังเกิดเหตุภัยพิบัติ ไม่ว่าจะเป็นภัยจากในประเทศ ภัยจากนอกประเทศ หรือภัยธรรมชาติ ซึ่งเกี่ยวข้องกับหน่วยงานจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องมีการบูรณาการข้อมูลจากทุกภาคส่วน อาทิ ข้อมูลภูมิศาสตร์ ข้อมูลสถานพยาบาล ข้อมูลที่ตั้งหน่วยกู้ภัยหรือหน่วยบรรเทาภัย เพื่อให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและช่วยเหลือฟื้นฟูผู้ประสบภัยได้อย่างรวดเร็ว โดยดำเนินการโครงการต่อไปนี้
- ระบบแจ้งเตือนภัยผ่านช่องทางส่วนตัวรายบุคคล (Personalized Warning System)
 - บูรณาการข้อมูลเพื่อบริหารจัดการในภาวะวิกฤต (Intelligence Centre for Crisis Management)

ทั้งนี้สามารถสรุปแนวทางการพัฒนาธรรมาภิบาลดิจิทัล เป็น 4 ยุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมการพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัลทั้ง 18 ด้าน

โดยการยกระดับขีดความสามารถเชิงดิจิทัลของภาครัฐไทยสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลทั้ง 18 ด้านมีแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกันซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานขององค์ประกอบหลักสำคัญ 4 ประการ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 การบูรณาการภาครัฐ (Government Integration) คือ การบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ ตั้งแต่การเชื่อมโยงข้อมูลไปจนถึงการดำเนินงาน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

องค์ประกอบที่ 2 การดำเนินงานแบบอัจฉริยะ (Smart Operations) คือ การนำเทคโนโลยีและอุปกรณ์ดิจิทัลมาสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐไทย เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างถูกต้องแม่นยำ รวดเร็ว และตรงจุดมากขึ้น โดยมีการเชื่อมต่อระหว่างเครื่องมืออุปกรณ์ (Internet of Things) ต่างๆ อย่างทั่วถึง

องค์ประกอบที่ 3 การให้บริการโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-centric Services) คือ การยกระดับงานบริการภาครัฐให้มีบริการออกแบบประสบการณ์และดำเนินการแบบเฉพาะเจาะจงตามความต้องการรายบุคคล (Personalized Customer Experience)

องค์ประกอบที่ 4 การสนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่การเปลี่ยนแปลง (Driven Transformation) คือ การวางแนวทางการยกระดับภาครัฐไทยสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลด้วยกระบวนการที่เน้นการเปลี่ยนแปลงโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Outcome-driven Transformation) ที่มีการปรับเปลี่ยนองค์กรแบบครบวงจร (End-to-End Transformation)

ในลำดับต่อไป เพื่อให้สามารถระบุนาตรการเชิงดิจิทัลที่ต้องได้รับการพัฒนาเป็นอันดับแรก จำเป็นต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของมาตรการ โดยใช้ผลการวิเคราะห์ทั้งในเชิงกว้างและเชิงรุก

1. การวิเคราะห์เชิงกว้าง หมายถึง ระดับความพร้อมในการขับเคลื่อนสู่การเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ อาทิ ด้านการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านนโยบายและวิสัยทัศน์ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. การวิเคราะห์เชิงลึก หมายถึง ระดับขีดความสามารถเชิงดิจิทัลที่มีอยู่ปัจจุบันของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเปรียบเทียบกับระดับที่ต้องการจะเป็นในระยะ 3 ปี ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของการยกระดับที่สามารถทำได้

<p>ยกระดับได้มาก</p>	<p>มาตรการที่สำคัญเป็นลำดับที่ 2</p> <p>ประกอบไปด้วย 1 มาตรการ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การบูรณาการด้านการท่องเที่ยวแบบครบวงจร 	<p>มาตรการที่สำคัญเป็นลำดับที่ 1</p> <p>ประกอบด้วย 9 มาตรการ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การบูรณาการข้อมูลผ่านระบบเชื่อมโยงข้อมูลกลาง 2. โครงสร้างพื้นฐานการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ 3. ยกระดับศักยภาพบุคลากรภาครัฐ 4. การให้บริการความช่วยเหลือแบบบูรณาการในเชิงรุก 5. การบูรณาการตลาดแรงงานแบบครบวงจร 6. การเกษตรแบบครบวงจรรายบุคคลผ่านการบูรณาการ 7. การบูรณาการงานบริการด้านการลงทุนข้ามหน่วยงาน 8. การส่งเสริม SME แบบบูรณาการเชิงรุกเพื่อส่งเสริมการเติบโต 9. ระบบภาษีบูรณาการข้ามหน่วยงานแบบครบวงจร
<p>ระดับขีดความสามารถปัจจุบันเปรียบเทียบกับที่ต้องการจะเป็น</p>	<p>มาตรการที่สำคัญเป็นลำดับที่ 3</p> <p>ประกอบด้วย 5 มาตรการ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การบูรณาการการมาเข้าส่งออกแบบครบวงจร 2. การรักษาความปลอดภัยสาธารณะในเชิงรุกโดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก 3. การประเมินความเสี่ยงผู้โดยสารข้ามแดนล่วงหน้าและพิสูจน์ตัวตนผ่านช่องทางอัตโนมัติสำหรับผู้โดยสาร 4. การบูรณาการข้อมูลเพื่อป้องกันภัยธรรมชาติ 5. การบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบริหารจัดการในภาวะวิกฤต 	<p>มาตรการที่สำคัญเป็นลำดับที่ 2</p> <p>ประกอบด้วย 3 มาตรการ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การให้ทุกข้อมูลงานบริการผ่านจุดเดียวโดยมีผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง 2. การยืนยันตัวตนและบริหารจัดการสิทธิโดยใช้ Smart Card หรือผ่านบัญชีผู้ใช้อิเล็กทรอนิกส์กลาง 3. การแก้ไขเรื่องร้องเรียนและการเข้าถึงความต้องการในเชิงรุก
<p>ความพร้อมต่ำ</p>	<p>ระดับความพร้อมในการขับเคลื่อนสู่การเปลี่ยนแปลง (Readiness Assessment)</p>	<p>ความพร้อมสูง</p>

โดยจากผลการวิเคราะห์สามารถแบ่ง 18 มาตรการพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัลออกเป็น 3 กลุ่มลำดับความสำคัญตามผลการประเมินเชิงกว้างและเชิงลึกดังต่อไปนี้

- **มาตรการที่สำคัญเป็นลำดับที่ 1** ประกอบด้วยมาตรการที่มีความพร้อมสูงและยกระดับได้มาก ควรเร่งสนับสนุนและผลักดันให้เกิดผลและการพัฒนาแบบก้าวกระโดด รวมทั้งสิ้น 9 มาตรการดังต่อไปนี้
 1. การบูรณาการข้อมูลผ่านระบบเชื่อมโยงข้อมูลกลาง
 2. โครงสร้างพื้นฐานการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์
 3. ยกระดับศักยภาพบุคลากรภาครัฐ
 4. การให้บริการความช่วยเหลือแบบบูรณาการในเชิงรุก
 5. การบูรณาการตลาดแรงงานแบบครบวงจร
 6. การเกษตรแบบครบวงจรรายบุคคลผ่านการบูรณาการ
 7. การบูรณาการงานบริการด้านการลงทุนข้ามหน่วยงาน
 8. การส่งเสริม SME แบบบูรณาการเชิงรุกเพื่อส่งเสริมการเติบโต
 9. ระบบภาษีบูรณาการข้ามหน่วยงานแบบครบวงจร
- **มาตรการที่สำคัญเป็นลำดับที่ 2** ประกอบด้วยมาตรการที่มีความพร้อมสูงและยกระดับได้บางส่วน โดยเสนอให้จัดทำเป็น Quick Wins เพื่อปิดช่องว่างและพัฒนาให้ได้ถึงเป้าหมาย และมาตรการที่มีความพร้อมต่ำแต่ยกระดับได้มาก ซึ่งควรได้รับการผลักดันอย่างสม่ำเสมอให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสิ้น 4 มาตรการดังต่อไปนี้

1. การให้ทุกข้อมูลงานบริการผ่านจุดเดียวโดยมีผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง
 2. การยืนยันตัวตนและบริหารจัดการสิทธิโดยใช้ Smart Card หรือผ่านบัญชีผู้ใช้อิเล็กทรอนิกส์กลาง
 3. การแก้ไขเรื่องร้องเรียนและการเข้าถึงความต้องการในเชิงรุก
 4. การบูรณาการด้านการท่องเที่ยวแบบครบวงจร
- มาตรการที่สำคัญเป็นลำดับที่ 3 ประกอบด้วยมาตรการที่มีความพร้อมต่ำและยกระดับได้น้อย ควรมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ให้ดีเสียก่อน รวมทั้งสิ้น 5 มาตรการดังต่อไปนี้
 1. การบูรณาการการนำเข้าส่งออกแบบครบวงจร
 2. การรักษาความปลอดภัยสาธารณะในเชิงรุกโดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก
 3. การประเมินความเสี่ยงผู้โดยสารข้ามแดนล่วงหน้าและพิสูจน์ตัวตนผ่านช่องทางอัตโนมัติสำหรับผู้โดยสาร
 4. การบูรณาการข้อมูลเพื่อป้องกันภัยธรรมชาติ
 5. การบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบริหารจัดการในภาวะวิกฤต

ทั้งนี้เสนอให้ดำเนินการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในระยะเวลา 3 ปีของมาตรการที่สำคัญเป็นลำดับที่ 1 ดังนี้

มาตรการ	ม.ค. - ธ.ค. 2559	ม.ค. - ธ.ค. 2560	ม.ค. - ธ.ค. 2561	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบหลัก
1. การบูรณาการข้อมูลผ่านระบบเชื่อมโยงข้อมูลกลาง	การบูรณาการข้อมูลประชาชน (Citizen Data Integration) E-Government Act			มท. และ สรอ. สรอ.
	เพิ่มประสิทธิภาพงานบริการภาครัฐโดยการเชื่อมโยงข้อมูล (Smart Service)			ก.พ.ร. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และ สรอ.
	การบูรณาการข้อมูลนิติบุคคล (Business Data Integration)			
2. โครงสร้างพื้นฐานการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์		การบูรณาการโครงสร้างพื้นฐานกลางด้าน ICT สำหรับบริการภาครัฐ (Government Shared Infrastructure) (Data Center)		สรอ.
3. ยกระดับศักยภาพบุคลากรภาครัฐ		การยกระดับความสามารถและสร้างความพร้อมของบุคลากรเพื่อส่งเสริมรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government Capacity Building)		สรอ.
4. การให้บริการความช่วยเหลือแบบบูรณาการในเชิงรุก		โครงการบูรณาการสวัสดิการสังคมและการจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ (Integrated Social Benefits)		ก.พ.ร. และ กรมบัญชีกลาง
		โครงการระบบชำระเงินแบบ Any ID และโครงการขยายการใช้บัตร (Universal Benefits Card)		รพท. และ กค.
5. การบูรณาการตลาดแรงงานแบบครบวงจร		ระบบวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพตลาดแรงงาน (Labor Market Intelligence Center) ศูนย์รวมตลาดแรงงานออนไลน์ (Integrated Virtual Labour Market)		สป.รจ. กรมการจัดหางาน และ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
	6. การเกษตรแบบครบวงจรรายบุคคลผ่านการบูรณาการ		ระบบบูรณาการและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตร (Agricultural Intelligence Centre) ระบบให้คำแนะนําเกษตรกรรายบุคคลในเชิงรุก (Connected Farmer)	
7. การบูรณาการงานบริการด้านการลงทุนข้ามหน่วยงาน			ระบบบูรณาการงานบริการด้านการลงทุนข้ามหน่วยงาน (Integrated Business Licensing system)	
	8. การส่งเสริม SME แบบบูรณาการเชิงรุกเพื่อส่งเสริมการเติบโต		ระบบศูนย์รวมข้อมูลเพื่อส่งเสริมศักยภาพ SME (SME Information Portal)	
		ระบบซอฟต์แวร์สนับสนุนการประกอบธุรกิจสำหรับ SME (Software as a Service for SME)		สสว.
บ่มเพาะความสามารถเชิงดิจิทัลและส่งเสริมผู้ประกอบการ SME				สรอ SIPA และ Software Park
9. ระบบภาษีบูรณาการข้ามหน่วยงานแบบครบวงจร		ระบบจ่ายภาษีอัตโนมัติ (Automatic Tax Filing)		สป.กค.
		ระบบวิเคราะห์ข้อมูลการบรรณาการจัดเก็บภาษีเงินได้ (Tax Analytics) *ยังไม่สามารถดำเนินการได้ทันทีภายในปี 59 เนื่องจากจำเป็นต้องมีการบูรณาการข้อมูลก่อน		สป.กค.

รูปที่ 1 แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลระยะ 3 ปีของมาตรการที่สำคัญเป็นลำดับที่ 1

แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในระยะเวลา 3 ปีของมาตรการที่สำคัญเป็นลำดับที่ 2

มาตรการ	ม.ค. - ธ.ค. 2559	ม.ค. - ธ.ค. 2560	ม.ค. - ธ.ค. 2561	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก
1. การให้ทุกข้อมูลงานบริการผ่านจุดเดียวโดยมีผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง		ระบบศูนย์รวมข้อมูลของประชาชนรายบุคคล (My Government Portal & Smart Government KIOSK)		ก.พ.ร. และ สรอ.
		ศูนย์กลางบริการภาครัฐสำหรับประชาชน (GovChannel) (data.go.th, GAC, เป็นต้น)		ก.พ.ร. และ สรอ.
2. การสืบค้นตัวตนและบริหารจัดการสิทธิโดยใช้ Smart Card หรือผ่านบัญชีผู้ใช้อิเล็กทรอนิกส์กลาง		ระบบบัญชีผู้ใช้อิเล็กทรอนิกส์กลาง (E-Citizen and E-Business Single Sign-on)	...	สรอ.
		ขยายการใช้งานบัตร Smart Card (Smart Card Reader Extension)	...	ก.พ.ร. และ สรอ.
3. การแก้ปัญหาเรื่องร้องเรียนและการเข้าถึงความคุ้มครองในเชิงรุก		ขยายผลศูนย์รับเรื่องราວร้องทุกข์ภาครัฐ 1111 (Integrated Complaint Management System)		สป.บร.
		ระบบวิเคราะห์ความต้องการประชาชนในเชิงรุก (Proactive Needs Analysis)	...	สป.บร.
4. การบูรณาการด้านการท่องเที่ยวแบบครบวงจร		ระบบบูรณาการและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว (Tourism Intelligence Centre)		สป.กท.
		ระบบช่วยวางแผนการท่องเที่ยวแบบครบวงจร (Smart Trip Planner)		สป.กท.
		แอปพลิเคชันรวมด้านการเดินทางสำหรับนักท่องเที่ยว (Smart Travel App)	...	สป.กท.
		การออกอิเล็กทรอนิกส์วีซ่าผ่านทางออนไลน์ (Electronic Visa)		กรมการกงสุล

แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในระยะเวลา 3 ปีของมาตรการที่สำคัญเป็นลำดับที่ 3

มาตรการ	ม.ค. - ธ.ค. 2559	ม.ค. - ธ.ค. 2560	ม.ค. - ธ.ค. 2561	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก
1. การบูรณาการการนำเข้าส่งออกแบบครบวงจร			ระบบบูรณาการใบอนุญาตเพื่อนำเข้าส่งออกระหว่างหน่วยงานภาครัฐ (Regulatory Single Window)	กรมศุลกากร
2. การรักษาความปลอดภัยสาธารณะในเชิงรุกโดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก			การรักษาความปลอดภัยสาธารณะในเชิงรุก (Safe City)	สตช.
			การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ผ่านการใช้เครื่องมือและระบบดิจิทัล (Digital Police)	สตช.
3. การประเมินความเสี่ยงผู้โดยสารข้ามแดนล่วงหน้าและพิสูจน์ตัวตนผ่านช่องทางอัตโนมัติ			ระบบประเมินความเสี่ยงผู้โดยสารข้ามแดนล่วงหน้า (Advance Passenger Processing)	สตม.
			ขยายการใช้งานช่องทางอัตโนมัติด้วยระบบพิสูจน์ตัวตนทางชีวภาพ (Automated Gate Expansion)	สตม.
4. การบูรณาการข้อมูลเพื่อป้องกันภัยธรรมชาติ			บูรณาการข้อมูล เพื่อติดตามและบริหารจัดการภัยธรรมชาติ (Natural Disaster Data Integration)	กรมป้องกันภัยธรรมชาติ
			ระบบแจ้งเตือนภัยผ่านช่องทางส่วนบุคคล (Personalized Warning System)	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. การบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานเพื่อการบริหารจัดการในภาวะวิกฤต			บูรณาการข้อมูลเพื่อบริหารจัดการในภาวะวิกฤต (Intelligence Centre for Crisis Management)	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

นอกจากนี้ จากการศึกษาวิเคราะห์ประสบการณ์ในการขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่ ที่มีขอบเขตกว้าง ความซับซ้อนสูง และมีผู้เกี่ยวข้องจำนวนมาก และในลักษณะการปฏิรูป พบว่ามีปัจจัยสู่ความสำเร็จหลัก 5 ประการ

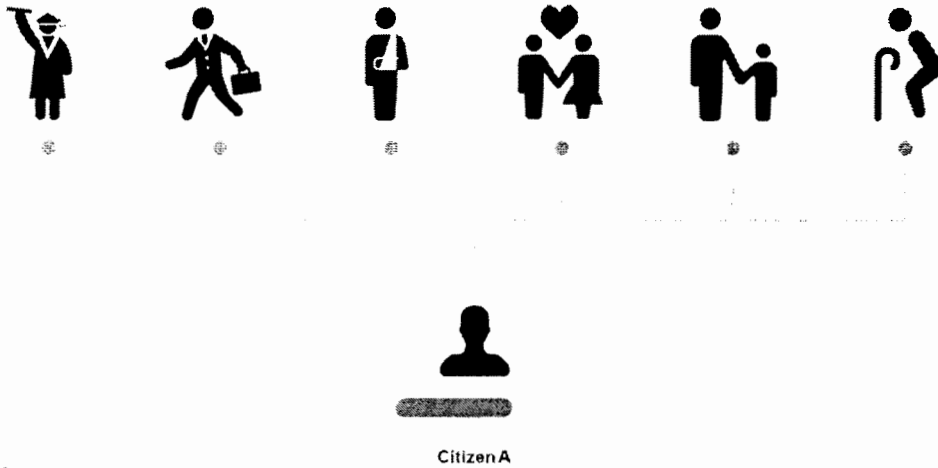
- 1. การเตรียมความพร้อมคน (Citizen Competence)**
จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมคนทั้งภาครัฐและภาคประชาชนให้พร้อมสู่การเปลี่ยนแปลงในอนาคต ทั้งในเชิงการเพิ่มศักยภาพให้สามารถรับมือการเปลี่ยนแปลง และการสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- 2. ผู้นำบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Leadership)**
มีผู้บริหารที่เข้าใจและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาและคอยให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในการดำเนินงานเชิงบูรณาการที่ต้องได้รับความร่วมมือระหว่างหลายหน่วยงาน เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม
- 3. แผนการดำเนินงานที่ขับเคลื่อนได้จริง (Actionable Plan)**
มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนขับเคลื่อนได้จริง โดยมีการระบุผู้รับผิดชอบหลักที่ชัดเจน รวมถึงการแบ่งบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งด้านการจัดสรรงบประมาณ การติดตามและชี้วัดความสำเร็จ รวมถึงการมอบหมายบุคลากรจากแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 4. มีการติดตามการดำเนินโครงการอย่างจริงจัง (Continuous Monitoring)**
มีการติดตามการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง โดยมีการตอบสนองอย่างรวดเร็วเพื่อผลักดันโครงการให้เกิดผลตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ รวมถึงการผลักดันมาตรการเร่งด่วน (Quick Wins) ให้มีผลเป็นรูปธรรมและเป็นแรงขับเคลื่อนโครงการ
- 5. การสื่อสารและประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง (Key Focus and Message)**
มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์และการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการผลักดันโครงการและมีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อเพิ่มความโปร่งใสในการดำเนินงานตลอดทั้งโครงการรวมถึงลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ส่วนที่ 1 ทิศทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

บทที่ 1 ทิศทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของโลก

บริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในทุกมิติของการทำงานภาครัฐมากขึ้น ทั้งในแง่ของการให้บริการประชาชน การบริการจัดการภาครัฐ และการกำหนดนโยบาย ปัจจุบันภาครัฐทั่วโลกต่างนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้สามารถปรับตัวตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถให้บริการประชาชนได้ดีขึ้น รวมทั้งสามารถลดต้นทุนในการดำเนินงานเพื่อให้คุ้มค่างบภาษีและเพิ่มความโปร่งใสมากขึ้น ทั้งนี้สามารถสรุปแนวโน้มของทิศทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของโลกได้เป็น 9 ประการ ดังนี้

1. การบูรณาการข้อมูลประชาชนให้เป็นภาพเดียว (Single View of Citizen)

รูปที่ 2 การบูรณาการข้อมูลประชาชนให้เป็นภาพเดียว (Single View of Citizen)

ที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐทั่วโลกได้พัฒนาระบบต่างๆ เพื่อปรับเปลี่ยนการทำงานและการเก็บข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ส่งผลให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามการพัฒนาารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในลักษณะ “ต่างคนต่างทำ” นำไปสู่การจัดเก็บข้อมูลแบบแยกส่วนและขาดเอกภาพของข้อมูลประชาชน (Multiple Views of Citizen) โดยประชาชนหนึ่งคนอาจมีตัวตนอยู่ในหลายฐานข้อมูลภาครัฐที่กระจัดกระจาย เช่น ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ ทะเบียนเกษตรกร ทะเบียนผู้เสียภาษีเงินได้ ทะเบียนผู้ได้รับอนุญาตขับขี่ ทะเบียนผู้สูงอายุ หรือเป็นผู้มีอำนาจลงนามในทะเบียนธุรกิจ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการบูรณาการระหว่างหน่วยงานเพื่อยกระดับงานบริการภาครัฐ

เพื่อก้าวข้ามอุปสรรคดังกล่าว ภาครัฐทั่วโลกจึงมีแนวคิดที่จะบูรณาการข้อมูลประชาชนให้เป็นภาพเดียว (Single View of Citizen) โดยเชื่อมโยงข้อมูลประชาชนจากฐานข้อมูลของทุกหน่วยงานในทุกภาคส่วน เพื่อให้สามารถเห็นข้อมูลประชาชนได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่ประโยชน์ในหลายมิติ ดังนี้

1. สามารถกำหนดนโยบายที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่น การให้เงินช่วยเหลือที่เหมาะสมกับความจำเป็นรายบุคคล
2. สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานโดยลดขั้นตอนการขอข้อมูลและตรวจเอกสารที่ซ้ำซ้อน เช่น ลดการขอเอกสารประกอบการพิจารณาอนุมัติอนุญาตจำนวนมาก ทั้งที่เอกสารเหล่านั้นเป็นเอกสารที่ออกโดยภาครัฐแต่ขาดการบูรณาการข้อมูลกันระหว่างหน่วยงาน
3. สามารถเพิ่มความโปร่งใสในการทำงานและลดความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบ เช่น การใช้ระบบติดตามความคืบหน้าของขั้นตอนการอนุมัติอนุญาต ทำให้ผู้รับบริการทราบถึงระยะเวลาที่ควรพิจารณาแล้วเสร็จและสามารถติดตามสถานะการดำเนินงานได้

กรณีตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จของการบูรณาการข้อมูลประชาชนให้เป็นภาพเดียว ได้แก่ ระบบอัลทินน์ (Altinn¹) ของประเทศนอร์เวย์ ซึ่งเป็นระบบสำหรับทำธุรกรรมภาครัฐผ่านช่องทางออนไลน์ โดยได้บูรณาการข้อมูลประชาชนเพื่อลดขั้นตอนการติดต่อราชการของกว่า 450 งานบริการ ใน 41 หน่วยงาน เช่น พลเมืองนอร์เวย์ไม่ต้องยื่นภาษีเงินได้อีกต่อไป เนื่องจากภาครัฐมีข้อมูลเพียงพอที่จะคำนวณภาษีรายบุคคล และแสดงเพียงจำนวนที่ต้องจ่ายเพิ่ม/ได้รับคืนในแต่ละปีเท่านั้น (Automatic Tax Filing)

2. การให้บริการภาครัฐแบบเฉพาะเจาะจงรายบุคคล (Personalized Customer Experience)

การกำหนดนโยบายภาครัฐและการให้บริการประชาชนมีความซับซ้อนมากขึ้นตามบริบททางสังคมและเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล ในขณะที่โครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่แบ่งตามสายงาน (functional-based government) แต่รูปแบบการให้บริการประชาชนและทิศทางของการพัฒนาประเทศล้วนต้องการการทำงานแบบบูรณาการข้ามสายงาน (agenda-based government) ส่งผลให้การติดต่อราชการในปัจจุบันมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น เพื่อยกระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ ภาครัฐทั่วโลกจึงมีแนวคิดออกแบบบริการที่เฉพาะเจาะจงรายบุคคล (Personalized Customer Experience) โดยใช้ระบบวิเคราะห์ข้อมูลผู้รับบริการเพื่อให้สามารถให้บริการได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและตรงตามความต้องการรายบุคคล

กรณีตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จของการให้บริการภาครัฐแบบเฉพาะเจาะจงรายบุคคล ได้แก่ พอร์ทัลการท่องเที่ยว Incredible India ของประเทศอินเดีย² ซึ่งเป็นระบบที่พลิกโฉมการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว จากที่นักท่องเที่ยวไม่สามารถตัดสินใจวางแผนการเดินทางได้ เนื่องจากได้รับข้อมูลปริมาณมากเกินไปแต่ไม่อาจมั่นใจได้ว่าข้อมูลนั้นถูกต้องหรือไม่ กระทรวงการท่องเที่ยวอินเดียจึงได้นำเทคโนโลยีมายกระดับการให้บริการข้อมูล เพื่อนำเสนอแผนการท่องเที่ยวที่เฉพาะเจาะจงรายบุคคลให้แก่นักท่องเที่ยวตามความสนใจระยะเวลา งบประมาณ และปัจจัยอื่นๆ รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงไปสู่การทำธุรกรรมออนไลน์ เช่น จองตั๋วโดยสารและที่พัก นวัตกรรมนี้ทำให้พอร์ทัลการท่องเที่ยว Incredible India ได้รับรางวัล World Travel Award สาขา Best Campaign of the Year ในปี 2552 และได้รับการยอมรับในระดับสากลให้เป็นเว็บไซต์การท่องเที่ยวของภาครัฐที่ดีที่สุดในโลก

3. การให้บริการภาครัฐแบบครบวงจร ณ จุดเดียว (One Stop Service Management)

นอกจากบริบทที่ซับซ้อนมากขึ้นจะทำให้การติดต่อราชการมีความซับซ้อนยิ่งขึ้นแล้ว ภายในภาครัฐเองก็กำลังเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ ในการบริหารจัดการเช่นกัน โดยเฉพาะในกรณีที่หน่วยงานจากหลายภาคส่วนมีความเกี่ยวข้องกันในกระบวนการดำเนินงาน แต่กลับมีการดำเนินงานและจัดเก็บข้อมูลในลักษณะแยกส่วน ที่ผ่านมามาภาครัฐทั่วโลกได้พยายามอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บริการแบบครบวงจร ณ จุดเดียว (One Stop Service) โดยในระยะแรกเริ่มจากจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการที่มีเจ้าหน้าที่ประจำจากหลายหน่วยงานคอยให้บริการ แต่เนื่องจากมีการใช้เทคโนโลยีที่จำกัดจึงยังไม่สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง ในระยะต่อมาได้มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้มากขึ้นเพื่อพัฒนาระบบการให้บริการภาครัฐแบบครบวงจร ณ จุดเดียว ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และประชาชนก็ได้รับความสะดวกสบายมากขึ้น

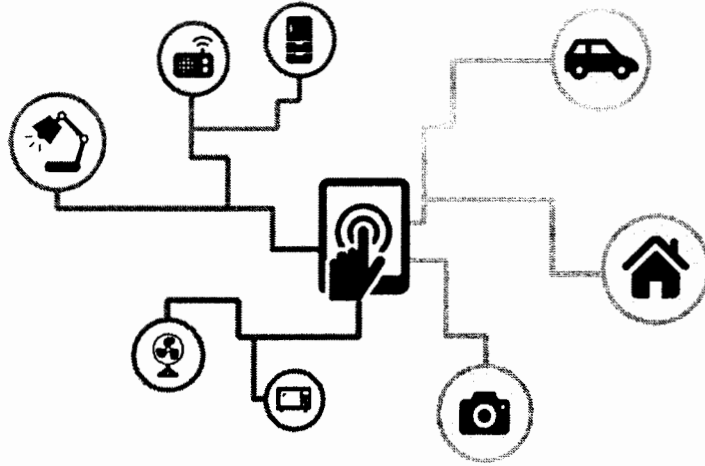
กรณีตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จของการให้บริการภาครัฐแบบครบวงจร ณ จุดเดียว ได้แก่ ระบบจดทะเบียนธุรกิจออนไลน์ (Online Business Licensing Service: OBLIS³) ของประเทศสิงคโปร์ ซึ่งเป็นเว็บไซต์กลางที่อำนวยความสะดวกด้านการขอใบอนุญาตออนไลน์จากทุกหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยประชาชนสามารถติดต่อหน่วยงานกลางเพียงหน่วยงานเดียวผ่านศูนย์ปฏิบัติงานหรือเว็บไซต์ที่มีฐานข้อมูลภาครัฐเชื่อมต่อกันทั้งหมด แทนการติดต่อทุกหน่วยงานด้วยตนเอง ทำให้ลดขั้นตอนการเตรียม ยื่นและตรวจสอบเอกสาร ลดระยะเวลาในการขอรับบริการ อีกทั้งยังสามารถติดตามความคืบหน้าของการดำเนินงาน

¹ Government of Norway, Altinn Main Website | Accenture Credentials on The Brønnøysund Register Centre, Norwegian Government

² Incredible India.org Main Page, Ministry of Tourism | Tripgator Website and Travel Application | Hindu Business Line 'Travel planning portal tripgator.com launched'

³ Online Business Licensing Service, Head of Civil Service, Government of Singapore

4. การเชื่อมต่ออุปกรณ์เคลื่อนที่ (Internet of Things & Mobility)

รูปที่ 3 การเชื่อมต่ออุปกรณ์เคลื่อนที่ (Internet of Things & Mobility)

ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา จำนวนโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั่วโลกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วกว่า 2 เท่า จาก 1,100 ล้านเครื่องในปี พ.ศ. 2555 เป็น 2,600 ล้านเครื่องในปัจจุบัน และคาดการณ์ว่าจะเพิ่มขึ้นอีก 2.5 เท่าในปี พ.ศ. 2563 ซึ่งในอนาคตการเชื่อมต่อระหว่างอุปกรณ์ (Internet of Things) จะมีบทบาทเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยคาดการณ์ว่าภายในปี พ.ศ. 2563 อุปกรณ์กว่า 50,000 ล้านชิ้นจะถูกเชื่อมต่อกัน หรือโดยเฉลี่ยแล้วมนุษย์หนึ่งคนจะมีอุปกรณ์มากถึง 6.5 ชิ้นที่เชื่อมต่อกัน

แนวโน้มสมภาวการณ์นี้จึงนับเป็นโอกาสสำคัญที่จะนำอุปกรณ์เหล่านี้มาใช้ประโยชน์ในวงกว้าง ซึ่งภาครัฐสามารถนำเทคโนโลยีการเชื่อมต่อระหว่างอุปกรณ์มาช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถเชื่อมต่ออุปกรณ์ให้สื่อสารถึงกันแบบอัตโนมัติโดยไม่ต้องอาศัยการควบคุมของมนุษย์ตลอดเวลา เช่น ระบบแจ้งเตือนอุทกภัยที่ประมวลผลบนพื้นฐานของข้อมูลจากเครื่องวัดระดับน้ำ ความเร็วของการไหล และความชื้นของบรรยากาศ ทำให้สามารถแจ้งเตือนล่วงหน้าโดยอัตโนมัติก่อนเกิดภัย

กรณีตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จของการเชื่อมต่ออุปกรณ์เคลื่อนที่ ได้แก่ โครงการ Safe City ของประเทศสิงคโปร์⁴ ซึ่งเป็นระบบรักษาความปลอดภัยสาธารณะเชิงรุกที่บูรณาการข้อมูลจากกล้องวงจรปิดทั้งหมดไปยังศูนย์บัญชาการ และนำเครื่องมือวิเคราะห์ภาพเคลื่อนไหวเชิงลึก (Video Analytics) มาประเมินสถานการณ์เสี่ยง เพื่อแจ้งเตือนไปยังเจ้าหน้าที่ (Push Notification) เช่น วิเคราะห์ภาพเคลื่อนไหวเพื่อตรวจจับวัตถุแปลกปลอมที่ถูกทิ้งไว้ในที่สาธารณะ หรือส่งสัญญาณเมื่อมีผู้บุกรุกเข้าไปในบริเวณต้องห้าม และแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ภาคสนามให้ดำเนินการได้ทันที

5. การจัดการข้อมูลขนาดใหญ่และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก (Big Data & Analytics)

ไม่เพียงแต่จำนวนอุปกรณ์เท่านั้นที่เพิ่มขึ้น ขนาดของข้อมูลก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในเชิงปริมาณ รูปแบบ และความรวดเร็วในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งข้อมูลส่วนมากยังไม่มียระบบในการจัดเก็บ (Unstructured) หรือถูกจัดเก็บในลักษณะฐานข้อมูลดิบ (Database) ทำให้ไม่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ปัจจุบันจึงได้มีการพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลขนาดใหญ่

⁴ Accenture Credentials Safe City, collaborating with Safety Security Industry Programme Office (SSIPO), Ministry of Home Affairs (MHA) and Singapore Economic Development Board (SEDB)

ใหญ่ (Big Data) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือจัดระเบียบฐานข้อมูลที่มีขนาดใหญ่และมีความหลากหลายให้เป็นระบบ รวมทั้งมีการพัฒนาเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก (Analytics) เพื่อให้สามารถเข้าใจข้อมูลอย่างลึกซึ้งและนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดผลในที่สุด (Insight, Action, Outcome)

กรณีตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จของการจัดการข้อมูลขนาดใหญ่และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก ได้แก่ ระบบบูรณาการตลาดแรงงานแบบครบวงจร (Integrated Virtual Labor Market: IVLM) ของประเทศเยอรมัน⁵ โดยที่ผ่านมามีเยอรมันประสบปัญหาอัตราการว่างงานสูงเนื่องจากทักษะของแรงงานไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ภาครัฐจึงได้พัฒนาระบบ IVLM ขึ้นมาเพื่อใช้ในการบริหารจัดการตลาดแรงงานของประเทศ โดยเชื่อมโยงข้อมูลตำแหน่งงานจากกว่า 700 หน่วยงาน ทั้งภายในเยอรมันและในทวีปยุโรป รวมทั้งนำข้อมูลตลาดแรงงานจากภาคส่วนอื่นๆ มาวิเคราะห์ เพื่อยกระดับการจัดหางานแบบครบวงจร ตั้งแต่ขั้นตอนการจดทะเบียนผู้ว่างงาน ไปจนถึงการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะแรงงาน ส่งผลให้อัตราการว่างงานและระยะเวลาที่ใช้ในการหางานของประชาชนเยอรมันลดลงมาก

6. การให้บริการทางเทคโนโลยีร่วมกัน (Shared Services)

ภาครัฐทั่วโลกกำลังตระหนักถึงบทเรียนสำคัญในการขับเคลื่อนรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-government) ซึ่งที่ผ่านมาได้ดำเนินการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในลักษณะ “ต่างคนต่างทำ” ไม่ได้มีการบูรณาการกันเท่าที่ควร ทั้งที่แท้จริงแล้วหน่วยงานต่างๆ ล้วนมีความต้องการทางเทคโนโลยีที่คล้ายคลึงกัน ภาครัฐจึงมีโอกาสลดความซ้ำซ้อนในแง่ของงบประมาณ ระยะเวลาในการดำเนินงาน และการดูแลรักษาระบบ อีกทั้งยังสามารถเพิ่มประสิทธิภาพจากการเพิ่มขนาด (Economies of Scale) เมื่อหันมาใช้บริการทางเทคโนโลยีร่วมกัน (Shared Services) เช่น บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านคอมพิวเตอร์ (IaaS) บริการด้านซอฟต์แวร์ (SaaS) บริการแพลตฟอร์ม (PaaS) และบริการระบบคลาวด์ภาครัฐ (G-Cloud) ซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานบนอินเทอร์เน็ตที่ให้บริการร่วมกันและสามารถเรียกใช้งานผ่านเครือข่ายได้ตลอดเวลา เป็นต้น

กรณีตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จของการให้บริการทางเทคโนโลยีร่วมกัน ได้แก่ ระบบ SingPass⁶ และ CorpPass⁷ ของประเทศสิงคโปร์ ซึ่งเป็นระบบกลางสำหรับบริหารจัดการสิทธิ จากเดิมที่ประชาชนผู้มีความประสงค์ใช้บริการออนไลน์ของภาครัฐจะต้องยืนยันตัวตนใหม่ทุกครั้งเมื่อต้องการทำธุรกรรมของแต่ละหน่วยงาน แต่เมื่อมีระบบ SingPass และ CorpPass ประชาชนสามารถบริหารจัดการสิทธิผ่านบัญชีอิเล็กทรอนิกส์กลาง (Single Electronic User Account) ด้วยการใช้ชื่อและนามสกุลเพียงครั้งเดียว (Single Sign-On) ผ่านเลขประจำตัวประชาชน จึงได้รับความสะดวกยิ่งขึ้น

7. การสร้างสมดุลระหว่างความปลอดภัยและการอำนวยความสะดวก (Rebalancing between Security & Facilitation)

ท่ามกลางความซับซ้อนของบริบททางเศรษฐกิจและสังคมในโลกยุคดิจิทัล ภาครัฐมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการสร้างสมดุลระหว่างการรักษาความปลอดภัยของชีวิต ทรัพย์สิน ข้อมูลของประชาชน และการให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในด้านต่างๆ ซึ่งหากไม่สามารถสร้างสมดุลได้อาจส่งผลกระทบต่อประเทศ เช่น ในขั้นตอนการตรวจคนเข้าเมือง หากเจ้าหน้าที่เข้มงวดมากเกินไปก็จะทำให้นักท่องเที่ยวไม่ได้รับความสะดวกสบาย ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจของประเทศ แต่ในขณะเดียวกันหากเจ้าหน้าที่เข้มงวดน้อยเกินไปก็อาจมีความเสี่ยงต่อความปลอดภัยของประเทศ ดังนั้น การสร้างสมดุลระหว่างความปลอดภัยและการอำนวยความสะดวก จึงเป็นประเด็นท้าทายที่ภาครัฐทั่วโลกกำลังหันมาให้ความสำคัญ

กรณีตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จของการสร้างสมดุลระหว่างความปลอดภัยและการอำนวยความสะดวก ได้แก่ โปรแกรม Automated Passport Control (APC) ของประเทศสหรัฐอเมริกา ที่เปิดโอกาสให้ผู้โดยสารที่ถือหนังสือเดินทางสหรัฐ แคนาดา และประเทศที่ได้รับการยกเว้นวีซ่า ลงทะเบียนล่วงหน้าเพื่อลดขั้นตอนการพิสูจน์ตัวตนเมื่อเดินทางข้ามแดน แต่ในขณะเดียวกันก็ยังรักษามาตรฐานความปลอดภัยโดยให้ผู้โดยสารสแกนหนังสือเดินทาง ถ่ายรูป และตอบคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลเที่ยวบิน ผ่านช่องทางอัตโนมัติพิเศษ โดยปัจจุบันได้ติดตั้งจุดให้บริการที่ 36 สนามบินหลัก และสามารถรองรับได้ถึง 9 ภาษา

⁵ Accenture Credentials, Bundesagentur für Arbeit & National Employment Agency (BA)

⁶ Government of Singapore Singapore Personal Access Main Website | Infocomm Development Authority of Singapore under Ministry of Finance

⁷ Government of Singapore Corppass Factsheet, Infocomm Development Authority of Singapore & Infocomm News

8. การเปลี่ยนแปลงโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Outcome-driven Transformation)

การพัฒนาสู่รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในระยะที่ผ่านมามุ่งเน้นการติดตั้งและใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภายในหน่วยงานภาครัฐต่างๆ อย่างไรก็ตาม การยกระดับสู่รัฐบาลดิจิทัลในระยะถัดไปจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการเปลี่ยนผ่านโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Outcome-driven Transformation) กล่าวคือ มีการปรับเปลี่ยนองค์กรแบบครบวงจร (End-to-End Transformation) ทั้งในด้านทรัพยากรมนุษย์ (People) ขั้นตอนการทำงาน (Process) เทคโนโลยี (Technology) และกฎระเบียบ (Regulation) นอกจากนี้ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยังจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการโครงการและการกำกับดูแล (Project Management and Governance) ที่ดีอีกด้วย

ภาครัฐทั่วโลกจึงได้นำแนวคิดโครงการนำร่องเพื่อขยายผล (Pilot & Scale) มาประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง แทนการดำเนินการเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่ภายในครั้งเดียว (Big Bang) โดยจัดทำโครงการนำร่องในหน่วยงานที่มีความพร้อมสูงและในงานบริการภาครัฐที่มีผลกระทบสูง เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว ทำให้เกิดการเรียนรู้จากข้อผิดพลาดโดยที่ไม่ส่งผลกระทบต่อวงกว้าง หรือสามารถนำสิ่งที่ประสบความสำเร็จจากโครงการนำร่องไปขยายผลในหน่วยงานอื่นๆ ในระยะถัดไป

ภายใต้กระบวนการใหม่นี้ เปิดโอกาสให้ประเทศที่ยังต้องดำเนินการเปลี่ยนแปลงสามารถพัฒนาแบบก้าวกระโดด (Leapfrog) โดยเรียนรู้จากตัวอย่างประสบการณ์ของกรณีศึกษาที่ได้มีการทดลองในรูปแบบต่างๆ จนเกิดความชัดเจน และเลือกนำรูปแบบที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การพัฒนาระบบยืนยันตัวตน Aadhaar ของประเทศอินเดีย ที่สามารถจัดเก็บข้อมูลลายนิ้วมืออิเล็กทรอนิกส์ของพลเมืองได้ถึง 200 ล้านคนต่อปี เพื่อใช้ในการยืนยันตัวตนเมื่อต้องการติดต่อภาครัฐ ทั้งนี้ อินเดียได้ศึกษาบทเรียนจากการพัฒนาเทคโนโลยีการยืนยันตัวตนด้วยข้อมูลทางชีวภาพ (Biometrics) ของต่างประเทศ เช่น สหราชอาณาจักรทดลองใช้ระบบสแกนม่านตา (IRIS) แต่ประสบปัญหาการใช้งานจริง ในขณะที่สหรัฐอเมริกาพบอุปสรรคในการนำระบบสแกนลายนิ้วมือมาใช้สำหรับลงตราประทับ (Visa) จนในที่สุดอินเดียได้เลือกรูปแบบการยืนยันตัวตนผ่านลายนิ้วมืออิเล็กทรอนิกส์มาประยุกต์ใช้ และประสบความสำเร็จในการพัฒนาระบบ Aadhaar⁸ ให้เป็นรากฐานการพัฒนาสู่รัฐบาลดิจิทัลต่อยอดในด้านอื่นๆ เช่น การให้เงินช่วยเหลือรายบุคคลในรูปแบบ electronic payment เป็นต้น

9. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Leadership)

การยกระดับสู่รัฐบาลดิจิทัลให้ประสบความสำเร็จเป็นภารกิจที่ยิ่งใหญ่สำหรับทุกประเทศ เนื่องจากใช้ระยะเวลานาน ใช้กรอบงบประมาณสูง และไม่ได้มีกฎระเบียบรองรับอย่างชัดเจน อีกทั้งยังเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) จากหลายภาคส่วนเป็นจำนวนมาก ทำให้การบูรณาการและการประสานประโยชน์เป็นเรื่องที่ท้าทาย

ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงสู่รัฐบาลดิจิทัลจึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้นำสูงสุดของประเทศ เพื่อก้าวข้ามอุปสรรคความท้าทายดังกล่าว จะเห็นได้ว่าประเทศส่วนใหญ่ที่ประสบความสำเร็จในการขับเคลื่อนสู่รัฐบาลดิจิทัลนั้นไม่ใช่ประเทศที่ร่ำรวยที่สุด แต่เป็นประเทศที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสูง โดยบุคคลากรที่อยู่ในตำแหน่งผู้นำประเทศจะต้องมีความมุ่งมั่น มีวิสัยทัศน์ และเล็งเห็นความสำคัญของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง ส่งผลให้ภาครัฐสามารถดำเนินงานตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการได้อย่างไร้รอยต่อ แม้จะมีการเปลี่ยนผ่านยุคสมัยทางการเมืองก็ตาม

กรณีตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ การพัฒนาสู่รัฐบาลดิจิทัลในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งได้เริ่มวางรากฐานโครงการเชิงดิจิทัลในปี พ.ศ. 2539 และได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงผู้นำประเทศหลายครั้ง แต่ภาครัฐก็ยังสามารถดำเนินงานได้ตามนโยบายและแผนปฏิบัติการที่วางไว้ เนื่องจากได้รับการสนับสนุนจากผู้นำทุกคนที่

⁸ Accenture Knowledge Exchange Database | Government of India, Unique Identification Authority of India Planning Commission

ก้าวขึ้นมาอยู่ในตำแหน่ง ส่งผลให้ดัชนี EGDI (e-Government Development Index⁹) ของเกาหลีใต้ได้ขึ้นจากอันดับ 13 ในปี พ.ศ. 2546 มาเป็นอันดับ 1 ของโลก ในปี พ.ศ. 2555 และยังคงรักษาระดับสูงสุดมาจนถึงปีสำรวจล่าสุด

⁹ E-Government Complete Survey and UN E-Government Development Database, United Nations Public Administration Country Studies (UNPACS), Department of Economic and Social Affairs

บทที่ 2 ทิศทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ระดับชาติ

การพัฒนาและขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัลจำเป็นต้องมีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ระดับชาติต่อไปนี้

- นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558 – 2564
- ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564
- แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2556-2561
- กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ. 2554-2563 (ICT2020)
- ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล พ.ศ. 2559-2563

วิสัยทัศน์และนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พ.ศ. 2558

นโยบาย 11 ด้าน ภายใต้กรอบวิสัยทัศน์

มั่นคง

มั่งคั่ง

ยั่งยืน

**นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ
พ.ศ. 2558 – 2564**

2 ส่วน 16 นโยบาย เพื่อเสถียรภาพ
และความเป็นปึกแผ่นของชาติ และ
ความมั่นคงในชีวิตประชาชน

**ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติฉบับที่ 12
(พ.ศ. 2560 – 2564)**

ยุทธศาสตร์หลัก 7 ด้าน มุ่งสู่การเป็น
ประเทศรายได้สูงและสังคมที่มีคุณภาพ

**แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบ
ราชการไทย พ.ศ. 2556-2561**

3 มิติ 7 ประเด็น
พัฒนาระบบราชการไทย
สู่ความเป็นเลิศและโปร่งใส

กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ. 2554-2563 (ICT2020)

7 เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ สู่ Smart Thailand 2020

ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล พ.ศ. 2559-2563

6 ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม

รูปที่ 4 วิสัยทัศน์ นโยบาย และแผนการพัฒนาของรัฐบาลปัจจุบันได้คณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

ความสอดคล้องระหว่างทิศทางของแผนแม่บทการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกับยุทธศาสตร์ระดับชาติ

จากนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พ.ศ. 2558 ทั้ง 11 ด้าน ภายใต้กรอบวิสัยทัศน์ มั่นคง มั่งคั่ง
ยั่งยืน สามารถกำหนดขีดความสามารถเชิงดิจิทัลหลักของภาครัฐไทยได้เป็น 24 ด้าน ใน 4 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 ความมั่นคงแห่งชาติ ประกอบด้วย ความปลอดภัยสาธารณะ การบริหารจัดการชายแดน ภัยธรรมชาติ และ ภาวะวิกฤต

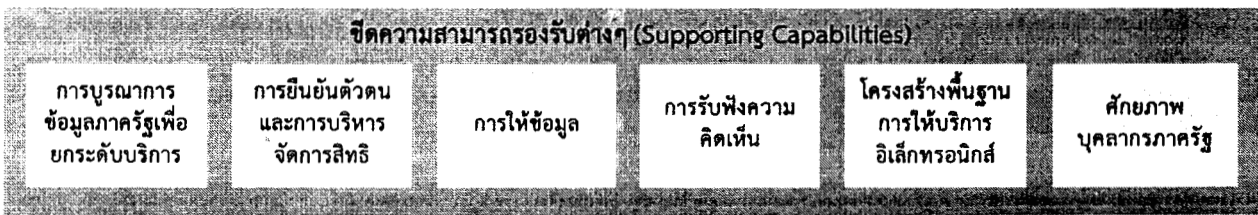
มิติที่ 2 งานบริการเพื่อเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม ประกอบด้วย การลงทุน การค้า (นำเข้า/ส่งออก) วิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม การท่องเที่ยว ภาษีและรายได้ แรงงาน การเกษตร การพัฒนาสังคม การศึกษา สาธารณสุข สาธารณูปโภค และ การคมนาคม

มิติที่ 3 ประสิทธิภาพภาครัฐ ประกอบด้วย การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารสินทรัพย์ ทรัพยากรมนุษย์และการจ่ายเงินเดือน และ
การเงินและการใช้จ่าย

มิติที่ 4 ชีตความสามารถรองรับต่างๆ ประกอบด้วย การให้ข้อมูลแก่ประชาชน การรับฟังความคิดเห็น การบูรณาการข้อมูลภาครัฐ เพื่อยกระดับบริการ การยืนยันตัวตนและการบริหารจัดการสิทธิ การบูรณาการข้อมูลภาครัฐเพื่อยกระดับการบริการ และการยืนยันตัวตน และการบริหารจัดการสิทธิ

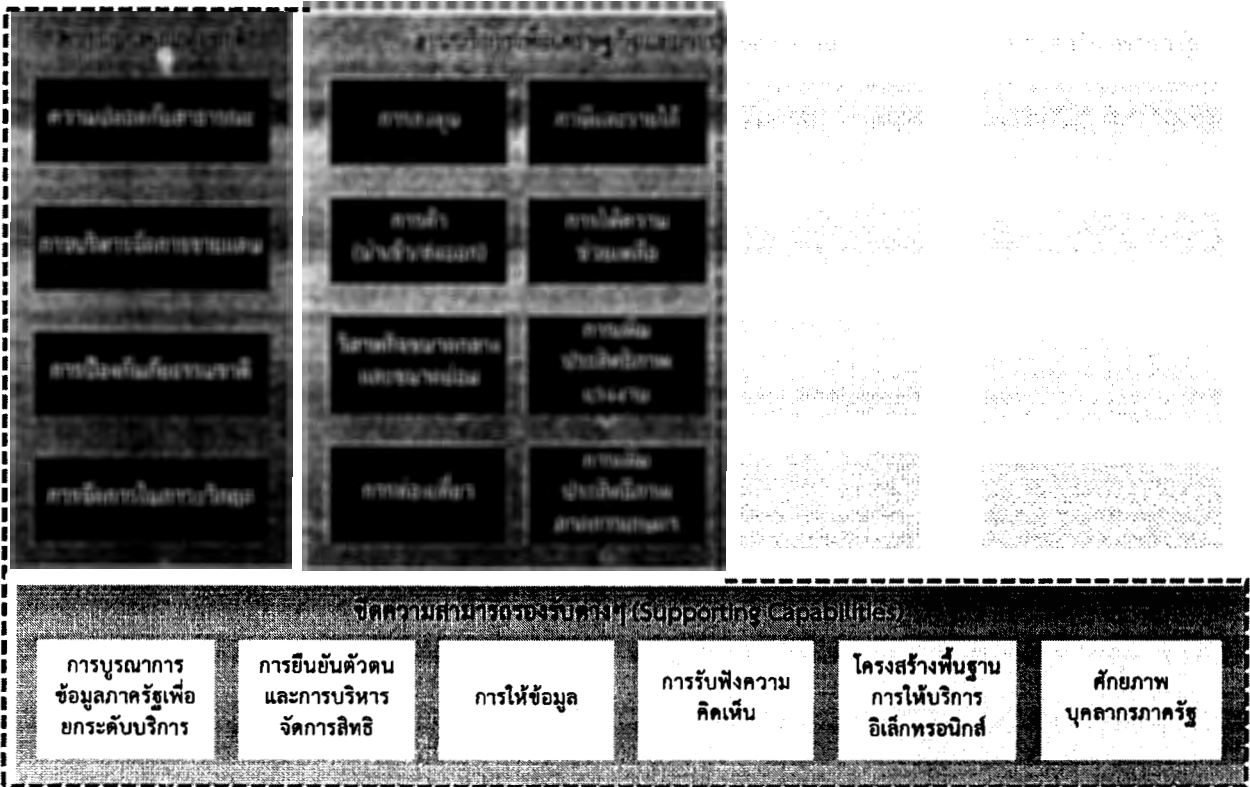
วิสัยทัศน์และนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พ.ศ. 2558

นโยบาย 11 ด้าน ภายใต้กรอบวิสัยทัศน์ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

รูปที่ 5 ชีตความสามารถเชิงดิจิทัลหลักของภาครัฐไทย 26 ด้าน จากนโยบายรัฐบาล 11 ด้าน ภายใต้กรอบวิสัยทัศน์ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

โดยในระยะแรกของการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ครอบคลุมขีดความสามารถหลักทั้งหมด 18 ด้าน ได้แก่ การบูรณาการข้อมูลภาครัฐเพื่อยกระดับบริการ การยืนยันตัวตนและบริหารจัดการสิทธิ การให้ข้อมูล การรับฟังความคิดเห็น โครงสร้างพื้นฐานการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ ศักยภาพบุคลากรภาครัฐ การให้ความช่วยเหลือ การเพิ่มประสิทธิภาพแรงงาน การเพิ่มประสิทธิภาพภาคการเกษตร การท่องเที่ยว การลงทุน การค้า (นำเข้า/ส่งออก) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ภาษีและรายได้ ความปลอดภัยสาธารณะ การบริหารจัดการชายแดน การป้องกันภัยธรรมชาติ และการจัดการในภาวะวิกฤต

รูปที่ 6 ขอบเขตของโครงการในระยะแรก

ทั้งนี้ เพื่อให้การพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัลทั้ง 18 ด้านภายใต้แผนแม่บทการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ระดับชาติข้างต้น จึงได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างทิศทางของแผนแม่บทการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกับยุทธศาสตร์ระดับชาติ อันจะส่งผลให้การขับเคลื่อนประเทศตามแผนต่างๆ เป็นไปในทิศทางเดียวกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยสามารถสรุปประเด็นความสอดคล้องได้ดังต่อไปนี้

ความสอดคล้องระหว่างแผนแม่บทการพัฒนาารัฐบาลดิจิทัลกับนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558 -2564

การจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาารัฐบาลดิจิทัลมีความสอดคล้องกับ 10 ประเด็นยุทธศาสตร์ ภายใต้ันโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558 -2564 ดังนี้

รูปที่ 7 ความสอดคล้องระหว่างแผนแม่บทการพัฒนาารัฐบาลดิจิทัลกับนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ

- การพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัล ด้านการยืนยันตัวตนและการบริหารจัดการสิทธิ จะช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์เสริมสร้างความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์
- การพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัล ด้านความปลอดภัยสาธารณะ จะช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยุทธศาสตร์เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันของความมั่นคงภายใน และยุทธศาสตร์สร้างเสริมศักยภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ
- การพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัล ด้านการบริหารจัดการชายแดน จะช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์จัดระบบการบริหารจัดการชายแดนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดน ยุทธศาสตร์จัดระบบ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง และยุทธศาสตร์สร้างเสริมศักยภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ
- การพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัล ด้านการป้องกันภัยธรรมชาติ จะช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์พัฒนาระบบงานข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ
- การพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัล ด้านการจัดการในภาวะวิกฤต จะช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ และยุทธศาสตร์เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ

ความสอดคล้องระหว่างแผนแม่บทการพัฒนาวิสาหกิจที่ตรงกับร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564

การจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาวิสาหกิจที่มีความสอดคล้องกับ 7 ประเด็นยุทธศาสตร์ ภายใต้ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ดังนี้

<p>การพัฒนาเศรษฐกิจในภาพรวม</p> <ul style="list-style-type: none"> ลงทุนโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ เป็นฐานการผลิตสมัยใหม่ จัดการทรัพยากรน้ำ ใช้ประโยชน์จากประชาชนอาเซียน <p>การลงทุน การค้า (นำเข้า / ส่งออก) การเพิ่มประสิทธิภาพภาคการเกษตร</p>	<p>การพัฒนาเศรษฐกิจรายสาขา</p> <ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาขีดความสามารถ พัฒนาสินค้า OTOP เพิ่มขีดความสามารถให้ SMEs ส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจดิจิทัล ปรับโครงสร้างการผลิต <p>การเพิ่มประสิทธิภาพแรงงาน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การท่องเที่ยว</p>	<p>การพัฒนาเกษตรสู่ความเป็นเลิศด้านอาหาร</p> <ul style="list-style-type: none"> อนุรักษ์พันธุกรรมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดระบบการผลิตให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่ ส่งเสริมการรวมกลุ่มการผลิตทางการเกษตร สร้างโอกาสในการเข้าถึงนวัตกรรม เพิ่มมูลค่าผลผลิตภาคเกษตร ขับเคลื่อนการผลิตเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมแนวคิดเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนการจัดทำแผนแม่บทภาคเกษตร พัฒนาฐานข้อมูลด้านอุปสงค์และอุปทาน สร้างบุคลากรด้านการเกษตร <p>การเพิ่มประสิทธิภาพภาคการเกษตร</p>	<p>การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพคนให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศและมีคุณภาพชีวิตที่ดี</p> <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัย ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ เสริมสร้างสุขภาพและป้องกันโรค สร้างความปลอดภัยของครอบครัว <p>การเพิ่มประสิทธิภาพแรงงาน</p>
--	---	--	--

การให้ข้อมูล การรับฟังความคิดเห็น

- สร้างโอกาสในการเข้าถึง
- สร้างความมั่นคงทางรายได้และการประกอบอาชีพ
- พัฒนาระบบบริหารจัดการในระบบสุขภาพ
- ส่งเสริมการเข้าถึงระบบบริการยุติธรรม
- สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้สูงอายุ
- เสริมสร้างบทบาทของสถาบันทางสังคม
- สร้างความเข้มแข็งชุมชน

การให้ข้อมูล การรับฟังความคิดเห็น การเพิ่มประสิทธิภาพแรงงาน

การพัฒนาพื้นที่ภาคและการเชื่อมโยงภูมิภาค

- จัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน
- พัฒนาและฟื้นฟูพื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลัก
- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในภูมิภาค
- พัฒนาด้านการขนส่งในระดับภูมิภาค

การค้า (นำเข้า/ส่งออก)

การสร้างความปลอดภัยเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- รักษาทุนทางธรรมชาติ
- บริหารจัดการน้ำ
- ส่งเสริมการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมการผลิตและการสร้างงานสีเขียว
- ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม
- รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ
- พัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ

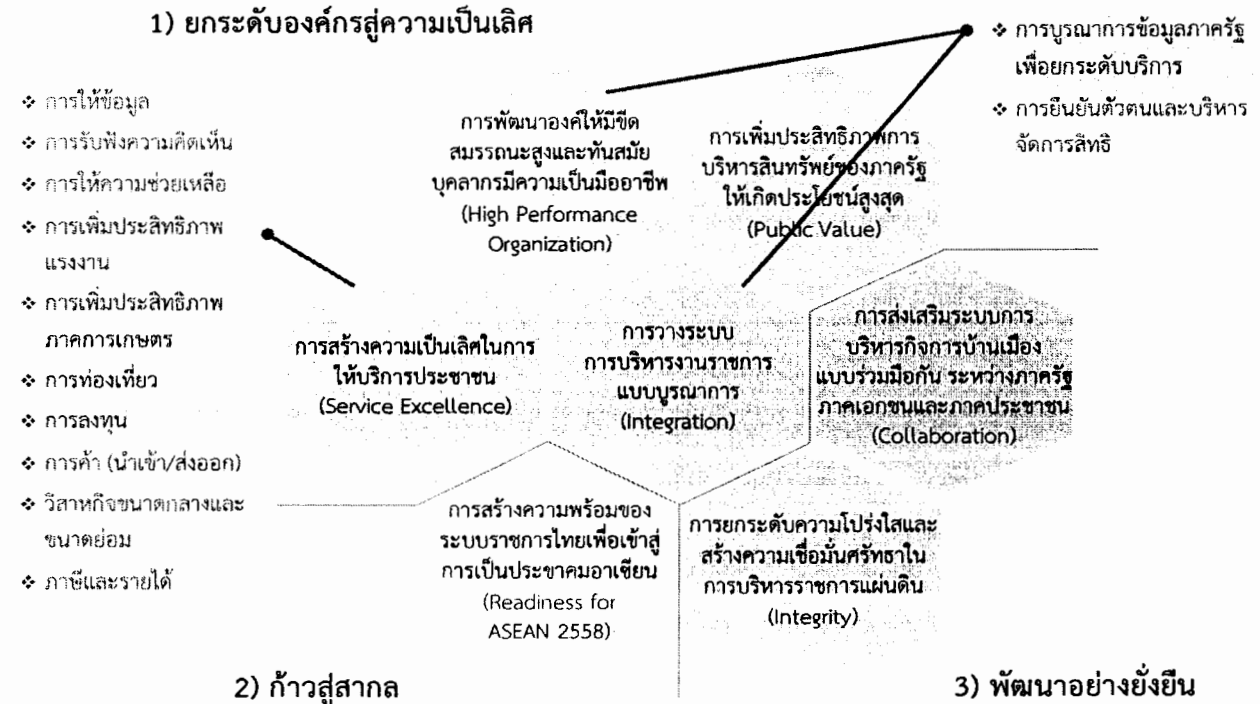
การป้องกันภัยธรรมชาติ

รูปที่ 8 ความสอดคล้องระหว่างแผนแม่บทการพัฒนาวิสาหกิจที่ตรงกับร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12

- การพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัล ด้านการให้ข้อมูล ด้านการรับฟังความคิดเห็น และด้านการให้ความช่วยเหลือ จะช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์การสร้างความเสมอภาคเพื่อรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ
- การพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัล ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพแรงงาน จะช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจในภาพรวม ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจรายสาขา ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพคนให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศและมีคุณภาพชีวิตที่ดี และยุทธศาสตร์การสร้างความเสมอภาคเพื่อรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ
- การพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัล ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพภาคการเกษตร จะช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจในภาพรวม และยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรสู่ความเป็นเลิศด้านอาหาร
- การพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัล ด้านการลงทุน จะช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจในภาพรวม
- การพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัล ด้านการค้า (นำเข้า/ส่งออก) จะช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจในภาพรวม และยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ ภาค และการเชื่อมโยงภูมิภาค
- การพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัล ด้านการท่องเที่ยว และด้านวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จะช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจรายสาขา
- การพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัล ด้านการป้องกันภัยธรรมชาติ จะช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ความสอดคล้องระหว่างแผนแม่บทการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2556-2561

การจัดทำแผนแม่บทการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมีความสอดคล้องกับ 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2556-2561 ดังนี้

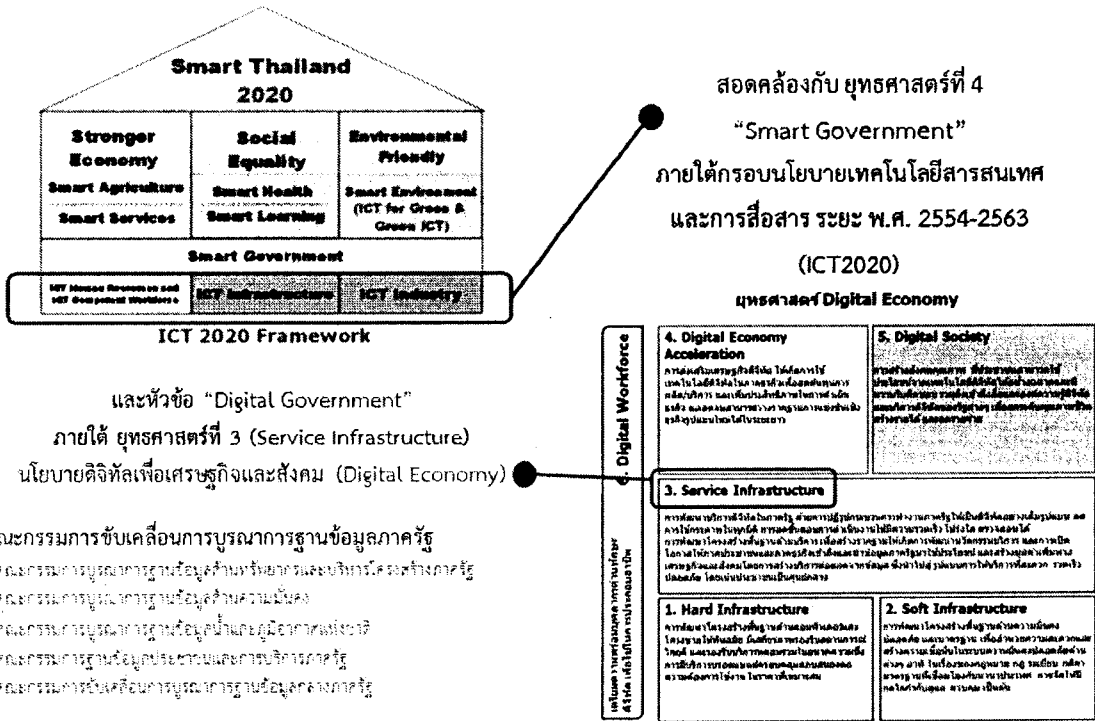

รูปที่ 9 ความสอดคล้องระหว่างแผนแม่บทการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2556-2561

- การพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัล ด้านการบูรณาการข้อมูลภาครัฐเพื่อยกระดับบริการ และด้านการยืนยันตัวตนและบริหารจัดการสิทธิ จะช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัยบุคลากรมีความเป็นมืออาชีพ และยุทธศาสตร์การวางระบบการบริหารงานราชการแบบบูรณาการ
- การพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัลด้านการให้ข้อมูล ด้านการรับฟังความคิดเห็น ด้านการให้ความช่วยเหลือ ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพแรงงาน ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพภาคการเกษตร ด้านการท่องเที่ยว ด้านการลงทุน ด้านการค้า (นำเข้า/ส่งออก) ด้านวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และด้านภาษีและรายได้ จะช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นเลิศในการให้บริการประชาชน

ความสัมพันธ์ระหว่างแผนแม่บทการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกับกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ. 2554-2563 (ICT2020) และ ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล พ.ศ. 2559-2563

การพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัลทั้ง 18 ด้านภายใต้แผนแม่บทการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล จะช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์ยุทธศาสตร์การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการทำงานของภาครัฐ (Smart Government) ภายใต้กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ. 2554-2563 (ICT2020) และยุทธศาสตร์โครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลที่รองรับการบริการในรูปแบบต่างๆ (Service Infrastructure) ภายใต้ ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล พ.ศ. 2559-2563

รูปที่ 10 ความสอดคล้องระหว่างแผนแม่บทการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกับกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ. 2554-2563 และ ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล พ.ศ. 2559-2563

สรุปความสอดคล้องระหว่างแผนแม่บทการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกับแผนชาติต่างๆ

	นโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พ.ศ. 2558	นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558 - 2564	ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564	แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2556 - 2561	กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ. 2554 - 2563 (ICT2020)	ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล พ.ศ. 2559 - 2563
การบูรณาการข้อมูลภาครัฐเพื่อยกระดับการบริการ	✓			✓	✓	✓
การยื่นข้อคิดเห็นและการบริหารจัดการสิทธิ	✓	✓		✓	✓	✓
การให้ข้อมูล	✓		✓	✓		✓
การรับฟังความคิดเห็น	✓		✓	✓		✓
โครงสร้างพื้นฐานการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์	✓	✓		✓	✓	✓
ศักยภาพบุคลากรภาครัฐ		✓		✓	✓	✓
การไม่ความซ้ำซ้อน	✓		✓	✓	✓	✓
การเพิ่มประสิทธิภาพแรงงาน	✓			✓	✓	✓
การเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่ง						
การท่องเที่ยว	✓		✓	✓	✓	✓
การลงทุน	✓		✓	✓		
การค้า (นำเข้า/ส่งออก)	✓		✓	✓	✓	✓
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	✓		✓	✓		
ภาษีและรายได้	✓		✓	✓	✓	✓
ความปลอดภัยสาธารณะ	✓	✓				✓
การบริหารจัดการชายแดน	✓	✓				✓
การป้องกันภัยธรรมชาติ	✓	✓	✓		✓	✓
การจัดการในภาวะวิกฤต	✓	✓				✓

รูปที่ 11 ตารางสรุปความสอดคล้องระหว่างแผนแม่บทการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกับแผนชาติอื่นๆ

จากการวิเคราะห์ประเด็นความสอดคล้องระหว่างทิศทางของแผนแม่บทการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกับยุทธศาสตร์ระดับชาติข้างต้น พบว่าการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลไม่เพียงแต่จะช่วยกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนสู่รัฐบาลดิจิทัลของประเทศที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม แต่ยังเป็นหัวใจสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนให้ภาครัฐบรรลุผลตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ระดับชาติต่างๆ อันจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดีแก่ทุกภาคส่วน และส่งผลให้ประเทศไทยสามารถก้าวไปเป็นประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ได้อย่างแท้จริง

บทที่ 3 สภาวะการณ์ของการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยในปัจจุบันเทียบกับสากล

ผลการศึกษาวิเคราะห์ผลการจัดอันดับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (International Benchmark)

เพื่อให้เกิดความเข้าใจภาพรวมสถานการณ์ด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัลของภาครัฐไทย คณะทำงานจึงทำการศึกษาผลการจัดอันดับสากลอันเป็นยอมรับในเวทีโลก คือรายงานสำรวจการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government Development Survey)¹⁰ ขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งจัดทำขึ้นทุกๆ 2 ปี ตั้งแต่ปี 2546 เป็นต้นมา โดยในปีล่าสุดมีจำนวนประเทศที่ได้รับการจัดอันดับทั้งหมด 193 ประเทศ

รายงาน e-Government Development Survey ประกอบไปด้วยการสำรวจความพร้อมของประเทศในการบริการอิเล็กทรอนิกส์ของรัฐสู่ประชาชนใน 2 มิติหลัก ได้แก่ ศักยภาพการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้ดัชนี EGDI (e-Government Development Index) และการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ของประชาชน โดยใช้ดัชนี EPI (e-Participation Index) สำหรับการดัชนี EGDI นั้นสามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางโทรคมนาคม 2) ด้านขีดความสามารถของประชาชนผู้ใช้บริการ และ 3) ด้านความพร้อมในการให้บริการออนไลน์ของภาครัฐ

จากผลการสำรวจปีล่าสุด ดัชนีภาพรวม EGDI ของไทย อยู่ในอันดับที่ 102 ซึ่งลดลงอย่างมีนัยสำคัญจากอันดับ 76 ในปี 2010 ในขณะที่ ดัชนี EPI อยู่ที่อันดับ 54 สูงขึ้นจาก 110 ในปี 2010 เมื่อเปรียบเทียบกับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (Global Competitiveness Index: GCI) ที่จัดทำโดย World Economic Forum¹¹ ผลปรากฏว่าอันดับของไทยอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี (อันดับที่ 31) แต่เมื่อทำการเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศที่มีความสามารถในการแข่งขันสูง จะพบว่าประเทศไทยยังมีความจำเป็นต้องเร่งพัฒนาด้านรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ทัดเทียมกับประเทศชั้นนำต่างๆ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าสาเหตุที่อันดับ GCI ของไทยอยู่ในเกณฑ์นั้นส่วนใหญ่เป็นผลมาจากปัจจัยสนับสนุนทางเศรษฐกิจมหภาค โดยเฉพาะอัตราเงินเฟ้อ และสัดส่วนหนี้สาธารณะต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ในขณะที่ด้านความพร้อมทางเทคโนโลยียังทำได้ไม่ดี ซึ่งเห็นได้จากคะแนนของดัชนี EGDI ที่ค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง

ประเทศ	อันดับ GCI	อันดับ EGDI	อันดับ EPI
เกาหลีใต้	26	1	1
ออสเตรเลีย	22	2	7
สิงคโปร์	2	3	10
ฝรั่งเศส	23	4	4
เนเธอร์แลนด์	8	5	1
ญี่ปุ่น	6	6	4
สหรัฐอเมริกา	3	7	9
สหราชอาณาจักร	9	8	4
นิวซีแลนด์	17	9	19
ฟินแลนด์	4	10	24
ไทย	31	102	54

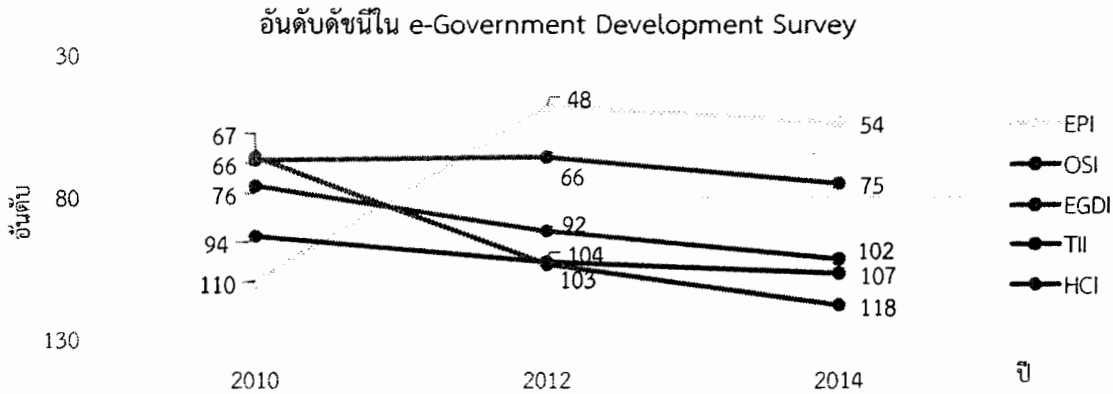
ตารางที่ 1 สรุปเปรียบเทียบอันดับ GCI EGDI และ EPI ของประเทศต่างๆ รวมถึงประเทศไทย

¹⁰ E-Government Complete Survey and UN E-Government Development Database, United Nations Public Administration Country Studies (UNPACS), Department of Economic and Social Affairs

¹¹ The Global Competitiveness Annual Report and Index, World Economic Forum (WEC)

เพื่อให้เข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลต่ออันดับดัชนีในการนำไปกำหนดนโยบายพัฒนาให้เหมาะสม จึงต้องศึกษาในรายละเอียดของแต่ละดัชนีย่อย ได้แก่

- ดัชนีด้านโครงสร้างพื้นฐานทางโทรคมนาคม (Telecommunication Infrastructure Index: TII)
- ดัชนีด้านขีดความสามารถของประชาชนผู้ใช้บริการ (Human Capital Index: HCI)
- ดัชนีความพร้อมด้านการให้บริการของรัฐออนไลน์ (Online Service Index: OSI)
- ดัชนีการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ของประชาชน (e-Participation Index: EPI)

แผนภาพที่ 1 สรุปอันดับดัชนีของประเทศไทยจากรายงาน e-Government Development Survey

ดัชนีด้านโครงสร้างพื้นฐานทางโทรคมนาคม (TII)

ดัชนี TII ของไทยลดลงอย่างต่อเนื่องจากอันดับที่ 94 ในปี 2010 มาเป็นอันดับที่ 107 ในปี 2014 โดยเมื่อพิจารณารายตัวชี้วัดจำนวน 5 ตัว พบว่าแม้จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้งานโทรศัพท์มือถือ และจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้งานเครือข่ายบรอดแบนด์แบบมีสายจะเพิ่มสูงขึ้นมาก แต่ตัวชี้วัดอีก 3 ตัวที่เหลือยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้งานเครือข่ายบรอดแบนด์แบบไร้สาย ซึ่งเป็นตัวที่เพิ่มเข้ามาใหม่ในรายงานปีล่าสุด โดยไทยได้อันดับที่ 159 ดังนั้นจะเห็นว่าประเทศไทยนั้นยังมีช่องว่างในการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางโทรคมนาคมขั้นสูงอยู่มาก ในขณะที่เดียวกันการเข้าถึงเครือข่ายโทรศัพท์ไร้สายและบรอดแบนด์ที่อยู่ในระดับดี ส่งผลให้การผลักดันนโยบายรัฐบาลดิจิทัลทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์

ดัชนี HCI

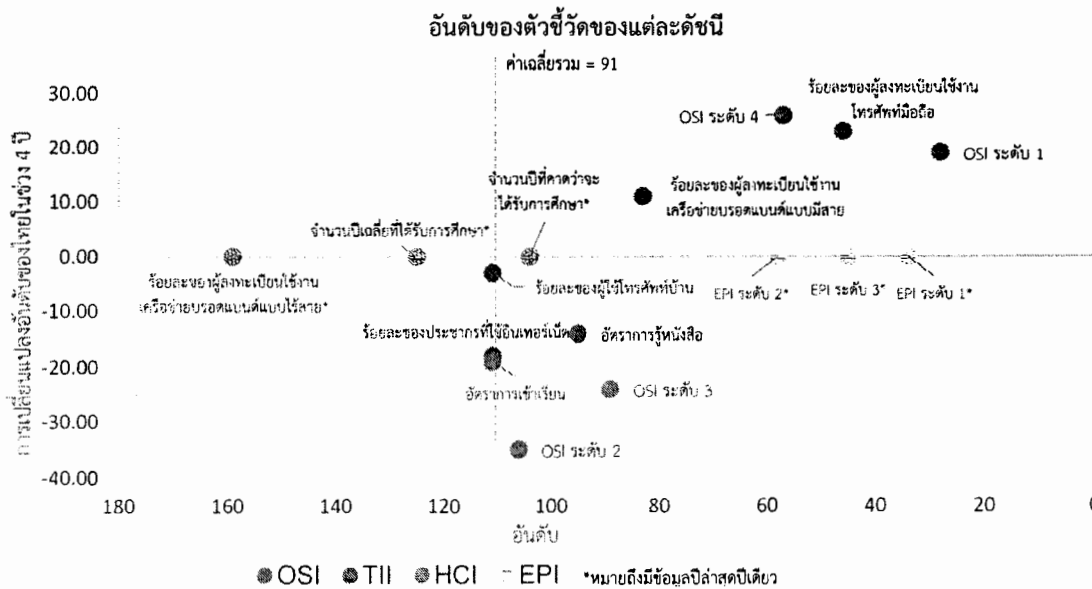
ด้านความพร้อมของประชาชนจะเห็นได้ว่าไทยยังประสบปัญหาในเรื่องความพร้อมของผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จากการที่อันดับดัชนี HCI ของไทยตกลงจากอันดับที่ 67 ในปี 2010 มาเป็น 118 ในปี 2014 ซึ่งลดลงถึง 51 อันดับ โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากการเพิ่มตัวชี้วัดใหม่ 2 ตัว ได้แก่ จำนวนปีที่คาดว่าจะได้รับการศึกษาและจำนวนปีเฉลี่ยที่ได้รับการศึกษา ซึ่งผลการประเมินของไทยยังอยู่ในระดับที่ไม่ดี ในขณะที่ตัวชี้วัดการรู้หนังสือและอัตราการเข้าเรียนที่เป็นตัวชี้วัดเดิมก็ยังอยู่ในระดับต่ำและมีแนวโน้มแย่ลง ดังนั้นภาครัฐจึงมีความจำเป็นต้องเร่งขยายการศึกษาให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ เพื่อกระจายโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐยุคใหม่ได้อย่างเท่าเทียมยิ่งขึ้น

ดัชนี EPI

ในขณะที่การศึกษาต้องพัฒนาอีกผู้ใช้แต่อันดับดัชนี EPI ของไทยสามารถก้าวกระโดดขึ้นมาจากอันดับที่ 110 ในปี 2010 มาเป็นอันดับที่ 48 ในปี 2012 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าภาคประชาชนต้องการมีส่วนร่วมกับภาครัฐผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะในรูปแบบการบริโภคข้อมูลด้านเดียว ไปจนถึงการร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและบริการภาครัฐ อย่างไรก็ตามในปี 2014 อันดับกลับลดลงเป็น 54 ดังนั้นการที่โครงสร้างพื้นฐานทางโทรคมนาคมและการศึกษาที่ขาดประสิทธิภาพยังเป็นข้อจำกัดของการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างยิ่ง

ดัชนี OSI

ความพร้อมของภาครัฐในการให้บริการผ่านช่องทางออนไลน์เป็นอีกขีดความสามารถที่ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนา โดยสามารถสังเกตได้จาก อันดับดัชนี OSI ที่ลดลงจากอันดับที่ 66 ในปี 2010 เป็นอันดับที่ 75 ในปี 2014 และเมื่อศึกษาคะแนนการให้บริการในแต่ละระดับ พบว่าแม้การให้บริการระดับที่ 1 (Emerging) ด้านการให้ข้อมูลเบื้องต้นรัฐบาลไทยจะอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างดีแล้ว และบริการระดับที่ 4 (Connected) จะมีการพัฒนาที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจเนื่องจากที่ผ่านมามาตรานการณ์ของประเทศอยู่ในภาวะที่ภาคประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมวางนโยบายสาธารณะเพิ่มขึ้นมากกว่าภาวะปกติ แต่การที่บริการระดับที่ 2 (Enhanced) และระดับที่ 3 (Transactional) ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องทำการปรับปรุงแก้ไข จึงสามารถแสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยยังขาดรากฐานที่ดีในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่สมบูรณ์และยั่งยืน ซึ่งนับเป็นความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้ประเทศไทยไม่สามารถพัฒนาก้าวหน้าทันประเทศอื่นๆ ได้เร็วพอในระยะยาว

แผนภาพที่ 2 อันดับของตัวชี้วัดของแต่ละดัชนี

จากการวิเคราะห์ดัชนีข้างต้นรวมถึงการศึกษายุทธศาสตร์และแผนการดำเนินนโยบายของประเทศผู้นำด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่สามารถสรุปแนวทางสำหรับประเทศไทย เพื่อจะนำไปปรับใช้และส่งผลให้เกิดการสร้างสภาพแวดล้อมที่จะสนับสนุนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลให้ประสบความสำเร็จ ได้ทั้งสิ้น 4 ประการดังต่อไปนี้

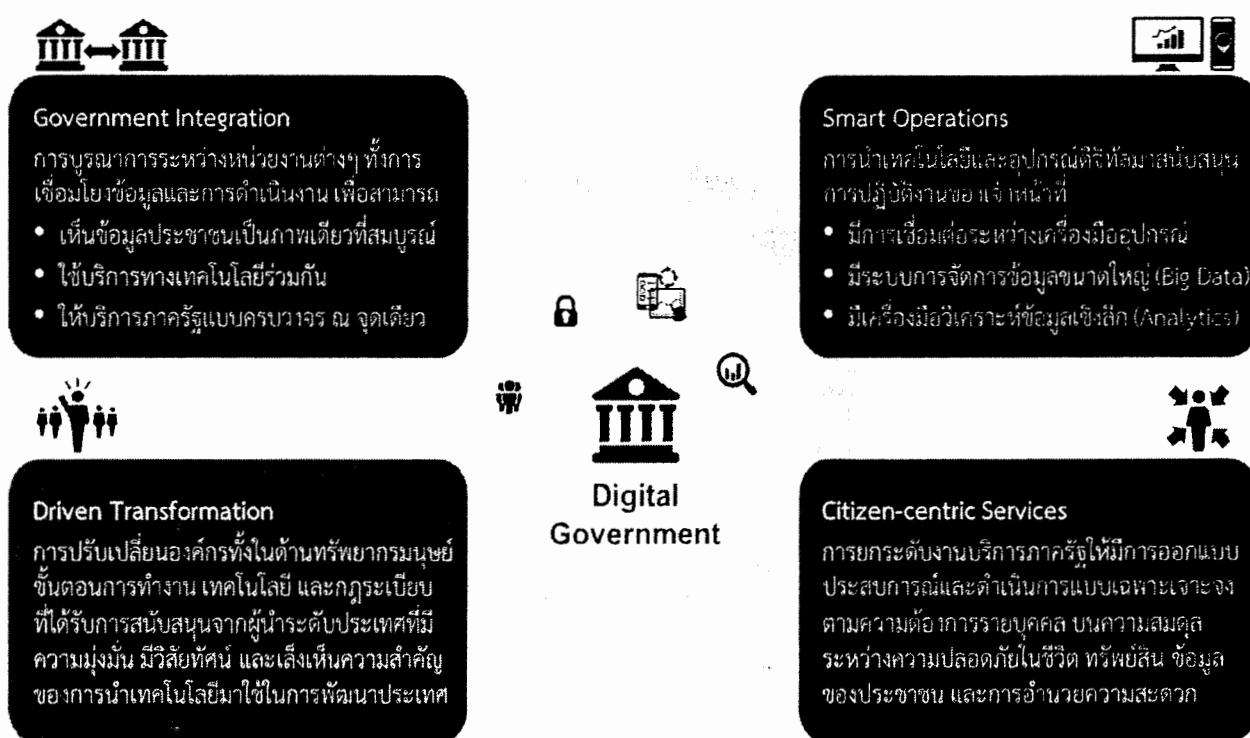
- ประการที่ 1 ประเทศไทยต้องสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้แก่ทรัพยากรบุคคล
- ประการที่ 2 ส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักและมีความเชื่อมั่นต่อการใช้บริการอิเล็กทรอนิกส์ของรัฐ
- ประการที่ 3 ต้องมีการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ประการที่ 4 การพัฒนาบริการต้องคำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นหลัก

ส่วนที่ 2 วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์

บทที่ 4 วิสัยทัศน์ของการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

“ใน 3 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะยกระดับสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล ที่มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน มีการดำเนินงานแบบอัจฉริยะ ให้บริการโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างแท้จริง”

การยกระดับขีดความสามารถเชิงดิจิทัลของภาครัฐไทยสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล ตั้งอยู่บนพื้นฐานขององค์ประกอบหลักสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ การบูรณาการภาครัฐ (Government Integration) การดำเนินงานแบบอัจฉริยะ (Smart Operations) การให้บริการโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-centric Services) และการสนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่การเปลี่ยนแปลง (Driven Transformation)

รูปที่ 12 วิสัยทัศน์ของการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

องค์ประกอบที่ 1 การบูรณาการภาครัฐ (Government Integration) คือ การบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ ตั้งแต่การเชื่อมโยงข้อมูลไปจนถึงการดำเนินงาน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งการบูรณาการข้อมูลจะทำให้ภาครัฐไทยเห็นข้อมูลประชาชนเป็นภาพเดียวที่สมบูรณ์ (Single View of Citizen) ในขณะที่การบูรณาการการดำเนินงานจะทำให้ภาครัฐไทยตระหนักถึงความต้องการทางเทคโนโลยีที่คล้ายคลึงกันในแต่ละหน่วยงาน จึงสามารถลดความซ้ำซ้อนทั้งในด้านของงบประมาณ ระยะเวลา และการดูแลรักษา ระบบ อีกทั้งยังสามารถเพิ่มประสิทธิภาพจากการเพิ่มขนาด (Economies of Scale) และจากการใช้บริการทางเทคโนโลยีร่วมกัน (Shared Services) อันจะนำไปสู่การให้บริการภาครัฐแบบครบวงจร ณ จุดเดียว (One Stop Service Management) ที่สามารถตอบโจทย์ด้านการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้มากยิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ 2 การดำเนินงานแบบอัจฉริยะ (Smart Operations) คือ การนำเทคโนโลยีและอุปกรณ์ดิจิทัลมาสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐไทย เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างถูกต้องแม่นยำ รวดเร็ว และตรงจุดมากขึ้น โดยมีการเชื่อมต่อระหว่าง

เครื่องมืออุปกรณ์ (Internet of Things) ต่างๆ อย่างทั่วถึง ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้เป็นปัจจุบันและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นอาจมีการเชื่อมต่อเครื่องมืออุปกรณ์ให้สื่อสารถึงกันแบบอัตโนมัติโดยไม่ต้องอาศัยการควบคุมของเจ้าหน้าที่ตลอดเวลา ส่งผลให้ภาครัฐไทยได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในปริมาณมาก และเมื่อนำระบบการจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาช่วยจัดระเบียบฐานข้อมูล ประกอบกับนำเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก (Analytics) มาช่วยทำความเข้าใจข้อมูลอย่างลึกซึ้ง ช่วยคาดการณ์ล่วงหน้า พร้อมให้คำแนะนำเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ ก็จะนำไปสู่การให้บริการภาครัฐแบบเชิงรุกได้มากยิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ 3 การให้บริการโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-centric Services) คือ การยกระดับงานบริการภาครัฐให้มีการออกแบบประสบการณ์และดำเนินการแบบเฉพาะเจาะจงตามความต้องการรายบุคคล (Personalized Customer Experience) เพื่อสามารถให้บริการได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามสิทธิที่ประชาชนรายบุคคลพึงจะได้รับ อีกทั้งยังช่วยเพิ่มความพึงพอใจของผู้รับบริการ ในขณะเดียวกันบริบททางสังคมและเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลล้วนมีความซับซ้อนมากขึ้น ภาครัฐไทยจึงจำเป็นต้องสร้างสมดุลระหว่างความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน ข้อมูลของประชาชน และการอำนวยความสะดวก (Rebalancing between Security & Facilitation) โดยกำหนดระดับการรักษาความปลอดภัยและระดับความเข้มงวดของการยืนยันพิสูจน์ตัวตนให้เหมาะสมกับความซับซ้อนของงานบริการประเภทของงานบริการ และกลุ่มผู้รับบริการต่างๆ

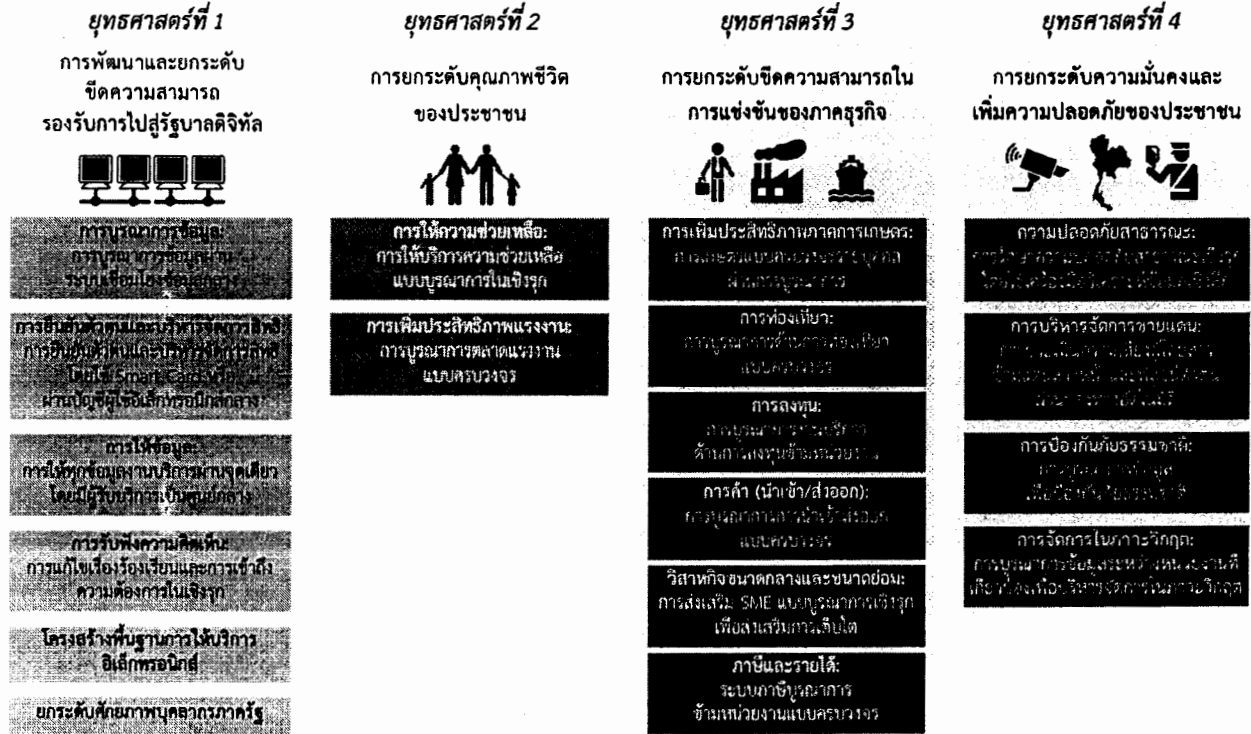
องค์ประกอบที่ 4 การสนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่การเปลี่ยนแปลง (Driven Transformation) คือ การวางแผนทางการยกระดับภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลด้วยกระบวนการเปลี่ยนแปงโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Outcome-driven Transformation) ที่มีการปรับเปลี่ยนองค์กรแบบครบวงจร (End-to-End Transformation) ทั้งในด้านทรัพยากรมนุษย์ (People) ขั้นตอนการทำงาน (Process) เทคโนโลยี (Technology) และกฎระเบียบ (Regulation) รวมทั้งมีการขับเคลื่อนโดยมีการบริหารจัดการโครงการและการกำกับดูแล (Project Management and Governance) ที่ชัดเจน ภายใต้การสนับสนุนของผู้นำระดับประเทศที่มีความมุ่งมั่น มีวิสัยทัศน์ และเล็งเห็นความสำคัญของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง (Change Leadership) จึงส่งผลให้ภาครัฐสามารถดำเนินงานตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการได้อย่างไร้รอยต่อ

ท้ายที่สุดแล้ว การยกระดับภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทุกภาคส่วน ทั้งภาคประชาชน ภาคธุรกิจ และหน่วยงานภาครัฐ โดยภาคประชาชนนอกจากจะได้รับบริการที่สะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้นแล้ว บริการที่ได้รับยังมีคุณภาพ ตรงตามความต้องการรายบุคคล และตรงตามสิทธิมากยิ่งขึ้นด้วย ภายใต้กรอบการรักษาความปลอดภัยจากการคุกคามภายในและภายนอกประเทศที่มีมาตรฐาน สำหรับภาคธุรกิจ การยกระดับภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลไม่เพียงแต่จะช่วยลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการติดต่อภาครัฐ แต่ยังเป็นการสร้างปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ ตั้งแต่วางแผนธุรกิจ เริ่มต้นธุรกิจ ดำเนินกิจการ ไปจนถึงขยายธุรกิจ รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการให้ทัดเทียมกับระดับสากล อันจะนำไปสู่การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้ การยกระดับภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลยังก่อให้เกิดการบูรณาการภายในภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงาน เพิ่มความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ และช่วยให้หน่วยงานภาครัฐพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันโดยมีเทคโนโลยีสนับสนุน เพื่อสร้างเสถียรภาพให้ประเทศไทยสามารถก้าวไปอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

บทที่ 5 ภาพรวมของยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

องค์ประกอบของการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมการพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัลใน 18 ด้านภายใต้ขอบเขตของโครงการ

4 ยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

รูปที่ 13 ยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลทั้ง 4 ประกอบไปด้วยมาตรการพัฒนาขีดความสามารถเชิงดิจิทัล 18 มาตรการ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาขีดความสามารถรองรับเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน

มุ่งเน้นการพัฒนาาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะนำไปสู่การยกระดับการให้บริการภาครัฐที่สะดวก รวดเร็ว และตรงกับความต้องการของผู้รับบริการรายบุคคลยิ่งขึ้น ภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยระดับสากล รวมถึงการพัฒนาาระบบเพื่อเพิ่มการเข้าถึงและเข้าใจประชาชน ตั้งแต่การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบถึงงานบริการภาครัฐต่างๆ ผ่านจุดเดียวและสามารถขอรับบริการได้ตามสิทธิ จนถึงการทำความเข้าใจปัญหาและความต้องการของประชาชน เพื่อนำไปสู่การแก้ไขเมื่อมีการร้องเรียนอย่างเป็นรูปธรรม ที่มีโครงสร้างการทำงานและบุคลากรคอยรองรับตลอดการทำงาน ผ่าน 6 มาตรการหลักดังต่อไปนี้

มาตรการที่ 1: การบูรณาการข้อมูลผ่านระบบเชื่อมโยงข้อมูลกลาง

มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐผ่านระบบกลางโดยใช้เลข 13 หลัก เพื่อให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลของทุกหน่วยงานได้ไว้วางกว้าง รวมทั้งมีมาตรการในการควบคุมความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัวของข้อมูล

มาตรการที่ 2: การยืนยันตัวตนและบริหารจัดการสิทธิโดยใช้ Smart Card หรือผ่านบัญชีผู้ใช้อิเล็กทรอนิกส์กลาง ใช้ Smart Card ในการยืนยันตัวตนและบริหารจัดการสิทธิเมื่อเข้ารับบริการผ่านช่องทางกายภาพ หรือเปิดบัญชีผู้ใช้อิเล็กทรอนิกส์กลาง (single electronic user account) เมื่อทำธุรกรรมภาครัฐผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยสามารถใช้ 1 account ได้กับทุกบริการและทุกหน่วยงาน

มาตรการที่ 3: การให้ทุกข้อมูลงานบริการผ่านจุดเดียวโดยมีผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางผู้รับบริการสามารถเข้าถึงทุกข้อมูลงานบริการผ่านจุดเดียว โดยได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความต้องการรายบุคคล และสามารถเลือกดูข้อมูลตามลำดับประสบการณ์หรือตามประเภทงานบริการ รวมทั้งมีการแสดงข้อมูลความเชื่อมโยงระหว่างงานบริการเพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบันได้อย่างรวดเร็ว

มาตรการที่ 4: การแก้ไขเรื่องร้องเรียนและการเข้าถึงความต้องการในเชิงรุกประชาชนสามารถดำเนินการร้องเรียนทุกเรื่องผ่านจุดเดียว โดยภาครัฐมีการบูรณาการข้อมูลเรื่องร้องเรียนจากทุกหน่วยงานเพื่อให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพยายามเข้าใจอุปสรรคปัญหาและความต้องการของประชาชนแบบเชิงรุกผ่านทุกช่องทาง เพื่อให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบสามารถดำเนินการป้องกันหรือแก้ไขได้ทันที่

มาตรการที่ 5: โครงสร้างพื้นฐานการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์
บูรณาการโครงสร้างพื้นฐานกลางด้าน ICT สำหรับบริการภาครัฐให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับรัฐบาลดิจิทัล

มาตรการที่ 6: ยกระดับศักยภาพบุคลากรภาครัฐ
สร้างการมีส่วนร่วมและส่งเสริมให้บุคลากรหน่วยงานภาครัฐพร้อมที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

มุ่งเน้นการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการรายบุคคลของผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพแรงงานของผู้ที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ให้มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการของตลาด ผ่าน 2 มาตรการหลักดังต่อไปนี้

มาตรการที่ 7: การให้บริการความช่วยเหลือแบบบูรณาการในเชิงรุก

บูรณาการข้อมูลประชาชนจากทุกหน่วยงาน เพื่อให้สามารถกำหนดสิทธิรายบุคคลได้อย่างถูกต้องครบถ้วน (One Citizen One Social Record) และสามารถให้บริการเชิงรุก เช่น ลงทะเบียนผู้มีสิทธิโดยอัตโนมัติ หรือลงทะเบียนผ่านเจ้าหน้าที่ภาคสนามที่มีระบบลงทะเบียนเคลื่อนที่ (Mobile Registration) โดยประชาชนสามารถรับความช่วยเหลือจากโครงการต่างๆ ผ่านบัตรในลักษณะบัตรเดบิตที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลกับภาครัฐ ส่งผลให้ภาครัฐสามารถเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลรายบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรการที่ 8: การบูรณาการตลาดแรงงานแบบครบวงจร

บูรณาการฐานข้อมูลตลาดแรงงานและจัดหาความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดไว้ ณ จุดเดียว รวมทั้งใช้ระบบวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูง (Data Analytics) ช่วยในการจับคู่งาน ให้คำปรึกษาด้านอาชีพ แนะนำหลักสูตรการฝึกอบรมและพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตการทำงาน รวมทั้งปรับสมดุลตลาดแรงงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุดโดยคาดการณ์แนวโน้มอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานล่วงหน้า

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจ

มุ่งเน้นการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐเพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจในด้านต่างๆ ตั้งแต่การเพิ่มศักยภาพและคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้มีรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิตและมีมาตรฐานผลผลิตทางการเกษตรที่ตรงกับความต้องการของตลาด การยกระดับประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวในยุคดิจิทัลอย่างครบวงจรเพื่อรักษามาตรฐานให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก รวมถึงการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการโดยสร้างปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจในทุกขั้นตอนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ ในขณะที่เดียวกันยกระดับประสิทธิภาพของกระบวนการจัดเก็บภาษีให้ภาครัฐสามารถจัดเก็บภาษีได้ครบถ้วน ถูกต้อง และตรงเวลามากขึ้นโดยไม่เพิ่มภาระให้กับผู้เสียภาษี ซึ่งทั้งหมดนี้จะนำไปสู่การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืน โดยประกอบไปด้วย 6 มาตรการหลักดังต่อไปนี้

มาตรการที่ 9: การเกษตรแบบครบวงจรรายบุคคลผ่านการบูรณาการ

บูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนำมาวิเคราะห์ เพื่อสามารถให้ข้อมูลแก่เกษตรกรผ่านช่องทางที่เหมาะสม และให้บริการที่ตรงกับความต้องการของเกษตรกรรายบุคคลในเชิงรุก จึงก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ

มาตรการที่ 10: การบูรณาการด้านการท่องเที่ยวแบบครบวงจร

บูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวในเชิงรุก ทั้งบริการด้านข้อมูลและด้านการขออนุมัติอนุญาตผ่านช่องทางออนไลน์ ตั้งแต่ขั้นตอนพิจารณา วางแผน เตรียมการ จัดซื้อ เดินทาง จนถึงประเมินผลการท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถยกระดับประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวได้อย่างครบวงจร

มาตรการที่ 11: การบูรณาการงานบริการด้านการลงทุนข้ามหน่วยงาน

ผู้ประกอบการสามารถติดต่อขอใบอนุญาตผ่านช่องทางออนไลน์โดยไม่ต้องยื่นเอกสารซ้ำซ้อน เนื่องจากระบบมีการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ส่งผลให้การดำเนินการขอใบอนุญาตเกี่ยวกับการลงทุนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

มาตรการที่ 12: การบูรณาการการนำเข้าส่งออกแบบครบวงจร

ผู้ประกอบการสามารถยื่นคำขออนุญาตนำเข้าส่งออกทั้งจากกรมศุลกากรและหน่วยงานอนุมัติอนุญาตอื่นๆ ณ จุดเดียว ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยระบบมีการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถป้อนข้อมูลและส่งเอกสารเพียงชุดเดียว

มาตรการที่ 13: การส่งเสริม SME แบบบูรณาการเชิงรุกเพื่อส่งเสริมการเติบโต

บูรณาการข้อมูลจากหลายหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้ประกอบการผ่านช่องทางออนไลน์ ณ จุดเดียว ซึ่งเป็นข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการรายบุคคล รวมทั้งมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ผู้ประกอบการใช้บริการเพื่อสนับสนุนการประกอบธุรกิจ โดยระบบสามารถเชื่อมต่อข้อมูลกับระบบภาครัฐได้โดยอัตโนมัติ

มาตรการที่ 14: ระบบภาษีบูรณาการข้ามหน่วยงานแบบครบวงจร

บูรณาการและวิเคราะห์ข้อมูลข้ามหน่วยงานเพื่อลงทะเบียนและคำนวณภาษีให้ผู้เสียภาษี โดยไม่ต้องกรอกข้อมูลหรือยื่นเอกสารที่ภาครัฐมีอยู่แล้ว รวมทั้งระบุบุคคลที่ควรอยู่ในระบบภาษีหรือควรถูกตรวจสอบภาษี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การยกระดับความมั่นคงและเพิ่มความปลอดภัยของประชาชน

มุ่งเน้นการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งในการรักษาความปลอดภัย จากทั้งภัยภายในประเทศ ภัยภายนอกประเทศ และภัยธรรมชาติ โดยเปลี่ยนจากการแก้ไขสถานการณ์มาเป็นการป้องกันก่อนเกิดเหตุมากขึ้น รวมถึงการแก้ไขสถานการณ์ในภาวะวิกฤต ให้สามารถความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยและฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยให้กลับคืนสู่สภาวะปกติอย่างมีประสิทธิภาพภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว ผ่าน 4 มาตรการหลักดังต่อไปนี้

มาตรการที่ 15: การรักษาความปลอดภัยสาธารณะในเชิงรุกโดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก

มีศูนย์บัญชาการ (Command Center) ประสานงานและสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม โดยนำเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก (Analytics) มาสนับสนุนการตัดสินใจแบบ real time และแจ้งเตือนก่อนเกิดเหตุ รวมทั้งเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อส่งเสริมให้เกิดการป้องกันในเชิงรุก

มาตรการที่ 16: การประเมินความเสี่ยงผู้โดยสารข้ามแดนล่วงหน้าและพิสูจน์ตัวตนผ่านช่องทางอัตโนมัติ

มีระยะเวลาตรวจสอบข้อมูลและประเมินความเสี่ยงของผู้โดยสารข้ามแดนล่วงหน้ามากขึ้น รวมทั้งขยายผลให้ผู้โดยสารต่างชาติที่ผ่านเกณฑ์สามารถพิสูจน์ตัวตนผ่านช่องทางอัตโนมัติ และชาวต่างชาติอื่นๆ สามารถพิสูจน์ตัวตนและยื่นเอกสารที่เคาน์เตอร์ตรวจคนเข้าเมือง ในขณะที่เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองมีอุปกรณ์ดิจิทัล (Digital Device) สนับสนุนการตรวจสอบและคัดกรองบุคคล

มาตรการที่ 17: การบูรณาการข้อมูลเพื่อป้องกันภัยธรรมชาติ

มุ่งเน้นการแชร์ข้อมูลสภาพแวดล้อมเพื่อใช้ในการติดตามและบริหารจัดการภัยพิบัติ เช่น ข้อมูลภูมิศาสตร์ ข้อมูลน้ำ หรือข้อมูลดิบจากเซ็นเซอร์ต่างๆ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บข้อมูล โดยคำนึงถึงแหล่งที่มาของข้อมูล คุณภาพของข้อมูลที่ทำกรจัดเก็บ และมาตรฐานในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้สามารถนำไปเชื่อมโยงและใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรการที่ 18: การบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานเพื่อการบริหารจัดการในภาวะวิกฤต

บูรณาการข้อมูลเพื่อให้ศูนย์บัญชาการที่มีอยู่ในปัจจุบันใช้ประโยชน์ในการติดตามและบริหารจัดการในภาวะวิกฤต เช่น ข้อมูลภูมิศาสตร์ ข้อมูลสถานพยาบาล ข้อมูลแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ข้อมูลที่ตั้งหน่วยกู้ภัยหรือหน่วยบรรเทาภัย

ภาคผนวก

- ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัล
เพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัล
เพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๑)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
บุรีรัมย์
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขรับ 4202
วันที่ 26 เม.ย. 2559
เวลา 14.31 น.

ที่ นร ๐๕๐๗/๑๕๕๕๙

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๖๖ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

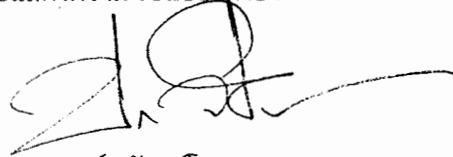
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ ในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๓๕๖ / ๒๖ เม.ย. ๕๙
เวลา ๑๕.๒๖ น. ส่ง ๑๖/๓๕
สำนักการประชุม

กลุ่มงานนิติ
รับที่ ๑๖ (๒) / ๒๕๕๙
วันที่ ๒๖ / ๒๕๕๙
เวลา ๑๕.๑๐ น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๗ (มาพันซ์)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

สำนักการประชุม

(๒)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

เหตุผล

โดยที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในด้านดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งส่งผลต่อฐานความรู้และขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งหน่วยงานภาครัฐและภาคธุรกิจต่างมีความต้องการนำระบบเทคโนโลยีด้านดิจิทัลดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพของการให้บริการ เพื่อประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับหรือการพัฒนาในการแข่งขันทางธุรกิจของภาคเอกชน แต่ประเทศไทยยังขาดการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในด้านดิจิทัลอย่างเป็นระบบที่จะสามารถตอบสนองความต้องการดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศครอบคลุมการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ที่มีสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและการวางโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศอย่างเป็นระบบเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานและส่งเสริมกิจกรรมในด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๓)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

.....
.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ดิจิทัล” หมายความว่า เทคโนโลยีที่ใช้วิธีการนำสัญลักษณ์ศูนย์และหนึ่งหรือสัญลักษณ์อื่นมาแทนค่าสิ่งทั้งปวง เพื่อใช้สร้าง หรือก่อให้เกิดระบบต่าง ๆ เพื่อให้มนุษย์ใช้ประโยชน์

“ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม” หมายความว่า ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่มีการติดต่อสื่อสาร การผลิต การอุปโภคบริโภค การใช้สอย การจำหน่ายแจก การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ การคมนาคมขนส่ง การโลจิสติกส์ การศึกษา การเกษตรกรรม การอุตสาหกรรม การสาธารณสุข การเงินการลงทุน การภาษีอากร การบริหารจัดการข้อมูล และเนื้อหาหรือกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอื่นใด หรือการใด ๆ ที่มีกระบวนการหรือการดำเนินงานทางดิจิทัล หรือทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการวิทยุคมนาคม กิจการโทรคมนาคม กิจการสื่อสารดาวเทียม และการบริหารคลื่นความถี่ โดยอาศัยโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งเทคโนโลยีที่มีการหลอมรวม หรือเทคโนโลยีอื่นใดในทำนองเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน

(๔)

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์กรอิสระ และหน่วยงานอื่นของรัฐ และหมายความรวมถึงคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการใด ๆ ที่ใช้ประโยชน์จากดิจิทัล

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

“คณะกรรมการบริหารกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

มาตรา ๕ เพื่อให้การพัฒนาดิจิทัลเกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นส่วนรวม ให้คณะรัฐมนตรีจัดทำมีนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมขึ้นตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

การประกาศใช้และการแก้ไขปรับปรุงนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ให้ทำเป็นประกาศพระบรมราชโองการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อมีการประกาศใช้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแล้ว หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติดังกล่าว

มาตรา ๖ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีเป้าหมายและแนวทางอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) การดำเนินการและการพัฒนาให้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทำให้สามารถใช้ร่วมกันหรือเชื่อมโยงกันได้หรือวิธีอื่นใดที่เป็นการประหยัดทรัพยากรของชาติและเกิดความสะดวกต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

(๕)

(๒) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งต้องครอบคลุมโครงข่ายการติดต่อสื่อสาร แพร่เสียง แพร่ภาพในทุกรูปแบบไม่ว่าจะอยู่ในภาคพื้นดิน พื้นน้ำ ในอากาศ หรืออวกาศ และเป้าหมายในการใช้คลื่นความถี่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และประโยชน์ของประชาชน

(๓) การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีระบบการให้บริการหรือแอปพลิเคชันสำหรับประยุกต์ใช้งาน ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

(๔) การส่งเสริมให้เกิดมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์ในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกัน เพื่อให้การทำงานระหว่างระบบสามารถทำงานเชื่อมโยงกันได้อย่างมีความมั่นคงปลอดภัย อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน รวมตลอดทั้งทำให้ระบบหรือการให้บริการมีความน่าเชื่อถือ และแนวทางการส่งเสริมให้เกิดการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

(๕) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาให้เกิดอุตสาหกรรมและนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาให้เกิดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างหรือเผยแพร่เนื้อหาผ่านทางสื่อที่ก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและความมั่นคงของประเทศ

(๖) การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคน ให้เกิดความพร้อมและความรู้ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐและเอกชน ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิด ประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งสร้างความตระหนักและรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศอื่น ส่งเสริมและ สนับสนุนให้ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

(๗) การพัฒนาคลังข้อมูลและฐานข้อมูลดิจิทัล การบริหารจัดการความรู้ รวมทั้งการส่งเสริม เพื่อให้มีระบบที่เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้และให้บริการข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย ซึ่งเอื้อต่อการนำไปใช้ ประโยชน์ในรูปแบบที่เหมาะสมกับยุคสมัย

หมวด ๒

คณะกรรมการ

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการ

(๖)

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินแปดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ให้ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นกรรมการและเลขานุการและให้เลขาธิการ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และความสามารถเป็นที่ประจักษ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านสังคมศาสตร์ ด้านบริหารธุรกิจ ด้านกฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน ของคณะกรรมการ

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปี

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของ เอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๗) ไม่ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอิสระอื่นใด หรือเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือลูกจ้างของ องค์กรเอกชนใดที่มีส่วนได้เสียหรือมีผลประโยชน์ขัดแย้งไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมกับการปฏิบัติหน้าที่ใน ตำแหน่งกรรมการ

(๘) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือ ผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรค การเมือง

มาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมหรือแทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติมหรือกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมหรือแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นดำรงตำแหน่งได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติซึ่งอย่างน้อยต้องมีเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖

(๒) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดนโยบายและทิศทางการเงิน การคลัง การลงทุน รวมทั้งมาตรการทางภาษีและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับหรือเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมตลอดทั้งเสนอแนะมาตรการในการจัดหาพัสดุ และจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ที่สามารถขจัดปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้

(๓) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๔) ออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารกองทุน การจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุน การเก็บรักษาและการเบิกจ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุน

(๕) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดให้มีหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๖) รายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีมติยับยั้งการดำเนินการของหน่วยงานใดที่ไม่เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๗) ออกประกาศหรือระเบียบเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย หรือตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๒ ให้มีคณะที่ปรึกษาคณะหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่ในการรวบรวมความคิดเห็นให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ หรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หลักเกณฑ์ วิธีการการแต่งตั้ง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม องค์ประกอบและวิธีการปฏิบัติหน้าที่ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะที่ปรึกษาให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๘)

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการเฉพาะด้าน

มาตรา ๑๓ ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามมาตรา ๑๑ ให้มีคณะกรรมการเฉพาะด้าน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล มีอำนาจหน้าที่จัดทำ เสนอแนะ และติดตามการดำเนินการตามนโยบายและแผนตามมาตรา ๖ (๒) (๓) และ (๔) และนโยบายและแผนอื่นที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีอำนาจหน้าที่จัดทำ เสนอแนะ และติดตามการดำเนินการตามนโยบายและแผนตามมาตรา ๖ (๕) (๖) และ (๗) และนโยบายและแผนอื่นที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) คณะกรรมการเฉพาะด้านอื่น ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการเฉพาะด้าน แต่ละคณะมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวมข้อมูลและจัดทำนโยบายและแผนเฉพาะด้าน พร้อมทั้งแนวทางและมาตรการในการส่งเสริมและพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลที่คณะกรรมการเฉพาะด้านนั้นรับผิดชอบและเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อประกอบการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๒) เสนอแนะต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายและแผนเฉพาะด้าน รวมทั้งเสนอมาตรการในการดำเนินการและแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติการตามนโยบายและแผนดังกล่าว

(๓) ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และนโยบายและแผนเฉพาะด้านในความรับผิดชอบแล้วรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ

(๔) กำกับดูแลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการและแผนงานเฉพาะด้านของหน่วยงานของรัฐและ การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลตามหมวด ๕ ภายในขอบเขตอำนาจของคณะกรรมการเฉพาะด้านนั้น ๆ

(๕) เชิญหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง ความเห็น หรือคำแนะนำ ตลอดจนส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการดำเนินงานได้

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย หรือตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการเฉพาะด้าน

ในการรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการตาม (๑) หากคณะกรรมการเฉพาะด้านเห็นว่าภารกิจหรืองานใดไม่มีผู้รับผิดชอบ หรือหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบไม่ดำเนินการ

หรือดำเนินการไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดหรือก่อให้เกิดความเสียหายทั้งหมดหรือบางส่วน คณะกรรมการ เฉพาะด้านอาจเสนอแนวทางหรือมาตรการในการดำเนินการโดยให้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลหรือ หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ดำเนินการภารกิจหรืองานนั้นแทนได้ โดยให้เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเสนอ คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ในกรณีจำเป็น กองทุนจะสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทั้งหมดหรือ บางส่วนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้

มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการเฉพาะด้าน ตามมาตรา ๑๓ (๑) และ (๒) แต่ละคณะ ประกอบด้วย

(๑) กรรมการคนหนึ่ง คณะกรรมการ ที่คณะกรรมการแต่งตั้ง เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ หน่วยละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

(ก) คณะกรรมการเฉพาะด้านตามมาตรา ๑๓ (๑) ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทน กระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวง พลังงาน ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนสำนัก กบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ผู้แทนคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้แทนสำนักงานความมั่นคง ปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) และผู้แทน สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)

(ข) คณะกรรมการเฉพาะด้านตามมาตรา ๑๓ (๒) ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนกรม ทรัพย์สินทางปัญญา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้แทน สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ผู้แทนสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนไม่เกินหกคน เป็นกรรมการ

(๔) เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลที่เห็นสมควรเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๖ ให้นำความในมาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับกับกรรมการ ในคณะกรรมการเฉพาะด้านโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ ให้สำนักงานรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการและคณะกรรมการ เฉพาะด้าน และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) จัดทำร่างนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมตามเป้าหมายที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๒) จัดทำร่างนโยบายและแผนเฉพาะด้านตามแนวทางที่คณะกรรมการเฉพาะเรื่องกำหนดและสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการเฉพาะด้าน

(๓) ประสานและให้ความร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลในการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลและการดำเนินการ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

(๔) เป็นศูนย์กลางประสานงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งนโยบายและแผนเฉพาะด้าน

(๕) สำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล ติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ด้านการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และแนวโน้มการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งวิเคราะห์และวิจัยประเด็นทางเศรษฐกิจดิจิทัลที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการหรือคณะกรรมการเฉพาะด้าน

(๖) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แผนปฏิบัติการ แผนงานรวมทั้งมาตรการที่เกี่ยวข้องและรายงานผลต่อคณะกรรมการและคณะกรรมการเฉพาะด้าน

(๗) ร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๘) ศึกษา วิเคราะห์ และพิจารณา หรือดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการเฉพาะด้านมอบหมาย หรือเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) อำนาจหน้าที่อื่นที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย หรือตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน

มาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการเฉพาะด้านมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการเฉพาะด้านมอบหมาย

มาตรา ๑๙ การประชุมของคณะกรรมการ คณะกรรมการเฉพาะด้าน คณะที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๐ ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ ที่ปรึกษา กรรมการเฉพาะด้าน เลขานุการ และอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(๑๑)

หมวด ๓

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

มาตรา ๒๑ เมื่อประกาศใช้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมตามความในมาตรา ๕ แล้ว ให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยดำเนินการตามนโยบายและแผนดังกล่าว และให้สำนักงบประมาณตั้งงบประมาณให้หน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนนั้น

มาตรา ๒๒ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดในนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจัดทำหรือปรับปรุงแผนปฏิบัติการหรือแผนงานที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติดังกล่าวโดยเร็ว และส่งให้คณะกรรมการเฉพาะด้าน ที่คณะกรรมการมอบหมายเพื่อทราบ

ในกรณีที่คณะกรรมการเฉพาะด้าน ที่คณะกรรมการมอบหมายเห็นว่าแผนปฏิบัติการหรือแผนงานที่ได้รับตามวรรคหนึ่งยังไม่สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติ ให้แจ้งให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของแผนดำเนินการปรับปรุงให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการเฉพาะด้าน และหน่วยงานของรัฐมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ให้เสนอคณะกรรมการเพื่อวินิจฉัยชี้ขาด คำชี้ขาดของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

หมวด ๔

กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ส่วนที่ ๑

การจัดตั้งกองทุน

มาตรา ๒๓ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรียกว่า “กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการให้การอุดหนุนหรือให้กู้ยืมเงินแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนหรือบุคคลทั่วไปในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

มาตรา ๒๔ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามมาตรา ๕๗

(๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๓) เงินที่ได้รับจากการจัดสรรคลื่นความถี่ ตามกฎหมายว่าด้วยองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม โดยให้สำนักงาน กสทช. จัดสรรให้ในอัตราร้อยละยี่สิบห้าของรายได้จากการจัดสรรคลื่นความถี่ดังกล่าว

(๔) เงินที่ได้รับการจัดสรรจากรายได้ของสำนักงาน กสทช. ตามมาตรา ๖๕ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เว้นแต่ในส่วนที่เกี่ยวกับดอกเบี้ย โดยให้สำนักงาน กสทช. จัดสรรให้ในอัตราร้อยละยี่สิบห้าของเงินรายได้ของสำนักงาน กสทช. ดังกล่าว

(๕) เงินที่ กสทช. โอนให้กองทุนตามมาตรา ๒๕

(๖) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้

(๗) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมาย

(๘) ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินกิจการของสำนักงานหรือกองทุน รวมทั้งผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาที่เป็นของสำนักงานหรือกองทุน

(๙) ดอกผล ผลประโยชน์ หรือรายได้อื่นที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

ให้กองทุนตามวรรคหนึ่ง เฉพาะในส่วนที่ได้รับตาม (๓) และ (๔) มีเงินสดและเงินสดหมุนเวียนสูงสุดปีงบประมาณละไม่เกินหนึ่งหมื่นล้านบาท และให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจในการปรับเพิ่มเงินสดและเงินสดหมุนเวียนสูงสุดได้ โดยให้คำนึงถึงความเพียงพอของการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

เงินสดและเงินสดหมุนเวียนของกองทุนส่วนที่เกินจากเงินสดและเงินสดหมุนเวียนสูงสุดที่กำหนดไว้ให้กองทุนนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๒๕ ให้ กสทช. มีอำนาจมอบหมายให้สำนักงานเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมตามแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมตามกฎหมายว่าด้วยองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งหมดหรือบางส่วนแทน กสทช. ได้ และเมื่อ กสทช. ได้มอบหมายดังกล่าวแล้ว ให้โอนเงินที่เรียกเก็บจากผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมเพื่อนำไปใช้ดำเนินการสนับสนุนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมตามแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมดังกล่าว ให้กองทุนตามความจำเป็น และให้สำนักงานใช้เงินดังกล่าวเฉพาะเพื่อค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกิจการที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา ๒๖ เงินของกองทุน ให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐและเอกชนหรือบุคคลทั่วไป ในการดำเนินการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยการอุดหนุน ให้ทุนหรือให้กู้ยืมโดยมีหรือไม่มีดอกเบี้ย หรือโดยมีหรือไม่มีหลักประกัน

(๒) ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนหรือบุคคลทั่วไปในเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๑๓)

(๓) จัดสรรเป็นเงินอุดหนุนแก่สำนักงานในการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่นอกเหนือจากที่ได้รับจากงบประมาณแผ่นดิน

(๔) จัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนเห็นสมควร

(๕) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

(๖) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๗ ในการส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือแก่เอกชนหรือบุคคลทั่วไป ตามมาตรา ๒๖ (๑) ให้ดำเนินการโดยจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนผ่านสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อนำไปใช้อุดหนุน ให้อุปกรณ์ ร่วมทุน หรือให้กู้ยืมโดยมีหรือไม่มีคอกเบี้ย หรือโดยมีหรือไม่มีหลักประกัน แก่เอกชน หรือบุคคลทั่วไป ตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ส่วนที่ ๒

การบริหารกองทุน

มาตรา ๒๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม” ประกอบด้วย

(๑) รองประธานกรรมการตามมาตรา ๗ (๒) เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เป็นกรรมการ

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๗ (๔) ซึ่งคณะกรรมการกำหนด จำนวนสามคน เป็นกรรมการ

(๕) เลขาธิการเป็นเลขานุการ

มาตรา ๒๙ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รับผิดชอบในการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา ๒๓ และมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณานุมัติการส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือตามมาตรา ๒๖ (๑) (๒) และมาตรา ๒๗ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๒) พิจารณานุมัติการจัดสรรเงินหรือค่าใช้จ่าย ตามมาตรา ๒๖ (๔) (๕) และ (๖)

(๓) บริหารกองทุนและดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาผลประโยชน์ และการจัดการกองทุนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) วางระเบียบว่าด้วยการเก็บรักษา การรับเงิน และการจ่ายเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นที่จำเป็น

(๕) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่ได้รับการส่งเสริม สนับสนุนหรือช่วยเหลือจากกองทุน

(๖) รายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนต่อคณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และเปิดเผยรายงานดังกล่าวให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

(๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน

มาตรา ๓๐ การประชุมของคณะกรรมการบริหารกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

มาตรา ๓๑ ให้สำนักงานรับผิดชอบในงานธุรการให้แก่คณะกรรมการบริหารกองทุน และดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) จัดทำแผนการดำเนินงานประจำปี แผนการเงินและงบประมาณประจำปีของกองทุน เพื่อเสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนให้ความเห็นชอบ

(๒) จัดให้มีบุคคลภายนอกที่เป็นอิสระเพื่อประเมินผลการดำเนินการของกองทุน เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริหารกองทุน

(๓) ให้ความช่วยเหลือหรือคำแนะนำแก่ผู้ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน หรือช่วยเหลือตามมาตรา ๒๖

(๔) รับผิดชอบในการจัดทำบัญชีและบัญชีทำการของกองทุน

(๕) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของกองทุน

(๖) ดำเนินการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนมอบหมาย

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุนทุกรอบปี แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรีพร้อมกับรายงานตามมาตรา ๒๙ (๖) ในรายงานดังกล่าวให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแสดงความเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้เงินของกองทุนด้วย

มาตรา ๓๓ ให้สำนักงานวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีของกองทุนอันถูกต้องและเหมาะสมต่อการดำเนินการของกองทุน และถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป

หมวด ๕
การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

มาตรา ๓๔ ให้มีสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล พัฒนาและส่งเสริมให้เกิดการนำไปใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศ

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลเป็นหน่วยงานของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคล และไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น

กิจการของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมและกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๓๕ นอกจากอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๓๔ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) จัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนหรือประกอบกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมหรือนวัตกรรมดิจิทัล

(๓) ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับบุคคลอื่นในการพัฒนาอุตสาหกรรมหรือนวัตกรรมดิจิทัล

(๔) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล

(๕) เสนอแนะ เร่งรัด และติดตามการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหรือกฎระเบียบหรือมาตรการเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของอุตสาหกรรมหรือนวัตกรรมดิจิทัลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ คณะกรรมการเฉพาะด้าน หรือคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลมอบหมาย หรือตามที่กฎหมายกำหนด

(๑๖)

การดำเนินการตาม (๒) (๓) (๔) และ (๕) ต้องสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

อุตสาหกรรมหรือนวัตกรรมดิจิทัล ให้หมายความรวมถึงอุตสาหกรรมหรือนวัตกรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างหรือเผยแพร่เนื้อหาผ่านทางสื่อที่เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศด้วย

มาตรา ๓๖ ให้มีคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นประธานกรรมการ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่น้อยกว่าสี่คนแต่ไม่เกินหกคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ทำหน้าที่กำกับและติดตามการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

ให้ผู้อำนวยการทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
ให้นำมาตรา ๘ และมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับกับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิโดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๓๘ การประชุมของคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลกำหนด

มาตรา ๓๙ ให้กรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๐ นอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๓๖ ให้คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ให้ความเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลที่สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจัดทำตามมาตรา ๓๕ (๑)

(๒) ออกระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน และกิจการอื่นอันจำเป็นในการบริหารงานสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ระเบียบหรือข้อบังคับดังกล่าวต้องมุ่งให้เกิดความคล่องตัว ความมีประสิทธิภาพ และตรวจสอบได้

(๓) แต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการ และกำหนดอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่น
ของผู้อำนวยการ

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ในการปฏิบัติงานตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลอาจตั้ง
คณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา เสนอแนะ และดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการกำกับสำนักงาน
ส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลมอบหมายได้

มาตรา ๔๑ แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลที่สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจ
ดิจิทัลจัดทำขึ้นตามมาตรา ๓๕ (๑) ต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อ
เศรษฐกิจและสังคม และอย่างน้อยต้องกำหนดเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างหรือเผยแพร่
เนื้อหาผ่านทางสื่อที่เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศ

(๒) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมและนวัตกรรมหรืองานวิจัยด้าน
เทคโนโลยีดิจิทัล

(๓) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการตลาด การลงทุน กระบวนการผลิต
และการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล

(๔) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอุตสาหกรรมและ
นวัตกรรมดิจิทัลให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

(๕) แนวทางการส่งเสริมและพัฒนากำหนดนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในธุรกิจ
หรืออุตสาหกรรม

(๖) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนใช้ประโยชน์
จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างคุ้มค่า ประหยัดและปลอดภัย

(๗) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลให้เหมาะสม
กับผู้พิการ

(๘) แนวทางการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการลงทุนในอุตสาหกรรม
และนวัตกรรมดิจิทัล

(๙) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและ
นวัตกรรมที่จำเป็นต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัล

มาตรา ๔๒ เมื่อคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลให้ความเห็นชอบแผน
ยุทธศาสตร์ที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๓๕ (๑) แล้ว ให้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลปฏิบัติตาม
แผนดังกล่าวโดยเคร่งครัด ในกรณีที่การปฏิบัติตามแผนดังกล่าวอยู่ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานอื่น
หรือจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ให้เสนอแผนยุทธศาสตร์นั้นต่อคณะกรรมการเพื่อให้ความ
เห็นชอบ และเมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบแล้วให้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลแจ้งไปยังหน่วยงาน
ของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบและนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกัน

มาตรา ๔๓ นอกจากอำนาจในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตาม
มาตรา ๓๔ ให้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครองและมีทรัพย์สินต่าง ๆ

(๒) ก่อตั้งสิทธิหรือทำนิติกรรมทุกประเภทเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการ
ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

(๓) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
ทั้งในประเทศและต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานส่งเสริม
เศรษฐกิจดิจิทัล

(๔) ดำเนินการตามมาตรา ๒๗

(๕) ถือหุ้น เข้าเป็นหุ้นส่วน หรือเข้าร่วมทุนกับบุคคลอื่นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์
ตามมาตรา ๓๔

(๖) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจ
ดิจิทัล

(๗) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินการต่าง ๆ
ตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่คณะกรรมการกำกับ
สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลกำหนด

(๘) ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงานส่งเสริม
เศรษฐกิจดิจิทัล

การลงทุนตาม (๕) และการกู้ยืมเงินตาม (๖) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข
ที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลกำหนด

มาตรา ๔๔ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลอาจมีรายได้จาก

(๑) ทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามมาตรา ๖๐

(๒) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมเป็นรายปี

(๓) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้ทูลเกล้าฯ

(๔) ดอกผล และผลประโยชน์หรือรายได้อื่นใดที่เกิดจากการดำเนินการของสำนักงานส่งเสริม
เศรษฐกิจดิจิทัล

ทรัพย์สินของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

เงินและทรัพย์สินของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๔๕ ให้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลมีผู้อำนวยการคนหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการกำกับ
สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลแต่งตั้ง มีหน้าที่บริหารกิจการของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ขึ้นตรงต่อ
คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล และจะให้มีรองผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการเป็น
ผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติงานรองจากผู้อำนวยการก็ได้

มาตรา ๔๖ ผู้อำนวยการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) สามารถทำงานให้แก่สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลได้เต็มเวลา

(๓) มีอายุไม่เกินห้าสิบห้าปี

(๔) เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม หรือกิจการด้านเศรษฐกิจดิจิทัล และการบริหารจัดการ

(๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๖) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๗) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๘) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือจากหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๙) ไม่เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามกฎหมาย

(๑๐) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

(๑๑) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล หรือกิจการที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ในกรณีที่มีความจำเป็น คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจะประกาศ ยกเว้นคุณสมบัติตาม (๓) ก็ได้

มาตรา ๔๗ ผู้อำนวยการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้อำนวยการมีผลการประเมินตลอดทั้งสามปีที่ผ่านมาอยู่ในขั้นต่ำกว่าดีตั้งแต่สองปีขึ้นไป ให้ดำเนินการสรรหาผู้อำนวยการใหม่ ในกรณีเช่นนี้ คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจะแต่งตั้งผู้อำนวยการที่พ้นจากตำแหน่งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการอีกไม่ได้ ในกรณีอื่น ผู้อำนวยการอาจสมัครเข้ารับการคัดเลือกใหม่ได้

การประเมินผลตามวรรคสองให้คำนึงถึงผลประกอบการของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลเป็นส่วนสำคัญด้วย

มาตรา ๔๘ เพื่อประโยชน์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการตามมาตรา ๔๗ ให้คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจัดให้มีการประเมินโดยผู้ประเมินภายนอกที่เป็นกลาง และอิสระ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลกำหนด

มาตรา ๔๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๔๗ ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลให้ออก เพราะไม่ผ่านการประเมิน หรือ มีผลการประเมินอยู่ในขั้นต่ำกว่าดีสองปีติดต่อกัน หรือเมื่อคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เห็นว่าหากให้อยู่ในตำแหน่งต่อไปจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงานอย่างร้ายแรง

(๔) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๖

มาตรา ๕๐ เมื่อผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งให้รองผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งด้วย และในกรณีผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุผลจากการประเมินตามมาตรา ๔๗ หรือมาตรา ๔๙ (๓) จะแต่งตั้งรองผู้อำนวยการที่พ้นจากตำแหน่งนั้นเป็นผู้อำนวยการมิได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระหนึ่ง รองผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อผู้อำนวยการสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๕๑ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารงานของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล และตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และระเบียบข้อบังคับที่สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลกำหนด

(๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย หรือมติของคณะรัฐมนตรีที่กำหนดให้ใช้กับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลเป็นการเฉพาะ และแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

(๓) เป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่และลูกจ้างทุกตำแหน่งเว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายใน และประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลทุกตำแหน่งตามระเบียบหรือข้อบังคับของคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

(๔) แต่งตั้งรองผู้อำนวยการไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลกำหนด

(๕) บรรจุแต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง ตลอดจนให้เจ้าหน้าที่และลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ตามระเบียบหรือข้อบังคับของคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามระเบียบ ข้อบังคับ และมติของคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

มาตรา ๕๒ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้แทนของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล และเพื่อการนี้ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลกำหนด

การรักษาการแทน และการปฏิบัติหน้าที่แทน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลกำหนด

มาตรา ๕๓ การบัญชีของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ให้จัดทำตามหลักสากลตามแบบและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลกำหนด

มาตรา ๕๔ ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งอยู่ระหว่างการปฏิบัติงานชดใช้ทุนการศึกษาที่ได้รับจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ที่ได้โอนย้ายมาปฏิบัติหน้าที่ที่สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลโดยได้รับความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด ให้ถือเป็นการชดใช้ทุนตามสัญญา และมีสิทธินับระยะเวลาการปฏิบัติงานในสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เป็นระยะเวลาในการชดใช้ทุนตามสัญญาด้วย

มาตรา ๕๕ ให้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชี และประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลทุกกรอบปี แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

มาตรา ๕๖ ให้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจัดทำรายงานการดำเนินงานประจำปีเสนอรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และเผยแพร่รายงานนี้ต่อสาธารณชน

รายงานการดำเนินงานประจำปีตามวรรคหนึ่ง ให้แสดงรายละเอียดของงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีให้ความเห็นแล้ว พร้อมทั้งผลงานของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลในปีที่ล่วงมา และรายงานการประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลในปีที่ล่วงมาแล้ว

การประเมินผลการดำเนินการของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลตามวรรคสอง จะต้องดำเนินการโดยบุคคลภายนอกที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๕๗ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำกับดูแลการดำเนินกิจการของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่และตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง นโยบายและแผนว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อการนี้ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ผู้อำนวยการชี้แจง แสดงความคิดเห็น หรือทำรายงานและมีอำนาจยับยั้งการกระทำของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลที่ขัดต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานเศรษฐกิจดิจิทัล นโยบายของรัฐบาล มติคณะรัฐมนตรี

ที่เกี่ยวข้อง นโยบายและแผนว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม หรือแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๘ ในวาระเริ่มแรกให้คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๗ (๑) (๒) (๓) และวรรคสองเพื่อปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน แต่ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๙ ในระยะเริ่มแรกที่ยังไม่มีการแต่งตั้งผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมควรให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการชั่วคราว จนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๐ ในวาระเริ่มแรกให้คณะรัฐมนตรีจัดสรรทุนประเดิมให้แก่กองทุนและสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลตามความจำเป็น

มาตรา ๖๑ ในวาระเริ่มแรก ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นใดในหน่วยงานของรัฐ มาปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลเป็นการชั่วคราวได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของ
ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในด้านดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งส่งผลต่อฐานความรู้และขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งหน่วยงานภาครัฐและภาคธุรกิจต่างมีความต้องการนำระบบเทคโนโลยีด้านดิจิทัลดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพของการให้บริการ เพื่อประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับหรือการพัฒนาในการแข่งขันทางธุรกิจของภาคเอกชน แต่ประเทศไทยยังขาดการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในด้านดิจิทัลอย่างเป็นระบบที่จะสามารถตอบสนองความต้องการดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศครอบคลุมการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและการวางโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศอย่างเป็นระบบเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานและส่งเสริมกิจกรรมในด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. มีสาระสำคัญดังนี้

๒.๑ การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(ก) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กำหนดให้คณะรัฐมนตรีจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมขึ้นตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเมื่อมีการประกาศใช้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแล้ว หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติดังกล่าว (ร่างมาตรา ๕)

ทั้งนี้ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมมีเป้าหมายและแนวทางอย่างน้อย ดังต่อไปนี้ (ร่างมาตรา ๖)

(๑) การดำเนินการและการพัฒนาให้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทำให้สามารถใช้ร่วมกันหรือเชื่อมโยงกันได้หรือวิธีอื่นใดที่เป็นการประหยัดทรัพยากรของชาติและเกิดความสะดวกต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

(๒) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมซึ่งต้องครอบคลุมโครงข่ายการติดต่อสื่อสาร แพร่เสียง แพร่ภาพในทุกรูปแบบไม่ว่าจะ

อยู่ในภาคพื้นดิน พื้นน้ำ ในอากาศ หรืออวกาศ และเป้าหมายในการใช้คลื่นความถี่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมและประโยชน์ของประชาชน

(๓) การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีระบบการให้บริการหรือแอปพลิเคชัน สำหรับประยุกต์ใช้งานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

(๔) การส่งเสริมให้เกิดมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์ในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลให้ สอดคล้องกัน เพื่อให้การทำงานระหว่างระบบสามารถทำงานเชื่อมโยงกันได้อย่างมีความมั่นคงปลอดภัย อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน รวมตลอดทั้งทำให้ระบบหรือการให้บริการมีความน่าเชื่อถือ และแนวทางการ ส่งเสริมให้เกิดการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

(๕) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาให้เกิดอุตสาหกรรมและนวัตกรรม ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาให้เกิดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างหรือเผยแพร่เนื้อหาผ่านทางสื่อที่ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและความมั่นคงของประเทศ

(๖) การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคน ให้เกิดความพร้อม และความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐและเอกชน ใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งสร้างความตระหนักและรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ อื่น ส่งเสริมและสนับสนุนให้ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชน

(๗) การพัฒนาคัดลอกข้อมูลและฐานข้อมูลดิจิทัล การบริหารจัดการความรู้ รวมทั้งการส่งเสริมเพื่อให้มีระบบที่เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้และให้บริการข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ ทันสมัย ซึ่งเอื้อต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่เหมาะสมกับยุคสมัย

โดยเมื่อมีพระบรมราชโองการประกาศให้ใช้นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยดำเนินการตาม นโยบายและแผนดังกล่าว โดยให้สำนักงบประมาณตั้งงบประมาณให้หน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องกับ นโยบายและแผนนั้น ทั้งนี้ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดในนโยบายและ แผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจัดทำหรือปรับปรุงแผนปฏิบัติการหรือ แผนงานที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติดังกล่าวโดยเร็วและส่งให้คณะกรรมการเฉพาะ เรื่องที่คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมอบหมายเพื่อทราบ หากคณะกรรมการ เฉพาะด้านที่คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมอบหมายเห็นว่าแผนปฏิบัติการหรือ แผนงานที่ได้รับยังไม่สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติ ให้แจ้งให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของแผน ดำเนินการปรับปรุงให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง และหน่วยงานของรัฐมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ให้เสนอคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติเพื่อวินิจฉัยชี้ขาด โดยคำชี้ขาดของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้เป็น ที่สุด (ร่างมาตรา ๒๑ และร่างมาตรา ๒๒)

(ข) คณะกรรมการ

(๑) คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กำหนดให้มีคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดนโยบาย และทิศทางการเงิน การคลัง การลงทุน มาตรการทางภาษีและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ในส่วนที่

เกี่ยวกับหรือเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และเสนอแนะมาตรการในการจัดหาพัสดุและจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ที่สามารถจัดปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้ รวมทั้งเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ร่างมาตรา ๗ ถึงร่างมาตรา ๑๑) และให้มีคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอำนาจแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาเพื่อทำหน้าที่ในการรวบรวมความคิดเห็น ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ หรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมอบหมาย (ร่างมาตรา ๑๒)

(๒) คณะกรรมการเฉพาะด้าน

ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้มีคณะกรรมการเฉพาะด้านเพื่อช่วยดำเนินการดังต่อไปนี้ (ร่างมาตรา ๑๓ ถึงร่างมาตรา ๒๐)

๑) คณะกรรมการโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล มีอำนาจหน้าที่จัดทำเสนอแนะ และติดตามการดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีระบบการให้บริการหรือแอปพลิเคชันสำหรับประยุกต์ใช้งานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และการส่งเสริมให้เกิดมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์ในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกัน

๒) คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาดิจิทัล มีอำนาจหน้าที่จัดทำเสนอแนะ และติดตามการดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาให้เกิดอุตสาหกรรมและนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้เกิดความพร้อมและความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

๓) คณะกรรมการเฉพาะด้านอื่น ซึ่งคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด

(๓) หน่วยงานธุรการของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและคณะกรรมการเฉพาะด้าน

กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมในกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและคณะกรรมการเฉพาะด้าน และช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและคณะกรรมการเฉพาะด้าน รวมทั้งเป็นหน่วยงานที่จะประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้มีการดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ร่างมาตรา ๑๗)

๒.๒ กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๑) การจัดตั้งกองทุน

กำหนดให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมขึ้นในสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ช่วยเกี่ยวกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการให้การอุดหนุนหรือให้กู้ยืมเงินแก่หน่วยงานของรัฐ และเอกชนหรือบุคคลทั่วไปในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล โดยกำหนดให้กองทุนประกอบด้วยเงินอุดหนุนจากรัฐบาล และเงินที่ได้รับจากการจัดสรรของ กสทช. และจากการที่ กสทช. โอนให้กองทุนในกรณีที่มีการมอบหมายงาน ให้สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นผู้ดำเนินการ และกำหนดให้กองทุน มีมีเงินสดและเงินสดหมุนเวียนตามวรรคหนึ่ง เฉพาะในส่วนที่ได้รับตาม (๓) และ (๔) สูงสุด ปึงบประมาณละไม่เกินหนึ่งหมื่นล้านบาท และให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจในการปรับเพิ่มเงินและ ทรัพย์สินสูงสุดได้ โดยให้คำนึงถึงความเพียงพอของการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน สำหรับเงินและทรัพย์สินของกองทุนส่วนที่เกินจากเงินและทรัพย์สินสูงสุดที่กำหนดไว้ ให้กองทุนนำส่ง เป็นรายได้แผ่นดิน (ร่างมาตรา ๒๓ ถึงร่างมาตรา ๒๖)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือแก่เอกชนหรือบุคคล ทั่วไป ให้ดำเนินการโดยจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนผ่านสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อนำไปใช้ อุดหนุน ให้ทุน ร่วมทุน หรือให้กู้ยืมโดยมีหรือไม่มีดอกเบี้ย หรือโดยมีหรือไม่มีหลักประกัน แก่เอกชน หรือบุคคลทั่วไป ตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ทั้งนี้ ตาม ระเบียบที่คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด (ร่างมาตรา ๒๗)

(๒) การบริหารกองทุน

กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและ สังคมรับผิดชอบในการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน และมีอำนาจและหน้าที่ ในการพิจารณาอนุมัติการส่งเสริม สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ และจัดสรรเงินหรือค่าใช้จ่าย รวมทั้งบริหารกองทุนและดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุนตาม หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด (ร่างมาตรา ๒๘ ถึงร่างมาตรา ๓๓)

๒.๓ การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

(๑) สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

กำหนดให้มีสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลเป็นหน่วยงานของรัฐ มีฐานะ เป็นนิติบุคคล และไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น อยู่ในกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยมีอำนาจหน้าที่จัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริม เศรษฐกิจดิจิทัลให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ และสังคม ส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนหรือประกอบกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมหรือนวัตกรรม ดิจิทัล ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับบุคคลอื่นในการพัฒนาอุตสาหกรรมหรือนวัตกรรมดิจิทัล ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล รวมทั้งเสนอแนะ เรงรัด และติดตามการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหรือกฎระเบียบหรือมาตรการเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของอุตสาหกรรมหรือนวัตกรรมดิจิทัลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ร่างมาตรา ๓๔ และร่างมาตรา ๓๕)

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจะมีผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริม เศรษฐกิจดิจิทัล ซึ่งคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลแต่งตั้ง มีหน้าที่บริหาร กิจการของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริม เศรษฐกิจดิจิทัล และจะให้มีรองผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติงาน รองจากผู้อำนวยการก็ได้ (ร่างมาตรา ๔๕)

(๒) คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

กำหนดให้มีคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ทำหน้าที่กำกับและติดตามการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสำนักงานฯ ตลอดจนเพื่อให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (ร่างมาตรา ๓๖)

(๓) แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลที่สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจัดทำขึ้นต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และเมื่อคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลให้ความเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวแล้ว ให้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลปฏิบัติตามแผนดังกล่าว โดยเคร่งครัด ในกรณีที่การปฏิบัติตามแผนดังกล่าวอยู่ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานอื่นหรือจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ให้เสนอแผนยุทธศาสตร์นั้นต่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นชอบ และเมื่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นชอบแล้วให้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลแจ้งไปยังหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบและนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกัน (ร่างมาตรา ๔๑ ถึงร่างมาตรา ๔๒)

๒.๔ บทเฉพาะกาล

กำหนดให้ในวาระเริ่มแรกคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีองค์ประกอบเฉพาะกรรมการโดยตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อนแต่ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และกำหนดให้ในระยะเริ่มแรกที่ยังไม่มีการแต่งตั้งผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมควรให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นการชั่วคราว จนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๕๘ และร่างมาตรา ๕๙)

"การตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

"พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าคน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรคสอง แต่ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามวรรคสอง หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้จ่ายเงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปแห่งชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณาก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น"

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗, มาตรา ๑๔)